

Microsoft®

Microsoft®
Word

LUCRETIIUS CARUS

VARLIĞIN YAPISI

(De Rerum Natura)

Latineden çeviren:

İsmet Zeki Eyüboğlu

ÖNSÖZ

Batı kültürünün gelişmesinde büyük yararlılıkları, emekleri bulunan, günümüzün düşünce ölçüleri içinde ele aldığı konulara derin bir görüş, keskin bir anlayış gücüyle iki bin yıl önce ışık tutan "De Rerum Natura" yazarının yaşama süreci üstüne bildiklerimiz pek azdır. Elde bulunan eksik bilgilere bakılırsa Titus Lucretius Carus İ.Ö. 98-55 yılları arasında yaşamış, yazılarını bitiremeden çıldırmış, kendi eliyle canına kıymıştır. Eksik kalan yazılarını ölümünden bir süre sonra Cicero sona erdirmiş, derleyip düzenlemiştir. Bunların doğruluğunu kestirecek durumda değiliz, elimizde bunların dışında ölçülü bilgiler verecek belge de yoktur.

Onu anlamak, getirdiği görüşün, davranışın derinliğine inip özünü kavramak, yaşadığı yıllar içinde geçen sayılı günlerinin anılarını bir bir göz önünde bulundurmaya değil; ancak çağının düşüncelerini, felsefe-kültür düzenlerini tanımaya, yetiştiği ortamın değer örgülerini bilmeye bağlıdır.

Lucretius ortaya yeni bir görüş, yeni bir düşünce düzeni koyduğu sanısında değildir. De Rerum Natura'nın birçok yerinde, öğretmeni olan Epikuros'un (341-270) ardından gittiğini, onun görüşlerini, düşüncelerini Latin diline aktarmaya çalıştığını söyler.

Te sequor, o Graiae gentis decus, inque tuis nunc

Ficta pedum pono pressis vestigia signis,

Non ita certandi cupidus quam propter amorem

Quod te imitari aveo... (III, dize 3-6)

Bunun arkasından böyle bir aktarma işini yapmanın bile ne denli güç olduğunu belirtmek için:

...Quid enim contendat hirundo

Cycnis? Aut quidnam tremulis facere artibus haedi

Consimile in cursu possint ac fortis equi vis?

demekten kendini alamaz.

Lucretius'un bu filozofça alçakgönüllülüğüne karşın, kuru, duruluktan, dirilikten uzak bir aktarıcı olarak anlaşılması çok yanlış. Nitekim Platon da bize kalan o pek ölçülü, derin çığırılar açan olgun yazılarında, Plotinos'tan Max Scheler'e değin bütün Batı düşüncesine kaynak olan yapıtlarında, kendini gizler, yalnızca Sokrates'i konuştırur, düşündürür. Gerçek düşünürün Sokrates olduğunu, kendisinin bu söylenenleri yazmakla yetindiğini açıklar. Bunlar bizim için, büyük düşünürlerin, bağlı buldukları öğretmenlerine duydukları derin saygıyı, sevgiyi gösteren, filozofun olgunluğuna en çok yakışan özdeyişleridir.

İşte Lucretius için de durum böyledir; Sokrates'in karşısında Platon neyse, Epikuros'un yanında da Lucretius odur. Sokrates ile Platon çağdaştı, söylemiş gülüşmüşlerdi, De Rerum Natura yazarı için böyle bir şey söylemeye, aradaki yüzyıllar engeldir; Lucretius'u Epikuros'a, yalnızca temelini bilgide bulan, evren anlayışının derinliğinde duyan sevgi bağlamıştır.

De Rerum Natura'nın içerdiği konular, sorunlar olduğu gibi, el sürülmeden alınmış, aktarılmış değildir. Ozan düşüncelerini düzenler, sorularının karşılıklarını araştırırken ilkin kendinden öncekilerin üzerinde durmuş, onların varlık anlayışlarını, görüşlerini belli ölçüler içinde, belirli bir açıdan eleştirmiştir.

Yeni bir görüşün, varlık anlayışının ortaya konmasında öncelikle savaşa girişmek, onların tutumlarını, düşünüş yollarını elekten geçirmek, düşünce örgülerini sökmek felsefenin "titanlar savaşı" adını almasını sağlayan geleneğidir.

Evet, felsefe yapmak biraz da titanca bir savaşa girişmektir. Yalnız, böyle yiğitliği göze alanların kılıçlarını iyi kullanması, savaş öğrenimlerinde başarılı sınavlar vermesi de gene bu düşünce çığırının sarsılmayan bir töresidir. Yoksa "titanlar savaşı" öyle oldum olası pala sallamak değildir. Burada, çevirisinde birçok eksikliğin bulunacağını söylemekten kaçınamayacağımız De Rerum Natura'nın düşünür-yazarı Lucretius da bu mutlu, bu çetin savaşa katılırken kılıcını Epikuros'un bileği taşına vurmuş yiğit bir baştır.

Lucretius'un böyle bir işe girişmesi gelişigüzel bir davranışın sonucu değildir; yaşadığı çağın değerler örgüsünün, evren anlayışının, Roma'nın içinde bulunduğu tarih-kültür tutumunun ürünüdür; yıkımların, sıkıntıların kurtuluş yolları aratan iç-baskılarıdır.

Nam neque nos agere hoc, patriai tempore iniquo,

Possumus aequo animo; neque Memmi clara propago

Talibus in rebus communi desse salutis. (I, 42-43)

derken yurdunun içinde çalkalandığı kargaşalıkların, gürültülerin sessizliğe kavuşmasını, dinmesini

beklemenin kıvrantları içindedir..

İ.Ö. I. yüzyılda Roma kendi tarihinin en çatışık, en çekişmeli çağlarından birini yaşıyordu. Bir yandan içeride düzene, yaşama sevincine kavuşmak, parti patırtılarından sıyrılmak; bir yandan da yayılmak, Anadolu'da bulunan ulusları boyunduruk altına alarak dıştan gelecek korkuları ortadan kaldırmak çırpınmaları vardı. Bunların ardısıra Greklerin baskın gelen kültürü karşısında ortaya çıkan birtakım yeniliklerin doğurduğu bilimci gerekçeler, düşüncede kimliğe ulaşma didinmeleri.

Çağların süzgecinden geçerek Roma toplumunda yeniden ele alınan yeni ölçülerle değerlendirilen varlık sorunları, İskender'in Asya savaşlarından sonra Doğudan gelen Çin, Hint, İran, Mısır, Mezopotamya, Anadolu dinlerinin, uygarlıklarının verilerinden etkilenmiş; Grek felsefesinin, Trakya kaynaklı inançların karışımıyla, bir düşünce "chaos"u biçimine girmişti. Eskiden kalan yerli gelenekler, görenekler de bunlara katılınca Roma'da gerçekdışı konulara eğilmeler, kurtuluşu gerçeküstü varlıklara sığınmakta arayanlar artmış; sarsıntılar, yıkıntılar hızlanmıştı. Artık Roma kendini bulma, gerçeğine erme çabasıyla çırpınıyordu. İster düşünce, ister yönetim işlerinde olsun Roma'nın bir açıklığa, bir duruluğa kavuşması, özünü yaşaması gerekiyordu. Bu gerekliliği çağın aydınları, yöneticileri kendi anlayış ölçülerine göre değerlendiriyor, kesinliğe o yollarla varmak istiyorlardı.

Bir aydın, bir yönetici, bir eğitimci ne gibi koşullar, kurallar altında bulunursa bulunsun, çağının, ulusunun, içinde yaşadığı toplumun boyasını almaktan, değerlerini yaşamaktan kendini alamaz; bu onun tarihçe çizilmiş, belirtilmiş alinyazısıdır. Büyük başlar çağlarının değer örgülerinde ancak "oya" değiştirebilirler; düzen, yapı değiştirmek yalnızca zamanın işidir. Büyük yaratıcıların bu konudaki başarıları; gelecek için yeni değer örgülerinin çatılmasını sağlayan görüşleri, anlayışları ortaya koymak, gününün üstünden aşarak yarına uzanmaktır. Onların çağlarında anlaşılamayışları, zamanlarının değerlerini aşmaları yüzündendir.

Lucretius'un yaşadığı çağda; bir yana atmak, yerlerine yenilerini getirmek istediği değerler Roma'ya dışardan geldiğini bildiğimiz, gerçekdışı inançlara, yolsuz kazançlara dayanan düzensiz değerlerdi.

İ.Ö. I. yüzyılın Roma'sında toplumsal durum yürekler acısındır, yığın yığın kötülükler yapılır, kanlar akıtılır, canlar gider, tutsaklar şunun bunun gönül eğlendirmesi için diri diri aslanlara yedirilir, parçalatılırdı.

Atina-Troya savaşlarında savaşı kazansın diye kızını tanrılara adayan, yüreği sızlamadan kesen bir komutanın inançları Romanın da benimsediği saçmalıklardı. Sözü'nün kısası, Roma, komşusuyla, geçmişi, geleceğiyle korkunç inançların, gerçekdışı din geleneklerinin içinde yuvarlanıyordu. Bütün bu saçmalıkları, yolsuzlukları yapanlar en sağlam sığınaklarını gene tanrıların kapısında buluyordu. Tarihin akışı içinde durum böyle gelmiş, böyle gidiyordu. Bütün sorunlar, konular, kuruntulara bağlanan inançlarla açıklanırdı. Gerek düşünce, gerek din alanında Roma bir dağınıklık, bir yıkım içinde çalkalanıyordu. Bunların Lucretius'un gözünden kaçmadığını, onların gerçek nedenlerini arayıp bulmak, Romayı bir içdüzene, içgüvene kavuşturmak için ne denli derin derin düşündüğünü De Rerum Natura'dan öğreniyoruz:

Anımsa Aulis'te Diana Tapınağı'nda kanının

Döküldüğünü o suçsuz kızcağzın, savaşıların,
Soylu Yunan komutanlarının çiçekleriyle süslenmiş,
İphianassa'nın; ölüm kaplamış gençliğini kızın,
Görmesin diye toyunlar gizlemiş geceden bıçağı,
Görünce boşalmış gözyaşları, tutulmuş dili
Kızcağzın korkudan, bükülmüş dizleri,
Kapanmış yere. Ne işine yaramış bu yoksulun
"Kızını tanrılara adayan ilk kral"
Denmişse babasına. Yakalamış onu kimileri
Götürmüşler sunağa, kutlu törenler bitsin
Diye değil, mutlu bir üstünlük sağlasın
Diye tanrılar Yunan donanmasına, görklü
Hymene birlikleri bir adak için
Böyle iğrenç işler öğretmiş insanlara
Bu saçmalıklar, bu boşanaçlar,
Böylesini yapar ancak din kötülüğün.

(I/86-102).

Bu geleneklerin, bu çılgınlıkların; varlığın yapısını, gizemlerini, evrenin özünü, oluşu, kuruluşu, nesnelere gerçek düzenini derinden kavramak, araştırmak isteyen filozof bir baş için; kişinin de, içinde yaşadığı toplumun da anlaşılıp açıklanması yolunda pek büyük anlamlar taşıyacağı bir gerçektir.

Evet, Lucretius'un, yaşadığı çağın böyle karmakarışık bir ortamda sallanan düşünce düzenleri, felsefe anlayışları içinde kendi görüşüne en uygun geleni seçmesi, günün çözülmeye yüz tutmuş kültür davranışlarının dışında daha sağlam bir dayanak araması bir gerekliliktir. Bu yüzden o da incelediği felsefe çığırları arasında en işe yarar olanını, Leukippos ile Demokritos'un kurup Epikuros'un kendi anlayış ölçülerine göre geliştirdiği öğeler öğretisinde bulmuştur. Bundan başka bir çıkar yol da yoktu onun için...

Protagorasçı görüş, bilgide gerçekliği, tek tek kişilerin durumuna, varlık yapısına, nesnel karşılarındaki yeralış biçimine bağlamış; kesinlikten, ilkedan, sağlam-sarsılmaz düzenden, genel bilgi geçerliliğinden söz etmeyi bir gülünçlük saymıştı. Bilmeyi durmadan, kişiden kişiye değişen bir akış olarak görmüştü. Bu durumda, kişi kendi dışında bir ölçü, bir gerçek tanımayacak; toplumun kuruluşu bir "yan yana gelme", bilginin özü de yalnızca "bir arada bulunma" olmaktan öteye geçmeyecekti.

Kuşkuyu, kesinlikten kaçmayı, gerçeğin olamazlığını ortaya atarak savunmayı amaç edinen öteki düşünürlerin tutumu da bundan başka değildi. Platoncu anlayış, gerçeği yaşananda değil, düşüncede varolanda, duyuların dışında bir ülkede arıyor; ilkelerin, değişmez ölçülerin bizim evrende yalnızca görüntülerinin bulunduğunu ileri sürüyordu. Oysa biz "idea"ları değil, duyularımızla tanıdığımız bir varlık düzenini, bir dirim gerçeğini yaşıyoruz.

Homeros, Hesiodos, Ksenophanes gibi eski ozanların yazılarında işlenen konular da filozofların görüşlerinden apayrı, kurtarıcı bir görüşün değil, daha çok kuru öğütlerin, dinci duyguların gerekliliği üzerinde duruyor; felsefe ölçüsünde derin, geniş olmadığı gibi, gerçeğe de pek yanaşmıyordu. Bütün bir ilkçağın yaratıcıları, ozanları, filozofları, düşünürleri arasında; yaşanan çıplak gerçeği işleyen, toplumun sorunlarını belli ölçüler içinde çözümlenmek için duyularla verilen, bilinen varlık tümüne, evren düzenine eğilen, onu araştıran, yapısının gizliliklerini bilginin ışığı altında didikleyen, açıklayan, kişinin içvarlığını, dışdüzenini tanımaya yönelen, onun iç-dış bağlantılarını, doğa olayları alanında etkilenmelerini, bunların kişinin düşünce gücünde doğurduğu görüşleri kavrayan, anlatan, düğümlerini çözen bir keskin görüşlü, gerçekçi baş pek çıkmamıştı, Lucretius'a göre. Gerek felsefe düzenleri, gerek ulus yöneticiliği bakımından, Lucretius'un yaşadığı çağ böyle yığın yığın çatışmaların alıp yürüdüğü, ölçüden yoksun bir çağdı. De Rerum Natura'nın incelemesinden de anlaşılacağı üzere, Lucretius kendisine gelinceye değin bütün gelmiş geçmiş düşünürlerin öğretilerini, düşüncelerini, toplulukların tarihlerini iyi biliyordu. Düşüncelerinin çatısını kurmadan, örgüsüne başlamadan önce onları tanımış, anlamıştı. Bu durum karşısında Lucretius için incelenmesi, araştırılması gereken tek varlık düzeni doğaydı. Doğayı bir bütünlük içinde tanıyıp kavradıktan sonra gerçek bilginin kazanılacağına inanıyordu. Bunu yazılarının içerdiği konuların türünden, ortaya koyup çözmeye çalıştığı sorunların bolluğundan, kuruluş biçimlerinden anlıyoruz. Bu yazılarında ozanımız, düşüncede varolandan değil önümüzde durandan, bizimle birlikte yaşayandan kalkıyor; önce sorunu koyuyor, sonra çözmeye yollarını araştırıyor.

Bu davranış; eski düşünürlerin yaptığı gibi, evrenin karşısında anlatımcı, görünen olaylardan kalkan, sözle açıklayıcı bir tutumu değil; nesnelere özünü, yapısını, onları kuran, varlık örgülerini ören nedenlerin aranmasını, onlar bilindikten, bulduktan sonra doğanın konularını kavrama yoluna gidilmesini gerekli kılıyordu. Doğa bir bütün, değişik özlerden kurulmuş sürekli bir birleşimdir. Bu birleşimin sağlam düzenini yöneten koşullar, kurallar bulunmuş, yapılmış değildir, onlar bir gereklilik tümü içinde kendiliğinden vardır. Bizim gerçek dediklerimiz, düşündüklerimizden çok yaşadıklarımız, duyularımızla dokunup tattıklarımızdır. Duyularımızın dışında bilebileceğimiz bir gerçek, bizi etkileyen bir varlık yoktur, olamaz da.

Lucretius'un sorunları, ele aldığı konular, sorduğu sorular bir bütün olarak bizim çağımızın da ilgilendiği, birçok bakımdan üzerine eğildiği, çözmeye çalıştığı nesnelere dir. Eski dinlerin doğuşundan günümüze değin gelişen; çalışan kişi düşüncesinin geçmiş yılların uğraştığı varlık alanlarını yeni görüşlerin ışığı altında, yeni ölçülerle yeniden ele alması; bilginin kesinlik isteyen, yöneldiğini en

ince ögesine değin "bilinemez" olmaktan kurtarmaya, aydınlatmaya çalışan tüklenmez çabasıdır. Bilgide, bilimde kesin sonuca vardtırmadan "bir kıyıya atma" yoktur. Bunun en açık örneği 2500 yıllık öğeler öğretisidir. Gelecek ağ düşünürlerinin öğeler öğretisini yeniden, bir başka açıdan ele almayacağını şimdiden kestiremeyiz. Bugün bile öğenin yapısını ilgilendiren birçok soru var. Öğelerle bağlaşımı yığın yığın konu bulunuyor.

Lucretius'un Sorunları

1. Doğa: İçinde bulunduğumuz, duyularımızla varlığını, niceliklerini, niteliklerini belli sınırlar arasında da olsa tanıdığımız doğa, sayısız türde nesneden, değişik oluşumlardan kurulmuş bir Bütün'dür. Bu Bütün tek bir yığın, tek bir yumak değildir. Onu kuran, yapısını sağlayan varlıklar da böyle tek tek "bütüncükler", kendi başlarına buyruk özler değil, ayrı ayrı birer birleşim, birer örgüdür.

Türlü türlü doğaların belli düzenler içinde biraraya gelmesinden doğan evren de bir bütündür, bir gerçektir. Evrenin yapısı içerdiği doğaların özdeşidir, yalnızca büyüklük bakımından bütün doğaları kucakladığı için çok geniş, engin bir uzayı kaplamıştır. Doğa, dolayısıyla evren kendi başına, kendiliğinden vardır, yaratılmamış, kendi ilkeleri dışında bir elle düzene konmamıştır. Sonsuz bir süre içinde kendini yapar, yeniler, onun için yoktan varolmuş diye düşünülemez. O, ancak kendi içerdiği yasalarına uygun olarak yaşar, önu sonu yoktur. Evreni yöneten kurallar, koşullar, ilkeler vardır, bunlar onun kendi yapısı gereğince dir.

Bu alabildiğince uzayan, dört yanımızı kaplayan, bütün varlıkları taşıyan doğa pek küçük, türlü türlü nesnelere kurulmuştur. Bu nesnelere biçim bakımından da, tür bakımından da, yapı, örgü, katılık, yumuşaklık bakımından da birbirlerinden ayrıdır. Bunlar belli devinmelerle, özlerinden gelen dirençler, kaynaşmalarla birleşerek nesnelere yapan, ortaya çıkaran öğelerdir.

2. Öğeler Öğretisi: Leukippos-Demokritos'tan başlayan, Epikuros'ta az da olsa, değişen öğeler öğretisi, bir bütünlük içinde derli toplu olarak De Rerum Natura'da, özellikle dördüncü kitapta enine boyuna ele alınıp incelenir. Öteki beş kitapta dolayısıyla dokunulan öğeler yazının ana konusudur; en çok üzerinde durulan, bütün özellikleriyle anlatılan bir sorun düzeni ölçüsünde işlenen öğeler Lucretius'a göre varlığın temel ilkeleridir. Öğeler varlık kavramı içine giren bütün nesnelere ilk kurucularıdır. Yapıları gereğince yer kaplayan, özdekin soyundan, başlangıçtan beri bitmeyen bir devinme süreci içinde bulunan öğeler ne yaratılmıştır, ne de yokolurlar. Aristoteles'in anladığı anlamda öğelerin devinmesi için bir ilk kımlıdaticı, bir ilk yerinden oynatıp depretici, devindirici öz yoktur. Öğelerin devinmesinde bir erek, bir amaç da yoktur. Onlar yalnızca kendiliğinden (sponte sua) kımlıdarlar. Onları yöneten bir alınıyazısı söz konusu olmamalıdır.

Varlığı kuran ilkenin (arche); Thales su, Anaximandros töz (apeiron), Anaximenes yel, Herakleitos od (ateş), Anaxagoras "nus", Empedokles toprakla birlikte yel, su, ateş olduğunu söylemiş, sayılarını dörde çıkarmıştı. Onların anlayışına göre varlık'ın türlü lüğü bu ilkelerin değişmesinden, birleşip dönüşmesinden doğuyordu. Empedokles birleştirici güç olarak sevgiyi (filia, storge), ayırıcı olarak da anlaşmazlığı (neikos) ileri sürüyor. Sevgi çekmenin, anlaşmazlık ise itmenin karşılığıdır. "Nus" a gelince o yaratıcı bir güçtür, kaynaşmıştır, ilkeldir, kendiliğinden kımlıdayıcı, devinicidir, başka bir

nesnenin işe karışmasını gerektirmez. Yaptığını bilen, özünün bilincine varmış bir varlıktır.

Gerek Herakleitos'un, gerek Empedokles'in görüşüne göre; bunlar yiter, yeniden ortaya çıkar, onları birleştiren, evrim yoluyla gelişmelerini sağlayan gelişigüzelektir (casus). Bu dört ilke bir yandan da diridir. Bütün ilkeler (arche) önsüz-sonsuzdur, ne yoktan varolmuştur, ne de yokolurlar.

De Rerum Natura'da böyle bir öge anlayışını bulamayız. Ögelerin ne sayısı sınırlıdır, ne de varlık tek ilkeden kurulmuştur. Varlık'ın tek ilkeden kurulmadığının en açık, en seçik kanıtı bir çokturlülüğünü bulunması, tek özden geliştiği sanılan bir nesnenin bile kendi ölçüleri içinde çok değişik durumlar göstermesidir.

Nam cur tam variae res possent esse requiro,

Ex uno si sunt igni puroque creatae. (I, 645-646)

Bir nesnenin türel yapısında ne bulunursa tümünde de (summa) ancak o bulunur. Öyleyse yalnızca sudan, topraktan, yelden.. kurulan bir varlık'ın tümünde onu yapan, yapısını doğuran ögelerden başkası yer alamaz. Bu duruma göre:

Amplius hoc fieri nil est quod posse rearis

Talibus in causis, nedum variantia rerum

Tanta queat densis rarisque ex ignibus esse. (I, 653-655)

Ögeler ancak biçimleri, yapı düzenleri, kuruluşları bakımından türlü türlü olabilir, kılık değiştirerek değil.

Nesneleri kuran ögeler sayı bakımından sonsuz, yapı-biçimi yönündense belli belirlidir. Onlar ya tırtıklı, kancalı, sivri, çokgen, ya da yuvarlak, düzdür. Duyularımız üzerinde yaptıkları değişik uyarımlar; acı, tatlı, soğuk, sıcak, yumuşak, katı gibi duyular, biçimlerinin, yapılarının türlü türlü olmasından ileri gelmektedir. Bütün duyu verileri, algılamalar, bilginin doğmasını sağlayan duyular ögelerin üyelerimiz üzerine yaptığı değişik yollu dokunmalardan gelir. Alınan izlenimlerin türülülüğü, nicelik-nitelik bakımlarından ayrılığı, süresi, ögelerin etkisine, biçimine bağlıdır.

Ögelerin dışında nesnelere kuran, düzenleyen, ortaya çıkaran yer kaplayıcı başka bir öz yoktur. Ögeler nesnelere kuruluşunu sağlayan iki ana ilkeden biridir. Çelik katılığında, bölünmez, direnci yüksek "bütün"lerdir.

3. Boşluk Öğretisi: Nesnelere kuran ilkelerin ikincisi de boşluktur. Boşluk (inanis) ögelerin bağımsızca devinmesini, birleşmesini, bağlaşımını, bir araya gelmesini, onların değişik ölçüler içinde düzenlenmesini, çözülmesini, ayrılmasını sağlayan ikinci ana ilke, temel yetenektir. Boş uzayın (inanitas) dışında ne ögeler devinebilir, ne de ögelerin özgür devinmesinden kurulan nesnelere

yaratılabilir.

Lucretius'un yazılarında bol bol kullandığı "creare" sözünden yoktan var etmek anlamında bir sonuç çıkarmak yanlıştır. "Creare" onun dilinde öğelerden kurulma, öğelerin birleşimi, bağlaşımı yoluyla türlü türlü yapılar, biçimler altında ortaya çıkmadır.

"Creare"nin iki ana ilkesi de "corpora", "primordia", "primordia rerum", "principiis" gibi adlar alan öğelerdir.

Öğeler (corpora) boş uzayda (spatium) bütün yöneltilere doğru gelişigüzel devinirler, birleşir, derlenip düzenlenir, çözülürler.

Boşluk, biri nesnelere içinde, biri dışında olmak üzere iki türdür. Nesnelere katılığı, ağırlığı, yoğunluğu, yumuşaklığı öğeler arasında bulunan boşlukların (inanis) azlığına çokluğuna bağlıdır. Öğelerin, içinde dört bir yana doğru devindikleri boş uzay "spatium"dur. Bu boş uzay bir yandan da nesnelere kapladığı, yerleştiği uzaydır. Bir nesnenin kendi dışyapı ölçülerine göre -eni, boyu, derinliği yönünden- oturduğu, kapladığı yer "locus"tur. Nesnelere bu "spatium" içinde kapladıkları "locus"ta çarpmalara (ictus) göre devinir, yerleşirler. "Ictus" ancak bir "necessitas"ın gerekli sonucudur. Devinmeler de gelişigüzel (casus) değil, gereklidir (necessum est).

Bir nesnenin başka bir nesne karşısındaki ağırlık durumu içerdiği boşluk'un boyutlarına bağlıdır. Eş büyüklükte bir yün ya da sünger yumağıyla kurşun yuvarlağının ağırlık ayrımı içlerinde bulunan boşluklarının ölçüsüne göredir.

Ergo quod magnumst aeque, leviusque videtur,

Nimirum plus esse sibi declarat inanis:

At contra gravius plus in se corporis esse

Dedicat, et multo vacui minus intus habere. (I, 365-368)

İşte nesnelere yapan, düzenleyen bu boşluktur (inanis, vacuum). Boşluk, öğe nesnelere ana ilkesidir, bunların dışında yaratıcı bir varlık yoktur:

Nullam rem e nilo gigni divinitus unquam. (I, 151)

Duyularımızla algıladığımız, tanıdığımız bütün varlıkların örgüsünü kuran ilmikler boşluk'la, öğelerle "oluş" alanına girmektedir.

4- Özdeşler Öğretisi: De Rerum Natura'nın çatısını kuran ana direklerden biri de özdeş (simulacra) dediğimiz nesnelere üst yüzlerinden çıkan, onları bir bütünlük içinde, varlık ölçüsünde yansıtan öğelerden örülmüş, gözle görülmesi küçüklükleri yüzünden elde olmayan sayısız görüntüdür.

Dışımızda bulunan varlıkları bilmemizi, algılamamızı sağlayan özdeşler nesnelere ögelerden örülmüş pek incecik gömlekleridir. Bunların dokusunu yapan, ilmiklerini çatan ögeler "oluş"larının ana ilkesidir. Ne ögelerin dışında bir özdeş düşünmek, ne de özdeşsiz bir nesneyi algılamak elimizdedir. Özdeş, nesnenin en incecik, en gözle görülmez bir örgüsüdür. Sayı bakımından bunlar da ögeler gibi sonsuzdur. Nesnelere sürekli olarak öge verip aldıklarından dolayı bitip tükenmezler.

Nesnelere pek küçük ölçüde, olduğu gibi yansıtan özdeşler devinme bakımından çok güçlü bir hızlilik içinde bulunur. Onların hızını gözle ölçebilecek durumda değiliz. Onları bir çoğu bir araya gelmeden göremeyiz. Özdeşler de ögeler gibi algının ilk koşullarıdır. Nitelikleri, nicelikleri doğdukları nesnelere eş yapıdadır. Yansıttıklarından ayrılır bir yönleri, yanları yoktur.

Nesnelere kuran ögelerle çok küçük bir bütünlük içinde olduğu gibi yansıtan, duyularımıza değin getiren özdeşlerin birbirlerinin örneği olmadığı gerçeği De Rerum Natura okuyucularını bir çok yerde şaşırtabilir. Nesnelere durmaksızın sayısız ögelerin çıktığı, dört bir yana yayıldığı, çok hızla devinmede bulunduğu, nesnelere yansıtan özdeşler için de doğrudur. Yalnızca özdeşler de nesnelere gibi ögelerden kurulmuştur. Bize nesnelere bildiren, onları görmemizi, duymamızı sağlayan özdeşler birer öge değildir, ögelerden örülmüş "bütüncük"lerdir.

Burada, Lucretius'un görüşünde bir çatallaşma var gibidir. Onun giderilmesi için düşüncenin sınırlarını biraz daha genişletmek, biraz daha konu üzerinde derine dalmak gerekiyor. Böyle yapınca karşımıza çıkacak ilk sorular şunlar oluyor:

Nesnelere sürekli olarak ögeler mi yayılıyor, özdeşler mi? Ögelerin olabildiğine yayıldığını, evrenin geniş alanlarında başdöndürücü bir hızla devindiğini söylerken, nesnelere çıkan özdeşler ne oluyor? Ögelerle özdeşler karışmıyor mu? Böyle bir karışmada bizim duyularımıza gelenlerin yaptığı uyarılardan doğan algıların gerçeklik değeri, ölçüsü ne olabilir? Bilginin ölçüğü nedir?

Bunların karşılığını bulmak için özdeşleri nesnelere bütün yüzeylelerinden çıkan ögelerin kurduğunu, bizim duyularımıza böyle geldiğini söylemekle yetinmek, duyularımızın birbirine yardımcı olduğunu, gözün dokunma, duymanın görme, dokunmanın tatmayla karşılıklı olarak onaylandığını benimsemek gerekir. Lucretius'a göre, duyuların arasında bir bağdaşma, birbirlerinin eksikliğini, yanlışını anlama, giderme yeteneği vardır.

Res kavramı: Türkçe "nesne", "yer kaplayan öz", "özdek", "varlık" gibi değişik karşılıklarla çevirdiğimiz "res" sözcüğünün De Rerum Natura'da pek küçük bile olsa yer kaplayıcı, boşluk'un karşıtı bir öz olduğunu; yalnızca düşüncede değil, gerçekte de var olduğunu anlamak gerekir.

Lucretius'un can, tin dediği "anima", "animus" da birer "res"tir; yer kaplayan, ögelerden kurulan, dağılan, çözülen, nesnelere (corpuscula) bölünen soydan, taş gibi, toprak gibi birleşmiş bir varlıktır. "Res"nin karşısında ancak boşluk bulunabilir. Tanrılar, yeller, denizler, kumlar birer "res"tir. Lucretius'un dilinde "res" olmayan varlık kavramı içinde yer alamaz, onun kuruntudan başka bir anlamı yoktur. Bu geniş yetisi dolayısıyla "res", "varlık"ın bir anlatımı, bir belirleyici deyimidir. Gerçekliği olanın açık kavramıdır. "Res" en küçük ölçüde tutulsa bile boyutları olabilen, kendi yeteneklerine göre yeri (locus) bulunabilen bir varlıktır. Onun karşıtı ancak "yokolan"dır. Öyleyse "res" özdektir, yer kaplayan özün geniş kapsamlı deyimidir. Duyularımıza gelerek bizde uyarılar doğuran ne varsa "res"tir. Lucretius'un yazılarında "res"nin bu anlatılanlar dışında gerçekteki,

gerçeküstü bir anlamı, bir belirleyici özelliği yoktur.

Lucretius'un Şiiri Üzerine

Batı düşünürleri, bunlar arasında özellikle felsefe tarihçileri, De Rerum Natura'daki gibi en derin felsefe konularını, varlık sorunlarını Epikuros'tan aldığını, kendiliğinden bir nesne katmadığını açık seçik bir dille çekinmeden söyleyen Lucretius'un pek yeni, derin bir ozan olmadığını ileri sürmekten geri kalmamışlar. Bu yargı Lucretius'un adını duymaktan öteye geçemeyen bir takım Türk aydınlarınca da olduğu gibi benimsenmiş, onun adı geçince "pek büyük bir ozan değil, Epikuros'a özenmiş yazmış" deyip geçmelerine yol açmıştır. Şiiri kuru bir söz dizisi, içi boş kavramların yanyana gelmesinden doğan pek sık bir uyum olarak anlayanlar, varlığın derinliğinde, doğanın bilinmeyen yörelerinde, gerçek yapısında neler olduğunu bilemeyenler için bu köksüz yargı azdır bile.

Oysa gerçek şiir, Batıyı ucuzundan, birkaç çeviriden tanıyan, okumadan yazmaya kalkışan, düşünceden, kültürden yoksun, ilkçağ şöyle dursun bizim Divan Edebiyatını bile okuyup anlayacak yeteneklerden uzak kimselerin sandığı gibi kuru söz dizisi değil, bir sorunu, varlık karşısında derinden gelen ölçülü bir tutumu, davranışı olan, kendinden önce gelenlerden soru soran, gelecektekilere karşılık veren şiirdir. Felsefe için "titanlar savaşı" derler, şiir de "tanrılarla yaratma yarışı"dır. Gerçekten büyük ozanı yaşatan, yeryüzünün bucaklarında benimseten sesinden çok öze inen görüşü, varlık'a açılan tutumudur, kurduğu yaratma ortamıdır. Batının yaratma alanında "büyük" adını alan ozanların içinde ilkçağın kültür düzenlerini, düşünürlerini, ozanlarını tanımayan, bilmeyen, onların diliyle söyleşemeyen bir tek kişi yoktur.

Şiir bir yoksunluğun doğurduğu tatlı sesler yığını değil, bolluğun yarattığı düzendir. Bunu söylemekle felsefedir demek istemiyoruz. Felsefe değildir, yalnız bomboş bir ses de değildir.

O, kişinin evreninde yaşayan, ozandan başka kimsenin görüp anlatamadığı gerçeklerin, belli ölçüler içinde ortaya konması, dilin sınırsızlığında açıklanmasıdır. Doğanın söz ölçüleri içinde, yaratma ilmikleriyle örülmesidir. Daha doğrusu şiir, ozanın dilin başarı yeteneklerini kendi yaratıcılığı ölçüsünde genişletmesi, düşüncenin kesin çizgilerini aşarak varlık'ı uzayın dar boyutlarından öteye aşırmasıdır.

Şiir usun da sınırlarını aşan; belli, sayılı ölçüklere bağlanan düşünme gücünü geride bırakan bir atılma, bir sonsuzca yayılmadır. Onun, kişinin bir yönünü alışlagelinen sınırlı bütünlük dışında vermesi bu yetenekleri yüzündendir. Bu bakımdan filozofun düşündüğünü ozan yaşar, ozanın yaşadığını filozof derin derin düşünür. Filozof düşünerek düzene varan bir ozan, ozansa yaşayarak düzeni aşan bir filozoftur. Bu, ozan yaşar da filozof yaşamaz mı soyundan bir soruyu gerekli kılmaz. Anlam vermesini, değerlendirmesini bilen bir baş için şiirle felsefenin işlediği öz değil, ancak oya ayrıdır; bu oya da yaratıcının tutumundan, kişiliğini belirleyen davranış ölçülerinden doğan varlık'ı açıklama, tanıma ayrımıdır.

Filozof dille en güzel, en ölçülü düşünen, en yerinde düzeni koyan, ozansa bu dille en iyi konuşan, en güzel söyleyen bir yaratıcıdır.

Lucretius bu iki yetiyi özünde birleştiren, şiirsiz felsefeye, felsefesiz şiire inanmayan bir filozof ozandır. Varlık'ı, doğayı incelemekle kişiyi, kişiyi bilmekle doğayı, evreni tanıyacağını düşünen bir ozan için en doğru yol onun tuttuğu yoldur. Bu yüzden, De Rerum Natura'da konular döner dolaşır, kişinin davranış, yaşayış sınırları içine girer. Goethe bile Faust'un bir yerinde kişiyle doğayı bir özde birleştirmekten, kişiden kalkarak doğayı tanımaya çalışmaktan kendini alamaz. İşte böyle derinden gelen, aşkın bir coşkunluk içinde:

Ist nicht der Kern der Natur Menschen im Herzen...

"doğanın çekirdeği kişilerin yüreğinde değil midir" demesi bu yüzdendir.

Lucretius yazılarında evrenin sınırları içinde geçen, kişiyle sıkı sıkıya ilişkisi bulunan bütün olayları ele almış, onların aralarındaki bağlantıları, kişiler üzerindeki etkilerini derin derin araştırmış, kendine göre nedenlerini de bulmuştur. Evrene kişiden açılmış, kişinin içsıkıntılarını, yürek korkularını, karşılıklı davranışlarını, tutumlarını incelemiştir.

Lucretius'u en çok ilgilendiren, kişinin varlık karşısında duyduğu gelecek korkusudur. Bunu De Rerum Natura'nın daha başında söyler. Onun işlediği, üzerine eğildiği, sorunlarını çözmeye uğraştığı kişi, düşüncede değil aramızda, içimizde, bizimle yanyana, başbaşa yaşayan, gerçeğin bütün bağlantılarıyla çevrilen, sınırlanan kişidir, varolan kişidir, varlığını çevreleyen sorunların baskısı altında ezilen, kıvranan, korkudan kurtulmak için mutluluğa giden gizli yolları arayan kişidir. Ölme, yokolma, yerin altında bilinmeyen bir ülkede acılar çekme korkusu içinde yanan, yakınan, kıvranan kişidir.

İlkçağın kişisi, kendisine verilen, buyrulan koşullara düşünmeden bağlı kalması istenen, yaşama sıkıntısını bir yaşama sevinci diye benimsemesi beklenen bir varlıktı. Çözemediği yığın yığın olaylar karşısında elinden gelen yalnızca yazıydı. Onun için, yerine göre düşünmek bile suç sayılabilirdi. Durum bugün de eskisinden pek ayrı değildir. Yalnızca, çağımızın korkuları uygarlığın yarattığı yeteneklerin başka amaçlar uğrunda kullanılmasından doğan, daha geniş bir yüzeye yayılan korkulardır. Bunlar kişiyle başlamış, kişiyle sürer gider; bilgi, kültür bunların kendisini değil, ancak kaynağını değiştiriyor. Yoksa var olma sevinci ölçüsünde bir de yokolma korkusu bulunacaktır.

Lucretius'un korkuları da böyle kaynakları değişen, özü olduğu gibi kalan korkulardır. Bunları birer varlık sorunu diye bambaşka ölçüler içinde, bambaşka bir açıdan ele alması onu biraz da varoluşçuluk (existantialisme) akımının -belli bir alanda- öncüsü yapmıştır denebilir.

De Rerum Natura'da konunun ağırlığı, eski bir düşünce düzenine bağlı kalmanın gerekliliği yüzünden yer yer yükselip alçalmalar, birden batıp yüze çıkmalar çoktur. Bir yerde şiirin en coşkun akışına kapılır, bir yerde düşüncenin en derin, en baş çatlatan ağırlığı içinde gözden uzaklaşır. Şiirin ağır bastığı yerler daha çok kişilerin günlük davranışları, doğayla olan, düşünceden ayrı kalmış yaşayışları, kırları, bayırları, tanrılara, Epikuros'a övgüleri, şölenleri, eğlenceleri, gezintileri, denizleri, dağları, sürüleri, kuşları, yıldırımları, gök gürültülerini, yağmurları, sağanakları anlatan, felsefeden çok şiire kapıldığı yerlerdir. Buralarda öyle pek derin araştırmalar yoktur, daha çok anlatmalarla yetinmeler, olayların akışınca coşmalar vardır. Öte yandan şiirin en yavan kaldığı

yerlerse, felsefenin bütün gücüyle kendini gösterdiği oldukça güç konulardır. Bunlar şiirle değil, düzyazıyla işlendiğinde bile düşünme gücünü yoran, anlayış yetisini ağırlığı altında ezen, yıpratıcı konulardır. Lucretius'un şiirini yetersiz bulanlar daha çok bu yörelerde gezen, şiiri yalnızca kolay söyleyiş diye anlayanlardır.

Lucretius'da Homeros'un coşkunu bulamayanlar, Homeros'da Lucretius'un derinliğini, düşünce örgüsünü, düzenini buluyor mu, bilmiyoruz.

Ennius'un Lucretius'u çok etkilediğini söyleyenler, Lucretius'un Roma şiirinin güneşi saydıkları Vergilius'a (İ.Ö. 70-19) neler verdiğini düşünmüşler mi?

Yeryüzünde büyük olup da kendinden sonra gelenler üzerinde etkisi bulunmayan, ne bir yaratıcı baş vardır, ne de düşünücü.

Lucretius'un şiiri bugünün de şiiridir. Yalnızca, düşünce bakımından alışlagelen şiirin sınırlarını, yeteneklerini aşan, düşünceyle karışan, kaynaşan, bir örgünün ilmekleri gibi iç içe geçen bir şiirdir. Duygudan çok düşünceyi, düştüden çok gerçeği içeren, işleyen bir şiirin yapısı çatılırken kullanılan nesnelere kolay kolay anlaşılır soydan olmadığı için, Lucretius'un tadını çıkarmak ilkçağ bilgisinin, felsefesinin özünü kavramaya bağlıdır. Bu yüzden De Rerum Natura, üzerinde uzun boylu durmayı, düşünmeyi, anlaşılması için daha birçok bilgi edinmeyi gerektiren güçlü bir şiirdir. Geleneğin dışında kalmış, şiiri yalnızca şiir olarak anlayanların görüşünü aşmıştır. Bütün bu güçlüklerin, derinliklerin içinde Lucretius'un eskimeyen, ışıltılı kalan bir yönü, sağlam bir yaratıcı düşünür gücü, yerleşmiş bir şiir temeli vardır. Bu temel sağlamlığı, dayanıklılığı; yaşayan gerçeği işlemeden, kişiyi kendi varlık eylemleri açısından bir bütün olarak görmesinden, onu derli toplu bir düzen, bir gelişen, geleceğe uzanan, evrene açılan, kendini yetenekleriyle ayakta tutan, yapı bakımından doğayla birleşen bir "kuruluş" diye benimsemesinden almaktadır.

İsmet Zeki Eyüboğlu

VARLIĞIN YAPISI

(De Rerum Natura)

I

BİRİNCİ BÖLÜM

Venus'e Övgü

Aeneaslar anası yüce Venüs, insanların da
Tanrıların da sevgi kaynağı; yol gösterirsin
Denizde, göklerin altında gemicilere, yaşatırsın
Dirileri, bolluk verirsin yığın yığın
Verimli topraklara, seni görür doğan günün ışığı,
Ey Tanrıça, sen gelirsin gider yeller, dağılır bulutlar,
Seninle bezenir yaratıcı toprak, güzel çiçeklerle.
Sana gülümser durgun denizlerin suları,
Işıklarla dolar pırıl pırıl yaygın gökler.
Görünmüş günlerin baharlık yüzü birden,
Çözülmüş bolluk getiren güney yelleri.
Uçan kuşlar anlatır ey Tanrıça
Gelişini yürekten, yanık yanık, önceden.
Yayılmış bol yaylımlarda sürüler,
Hızla akan ırmaklardan geçerler.
Senin güzelliğine kapılmış bütün canlılar,
Gösterdiğin yollardan gidiyorlar canla başla.
Ardın ardın denizlerde, dağlarda, çağlayan ırmaklarda,
Kuşların konduğu yapraklı dallarda, geniş çayırlarda,
Çizer bütün gönüllere güzelliklerini, sevgilerininin.
Sensiz bütün varlıklara soylarını sürdürmenin
Tadını veren, evreni tek başına yöneten.
Sensiz çıkamaz tanrısal aydınlığa varlıklar,
Doğamaz gönül çeken tatlı bir nesne sensiz.

Çağırıcığım seni bu yazılmış dizelerde
Yardıma, ey bizim Memius; çalışırken anlatmaya
Varlıkların özünü, tüm çağlar içinde yüce Tanrıça,
Sen istedin düzenlenmiş nesnelere anlatmamı,
Şimdi gel ey Tanrıça, güzellik ver sözlerime
Sonsuzca. Kalksın artık korku salan boğuşmalar,
Burada bir mutluluk, barış sağla denizde, karada.
Sensin ölümlülere barışla mutluluk veren.
Kaleler üstünde vuruşanları da savaşlar tanrısı
Mars'tır yöneten. Senin kucağına atar kendini
Çokluk, yaralanınca sonsuz aşkın elinden.
Bükülür boynu, düşer arkaya, döner sana gözleri,
Ey Tanrıça, bağlar canını dudaklarına.
Dinlenirken kollarında sere serpe,
Tatlı sözcükler dökülsün ağzından,
Ünlü Romalılar için iste mutlu barışı.
Veremeyiz kendimizi bu işe yürekten,
Gördükçe yurdumuzu sıkıntılara batmış,
Alamaz ünlü Memmius'un torunları bile
Bu yardımdan kendilerini toplum uğruna.
Gel ey Memmius, yaşam acılarından kurtulmuş,
İnceleyen, araştıran bir görüş, duyuş ver,
Sana bağlanmanın armağanı olan
Bu yazdıklarım küçülmesin gözünde senin.

Sana göklerin de, tanrıların da, nesnelere de

Başlayacağım özlerine açıklamaya.

Doğa yaratmış tüm varlıkları, düzenlemiş, beslemiş,

Dağıtmış toplanan nesnelere yeniden,

Doğurgan varlıklar, "yer kaplayan" denen,

Besleyici özleri tüm nesnelere,

İlke dediğimiz, onlardan türemiş tanrılar da.

Tanrılar özleri gereği ayrılmış bizden,

Uzaklaşmış ölümsüz tanrılar,

Sonsuz barış içinde yaşayanlar.

Onlara sığınırız üzülmeye, korkunca;

Kıskanmadan, kızmadan, darılmadan

Yardım ederler bize işlerimizde.

Dinler Üzerine

Bağlanmış eskiden beri kişilerin gözleri,

Korkunç bağlarına vurulmuş dinlerin

Yeryüzüne geldi geleli.

Gösterirler gök ülkelerinden başlarını

Titreten, korkunç görünüşleriyle ölümlülere.

Bir ölümlü Grek ilkin bunlara karşı

Çevirmiş yiğitçe bakışlarını, gürlemiş.

Ne dev masalları, ne yıldırımlar,

Ne ürperten gök gürültüleri, kırabilmiş onun

Sımsıkı kapanmış evren kapısının

Sürgüsünü söküp atma gücünü.

Almış götürmüş onu anlayışının üstün gücü

Evrenin yalımlı korkunç çevresinden öteye,

Dolaşmış uzayın engin boşluğunu bilinçle,

Anlayışla, getirmiş oradan bize başarısını

Bilinenle bilinmeyen bilgilerin,

Serilmiş yere tümenden boşinaçlar.

Ezilmiş ayakların altında saçmalıklar;

Bu başarıdır yükselten bizi göklere değin.

Korkum var yine bu konuda, sanır mısın

Öğretmek istediğimin sana dinsizce bir öğreti

Olduğunu, seni bir kötü yola sürüklediğimi.

İnanır mısın buna? Bu saçmalıklardır doğuran

Birçok dinsizce kötülüğü, cana kıymayı hep.

Anımsa Aulis'te Diana Tapınağı'nda kanının

Döküldüğünü o suçsuz kızcağzın, savaşçıların,

Soylu Yunan komutanlarının çiçekleriyle süslenmiş

İphianassa'nın; ölüm kaplamış gençliğini kızın,

Görmesin diye toyunlar gizlemiş geceden bıçağı;

Görünce boşalmış gözyaşları, tutulmuş dili

Kızcağzın korkudan, bükülmüş dizleri,

Kapanmış yere. Ne işine yaramış bu yoksulun

"Kızını tanrılara adayan ilk kral"

Denmişse babasına. Yakalamış onu kimileri

Götürmüşler sunağa, kutlu törenler bitsin

Diye değil, mutlu bir üstünlük sağlasın

Diye tanrılar Yunan donanmasına, görklü

Hymene birlikleri bir adak için

Böyle iğrenç işler öğretmiş insanlara;

Bu saçmalıklar, bu boş inançlar,

Böylesini yapar ancak din kötülüğün.

Kaçar mısın bir gün, bilmem anlattığım

Bu korkunç olaylar yüzünden, bizden,

Nice düşlere kapıldıktan sonra dönmek

İster misin yeniden bu yaşama,

Korkmaz mısın yazgının ardınca gitmeden?

İnsanlar görseydi bittiğini bir gün

Tüm güçlüklerin, düşkünlüklerin, arar

Bulurdu yolunu karşı koymanın, kurtulmanın,

Gözdağı vermesinden, saçmalığından bilicilerin.

Nedendir ölümden sonra acı çekme korkusu,

Boşunadır bütün bu karşı koymalar, bilinmiyor

Tinin özü, bizimle mi, sonradan mı, önce mi

Girmiş gövdeye, dağılır mı ölünce bizimle,

Gider mi görmeye bataklıklarını, karanlıklarını

Orcius'un, yoksa başka gövdelere mi geçerler

Yazgıyla? Ennius'un dediği gibi türkülerde.

Getirmiş ölümsüz yapraklarla süslü çelengi,
Kişi soyu, Helicon'un tepesinden, parlatmış İtalya'yı.
Ennius diyor ölümsüz türkülerinde
Ne bizden bir nesne kalır, ne tinden,
Ne de Aceron'un cehennem ülkelerinden.
Silik görüntüler üstünedir onun bu sözleri
Ölümsüz Homeros'un başlamış alımlı görünüşünden
Dökmüş gözyaşlarını, nesnelere özünden açmış
Böyle sözü, güneşin, ayın dönmesinden, olaylardan
Ne varsa dökmüş ortaya, türkülerinde. Anlamak
İçin, bizim usumuz, bütün yeryüzünde
Geçen olayları, canın, tinin yapısını,
Kuruluşunu, düşlerimizde sağlığımız bozulmuş
Gibi bize korku salan, titreten, kıvrandıran
Korkunç nesnelere gerçekte ne olduğunu
İncelemek gerek gördüğümüz, duyduğumuz,
Toprağın kucakladığı ölü kemiklerini de,
Araştırmak gerekir bunları da. Anlıyorum güçlüğünü,
Karanlık düzenlerini Greklerin, yeni sözler
Bularak, Latin diliyle bunları anlatmanın,
Açık-seçik bir şiir içinde açıklamanın.
Bir yandan dilimizin yoksulluğu, geniş konular,
Erdem görkemi, yeni sorunlar, tatlı yoldaşlık
Bırakmıyor beni sessiz geceleri bekleyim,

Çekiyor beni katlanayım diye yorgunluklara,
Aydınlatmak için varlığın içyüzünü.
Hangi ışık düşmüş içine senin
Gidermek için bu korkuyu, yüreğinin
Karanlıklarını besleyen güçlüğü yıkmaya?
Gün, güneş ışığı değil bu besbelli,
Görmek gerek, açıklamak gerek evreni dosdoğru.
Yaratılamaz varolmayan bir nesne, yoktan,
Tanrı gücüyle, böyledir bizim görüşümüz,
Bağlamış bütün ölümlüleri kısıkvrak
Derin bir korku, yerde, gökte geçen olayların
Görülmeyen, bilinmeyen tüm nedenleri
Tanrıların elindedir, buyruğundadır diye.
Anlarsak yokluktan varlık yaratılamaz
Daha kolay bulunur aradığımız sonuç,
Biliriz olmadan tanrısal ettiler nasıl
Varolur gördüğümüz bütün nesnelere.
Yokluktan çıksaydı varlıklar, tüm türler
Doğardı nesnelere, gerekmezdi tohumlar,
İnsanlar çıkardı denizden, uçan pullu balıklar
Doğardı karadan, gökten uzun koyun sürüleri,
Tüm küçük diriler, yırtıcı yaratıklar dizi dizi.
Yerleşirdi çöllerde yaratıklar gelişigüzel,
Yaşanacak yerlerde oldum olası.

Belli yemişler olmazdı belli ağaçlarda,
Değişirdi düzeni yaratıkların, tüm nesnelere
ıkaydı tüm nesnelere. olmadığından belli doğurgan,
Bilinmezdi kimsenin anası. Tohumundan türer nesne.
Böyledir yaratıkların oluşunu, ncedendir
İlkelerin zleri, yaratılmaz nesnelere nesnelere,
Hepsi belli bir türden, ayrı ayrıdır zleri
Tüm nesnelere başkadır nedenleri.
Nedendir gllerin açtığı, buğdayın olgunlaştığı,
Nedendir bunları yaz başında görmemiz,
Yemişlerin belli bir evrede oluşu neden,
Neden tüm nesnelere yaratıldığı toprakta
Gzn bağların oluşması, en güzel günde
Aydınlığa çıkması nedendir?
Yoktan varolsaydı belli günde
Tüm nesnelere, gelince birden ağı
Dirilik veren doğanın yaratıklarını,
rnlerini ortaya koymasının yöntemi nedir?
Aalım sözü biraz daha; gerekmezdi nesnelere
Büyümesinde özlerin birleşme dönemini beklemesi,
Yokluktan yaratılma gerçekse, birden delikanlı
Olurdu ocuklar, geçmeden ilk ergenlik ağı,
Büyümüş ağaçlar çıkardı yerden, oysa bellidir
Durum, ardarda olur, nesnelere oluşan,

Belli bir özden doğar tüm nesnelere, ayrıca,
Böyle sürer türlerin özelliği de, bilinen,
Bundandır nesnelere geliştiğini, sürdüğünü
Bilmemiz kendi özleri gereğince, bağımsız.
Olmayınca yıllık yağmurlar, vermezdi toprak
Mutluluk sağlayan ürünleri bolundan, kalırdı
Besinsiz dirilerin soyu, yaşama gücü
Olmazdı. Sözleri kuran yazı dizileri gibi
İlkesiz varlık düşünülemez, bize kalırsa.
Neden yaratmamış doğa insanları yürüyerek
Geçsinler diye denizleri, büyük dağları da
Elleriyle savuracak, oynatacak güçte, neden
Birkaç kuşak boyu yaşamaz bir kişi, nedendir
Bir özden gelmeyişi tüm varlıkların?
Söylemek gerek yoktan varlık olmayacağını,
Tüm nesnelere kendi özünden geldiğini,
Tatlı esintilerle serpilip geliştiğini.
Görüyoruz üstün geldiğini işlenmiş
Yerlerin işlenmemiş topraklardan daha,
Elle verimli duruma getirildiğini; topraktır
İlk nesnel özler, orada bulunması gerekli.
Görüyoruz işlenmiş, ekilmiş bakımlı yerde
Dolgun yemişler veren özlerin bulunduğunu.
Emeksiz yetiştiği görülürdü daha iyilerin

Kendince, yoktan varolsaydı nesnelere.
Bir bakıma doğrudur ilk varlığın yok etmeden
Nesneleri özlerine dönüştürdüğü bir bir.
Ölümlü olsa bütün bölümleri varlığın
Yiter gider, varolmazdı bir daha nesnelere.
Ayırmak için bölümlerini, çözmek için
Düğümüleri güce dayanmak gerekmezdi varlıkların,
Ölümsüz özlerden kurulmuştur nesnelere, dıştan
Gelen, en ince boşluklarına değin giren
Bir basınçla dağılırlar, yeniden birleşirler,
Gizlemiş yaratan varlık bunları gözümüzden.
Geçen günlerin, göremediğimiz işleri yok etmek
İçin olsa, büsbütün yiter, yıkılır gider,
Kalmazdı tüm nesnelere, gönderemezdi türlere,
Kuşaklara yaşatan ışığını Venüs, yetiştirmez,
Beslemezdi bunları becerikli toprak.
Nerede bulurdu denizler kaynak, nereden
Çıkardı suları uzaklardan gelen ırmaklar,
Nereden alırdı besini hava? Yok olurdu bitmeyen
Sürede ölümlü nesnelere kurulu varlıklar,
Geçmişin bu gitmişliği içinde yeniden onarmak
İçin evreni, sonsuz, ölümsüz özlü nesnelere
Bulunması gerekir, bu yüzden çevrilemez yokluğa
Varlık, özdeş nedenlerle bağlı birbirine

Bütün nesnelere sonsuz bir özde. Yoksa ölüm
Olurdu en ufak dokunuşları özdeklerin
Birbirine, kurulmasalar ilksiz, sonsuz öğelerden,
Dağılır, kopar dokuları birbirinden; oysa sonsuz
Bir özden düzenlenmiştir bunlar, bağlıdır
Türlü düğümlerle birbirine tüm nesnelere,
Sarsıncaya değin dokularını başka güçlü
Bir etken, bir oluş içinde kalırlar tümünden.
Dönmez yokluğa varolan bir nesne, ayrılır
Yer kaplayan ilkelerine tüm varlıklar,
Sonra döner, yine bu dağılan nesnel ilkeler
Kendi aralarında birleşir. Bütün varlığın
Anası yerin kucağına Baba Aether'in gönderdiği
Yağmur yokolmuş görünür bir süre, yaratır oysa
Pırıl pırıl ürünü, yeşertir ağaç dallarını,
Büyür ağaçlar, eğilir yemişli dallar ağırca,
Soyumuz için, öteki soylar için oluşur
Bunlardan besinler, görürüz illeri dolduran
Çocukların çiçeklerce geliştiklerini, ormanda
Yapraklar arasında ötüşen yavru kuşları
Yaylımda yayılan, dinlenen koyunların yorgun
Gövdelerinde dolgun memelerinden süzülen
Ak sütleri içen, ot yiyemeyen, oynayan,
Sıçrayan, eğlenen körpecik kuzuları,

Yağmurdan oluşmuş tüm bu gördüklerimiz,

yokolmaz yokolmuş görünen, yokolmaz.

Yeni bir nesne doğurur yaratıcı varlık

Tükenenden, birinin ölümü ötekinin doğumudur.

Varlığın İlkeleri, Boşluk - Öğeler

Göstereyim yoktan gelmediğini varlığın:

yokolmaz artık bir kez varolan, göremeyiz

Nesnelerin ilkelerini, budur seni yanıltan.

Anlatayım sana gerçek olduğunu görünmeyenin de.

Birtakım olaylar sayacağım: Önce korkunç

Çarpışlarıyla denizi döven, kocaman gemileri

Deviren, bulutları parçalayan, dağıtan yeller,

Yelçevrintileri geniş ovalarda dolaşan,

Sürükler devrilmiş büyük ağaçları, süpürür

Tepelerini yüksek dağların, alt üst eder

Ormanları sağnaklar, görünmeyen varlıklardır

Gürleyen, uğuldayan, homurdanan korkunç yeller,

Yerler toz duman, çalkanan denizler, boşanan sağnaklar,

Uzaklara savrulan bulutlar, yeller yüzünden.

Önce durgun görünür, sonra birden dağlardan

İnen yağmurlarla beslenen, orman yıkıntılarını

Silen süpüren, bütün ağaçları sürükleyen,

Azgın ırmaklar gibi taşan esen yeller,

Ne köprüler dayanır bu taşkınlara, ne yağmurdan
Kabaran ırmakların gücüne direnecek ayak kalır,
İşte bunlar gibi yıkar korkunç gümbürtülerle
Yeller kocaman yığınları, nasıl yıkarsa
Büyük sağnaklar önüne geleni. Ne çıkarsa
Karşısına yüklenir, devirir sürekli vuruşlarla,
Sarsar taşan bir ırmak gibi sürükler, sallar,
Götürür, yokeder, atar içine çevrintilerin,
Böyledir azgın sağnaklar, savuran kasırgalar.
Görünmeyen, yalnızca sezilen varlıklardır
Tüm esen yeller, yaptıkları işlerle,
Yer kaplayan nesnel özleriyle görünen
Büyük ırmaklarla yarışır. İşte böyledir
Görünmeyen, sessiz, değişik türde korkular da,
Görmeyiz burnumuza gelişini sezdiğimiz kokuyu,
Duyularımıza gelen sıcağı, soğuğu da,
Ne de işittiğimiz sesi görebiliriz, oysa
Bunlar, tümnden, yer kaplayan nesnel varlıklar,
Bunlar olmasa çalışmazdı başka türlü duyular,
Dokunma, dokunulma gücü olmasa gövdemizin
Bilemezdik bunların bir tekini bile.
Sereriz giysileri dalgaların kırıldığı kıyılara
Islanırlar, kururlar sonra güneşte, oysa
Ne ıslaklığın yapısını görürüz, ne de

Sıcaklığın etkileyen özünü, besbelli
Çok ufacık öğelere bölünmüş, ayrılmış hepsi,
Bir yolu yoktur onları görmenin gözle.
Yıllar geçer aradan, aşınır parmakta yüzük,
Oyar bir oluktan damlayan su taşı geçen
Sürenin akışında, incelir toprağa sürünen
Kaskatı sapan demiri görünmeden evleklerde,
Böyle yıpranır kaldırımlar da yıllar boyu
Gelip geçenlerin ayakları altında...
Aşınmış, kapı tokmakları biz görmeden, gizlice,
Sık sık tapınaklara gelenlerin sağ elleriyle
Dokunmadan, yıpranmış gördüğümüz nesnelere, kırılıp
Dökülmüş böyle sürtünmekle, dokunmakla, dağılmış.
Gizler bizden bu olayları doğa, göstermez,
Sonradan, ana varlık ayırır bu nesnelere bölümlere,
Birleştirir uyarınca, yaratır yeniden, düzenler,
Yetmez gözümüzün gücü bunları görmeye.
Ne yaşam gücü tükenir, eksilir bu nesnelere
Ne yaşlanma, kocalma söz konusudur onlarda,
Ne tuz tükenir, ne kayalar biter denizlerde,
Anlaşılmaz bu oluşumlar kısa sürede, doğada
Birleşemez nesnelere, boşluklar var arada, evrende,
Uygundur bunların bilinmesi, yanılmayı düşünme
Sürekli bir araştırmada, varlık bütünü yolunda,

Kuşku duymayasın açıklamamızdan, görüşümüzden.
Boşluklar vardır nesnelere içinde, el değmemiş,
Gözler görmemiş bilesin, yoksa bir kıvılcığa bile
Olamazdı bu nesnel varlıklarda, bu yüzdendir
Tüm nesnelere devinmesi, birtakım işler görmesi,
Birbirinin yanında, devinmeden kalırdı hepsi
Boşluk olmasa, engellerdi birbirini nesnelere,
Bir neden kalmazdı devinmeye, yer değiştirmeye,
Görürüz denizleri, karaları, göklerin yükselişini,
Daha birçok nesnenin türlü durumlarda, biçimlerde
Devindiğini görürüz açıkça, boşluk olmasa
Devinme de olmazdı nesnelere, kendiliğinden,
Kuşaklar bile varolmazdı, kalırdı kaskatı
Olduğu yerde nesnelere, kıvılcıktan.
Düşünülse bile dolu nesnelere varlığı
Kolay olmaz bunları varlıklarda görmek, anlamak
Kayalardan, oyuklardan, yarıklardan sızan suların
Besin verir ıslaklığı dökülen bol damlalarla
Diri varlıklara kendiliğinden, gelişir böylece
Ormanlar gündün güne bolluk yağar ortalığa,
Kaynaklardan çıkan besleyici özler dağılır
Bütün dallara yayılır kökler aracılığıyla.
Sesler çıkar dalgalardan, kapı sürgülerinden
Evlerin, gıcırtilar gelir, katılık verir

Kemiklere soğuk, olmasaydı boşluk olmazdı
Bunlar da, görülmezdi karşılıklı dönüşme nesnelere,
Bir olay doğmazdı boşluğun olmayışı yüzünden.
Nedendir gördüğümüz eşit büyüklükte nesnelere
Birbirinden ağır geldiğini? Yoksa eşit olurdu
Bir yün yumağıyla kurşunun ağırlığı eş boyutlarda,
Basınç eşit olsaydı bütün nesnelere. Ne denli
Düşse de somut nesnelere, yine boşluklar vardır
İçlerinde, bundandır yeğnikliği büyük olanın,
Daha büyüktür içerdiği boşluklar, budur neden.
Daha ağırdır içinde daha küçük boşluk olan
Nesneler, budur anlatmak istediğim kolayca,
Bundandır nesnelere boşluklar dememiz de,
Gerçekten ayırmayın seni diye, bu konuda
Çürütmem gerekir başkalarının düşüncelerini.
Onlar, pullu balıkların su dolar arkadan boşluklarına
İtilir ileri, yer değiştirip diyorlar, buymuş devinme,
Sularla çarpışarak, yüzmenin nedeni suda,
Böyle değiştirmiş yerleri, dolu olmalarına karşın,
Aralarında, yanlış olsa gerektir bu açıklama,
Nasıl ilerlerdi yüzücüler, nasıl değiştirirlerdi
Yerlerini bir kez, boşluk olmasa suların özünde?
Geriye çekildikçe sular, boşluk nedeniyle,
İlerler öne doğru balıklar, ya kendiliğinden

Devinir nesnelere, ya da içlerinde boşluk var
Benimsemek gerek bu görüşü, başka türlü değil
Devinmenin açıklanışı, başlaması bile.
Önce çarpışır, sonra ayrılır iki nesne
Birbirinden, soluk dolar gereğince aralarına,
Açılan boşluğa, çok hızlı devindiğinden dolayı
Akar gibidir yel, doldurur ortalığı baştan başa
Birden, işte bu yüzdendir hızla doldurması
Havanın boşalan bir yeri, açılan boşluğu da.
Söylemek yanıltır bu konuda, nesnelere
Birbirinden ayrılması, bütün öteki olaylar
Yoğunlaşması, katılaşması yüzündendir havanın,
Oysa yanıltır bu düşünce, gerçekte böyle değil
Boşluğun oluşu, yine o soluktur boşalan yeri
Dolduran, oysa yanıltır havanın böyle
Katılaşmışını öne sürmek, bir boşluğun
Bulunmadığını söylemek. Nesnelere birleşmesi,
Çekilmesi, açılıp kavuşması düşünülse bile
Devinmede kaçınılmazdır nesnelere içlerinde
Bir boşluğun bulunması, devinmeyi sağlaması.
Göstermem gerek sana bu konuda birçok kanıt,
Bunlarla kazanırım güvenini senin,
Yeter anlayabilmen için gerçeği,
Şu birkaç çizgi bile sana bolca:

Dağbaşında birini kovalayan köpekler,
Bulurlar koklayarak yapraklar arasında
Burunlarıyla en kesin izleri şaşmadan, sen de
Görürsün ötekilerden ayrı bütün nesnelere
İçinde saklı, görünmeyen işleri, burada,
Kavrarsın onların özünü, bulursun gerçeği.
Yavaşlarsa çalışman, bıcarsın konudan, o gün
Bunu sererim gözlerinin önüne yeniden Memmius:
Yudum yudum içmek için yaklaşıyorum kaynaklara,
Bu bilgilerden zenginleşecek benim dilim,
Korkuyorum yaşlılığım yüzünden bozulacak
Diye bu derli toplu düzen. Çözülmesin sürgüsü
Yaşadığımız kapının, duyacaksın tüm şiirlerimde
Gösterilen kanıtların çokluğunu bu konuda,
Dönelim bir daha eski sözüme, burada:
İki kaynağı vardır tüm varlığın, nesnelere,
Biri boşluk, öteki kurucu öge, ilke denen,
Bunların içinde gelişir, devinir varlık, yeter
Sağduyu anlamak için nesnelere oluş ilkelerini,
Hepsinin kurucu, bütünleyen özerlerini.
Bilinmeyen olayların kavranmasında, bulamayız
Daha sağlam bir ilke anlığımız için.
Olmasaydı boşluk denen uzay, bir yer bulamazdı
Nesneler, olanak kalmazdı gidip gelmeye,

Sevinmeye, biraz önce açıkladığımız gibi

Sana bu konuda, Üçüncü bir ilkenin

Söylenemez bulunduğu varlık için,

Yalnız boşluk, bir de somut nesnelere var,

Başka bir varlık olsaydı, gerekirdi onun da

Ya daha büyük, ya daha küçük olması, görülür

Yumuşak ya da katı bir dokunma sonunda

Yer kaplayan nesnelere tüm düzeninde

Bir gelişmenin sürüp gittiği boyuna,

Dokunma olmadan nesnenin bir bölümünde

Ne bir değişme gerçekleşir, ne dönüşme,

Bu yüzden, bu doldurulmamış yere gerekir

Boşluk adını vermemiz düşünce dizgemizde.

Hangi nedenle olursa olsun varlığın başka

Varlıklara karşı ya etkileyen, ya da

Etkilenen bir özelliği vardır, kesin, olamaz

Somut varlık olmadan etkileme, etkilenme.

Olmadan boşluk, bağımsız devinme olmaz uzay,

Bundandır boşlukla öğeler dışında bir ilkenin

Bulunmadığı nesnel varlık düzeninde. Güvenilmez

Salt düşünmekle duyulara gelmeyen varlığa.

Tüm nesnelere bu iki bağdaşık ilkeden çıkar,

Yoktur bunların dışında bir olay, bir kural,

Göremeyiz yok edici, ayırıcı başka bir ilke,

Bu yüzdendir taşın ağırlığı, suda akıcılık.

Somut nesnelere saklıdır dokunma gücü,

Boşluk dediğimiz ilkedeki değil. Tutsaklık,

Bağımsızlık, yoksulluk, varıllık, varolan,

yokolan, bir de bütün değişimler olamaz

Nesnelerin kurucu öğeleri olmadan, böyledir

Alıştığımız, doğru dediğimiz tüm olaylar.

Zaman kendince bir varlık değildir gerçekte.

Nesnelerden gelir duyularımız, unutmalarımız,

Gelir, çarpar duyularımız ne varsa, sonradan

Kavranamaz duyularla zaman, nesnelerin oluşumu,

Davranış türleri anlaşılmadan, olamaz süre,

Savaşı gerekli kılmış Troyalılar için bakılırsa

Söylentilere kaçırılan Melena'nın kurtarılması,

Gerçekten bunlar olmasaydı, bilinemezdi

İnsan soyunca bu olay bize göre, getirilemez

Geçen günler bir daha geri, bir kez olmuş

Bitmiş olaylar, ne olayların geçtiği söylenen

Yerler, ne geçen günler döner bir daha geri.

İlk yer kaplayıcı öz bulunmazsa nesnelere

Ne yer olur, ne bütün olayların geçtiği uzay,

Ne güzel Helena'nın sevgi ateşi, günün birinde

Tutuştururdu Frigyalı Aleksander'in gönlünü,

Ne dillerde söylenen, yürekler doğrayan

Savaşlar olurdu, ne kaleler yakılır, yıkılır,
Ne tahta atla Grekler girerdi gece Troya'ya,
Anlarsın bütün bunlardan, geçen olaylardan
Kendiliğinden doğmadığını öğelerin oluşumu gibi.
Boşluğun bile sözü edilmez bu konuda, birçok
Olayın ortaya çıkışında etkindir kurucu öğeler,
Onları kapsayan uzay. Nesnelere kurucu özleri
Somuttur, bunlar birleşir kendi aralarında
Bağdaşır nesnel ilkeler denen kurucu öğeler.
Çok dayanıklıdır, sıkıdır bu kurucu öğeler,
İlközler dediğimiz, giremez içlerine başka
Bir nesne dıştan, bölünmezler, bağlı birbirine,
Güçtür inanmak buna gerçekten, hangi nesnelere
Özüne girilmez öğelerin bulunduğu, güçtür.
Yıldırım düşer, girer evlerin çatılarına, gökten,
Bir gürültü kopar, bir ses, akkor oluşu gibi
Demirin ocakta, kızgın buğularla dolar uzay,
Dağlır kayalar, yıldırım sıcaklığından, erir
Altın, akar madenlerin özü buzlar gibi.
İşler sıcaklık gümüşe, yüreğe değin soğuk.
Duyarız sıcaklığı, soğukluğu sağ elle tutunca yukardan
İçine su dökülen kabı, çok görülmüş evrende
Özüne girilemeyen nesnelere varlığı, bundandır
Nesnelere özüyle uğraşmam, dinle birkaç dizeyle

Neler anlatacağım sana; sonsuzca kalan vardır,
Gerçek bu, somut varlıklar, dayanıklı, bunlardır
Kurucu özler, onlardır evrende tüm oluşların
Nedeni. Öğeler, içinde nesnelere devindiği boş uzay
Varlığın iki kurucu ögesidir, gerçekten.
Bilindiği gibi büsbütün değişiktir evren,
Bozulmadan, dağılmadan tüm kurucu öğelerin
Kendiliğinden saklandığı, kaldığı bir yerdir.
Uzayın yayıldığı boşluk denen alanda
Bulunmaz bir nesne, nesnelere olduğu
Yerde de bir boşluk olmaz, düşünülemez bu.
Bundandır kurucu öğelerde boşluğun olmadığı.
Bütün varlıklarda gerekli boşluk, sıkı kurucu
Öğeleri de kuşatır boşluk, ancak görülemez
Gizli, çevreyi kaplayan, sıkı, somut öğeler
Düşünülse de, saptanamaz bu. Ancak kurucu ilkedir
Nesnelere boşluğu bağdaştıran, uyum sağlayan güç.
En sıkı, en katı öğelerden kuruludur
Varlığı oluşturan nesnel ilke, yalnız
Odur ölümsüz, dağılır, ayrışır öteki nesnelere.
Olmasaydı uzayı oluşturan engin boşluk
Düzen kurulmazdı tüm nesnelere, yer kaplayan
Tüm evreni dolduran değişik varlıklarda, ıssız.
Böyledir nesnelere boşluk, ayrı, türlü düzende,

Yoksa ne doluluk, ne boşluk kendiliğinden,
Birçok özgün yapılı nesnelere vardır şimdi
Boş uzayı dolusundan ayıran, düzeni sağlayan,
Bunlar dağılmaz dıştan gelen vuruşlarla, yalnız
İçten gelen başka bir itkidir bu sağlam
Öğeleri dağıtan, sarsan, parçalara ayıran,
Yukarda kısaca gösterdiğim gibi, apaçık.
Ne bükülme görülür boşluğun olmadığı yerde,
Ne kırılma, ikiye ayrılma, ne bölünme.
Ne derinden derine işleyen soğuklar olur,
Ne de bulduğunu yakan, yüreğe inen ateş, sıcaklık,
Boşluktan kopan nesne ne denli işlerse öze,
Derine, o denli kolay olur güçlerin basıncı.
Böyle öğrettiğim gibidir sana tüm ilkeler,
Sımsıkı, boşluksuz, bu nitelikler onları sonsuz
Kılan, olmasaydı evrende sonsuz bir ilke,
Çoktan yok olurdu tüm nesnelere, yiterdi,
Sonra yeniden doğardı gördüğümüz ne varsa.
Gösterdiğim gibi önceden, yokluktan yokluk çıkar.
yokolmaz varolan bir nesne bir daha, bundandır
Tüm kurucu ilkelerin ölümsüz, sonsuz oluşu.
Ayrılır birbirinden günü gelince öğeler,
Yenilemek, yeniden kurmak için anavarlığı.
Sıkıdır, sağlamdır kurucu öğeler, bundandır

Hepsinin sonsuzca kalışı, olmazdı başka türlü,
Yaratılmazdı, sonsuzluk içinde, yeni nesnelere.

Öğelerin Bölünmezliği

Evrende yokoluşun ardı gelmeseydi, yok olurdu
Nesneleri kuran anavarlığın öğeleri de,
Baştan beri geçen günler, akan süre içinde,
Bir nesne kalmazdı kurmak için yenilerini,
Belli bir sürede aşınır giderdi varolanlar,
Gününden önce yaratmanın, yeniyi düzenlemenin.
Görüyoruz geçen günler dizisinde sonsuz sürenin
Yok edemediğini bugüne değin kurucu öğeleri,
Gelecek çağlar içinde yenilerini kurmada.
Bütün nesnelere yenilenmesinden anlıyoruz
Kurucu öğelerin yokolmadığını, boyuna.
Yoksa tüm kurucu öğeler azalsaydı gitgide,
Yani bir varlık konmazdı ortaya, oysa çiçek
Gibi açılıyor nesnelere, doğuyor özgün, sürelerde.

Dört Öğenin Yapısı

Sıkıdır, kaskatıdır anaözün öğeleri,
Yumuşak yapıdadır toprak, su, yol, od,
Boşlukla karışmıştır bunların tümü de.
Yumuşak değildir kurucu ilkeler, yoksa

Nereden çıkardı demir, kaskatı çakıllar,
Hangi g kurmuş bunları? Nerde, bilinmez.
Olmasa kurucu öğeler yoksun kalırdı özünden
Anavarlık, kopardı gerçek kaynağından.
Sağlamdır, dayanıklıdır, yalındır kurucu öğeler,
Nesnelerin gerçek kurucuları, bağlıdır hepsi
zgn bağlarıyla bağlanınca birbirine sımsıkı
Birçok etkin g koyabilirler ortaya, zgn.
Yoksa pek azı kalırdı bu sonsuz nesnelerin,
Bunlar da sonsuz sreden şimdiye değin
yokolmaktan kurtulan, övülmeye değer olan
Nesneler olurdu. O zaman bir çelişme çıkar
Ortaya, bölünen varlıkla bölünmeyen arasında.
Dipdiri kalır ilkeler sonsuz süre boyunca,
Sayısız arpmalara karşın dağılma yok özlerinde,
Artık belli belirlidir bütün soyun, oluşan,
Yaşamın sınırı, çizilmiş önceden.
Anavarlık koşullarına uygun kuşaklar
Sonsuz düzen gereği sapasağlam kalırlar.
Değişmez varlık türleri, uyar bu kurala, kalır:
Boyam boyam tüylü kuşlar bir diziye göre,
ğrenir atalarından, soylarınca, yuva kurmayı,
Değişmez onların özü, saklanır gövdelerinde
Gereğince, yoksa değişirdi ilk kurucu öğeler,

Tüm nesnelere, anlaşılmazdı hangi türün
Kendi özüne uygun yapıda doğabileceği,
Nenin başka türlü olabileceği, bilinmezdi,
Ne tür bir varlıktan ayrılmışlığı kesinkes,
Anlaşılmazdı yaratan gücün özünde saklı gizem.
Öğrenemezdi tür tür ayrılmış diriler kendi
Törelerine uygun davranmayı, devinmeyi, atalardan,
Yaşam düzenini, bulunca ilklerde bir sınır bile,
Algılanmaz duyularla, olmazdı sürekli bölünme,
Tek tek öbekler çıkmazdı ortaya, ne bağımsız
Bir bölüm, ne bir nesne doğardı, yetersiz
Kalırdı. Gerekirdi böyle bir bölümün de olması,
Başkalaşma. Oysa doğar benzeri benzerden, ikisinin
Birleşmesinden bir düzen içinde, somutun özü.
Tek tek varolamazlar, bu yüzden gereklidir
Çözülmez bir düzen içinde bağdaşmaları.
Sıkıdır, dayanıklıdır, yalındır ilk öğeler,
En ufak nesnelere bile sıkıdır geymelidir
Birbiriyle, oluşmaz tek tek kırıntılardan
Bir bütün, nesne, birleşmekle, yanyana gelmekle.
Sonsuz bir yaşam sağlar onların birliği.
Atamaz, eksiltemez doğa bu ilk özleri.
Saklaması gerekir gelecek kuşaklar için
Tüm kurucu özleri, ana varlık. Sayısız öğeden

Oluşur en ufak nesne bile, bölünür durmadan
Bir yarım başka yarıma sonsuzca, gelse ayrılmazdı
Birbirinden büyükle küçük, iş yok bunda. Bölünür
Sonsuzca "bütün" de, böyle doğar ufak ufaktan
Us algılamaz bunu bir gerçek diye, budur
Uygun geleni bizim usumuza. Gerekir senin de
Kesinlikle, gerçek bir ilk kurucu ögenin
Bulunduğunu söylemen. Görünmez bu ilk
Kurucu öge, başöge, söylemelisin artık sen de
Sağlam bir yapıdadır bu ölümsüz kurucu öge.
Önünde sonunda yaratıcı tanrıça, baskı yapar
Bütün yaratıklara bölünmek, dağılmak yel
Olmak için. Bunlardan kuramaz eşit özdeşleri
Yeniden, gelmez elden bölünmez tozanların
Birer birer doğurucu özde saklı gücü taşımak.
Ağırlık, çarpma, çarpışma, itim, kımıldama değişik
Bir bağlamda gerçekleşir düzen içindeymiş gibi
Belli bir uyumda bütün nesne türlerinde.

Herakleitos

Bundandır ateşin "tüm varlık"ın kurucu ilkesi,
Evrenin doğurucu tözüdür diye düşünülmesi.
Herakleitos'dur öncüsü böyle düşünenlerin,
Gerçekten ayrılıp yanlış yolda gidenlerin,

Pek ünlüdür onun karanlık, anlaşılmaz sözleri
Grek ülkesinde, ilk araştırmacısı sayıldı gerçeğin
Birtakım delilerce. Şaşkınlık bayılır karmaşık
Sözlerine, dilinin altında saklı hepsi, dolaşık,
Gerçek sayarlar kulağı okşayan, süslü, yalın,
Çekici bir anlatımla yüksekten atan konuşmalarını.
Sorarım onlara, neden türlü türlüdür nesnelere
Gerçekten ateşe kaynakları, yalnızca?
Bir kazanç çıkmaz yalımın incelmelerinden,
Sıkışmasından, saklar ateş bölümlerinde de
Kendi "bütün"ü içinde bulunanı, bırakmaz.
Daha yoğunlaşsa bölümleri, daha keskin,
Daha yalın, yeğnik olsa da yalın, inanılmaz
Ayrılmış, dağılmış bölümlerden sürekli, belli
Bir oranda türlü varlıkların oluştuğuna,
Sıkışmakla, gevşemekle, değişmekle ateş olmaz
Türler, bir de şu var: İncelme, sıkışma nesnelere
Boşluk açarsa kolay gevşer, ya da yoğunlaşır
Ateş, Bilinir kendi düşünceleriyle çeliştiği
Onun, yazdığı yapıtında, korkuyor kendisi de
Boşluğa inanmaktan, şaşıyor gerçek yolunu,
Ürküyor, anlamıyor boşluk dışlanırsa sıkışır
Tüm nesnelere, toplanır bir araya, başlangıçta
Bir somut nesne varken, kalır açıkta, anlamsız.

Boşluktan ne üretilir, ne dışarı atılır,
Yapamaz bunu somut bir nesne, etkin yalımla
Ateş ışığından çıkar buğu, ateş gevşek, yaygın
Öğelerden kurulu, besbelli. Hızla geçer ateş,
Değişir "bütün" olarak özyapısı, söner
Bölüm bölüm, yokolur yalımlar, bunlardan yeni
Nesneler doğar, diyor, olmaz böyle, değişir
Durmadan ateşin oluş nedeni, birden karışır
Yokluğa, bir iz kalmaz eski varlığından.
Oysa nesnelere yokolmaz, yenileri kurulur hep,
Değişmez özü kurucu öğelerin, çoğalır türler,
Bu sonsuz öğeler değişen düzenle çıkar, batar,
Yeni nesnelere oluşturmak içindir bu düzenli
Değişme, oysa ateşten kurulamaz bu ölümsüz
Öğeler, bilmen gerekir bunu, açıkça senin de.
Kurucu öğeler taşır değişmeyen, sonsuz özleri
İşte bunlardır varlığın oluş nedenleri,
Oluyor benzer durumlar da, yumuşama, yitme,
Katılma, düzende seyrek de olsa bir bozulma,
Yalnız ateşin kırgınlığı kalsaydı yitmeden,
Ateş olurdu bütün varlığı yaratan, kuran.
Benim anladığım gerçek: Öğeler vardır kurucu,
Onların belli düzeni, biçimi, durumu, oranı,
Derlenmesi, birleşmesi, devinmesi ateşi doğuran

Onlar, değiştikçe durum değişir onlarda dñzen,
Çıkmaz ateşten başka nesnelere, öğeleri bizim
Duyularımıza gelen, bizde duyular oluşturan,
Nesneler, söylemek gerek şunu da: "Yalnız ateştir
Tñm nesnelere içinde olan, başka bir gerçek
Yoktur varlık dñzeninde ateşten öte." Demiş
Herakleitos, benim anladığıma göre. Doruğuna
Çıkmış deliliğin, bunları söylemekle. Tutarsız
Sözleri, duyulara atar, onlara uyar, dñřer
elişkilere, çürütür kendi kendini. Önce duyulara
Güvenmiř, açıklamış ateşi, dñřünmüř, kesin saymış,
Sonra dönmüş yadsımış duyuları, dışlamış onlarla
Gelen verileri, delice işler, neye güvenmeli?
Nedir güvenilir duyular dışında, doğru, yanlış
Hangisi duyularla sağlanan izlenimlerin?
Neden atılsın hepsi, yalnız ateşe inanmak için,
Ateşi anmadan, yerine başka bir nesne koymak
İçin? Saçma önermeden saçma çıkarmaktır bu,
Bunlar, nesnelere ilkesini ateşte bulanlar,
Tñm evreni yalnız ateşten çıkaranlar.
Olurun ilkesini suda, solukta, ararlar,
Suyu biricik ilke sayarlar, sonra yeryüzünü
Yüceltirler, tüm varlıkların değiştiğini,
Sonra toprak anaya döndüğünü ileri sürerler.

Öğreniyoruz bunların yanıldığını, ayrıldığını
Gerçek yoldan, şu iki ilkedен: Suyu toprakla,
Yeli ateşle birleştirirler, sonra döner
Bütün varlık türlerinin dört öğeden çıktığını
Savunurlar: Sudan, yelden, ateşten, topraktan.

Empedokles

Agrientalı Empedokles'ti onların öncüsü,
Üç yanı açık bir adanın kıyısında doğmuş,
İon denizi çevrelemiş bir dalgalı yay gibi
Mavi dalgaların tuzlu köpükler fıskırttığı
İon denizi, ayırır daracık bir geçitle burada
İtalya kıyılarından adanın yöresini,
Buradadır ünlü Charybdis çölü, gürleyerek dönen
Aethna, yalımlar saçar, gürüldeyen göğsünde toplamak
Ağzından ateş püskürtmek için kraterlerin,
Yükselir göklere, yalımlar saçar, yıldırımlar
Çevirir bu görklü adayı, fırlar arada bir gözleri
Kamaştırır, çok ilginç sayılır uluslarca tüm
Yeryüzünde, görkemli varsıllar bolluk içinde,
Kargı kullanmada seçkin yiğitleri, savunmada
Benzersiz erleri, yoktur daha görkemli kimse
Göğsünden çıkan taşkın bilgeden, tanrısal öğüncü.
Bize böyle bilgelik öğretileri gösteren,

Bir ölümlü soyun aydınlığı diye, görünmeden.
Gösterdiğimiz gibi, yukarda, onu izlemeden uzak,
Anlayışı yetersiz kimselere karşın, tanrısal
Görüşün kavradığı, kimi eşsiz buluşları açıklamış,
Duygularının pek yüksek, kutlu tapınağında,
Apollon bilicisinin Tripodus'ta Pytia'ya
Söylediği, gerçekten, bize değin gelen bilgelikleri.
Yıkılır bu ilkeler karşısında ne varsa.
Yükseliyor, güçleniyor, pekişiyor bu ilkeler.
Onlar düşünmüyorlar öncekiler gibi boşluksuz
Bir devinmenin olmayacağını, seçiyorlar gevşek,
Yumuşak varlıkları, toprak, su, yel, ateş gibi,
Tüm dirileri, bitkileri, nesnelere boşluk olmadan
Ortaya koyabilmek için. Sürekli bölündüğünü
Söylüyorlar nesnelere, sonsuzmuş bu bölünmeler.
Yine bulunmazmış içinde nesnelere ince kırıntılar
Bile. Dış uçlarında bu nesnelere duyularımız
Sezer kimi izleri gerçektir bu, bundan anlaşılır,
Görünmeyen öğelerin de bir dış ucu, daha ufak
bir bölüm taşıdığı, bunun da hangi anlama
Geldiği. Bir de şu var: Onlar nesnelere hep
Kurucu öğelerini seçiyorlar, bizce görünür
Bunların gevşekliği, geçiciliği, verimsizliği,
Dağılır bunlar, evren de dağılır, yeniden

Oluşur bir nesnelere yığılı, diyorlar, oysa
Gerçek değil bu görüşlerin ikisi de.
Karşıttır bu dört öge birbirine, ölümlüdür,
Günün birinde çözülüp gitse içlerinden biri
Dağılsa, engin boşluğun içinde yokolur,
Fırtınada yıldırımın, yağmurun yellerin
Yuvarlandığını, dağıldığını gördüğümüz gibi.
Bu dört öğeden doğması gereken nesnelere
Sonradan ayrılışını, dönüştüklerini nesnelere
"Bütün"e yeniden, görülür mü ilk kurucu öğeleri?
Düşünülmez mi bu bağlantının bir de karşıtı?
Baştan beri doğuruyor nesnelere öge, değişiyor hep,
Değiştiriyor boyamlarını tüm nesnelere, ötekiler
Gibi, düşünürsen karıştığını toprakla ateşin,
Esen yellerle suyun, akıcı ıslaklığını
Değişme yok demektir bu bağlantıda, yoktur
Bu dört öğeden ayrılmış bir yaratma, nesnelere,
Kırda bir ağaç gibidir bu, açılır, solar. Söyler,
Türlü nesnelere karışımında kendi özünü
Gösterdiğini varlıkların, toprakla karışan yel
Yine yel, ateşin suda sönünce yine ateş kaldığını,
Gelince doğurma konusuna: Görünmeyen, gizli bir güç
Saklıdır ilk kurucu öğelerde, anavarlık,
Direnilir özvarlığa, yeni yaratılışa karşı,

Engelleyici bir etken yoktur burada, korur
Özünü doğa, gökten, kızgın yalımlardan bile
Çıkar birtakım kurucu ilkelerden nesnelere,
Önce ateş döner yel olur bulut olur, yağmur
Buluttan çıkar, toprak derlenir yağmurdan, değişir
Ne varsa, gider geriye, önce su, sonra yel, ateş,
Bitmez değişmeler sonsuz akışta, ne gökten
Yere inenlerde, ne yerden yıldızlara ağarlarda,
Bunlar da görünmez kurucu öğelerde, bir öz var
Kalması gereken bu değişmelerde, bu akışta,
O da, büsbütün yokolmadığıdır nesnelere.
Oysa sürekli değişen, yerini değiştiren, belli
Durumda kalmayan yokolur önceki gibi,
Bu yüzden, değişmesi gereken diye, gösterilen
Nesnel özler başka nesnelere oluşur ancak,
Böyledir, değişmeyenler de yitip gitmezler,
yokolmazlar büsbütün, böyle ilkeler düşünmeli,
Ölmeyen, yokolmayan öğesel ilkeler,
Olasıdır bu tür ilkelerin kurması ateşi,
Onun ardından yel doğmuş bu kural üzere,
Eklenmiş ona daha birkaç nesne kımıldamış,
Bir de düzen değiştirerek çıkmış biri
Ötekinden bir bütün içinde oluşmuş.
Olumludur diyorsun olay, yukarı bakarak

Nesnelerin havaya yükselişine, gelince günü
Gökten inmezse yağmur, sarsılmazsa bulutlardan
Dökülen sularla ağaçların dalları üstlerine,
Göndermezse ısıtan ışınlarını bize güneş,
Ne buğday gelişir, ne yemişler, besleyen özler,
Katı yemek, birleştiren ısı gerekser gövdemiz,
Yoksa yaşanmaz, incelir sinirler, erir kemikler.
Somut nesnedir gelişmeyi sağlayan, besleyen,
Böyle besler birbirini tüm nesnel varlıklar,
Türlü nitelikte, durumda toplanmış öğelerle,
Birleşmiş birçok türde nesne kendi özünce.
Kendi türlerince beslenir varlıklar, ne yolla
Beslendiği kurucu ilkelerle, bunların hangi
Yöntemle birbiriyle kaynaştığı, devindiği
Özel yapılarına göre önemlidir, bunu bilmek.
Bir özden kuruludur yer, gök, deniz, ırmaklar,
Güneş, bir de ekinler, dipdiri, özlü yemişler.
Bundandır davranış, seçim değişikliği onlarda,
Öz bir, davranış başka. Benzer bu durum, benim
Dizelerimde yan yana dizilen, biçimi ayrı
Harflerin kurduğu anlamsal düzene, tek başına
Yok anlamı bir harfin, öyledir öğeler de, gelir
Yan yana, birleşir belli ölçüler içinde, kurulur
Nesneler, sen söyle kurucu öğelerin de böyle

Olduğunu, dirilerde yetenek, güç ayrılığını.

Anaksagoras

Görelim ne düşündüğünü Anaksagoras'ın da,
Ne anladığını homoiomereia kavramından,
Yok karşılığı yoksul dilimizde bu Grekçe sözün,
Yine yazıyla anlatabilirim bu konuyu, nedir bu
Homoiomereia, ne öğretiyor bize bununla bilge.
Kemikler oluşur, düzenle, incecik bölümlerden,
Kılcal damarlardan gelişir bağırsaklar da,
Et düzenlenir birbirine karışan, akıcı kanın
İnce damlalarından, bir de açıklar hangi yolla
Çıktığını altının tozanlardan, Anaksagoras,
Toprağın toprak tozanlarından, suyun su
Damlacıklarından, ateşin kıvılcımlardan
Oluştüğünü. Böyle açıklar öteki nesnelere de,
Kendi bile inanır söylediklerine, oysa anmaz
Boşluğun adını bile, belli bir erek göstermez
Nesnelerde bölünmeye, yanılma var iki görüşte de.
Önceden açıkladığımız koşullar içinde.
Düşünür verimsiz bir tutumla kurucu öğeleri,
"Öge" denecek bir özelliği varsa onların,
Özdeş öze donatılmışsa onlardan oluşan
Nesneler belli biçimde. Acı çeker, ölür

Varlık, kurtuluş yok ölümden, direnemez
Basınca. Ne kaçabilir yazgının elinden, ölümün
Dışlerinden? Nedir bu yel, su, toprak, ateş?
Kan, kemik? Sonuç alınmaz bunlardan, geçicidir
Tüm nesnelere bu durumda, gördüğümüz gibi, baskılarla.
Bölünemez bir nesne başka bir nesneye,
Yoktan varolamaz. Bunun kanıtıdır söylediklerim
Önceden. Besler, geliştirir gövdeleri yemek, bilmek
Gerek burada damar, kan, kemik, sinir ne varsa
Gövdemizde yabancı nesnelere, yemekten, gelir,
Ya da yemekler türlü nesnelere karışımından
Olur, içlerinde pek ince sinir özleri, kemik, kan,
Damar bölümcükleri, yapıcı öğeler bulunur, saklı.
Bütün yemeklerin kurusunda, yaşında bir bileşim
Var, büsbütün yabancı özlere kurulmuş, onlar
Geliştirir bizi kan, özsuyu, kemik, sinir karışımıyla.
Topraktan gelirse somut nesnelere gelişmesi,
Gerekir toprağın da yabancı öğelerden oluşması,
Onun sandığına göre hepsi, oysa onlar da topraktan
Çıkıyor bir bir. Dönelim başka konuya, yeterlidir
Buna da sözümüz. Odunda gizliyse yalın, duman, kül,
Başka nesnelere kurulması gerekir odununun,
Odundan, daha önce çıkan, başka nesnelere
Gerekir şimdi toprağı besleyen, büyüten, durmadan

Başta tür nesnelere çıkması birbirinden. Çetin
Bir olay, bunu da Anaksagoras seçiyor, kendince:
İçten içe karışır nesnelere, bağlar birbirine,
Gizli birlik sağlanır aralarında, dizilir "bütün"de
Tozanlar, uyum içinde kaynaşır. Anlaşılmaz denir
Onun bu savına da. Değirmen taşları arasında
Ekinler ezilirken gerekirdi kanların sızması,
Gövdemizde görüldüğü gibi. Havanda döğülen,
Taşların altında kalanlardan, yine gerekirdi
Kan damlaması, öte yandan yünlü bir koyunun
Memelerinde olduğu gibi sudan tatlı bir sıvının
Akması. Gerekli miydi toprak yığınları içinde,
Tarlalarda türlü türlü otların, bitkilerin,
Yemişlerin, yaprakların görünmesi,
Ya da toprak yığınlarının arasında gizlenmesi?
Görünürdü odunlarda dumanlar, küller kırılıp
Dağıldıklarında, kıvılcım çıkararak yandıklarında.
Oysa bunlar olmuyor, ne varsa gözlerimizin önünde.
Bilmek gerekir nesnelere karışmadıklarını,
Birbirine, başkalarının söyledikleri gibi.
Görünmeyen ortak öğeler, özler, biderler (*)
Vardır, nesnelere içinde saklı, bilmek gerekir,
Nesnelere oluşturmak içindir bunlar.
Yine söylüyorsun: "Yüksek dağ tepelerinde,

YetiŖen ağağların azgın yeller estiğinde,
Birbirine sürtünme yüzünden yandığını, sonra
Yalımlardan, kıvılcımlardan çiçekler açıldığını"
Söylüyorsun yine, doğrudur bu grŖn, ancak
Ağaçta gizlenmiŖ yalım olmaz, çoktur odun dokusu,
Sürtünmeden akım doğsa yanardı tüm ormanlar,
Yalım gizlense ağaçta, her gün yangın görünürdü,
Yakar yıkardı tüm ormanları dört yandan, tutuŖturur
Ağaç gövdelerini. Bağladık bu konuyu da sağlama,
Szlerimle, budur önemli olanı da, konunun,
Nasıl gider gelir karŖılıklı kurucu öğeler,
Aralarında ne denli birleŖirler, deęiŖik durumlarda,
KarŖıt devinimlerle, kımıldanıŖlarla.
Görmez misin belli nesnelere doğurduğunu
Az çok deęiŖince yalımlı da, ağacı da? Yakındır
Birbirine anlatımlar da, deęiŖen ilkelerin
AıklanıŖında, anlarsın dŖnnce bir ağacı,
AteŖi incelerken, tüm nesnelere böyle olduğunu
Durumun, apacık. DŖnemezsen nesnel zn zdeŖ
Yapıda ilkelerden kurulduğunu, senin gözünde
YokolmuŖ demektir varlığın ilk kurucu ğeleri.
Bundandır tuzlu gzyaŖlarının, biz, gülerken
Yanaklarımızı, kirpiklerimizi kaplaması.
Dinle biraz daha, öğren açıkça, geri kalanları.

Kaçmıyor gözümden içine daldığım karanlık alan.
Doldurmuş içimi ün sağlama umudu, neden uyandırmış
Bende Thyrsus bilmem, şiir isteği, tatlı.
Budur beni sürükleyen, çırpınan yürekle, bilinmez
Bir ülkede esin perileri arasında dolaşmaya.
Sevindirir beni bilinmeyen kaynakları bulmak,
Yeni açmış çiçekler dermek, kıvanç verir,
Perilerin, öncüllerimizin düşte bile görmediği
Bir taç yapmak için başıma, değer verir şiirim
Yüksek nesnelere, benim kurtarmaya çalışan tinleri,
Dinlerin sıkıcı bağlarından. Benim şiirimdir
Aydınlatan bu yörenin karanlıklarını.
Aydınlık gerek, yayılmış çevreye peri büyüleri,
En uygun düşünceyle seçilmiş şiirimin süsü,
Bu yazdıklarım, benzer acı ilaç veren
Sağılıcının altın rengi bal sürmesine bardağa
Kandırmak için toy çocukları, duyurmamak için
Acılığ; aldanır dudaklar bala, içerler acı sıvıyı,
İşte böyle kandırılır, kanmayan çocuklar bile.
Bu yöntemle korunur sağlık, dönülür iyiliğe,
Böyledir yapmak istediğim de, öğretimizi duymayan
Kimselere, kuru, kolay, yüzeysel sananlara.
Bakmayıp onların boş sözlerine, tatlı şiirin
Akışında bildirmek istiyorum kolayından

Anlatarak, esin perilerinin en tatlı ballarına
Batırıp getirmişim bilgeliğimizi, duyduğum gibi,
Öyle kavrarsın şiirimizde varlığın yapısını, tümünden.

Sonsuzluk

Anlatmıştım somut nesnelere en katı, sağlam,
Dayanıklı, aralıksız öğelerden kurulduğunu,
Sonsuzluk içinde bulunduğunu. Araştıracakım
Evrenin de bunlar gibi sınırlanmış
Olup olmadığını, yukarda gördüğümüz boşluğun,
Bütün varlıkların içinde devindiği alanın, tüm
Yolların dört yandan çevrilip çevrilmediğini,
Ya da sonsuz derinlikte bir yere dayanmadan
Uçtuğunu. Var alanın yoktur başka sınırı, birer
Son uç bulunur nesnelere, oysa yine bir
Son uçtur denen de bir öğedir kesinlikle,
Önceden varolan öğe sınır çizebilir ancak,
Uygun değil duyunun yapısı bunu kavramaya,
Uzaklık var arada. O da dışında değil evrenin,
Ne son, ne dış uç, ne ölçü, ne bitim vardır,
Kıpladığın yer için de böyledir durum.
Yayılar nesnelere bulunduğu yerden dört yana
Eşit uzaklıkta bu sonsuz bütün, evren
Yuvarlağına, düşünür müsün sınırlandığını

Tüm evrenin, son ucuna varmak olası mıdır,
Gerilmiş yaydan oku atmak, oradan söylemek
İster misin şöyle gönülden, hızlı bir vuruşla
Fırlatılmış sineğin, durmadan ilerleyeceğini,
İlk atıldığı yerden, düşünür müsün bir durumu
Değiştirmeden saklamanın elden geldiğini?
Onaylaman gerek birini, kapar ikisi yolunu,
İnan evrenin sonsuzca yayıldığına, kesin.
Engel olursa atılmış okun ulaşmasına,
Ereğe, bir yerde duruş, ya da uçup giderse
Ok süreklince gelmez bu gidişin sonu da.
Böyle geliyorum ardından yıllar yılı senin,
Sorarım sana, evrene bir son bulduğun yerde:
Ne çıkacak bu fırlatılmış kargıdan?
Dahası var: Yoktur evrende bir son, uzay
Kesintisiz bir akış içindedir, genişler boyuna.
Çevrilseydi uzay engellerle, bu toplu yığın,
Birleşmiş, sınırlandırılmış olurdu, batardı
Dört yandan engine, evren, ağır basınçla.
Bir olay görülmezdi gök çatısının altında,
Devinme olmazdı, güneş ışığı bile çıkmazdı, gökte.
Birleşmiş bir bütündür evrenin doğası, ortaya
Çıktığı bilinmeyen, sonsuz çağlardan beri.
Gerçekten, kurucu öğeler için, söz konusu değil

Bir yer, dayanarak değiştirme, başka güvenilir bir
Odak düzenlemek, bütün ilkeleri birleştirmek için.
Devinir tüm nesnelere, yer değiştirirler, sürekli
Devinim içinde, gider gelir dört yana varlığın kurucu
Öğeleri, hızla çıkar aşağıdan, sonsuz uzaydan yerleşir
Boşluklara. Görürüz nesnelere birbiriyle sınırlı
Kaldığımız, yel dağları sınırlar, dağ yeli kuşatır,
Çevreler, karalar sınırlanır denizlerle,
Sınırlar denizleri yeniden karalar, yoktur evreni
Sınırlayan başka bir varlık, çok geniştir uzay,
Esneyen boşlukların derinliği, kıvılcımlar saçan,
Düşen yıldırımlar bile sonsuz sürenin üstünden
Aşarak varamaz son sınıra, bir başka gün başlasa
Kaldığı yerden yıldırım kısaltamaz kalan uzaklığı.
Öyle sonsuz yayılmış bu genişlik, açar nesnelere.
Evrenin bir sürekli yasağı var burada: Kuramaz
Kendince engeller, birleşse, toplansa tüm nesnelere.
Boşlukla sınırlanır tüm somut varlıklar, yeniden
Sınırlanır onlarla boşluk, gerektirir birbirini
karşılıklı, varlıklar. Bir engel çıkarsa iki
İlkeden birine yayılır sınırsızca özü gereği
Öteki, boşluk sınırlarsa uzayı, saklayamaz doğa
Kurucu öğelerini, boşluk sonsuz, ilkeler sınırlı
Kalır, ne deniz, ne kara, ne ışıklı gök, ne insan

Soyu, ne kutlu tanrılar, ne de biraz yaşam,
Çözülür bağından dağılır, sonsuz boşlukta varlık,
Toplanır birleşemezdi bir daha, yeniden oluşturmak
İçin bir nesne bu dağılından doğa,
Ne bir amaç güder kurucu öğeleri nesnelere,
Ne uygun sıra, ne toplu düzen, ne de örnekle,
Uzlaşmayla, kaynaşmışa benzer nesnel direnmeler.
Değişir çoğu türlü biçimlenmelerle sonsuzdan
Gelen bir çarpma, çınlama, sarsıntı nedeniyle.
Gelir çarpmaların ardından, bütünlük içinde,
Direnmeler, bağlantılar, sayısız yıllar geçer
Aradan, varlığın kuruluşunda olduğu gibi başlar
Biçimlenmeler, ulaşır direnme son odağına.
Beslenir azgın deniz ırmak sularıyla,
Ulaşır bol bir kaynağa, sayısız evren dönemlerinde
Yeryüzü gelişir güneş ışıklarıyla, yeni doğmuş
Yaratıklarla dolar sürekli, sönmez Aether'in
Dünyayı dört yanından kucaklayan ateşi,
Bunlar olmasa yükselmezdi doğa, sınırsız
Uzaydan gidenlerin yerini doldurmak için.
Birilerin yapıları gereği besini tüketmeleri,
Azalmaları gibi, dağılır tüm nesnelere de,
Eksilir, buna karşın onarır kendi kendini
Doğa, bu yer kaplayan anavarlık, bir eksilme

Başlayınca özgünde, karşıt durumda. Engeller
Çıkar önüne, dıştan gelen çarpmalar, birleşmeler
Önleyemez böyle dağılmasını, öğeler başarır
Bölüm bölüm onarmayı, giden öğelerin yerine
Gelir başkaları, onarır "bütün"ü, giderir
Eksikliğini, kayarak ileri geri bu işlemde,
Yer yapar, süre kazandırır kurucu ilkelerin,
Anaözün öğelerine. Döner durmaksızın anaözün
Öğeleri çevresinde, gelir gidenin yerine başkası.
Önlenir eksilme bu sürekli alışverişle,
Bu çarpışmalarla sınırsız bütünde, doldurur
Gidenden doğan eksikliği gelen.

Orta Yere Yönelme

Ey Memmius, bırak "tüm nesnelere orta yere" gelir
Denen görüşü, bu konuda, durur sınırsız çarpma
Olmadan dıştan, nesnelere, çözülmez, bırakmam
Gerekir bu "ortaya yönelir" diyen kuramı, tümünden,
İnanmam gerek tüm nesnelere kendi kendini
Tuttuğuna, güçlü yığın toprağın içinde olduğuna,
Suların acımasında görülen yansımalar gibi
Öteye beriye gidip geldiğine inanmam gerek.
Buna benzer sözlerle sürerler ileri bütün
Yaratıkların dimdik durarak dolaştığını,

Çıkamaz yerden göğe gövde, düşemez ordan, uçamayız

Göğe, orada güneş varken bizde gece, ayrılır

Zaman bizimle gök arasında, deliliktir

Bütün bunlar, sarsakça bir yanılmaya

Nedendir, başlangıçta sapmışlar doğru yoldan,

Yoksa, doğru değildir bir "orta yer"

Boşluğun, uzayın sınırsız olduğu yerde.

Bir "orta yer" olsaydı orada eskiden beri

Bir nesne kalırdı yerleşirdi gerçekten.

Boşluk dediğimiz uzay da, yer de ya ortada,

Değilse, adım atım devindiği yere çekilme

Gereğindedir, eşit ağırlıklar karşısında.

Bir erek yoktur nesnelere varmak istediği,

Nesneler ağırlıksızmış gibi durur boşlukta.

Boşluk olan yerde yoktur bir temel taşı

Denebilecek nesne, çekilmesi gerekir özüne

Göre nesne geriye. "Ortaya yönelme" basıncı

Yok nesnelere, yalnız birleşmek içindir baskı.

Ortaya yönelmek için değil bu birleşme; toprağa,

Islaklığa, denizlerin, dağlardan inen ırmakların,

Denizlerin ıslaklığına yönelme, birleşme var.

Havanın inceliği, ateşin sıcaklığı nedeniyle

Bir yükselme, itinme olur yukarı doğru. Budur

Havanın yıldız ışınlarıyla çevrilmesini

Sağlayan neden. Gökyüzünde ışınlar saçarak
Doğup batıyor güneş, orta yerden dağılarak
Toplanıyor bütün ısı. Yeşeremez yapraklar
Bile ağaç doruklarında, veremiyor onlara
Toprak sindirilmiş olarak gereken besini,
Ayrı ayrı, ancak buradan yayılır özsular,
Yanlıştır karşısanı, benimsenemez artık,
Açıkça göstereceğim gibi daha sonra.
Burada, yanılmayasın diye, şunu söyleyim yine:
Çekmezse özel güçler öğeleri başka bir yöne:
Koruması gerekir kendini tüm nesnelere,
Aşağı düşme çabasına karşın, şundan korkulur
Doğrusu: Tutmazsa evrenin oynakları dağılır,
Yuvarlanır sonsuzluğun içine öğeler.
Uçan yalımların evren çatısının duvarlarını
Dağıtışı, hızla sonsuzda yokedişi gibi,
Bu örnek üzredir öteki evrende, gümbürdeyerek
Düşer yüksekten aşağı göğün çatısı, birden
Batar ayaklarımız altında yer, yiter engin
Boşlukların uçurumunda. Çatırdar göklerle birlikte
Tüm varlıklar, katılır toptan çöküşe, dağılır
Nesneler, döner yokluğa, kalır geride boş uzay,
Bir de görünmeyen öğeler. Anaözdekte eksilme
Olduğu yerde, açılır nesnel varlıklar için

Açılır ölüm kapıları, kıvrılır göçer sonsuza
Özdek. Sonuna değin gidersen kolay kavrarsın
Öğretimizi; biri ötekinden anlaşılır bunların.
Kesmeyecek yolunu karanlık gece, açıktır sonuç,
Doğada biri yakar ışığı ötekiler için.

İKİNCİ BÖLÜM

Ne güzeldir dalgalanan denizde, fırtınanın
Allak bullak ettiği sulara, karadan birisinin
Didinmesine bakmak sessiz sessiz. Bir kıvanç
Değil bu başkasının acısından duyulan, üzüntüden
Uzaklığın verdiği duygu. Ne güzeldir düz ovada
Korkudan uzak, azgın savaşların kudurduğunu
Görmek. Ne var daha tatlı, güzel,
Bilgelerin öğretisini güvenli yüceliklere
Çıkaran bir tapınağa sığınmaktan. Oradan
Bakabilirsin sessiz, çabalarına, yanılıklarına
Başkalarının. Yaşamın dar yolunu aramalarına
Yorgun, boş dolaşmalarına, soy beğenmişliğe,
Çekişmeye, yükselmeye, yönetim tutkusuna.

Sarsakların Üzüntüsü

Ne acınasıdır anlayışı, önünü görmezce isteği,
Ne korkunç, ne karanlık bir gece içinde
Geçip gidiyor şu kısa yaşam. Bilinmez mi
Doğanın gövdesel acılardan uzak, tininse
Korkulardan, kuşkulardan sıyrılmış sevinç
İçinde yaşamayı istediği? Anlıyoruz,
Buna göre, gövdemizin yapısına uygun, tüm
Acılardan uzak kalmak gibi, pek az bir duruş
Gerekmekte, genellikle yaşam süresinde.
İstenebilir, yine de, tatlı günler geçirmek.
Bir eğilim duymaz doğa büyük konakları
Altın yontularla çevirmeye, ışık saçan
Işıldakları göz kamaştıran, şölenlerde
Bol aydınlık sağlamak için ellerinde tutan,
Yukarı kaldıran delikanlılara, içinde ne varsa
Gümüşle, altınla donatılmış geniş sofalarda uzanıp
Yankıyan altın kitar seslerini dinlemeye.
Oysa tadı çıkar yaşamın daha sevecen,
Uygun tutumla, gerekmez aşırılık, göklere
Yükselen ağaçların gölgesinde, ırmak kıyısında,
Gür çayırlarda, göklerin güldüğünde, yeşiller
İçinde baharda, renk renk çiçekler arasında.

Bırakmaz ateşli sıtmalar, yoksul döşğinde
Olduğu gibi, sırmalı yataklarda yatsan bile.
Ne soy üstünlüğü, ne varsıllık, ne görev, ne ün,
Ne görkem mutluluk verir gövdeye, tinlere,
Savaş alanında sanırsın kendini bir de, olursun
Görür gibi, yapmacık, acıklı bir boğuşmayı, güçlü
Bir donanmanın korunmasında, hepsinin pusatlara
Büründüğünü, özdeş duygularla coştüğünü yığınla
Kalabalığın. İçinden gideceğini sanırsın
Dinlerden gelen korkuların, yüreğini ezmeyeceğini
Ölüm ürpertilerinin, sıkıntılardan kurtulacağını
Sanır mısın? Görürsek ne gülünç, ne saçma bir oyun
Olduğunu bunların, bu kişileri titreten korkuların,
Üzen, sıkkan durumların, savaş araçlarından,
Vuruşlardan kaçmayacağını; kralların, komutanların,
Altının, yüksek erguvan boyalı giysilerin, parlak
Görünümleri önünde eğilmediğini: Yalnız usun bize
Güç sağladığından kuşku duyar mısın? Didinir
Durur yine karanlıklar içinde kişinin yaşamı,
Ne denli titrerse gecenin karanlığında korkudan
Çocuklar, sararırsa, öyle korkarız biz de
Gündüzün ışığında korkulmayacak nesnelere.
Çocukların korkudan karanlıkta günü bekledikleri
Gibi. Bu karanlığı, bu içsel korkuyu gideremez

Günün, güneşin aydınlığı, doğanın derinliğine

Bir inceleme giderebilir.

Öğelerin Devinmesi

İnceleyim hangi devinimle nesnelere çıkışını

Doğurucu özlerden, çözülüşünü, nedir onları

Yaratan, devindiren güç, bu sonsuz boşlukta

Onlara yol açma yetisini sağlayan erk.

Dinle sözlerimi, açıklayacağım tüm bunları.

Yuvarlanan bir yumak gibi toplanmış değil

Küçüldüğünü, yavaş yavaş zamanın ağır akışları

İçinde dağıldığını gördüğümüz somut nesnelere.

Göremeyiz bu özdeksel öğelerin yaşlandığını

Gözlerimizle... Eksilmez, kalır olduğu gibi

Nesnel bütün, eksilirken öğelerin ayrıldığı

Nesneler, çoğalıyor, öte yandan, katıldıkları,

Orada yaşlanana karşılık, yenisi çiçeklenir

Burada. Durma yok, yenilenir evren sürekli,

Ölenler can verir yaşayanlara. Bir ulus

Doğarken batar biri de, değişir kuşaklar

Kısa bir süre içinde, bir koşuya girmiş gibi

Geçer elden ele yaşamın ışıldağı.

Sanırsan kurucu öğelerin dinlenebileceğini,

Yeni bir biçimlendirme sağlayacağını,

Ayrılırsın gerçeğin yolundan. Boşlukta
Gidiş gelişlerin gereklidir ya kurucu
Öğelerin özünden gelen bir açıklıkla, ya da
Dıştan gelen bir itimle ortaya çıkması.
Karşıt devinimdeyse öğeler, tepmeler başlar
Değişik yönlerde, ayrılırlar birbirlerinden
Hızla, çelik katılığındadır öğelerin yapısı,
Ağır, sıkı, engel yok aralarında.

Uzayın Sonsuzluğu

Kolay anlarsın öğelerde devinmeyi, topluca
Gidiş gelişleri. Bir sınır yok evrende
Kurucu öğelerin durması için, sonsuz, sınırsız,
Yayılır, genişler uzay. Gösterdiğim gibi.
Kesin kanıtlarla, açıkladım uzun boylu.

Öğelerin Bağlaşımı

Boşlukta durmaz öğeler, devinirler sürekli
Değişik yönlerde, ayrılır topluca sıkışan
Öğeler birbirinden, kimi gider uzaklara,
Çarpışır, geymelenir birbirine, katılaştır
Kimi kalır yanyana yoğunlaşır. Birbiri
Yanında yoğunlaşan, az uzaklıkta kalan
Teper, ayrılır yeniden, bu tepme yüzünden

Daha sağlam olur bağdaşma, g¼çlenme.
İçiçe kaynaşmaları sonucudur bu olaylar,
Sağlam k¼kler geçer kayalara çelik çeliğe
Eklenir, özdeş özdeşe. Sonsuz uzayda, dışarda
Devinen öğeler sıçraşır, yeniden dönerler
Birbirlerine, belli uzaklıkta, incecik havamızı,
Parlayan güneş ışığını beslerler. Süzülür sonsuz
Boşlukta öteye beriye başka birçoğu daha,
Nesnelerin bağlaşımından çözülmüş, ayrılmış
Olanlar uçuşur başı boş, katılamaz devinmeyi
Düzenleyen dönmeye.

Güneş Tozanları

Olayın özdeşi, görüntüsü gezer önünde
Gözlerimizin, görüş alanında, deliklerinden
Güneş ışınlarının sızdığı, ışık aydınlığına
Yakın parlaklıkta, bir karanlık oda göreceksin
Uçuştuğunu, incecik sayısız tozcuğun, ışıkta
Karışır boşlukta birbirine bu tozcuklar,
Kesişir eğikçe, değişik, uzun bir savaşta
Dövüşe giden, uğraşan, soluyan olaylar gibi.
Burada birleşmek için yettiğince, ayrılmak
İçin de etkileyen bir kıpırdama var:
Anlarsın bundan, bu yansıyan olay gibi

Devinir ögeler boşlukta sürekli, ufak örnekler
Doğurur büyük nesnelere, ulaştırır bizi gerçek
Bilginin izlerine bunlar. Görürsün aydınlıkta
Uçuştüğünü nesneciklerin. Gösterir böyle bir
Yığınlaşma özdeğin içinde saklı,
Güçlerin devindiğini, görünmeden. Göreceksin
Çok tozcuğun yön değiştirdiğini, gizli çarpmada.
Geriye döndüğünü, her yana sürüklendiğini: Anla
Tüm devinmenin, ilkelerde, burada başladığını.
Kurucu ögelerden gelir ilk çarpma, devindiren
Sonra geçer daha az bağlantılı nesnelere,
Göç yönünden, en yakın, kurucu ögeler gizli
Çarpmalarla kımıldatılır, ulaşır böylece çarpma
Kendiliğinden daha büyüklere doğru. Gelir yavaşça
Ögelerden doğan devinme duyularımıza, devinen
Nesneyi görünceye değin güneşin aydınlığında
Gözlerimizle. Biz çarpmaları da göremeyiz,
Devinmenin başlayışını da.

Ögelerin Hızı

Anlayacaksın özdeksel ögelerde ne tür devinim
Bulunur, Memmiusum kolayca, bir iki sözden:
Yayar Aurora günün ilk kızılığını kırlara,
Uçar renk renk kuşlar sessiz ormanlarda,

Çınlar yayılan sesleri yükseklerde, havada.
Açılmış gözlerimizin önünde ne varsa, nesnel,
Giydirir yeni doğan güneş bu evrede, kuşatır
Ortalığı birdenbire, parlayan ışıktan giysilerle.
Yine güneşten gelen tatlı ışınlar, sıcaklık
İşlemez, geçmez boşluktan, geciktirir yolunu.
Dağıtmak gereğindedir öğeler havanın dalgalarını,
Dolduramaz bu yolu tek tek sıcaklık öğeleri,
Bu nedenle sımsıkı bağlaşırlar birbiriyle,
Engeller biri ötekini dıştan, alıkonur,
Yavaşlar, baskıyla devinimleri, gidişleri hep.
İlkel olan, dayanıklı olan kurucu öğeler boşlukta
Dolaşır durur başı boş, dıştan engel yoksa,
Birleşir, bağdaşırlar kendilerince, giderler
Bir ereğe doğru başlanmış yöneltide.
Şaşılmalı değil bu olay, gerekir onların
Hızla yenmesi, aşması tüm engelleri. Öğeler
Güneş ışığından hızlı, yürür, bitirir yolunu,
Onlardır engin uzayları aşan, yaran yıldırımından
Hızlı gökleri, yeter, gerekmez uzatmak sözü,
Yolda kurucu öğelerin ardınca gitmek, hangi
Yöntemle deprendiklerini görmek, anlamak için.

Tanrısal Yaratma Yoktur

Tanrısal bir yönetimin sonucudur diyor nesnel,
Özdeksel varlığı benimseyen, öne sürenler,
Kişilere uygun mevsimlerin, değişmesini, yemişlerin
Oluşumunu, öteki nesnelere düzenlenmesini,
Yaşamı yöneten Venüs'ün tanrısal sevgiyi göstermek
İçin kişileri uyardığını, kişi soyunun esenliği
Uğruna yeni kuşakların doğmasını sağladığını
Sevgiye yolaçtığını, yaltaklanmayı, sevişmeyi
Önerdiğini söylüyorlar, hepsinin tanrısal
Olduğunu savunuyorlar, insanlar ayrılmış doğrudan,
Yanılmış, sapmış görünüyorlar. Bilmesem ben de
Kurucu öğelerin yapısını böyle düşünmeyi yeğlerdim.
Gökleri gözleyip, başka nedenlere dayanarak
Tanrılar yarattı diyemem evren bütünü. Çoktur
Bu yanılgıya kapılan, ey Memmius, sonra gösteririm
Sana, şimdi inceleyelim, kalan devinme konusunu.

Kurucu Öğelerin Devinme Yönü

Nesnelerde yoktur bir içsel itim gücü, kımıldatan.
Yükseğe çıkararak, ne bir yön var, ne bir yasa
Benim anladığıma göre, nesnelere özünde.
Sakın yanılma yanan nesnelere bakarak.
Çıkar yığınla yalım yukarı doğru, büyük
Işıyan yemişler de yukarı doğru, ağaçlar da,

Sarkar ağırlık nedeniyle topluca, sonradan,
Kendiliğinden başaşağı. Yalınlarla fıskırır
Ateş evlerin damlarından, uçar talaşlar, yangın
Kudurunca çatılar başlar çatırdamaya, görünce
Kendi yapıları gereği sanma bunları. Böyle
Fıskırır yay gibi gerilmiş damardan kesilince
Kan da, sıçrar dört yana gövdemizden oluk oluk.
Görmez misin kaldırır yukarı ağaçları, direkleri su?
Ne dalsak derine, atlasak suya çivileme, çalışsak
Dibe inmeye, didinsek, kaldırır bizi hızla su,
Nerdeyse yarısını çıkarır yüze nesnenin.
Sanmıyorum boşluklar arasında bunların kendince
Aşağı batması gerektiğini. Bundandır ağırlığın
Aşağı çekişi, yalımın havanın itimiyle yükselişi,
Görmez misin geceleyin kuyruklu yıldızın
Gökyüzünü nasıl yarıp geçtiğini, parlayan
Işıkların durmaksızın uzaklara yayıldığını,
Doğanın gösterdiği gerçek yörünge üzerinde?
Yine görmez misin göktaşının yere düştüğünü,
Yıldızların gökyüzünde durduğunu, düşmediğini?
Gökyüzünün en yüksek yerinde serper güneş
Işığını tüm yönlere, çepeçevre ovalara,
Karıştır toprağa güneşin sıcaklığı. Görürsün,
Bunun gibi, yıldırımın yılan gibi süzüldüğünü

Bulutların arasından, ötede beride bulutlardan
Çıkan, uğuldayan şimşekleri, yere düşen yıldırımları.

Öğelerin Açıklanışı

Gerçek bilgi vermek isterim sana bu konuda,
Dik düşüşle devinirse boşlukta nesnelere,
Özgül ağırlığıyla kurala uygundur düşme.
Raslantıyla yana kayma olursa bir yerde
Gerçek yön değişmiştir, düşünmek gerek.
Aykırı değil düzene bunlar, yağmur damlaları
Gibi yukardan düşerek adım adım batmaları
Boşluğun derinliğine. Çarpma, raslantı değil
Öğeleri yöneten, doğa yaratmakla başlamış işe.
Kim düşünürse ağır nesnelere dik olarak
Yukardan hızla düştüğünü boşluğa, bu düşüşle
Yeğnik nesnelere üzerinde çarpmaların etkisini,
Yaratıcı devinmenin böyle doğduğunu, yanılmıştır,
Gerçek yoldan sapmıştır, ister suda olsun
İster havada, hızlanır ağırlığınca düşmesi
Batan nesnenin, böyledir görünen gerçek.
Bundandır özdeş yapıda olmadığı daha gevşek
Havayla suyun özü, düşüşte gecikme konusunda,
Kazanır ağırlara göre daha hızla çekilen.
Bu yüzdendir boşluğun nesnelere karşısına,

Rasgele bir yerde, durak diye çıkamayışı,

Özünün uyarınca olabildiğince yayılışı.

Bundandır nesnelere özdeş hızla, değişik

Ağırlıklarına karşın, sessiz boşluk içinde

Düşmesi. Gerektirir daha ağır nesnelere,

Yukardan daha yağnıkların üstüne düşmesi,

Çarparak onları etkilemesi, çarpmaların

Doğa yönetiminde türlü devinimler yaratması,

Araştırmak gerekir düşen nesnelere, biraz

Saptığını, küçüklerin bile, yön değiştirmedini.

Gözümüzün önünde bu olay, apaçık. Ağır nesnelere

Yukardan aşağı doğru sapmaz yolundan kendince

Bunu kolaydır anlamam, yoksa sezilir mi, az da

Olsa, gerçek yoldan ayrılıp ayrılmadığı düşerken?

Sürekli bir bağlantı içindedir devinim, öncekilerle

Bir bütünlük düzeni kurunca öğeler birbirlerinden

Ayrılmaz da, başlarsa yazgının bağını koparan

Devinme, sonsuz bir bağlaşım kurulur nesnelere

Arasında: Şimdi sorarım sana nereden çıkar

Bize yeryüzünde yaşamı sağlayan yapıyı

Kazandıran, isteyene dilediği yere gitme

Kolaylığı kazandıran, devinim değiştirmemizi

Sağlayan, ne zamanı belirleyen, ne de

Yeri sınırlayan; bize yerleşme anlayışı

Veren istencin bağımsızlığı nerden geliyor.
Kesindir nesnelere ilk vuruşu yapanın, ilk
Devinimi başlatanın kendi istenci olduğu,
Sonradan devinmenin tüm gövdesel örgenlere
Yayıldığı. Görmez misin yarış alanlarında engelleri
Son çabayla kalkıp aşan atın atlayışını?
Bu ilk devinimin tüm gövdeyi sarmasından doğar,
Bununla kımıldar gövdede oynaklar, uyar hepsi
Tin in istencine, yayılır ardından topluca,
Gövdeye, bundan anlarsın ilk itimin yürekten
Çıktığını, tin in istencinden doğan ilk devinimin
El, ayak yoluyla bütün gövdeye yayıldığını.
Benzemez buna yürümemizi sağlayan, ağır basıncı
Yüksek bir baskıyla bütün örgenlere yayılan
İlk itiş. Yayılınca gövdenin bütününe ilk
Devinim hızı, biz istemesek de oynar örgenler,
Sonra kendi istencimizle çekeriz elimizi,
Ayağımızı eski yerine. Görmez misin çokluk
Dıştan gelen bir etkinin baskısıyla, istemeyerek
İleri gittiğimizi, bu aralıksız çarpmalar sonucu,
İçimizde bir tepkinin uyandığını, dıştan gelenle
İçten gelen arasında bir çatışmanın belirlediğini.
Yayılır gövdenin bütününe bu tepki duygusu, etkiler
Örgenleri, bastırır, düzenlemek için düşüşü, yeniden

Durmaya başladığını? Söylemen gerekir? Senin de
Gövdesel öğelerde devinmek için çarpmalardan,
Ağırlıktan başka bir özgücümüzün olduğunu,
Bir nedenin bulunduğunu, çıkmaz biliriz yoktan var.
Önler ağırlık, çarpışma, her olayın doğuşunu.
Önlenemez tüm eylemlerinde tin, dış basınçla
Olduğu gibi, bir iç basınçla edilgen kılınamaz,
Acılara katlanır bir duruma düşürülemez, teper.
Kurucu öğelerin sapmasından ileri gelir bu,
Zaman, uzay belirleyemez bu sapmayı, küçüktür.

Kurucu Öğelerde Sonsuz Devinim

Toparlanmış bir sıkı yumak değil özdeksel yığın,
Aralıklar da yoktur bölümlerinde, gevşeme de,
Ne artar, ne çoğalır bunlar olsa bile.
Bu nedenle kurucu öğelerin özleri, özdeş
Devinim içindedir şimdiki gibi, eskiden beri.
Böyle sürececek gelecekte de özdeş devinmeler,
Şimdi doğduğu gibi duracak hepsi, değişmeyen
Bir kurala göre, yaşayacaklar, gelişecekler,
Büyüyecekler, doğanın geçerli yasasına göre.
Bir güç yoktur tüm evreni değiştirecek.
Bir yer yoktur kurucu öğenin bütünden
Ayrılınca gidebileceği, bir bölümünün de.

Varlığın yapısını, devinim gücünü değiştirmek,
Doğaya yeni güç katacak bir yer yoktur. şaşılası
Bir durum yok bu konularda: Bütün kurucu
Özlerin devinmesine karşı, evrenin sürekli
Devinmezlik göstermesinde, bir de rasgele
Bir nesnenin, kendi kendine kımıldanışında.
Pek uzak kalır kurucu ilkeler özleri gereği
Sularımızın eşiğinden. Bu nedenle görünmezler,
Göremezsın devinimlerini, gizli kalır sana.
Gözlerimizle gördüğümüz nesnelere de çokluk
Gizler devinimlerini bizden uzak bir yerde
Durdukça. Gider yaylımda sık, güzel
Bir sürü, yavaştan, otlaya otlaya sabahın
Kırağısında bir elmas gibi parlayan çayıra
Kıvırcık koyunlar, süt kuzularının oynaştığı
Boynuzcuklarıyla toslaştıkları evrede.
Bulanık görünür bize bunlar uzaktan,
Durur ak bir parıltı gibi yeşil dağda.
Dev orduların dolu dizgin doldurduğu gün
Ovayı, başlar savaş oyunu, kuşatır atlılar
Çevreyi, bir yarma, girerler korkunç bir
Saldırıyla ortadan, titretirler düz ovayı.
Şimşek çakar gibi yükselir parıltılar göğe,
Yer ışıldar kılınçlardan çepeçevre, inler

Atların ayakları altında, sarar tepeleri

Savaş gürültüleri, yansır yıldızlara değin.

Öyle yerler vardır yüksek dağlarda,

Sessiz bir ışıltı görünür ovada.

Kurucu Öğelerin Biçimi

Dinle, değişik yapıdadır kurucu öğeler,

Türlü biçimlerde dir hepsi, özdeş, benzer değil.

Anla, görünüşte, benzeşip benzeşmediklerini.

Kurala göre türlü türüdür nesnelere, ayrı ayrı,

Bölümler bütünlere benzemez, şaşılması değil

Durum, ilkeler yığını büyük, sayısız, sınırsız,

Dediğim gibi, gerekmez özdeş bütünlük içinde

Benzeşmeli örülmeleri, benzer biçimde görülmeleri.

Bak kişi soyuna, yüzücü, pullu, dilsiz dirilere

Denizde, yırtıcılara, sürülerle sevimli sığırlara,

Renkli kuşlara, serin deniz kıyılarına, küçük

Deniz koylarına bakıver, halkın çevresinde

Yerleştiği kaynaklara, göller, sık ormanlar

Arasında uzayan sessiz çayırlara; soylarına

Göre düşün onları, anlayacaksın birbirinden

Ayrıldığını öz-biçimlerinde. Yoksa ne çocuklar

Tanıyabilirdi analarını, ne de analar çocuklarını

Bundan anlaşılır insanlar gibi hayvanların da

Birbirlerini bellediği. Süslenmiş tanrılar
Tapınağının önünde, çokluk boğazlanır bir danacık,
Günlük kokulu sunakta, can çekişir, akarken
Göğsünden gür kan, dolaşır anası boynu bükük,
Yeşil ovaları, seçer ayak izlerini toprakta,
Arar durur yazıyı çepeçevre, bir yerde, yiten
Yavrumu görebilir miyim diye. Doldurur iniltilerle
Tüm yeşil yaylımı, döner yeniden ahıra,
Yavrunun sevgisiyle yana yana, ne yeşeren
Kıvrık otları kırağılı çayırların, ne
Yaylımların çimenleri, ne de çıkıntılı kıyılarda
Akan ırmak avutur gönlünü, yürek doğrayan
Acısını giderebilir. Öteki danaların sevimli
Sıçrayışları bile oyalamaz gönlünü, gideremez
Üzüntüyü. Böyle derin yavrusuna tutkunluğu.
Oğlaklar bile seçer boynuzlu analarını
Daha yavrucukken titrek sesleriyle, bundan
Az değil toslaşan kuzucukların meleyen analarını
Tanıması, böyle koşar yavrular analarının
Sütlü memelerine, doğa kuralınca. Göremezsın
Ekinlerde, biçimsel ayrılık olmayanlarda,
Bir benzeşme, önce. Böyle süslediğini görürüz
Kayaları değişik boyalı, değişik biçimli
Midyelerin, denizin yumuşak dalgalarıyla

Kumsalda, susayan kumları kızgınca
Dövdüğü yerde, budur gereği de söylediğim
Gibi, tüm kurucu öğeler arasında kesin
Değişikliği; öz-biçim yönünden, doğaldır,
Kişinin elinden çıkmış değil bunlar.

Öz - biçim, Nitelik

Pek kolay anlaşılır, bizce, benzer biçimde;
Şimşekten doğan büyük yakıcılığın nedeni,
Bizim toprak ocakta yakılanla karşılaştırma
Yapınca, diyebilirsiniz artık; göksel şimşeğin
Daha küçük öğelerden kurulduğunu. Bundandır
Bizim odun parçalarından küçük ışıldaklarda
Yaktığımız ateşin giremediği yere girmeleri,
Onların. Boynuz geçirir ışığı, yağmur yansıtır,
Nedendir bu? Çok küçüktür ışığın öğeleri
Canlar bağışlayan suyun öğelerinden.
Neden çok hızlı akar süzülen şarap,
Ağır ağır damlar fiçiyä zeytinyağı?
Açıktır, zeytinyağının daha küçük öğelerden
Oluştığı, ya da birbirine bağlanmış, çengelli,
Sıkı, Öyle benzer ki ayrılıyor tek tek öğeler,
Yavaşça süzülüyor ufak damlalar süzgecin
Deliklerinden. Bundan anlaşılır sütün, balın

Ağızda, dil üzerinde tatlı duyum uyandırması,
Öte yandan acı bir içkinin dudaklarımızda
Tedirgin eden, ya da kantaronun teksindiren
Etkisine karşı tatlının yeğlenmesi. Buna
Bağlanır, doğrudur, düz, yuvarlak öğelerden
Oluştığı duyularımıza çarpan, tatlılık veren
Nesnelerin. Çengellidir, geymelidir (*) acılık
Uyandıran, kaba görünen nesnelerin öğeleri.
Bu tür öğeler duyuların önünü tıkar, tırnaklar,
Gövdemize ulaştınca batar, acı verir.

Duyum Ayrılıkları

Çatışır duyularda iyi, kötü etki bırakan
Nesneler, öz-biçimlerin başkanlığından bu,
Sanma çatırdayan bıçkıdan çıkan, titreyen
Çatlak sesin, esin perilerinden yardım gören
Sanatçının oynak ellerle tellerden çıkardığı
Düz öğelerden kuru ezgiler gibi anlaşılacağını.
İnanmayacaksın yürek bulandıran bir ölünün
Yansımasından çıkan kokuyla Kilikya tiyatrosunu
Dolduran taze safranın, ya da sunaktan yükselen
Günlük kokularının özdeş biçimli öğelerden
Oluştığına. Benzerlik düşünülmez boya öğelerinin
Görüş alanımıza giren iyileriyle, bizde tiksinti

Yaratan, bakışlarımızı iğneleyen, göz yaşartan,

Korkulu, ürpertici kötöleri arasında.

Düz yapılı öğelerden oluşmuş duyularımızda

Güzel, sevilir bir etki bırakan nesnelere.

Kaba yapılı, duyuları tırtıklayan nesnelere

Kurucu özün düzeninde ortaya çıkan bozukluk

Nedeniyle öyledir. Bir de gerçekten düz olmayan,

Çengelli, uçları bükülmemiş, ileri çıkıntılı

Nesneler vardır, işte bunlardır duyuları acıtan...

Bu nedenledir etkisi şarap çökeleğinin,

Bir de baldıran kökünden çıkarılan suyun.

Ateşin sıcaklığı, suyun soğukluğu, yıpratır

Özdeğin türlü tırtıklarıyla gövdenin duyularını,

Önceden kanıtlanmış bunların dokunmayla geldiği bize,

Ant olsun yüce tanrılara, dokunmadan, gelir

Hepsi, dıştan çarpmayla doğan iç acısının

Bizi sarıması, sevişmede Venüs'ün verdiği tadın

Duyulması. Bir yabancı nesne girdiğinde gövdeye

Karışır duyulur, başlar karşıt direnişler,

Tepkiler sezilir gövdenin kimi yerlerinde,

Duyarsın tepkiyi elini koyduğun bölümde.

Bundandır ilkelerin değişik biçimde oluşu,

Değişik duyuların uyarılmasında. Bize katı,

Sıkı görünenler içinde gereklidir derinliğine

Dal budak salarak, en sağlam yapıyı kuran,
Birbiriyle iyiden iyiye bağdaşan, engelli
Türden öğelerin bulunması. Böyle oluşmuştur
Bazalt taşları, ilkin kayaların arpmasına
Karşı koyan, sağlam çakıllar, demirin güçlü
Katılığı, gıcırdayarak kapanmaya engel olan
Maden özünden yapılmış kapı sürgüleri.
Gereklidir akıcı nesnelere doğan
Akıcı özün düz, yuvarlak biçimli öğelerden
Kurulması, engel olmadığından birbirine yuvarlak
Öğeler yutulur su kolaylığınca haşhaş
Taneleri, eşit hızla yuvarlanırlar derine.
Görürsün birdenbire ayrıldığını birbirinden
Gerekince sis bulutunun, dumanın, ateşin,
Oysa kurulmamıştır düz, yuvarlak öğelerden
Bunların hepsi de, yine de engellemez bunları
Karışık yapılı ilkeler. Deler gövdeyi,
Girer içeri gözeneklerden, sivri, engelli
Öğeler, önlemezler birbirlerini, gördüğümüz gibi
Devedikeninde, kolay anlarsın bunların
Karmaşık ilkelerden değil, sivrilere
Kurulduğunu. Görünce akıcı olduğunu acılık
Veren nesnelere de sakın şaşmayın, denizde,
Toprağın buğusunda olduğu gibi kavramışsan

Gerçeği: Düz, yuvarlak öğelerden oluşur akıcılar,

Acı verir bize bunlara karışınca katı nesnelere.

Gerekmez çengelli biçimde kalmaları bunların,

Bellidir katı, yuvarlak yapıllı öğelerin

Yuvarlanırken duyulara acı verdiği,

Daha iyi kavrarısın şimdi katı, düz

Öğelerin ne denli birleşme gücü olduğunu,

Bundandır acılığı deniz suyunun da.

Bir yol var burda, ikisinin ayrılmasında:

Büsbütün yüzde kalır çatışık tuz öğeleri,

Bir havuza akmak, ya da içilecek duruma

Getirmek için sızınca tatlı olur toprağın

Katlarından su, böyle kalabilir toprakta acıtan.

Öğeler Sonsuz Biçimde Değil

Bağlayınca anlattıklarımı başka bir konuyla

Kanıtlanır nesnelere kuran öğelerin

Belli sayıda biçim değiştirdiği.

Sayıllı öğelerden sınırsızca büyüyen bir gövdenin

Kurulması gerekirdi. Bütün öğelerce özdeş

Olan, özdeksel özün küçüklüğü, onların birbirinden

Çok ayrı, değişik biçimlere girmesini önler.

Söz gelişi en ufak bölümlerden üçü bir ögede

Birleşir sürerse bu durum, tasarla tek öğenin

Tüm bölümlerinin aşığı, yukarı, sağı, sola
Dağıldığını, bu ögenin tüm biçimine, düzenine,
Yapısına nasıl geçeceğini, öteki bölümler için de
Böyle yapman gerekir biçimleri değıştirmek
İstersen, özdeştir öteki bölümler için de,
Düzen gereğı durum, biçimlerin değışmesinde.
Böyledir yeni biçim kazanmakla nesnede büyüme.
İnanılmaz kurucu öğelerin sonsuz türde biçimli
Olduğına. Yoksa dev büyüklükte nesnelere bulunmazdı,
Yukarda dediğim gibi, düşünmen gerekir.
Göremezdin Doğı dokumalarını, erguvan renkli
Tessalia midyelerinin boyadığı Meliboea
Cilasını, sevimli, ışıltılı, altın tavus soyunu,
Basılmış yeni boyalı dokumaları, değersiz
Kalırdı sakızın kokusu, balın tadı,
Çıkmazdı kuğuların çığırışları, bir de becerikli
Phoebus'un kavalından, özdeş nedenle, yayılan ezgiler,
Rasgele doğacakmış, demek, bir nesne ötekinden.
Daha kötüye dönecekti bütün varlık alanı,
En iyilerinde, dediğimiz gibi, önceden, değışerek
Geri dönecek bir nesne olurdu burun, kulak, göz,
Ağız için kötü bir durum çıkacaktı ortaya.
Oysa yoktur böyle bir durum, kesin engellerle
Çevrili varlığın bütünü, çepeçevre, inanmak

Gerekir özdeğin sonsuz, değişik sayıda
Biçimlerinin bulunmadığına. Ateş sınırlamış
Kış soğuklarına giden yolu, özdeş ölçüdedir
Yolun geri kalanı da. Sıcaklık gibi soğukluk,
Orta nitelikte ısılar, bulunur tüm varlığın
Ortasında, doldurur uzayı. böyle sınırlanmış
Yaratıklar, ayrı, iki yanlı kılıç gibi arada,
Bu yanda yalın, o yanda kaskatı soğuklar.

Benzeşik Öğelerin Sayısı Sonsuzdur

Bağlayayım söylediklerimle başka bir konuyu,
Bundan anlaşılır nesnelere kurucu öğeleri,
Biçimlerinin özdeş nitelikte düzenlenmesi,
Sonsuz sayıda bulunmaları. Biçimlerin ayrımları
Sınırlı olduğundan, ya benzeşik öğelerin sonsuz
Sayıda olması, ya da özdeksel bütünü sınırlı
Kalması gerekir, bunun da gösterdim olmadığını.
Bu gerçek bilgiyi verdikten sonra, gel bakalım
Birkaç dizayle göstereyim sana özdeksel öğelerin
Doğada, nesnelere bütünü tükenmez varlıktan
Kurmadığını, onlarda sürekli bir devinmenin
Varlığını. Kimi yaratıklar görürsün, seyrek,
Sezersin eli sıkıdır onlarda doğa, verimi az,
Başka yerlerde, uzaklarda, boldur özdeş varlıklar:

Bundandır görmemiz değişik dört ayaklılar,
Hindistanda binlerce hortumlu fil, ülkeyi
Çeviren fildişinden engellerin koruduğunu,
Giriş yolunu kapadığını. Bu yaratıkların
Büyük kalabalığından, çok azdır gördüğümüz.
Anlatmak isterim ayrıca, tek olan bir nesnenin,
Bir kez yaratılan, yeryüzünde bir benzeri daha
Görülme­yen, özdeksel bir varlığın bulunduğunu,
Elverişli değildir bu somut, sonsuz öz, ondan
Doğamaz bütün varlık, yaratılamaz, beslenemez,
Gelişemez. Tasarla bir süre, bu öğeler yığınının
Devinen bir nesne doğurmak için, evrende, ortaya
Getirmek için sınırlı olduğunu. Peki nerede,
Ne biçimde, ne nitelikte bir güçle, nereden
Kalkıp girecek uzayda başka bir varlığa?
Ussal bir dayanak yok bu birleşmede, bence,
Güçlü donanmaların çarpışmasına benzer, engin
Deniz dağıtır, parçalar, atar uzaklara, dümeni,
Güverteyi, yelkenleri, kamarayı, ipleri,
Kıyıda­n kıyıya sürüklenen pupayı.
Bir ölüm kalım savaşıdır görünen belirti,
Kurtulmak için azgın denizin ağır gücünden,
Sinsice düzeninden, acımasızlığından, güven olmaz
Denize, bir gün bile, ikiyüzlüdür, gülümserken de

Işıl ışıl deniz; böyledir senin de yaptığın
Bir sınır koyarsın ilkelere, ayrılır özdek
Her yöne, akar dalgaları sonsuzluk içinde,
Bundandır birliğe varamadıkları, derli toplu
Beslenerek çoğalamadıkları, oysa apaçıktır
Yine de varlıklarının doğduğu, doğanların da
Gelişme olanağı bulduğu. Deney gösteriyor
Oluşumunu bu iki olayın; gerçektir tüm türler
İçin sayısız kurucu ögenin bulunduğu, tüm
Varlıkların onlardan yaratıldığı, kurulduğu.

Yaşam - Ölüm

Deprem, yıkım sarsamaz sonsuz yaşam gücünü,
Ne de tüm nesnelere doğuran, çoğaltan güç
Sonsuz bir yaşam sağlayabilir bütün yaratıklara,
Böyledir bilinmeyen çağlardan bu yana süren
Yarışmada kurucu öğelerin karşılıklı savaşı,
Bir burda, bir orda kazanır yaşama gücü,
Yenildikleri de olur, karışmış ölüm iniltileri,
İlk ışığa göz açan çocuk çığlıklarıyla.
Yoktur günün ardından gelen bir gece, gecenin
Ardından doğan bir gün, duyulmasın
Karıştığı acıyla sevincin, ölüm keskin
Karanlık bir göçüşle başbaşa vermesin.

Öğelerin karışımı

Bitmiş bu konular, kavranmış, yerleşmiş belleğe

İyice, bilgi olmuş, görülüyor açıkça

Tek öğeden bir varlığın doğmadığı. Yoktur

Karışık özlerden kurulmayan bir nesne,

Gittikçe güçlenen, etkinlik kazanmayan,

Kurucu öğelerden oluşan bütün türlerin

Birleşimi, büyüklüğü ölçüsünde değişik

Olur biçim kazanması da. Böyledir toprak,

Gizler koynunda soğuk kaynaklarda toplanan

Öğeleri, bunlardır sonradan yuvarlanan, denizi

Besleyen. Topraktan çıkar ateşin öğeleri de,

Yanar, tutuşur birçok yerinde yeryüzünün,

Bunların en korkunçlarıdır Etna'nın yalımları.

Öğeler var, bunlardan çıkar ışıyan yemiş, ağaçlar,

Kişi soyunu esenleyen, sevindiren.

Yine onlardan doğar orman, akarsular, bir de

Dağlarda yayılan yabanları besleyen yem.

Kibebe

Tanrıların, yırtıcı yabanların yüce anası,

Varlığımızı yaratan denmiş toprağa bu yüzden.

Geldiğini söyler bilge Grek ozanları Frigya

Tepelerinden, gök konaklarından, aslanların

Koşulduğu bir arabayla. Bununla öğretirler bize,
Kocaman yeryüzünün boşlukta durduğunu, yerin
Yer üstüne düşmediğini. Yabanlar katılır bunlara,
En uysal işlerde kullanılır, tanrıçanın elinde,
Buyruk altına girince azgın yabanlar, kendince.
Çevrelemiş başını kale biçimli taçla, yükselen
Surlarla kentleri koruduğundan. Ürpertir, titretir
Kocaman karaları korkudan, Ana Tanrıça'nın
Yüzünün görüntüsü bile. O gün değişik uluslar,
Eski, kutsal geleneklere bağlı kalarak, anar bu
İdalı anayı saygıyla, Frigyalı yavaşmalar gider
Onların ardınca. O geniş tarlalarda bilinen yöntemle
Ekilir tarlalar. Onun buyruğunda Galluslar anaya
Karşı gelmekle tanınırlar, düşünmezler atayı, soyu,
Değer vermezler, anlatılanlara bakılırsa, yaşayan
Kuşakların aydınlanmasını yeterince düşünmezler.
Gümbürder ellerinde gök gürleri gibi dümbelekler,
Çınlar oyuk ziller, ürpertir acı seslerle uğuldayan
Boru, kulaklarda Frigya düzeninde çalınan, kaval
Sesinin yankılandığı sıra. Oklar atılır azgın
Bir çılgınlığın belirtisi, oynatır yüreğini
İnançsız, tanrıtanımaz halkın, bir ürperti
Tanrıçanın yüce adı karşısında. Bir el atar da
Tanrı kadın büyük illere, esenlerse ölümlüleri

Gizliden, döşerler tüm yollarını gümüşle, bakırla,
Bol saçılarla kutlarlar onu, güller serperler
Avuçla, kar gibi, alay alay, çiçeklerle çevrilir
Ana Tanrıça. Oynanır Greklerin Kureta dedikleri
Oyun. Benzer Frigyalılara vuruşan, kan döken,
Kargılı, bu cirit oynayanlar. Korkunç görünüşlü,
Başlarında tolgalar. Benzer Girit Kuretalarına
Bunlar, söylencelerde anlatılan, Zeus'un çocukluk
Çılgınlıklarına, çevre tutup oynarken çocuklar, sevinir,
Kargılar takınırlar, dizilirler, kılıçlar kılıçlara
Çarpar, öç almak için değil Saturnus'un bu oyunları
Onmaz bir yara açmaz ananın yüreğinde bunlar.
Bundandır pusatlarla donanmış birliklerin gitmesi
Büyük Ana'nın, ya da anayurdun pusatlarla korunması
Yiğitçe, bu yolda buyruğu yansıtılır Tanrıçanın,
Ananın, atanın süslenmesinde, korunmasında olduğu
Gibi, bütün bunlar güzel işler sayılabilir,
Uzaklaşılr gerçeğin yolundan gittikçe.

Tanrıların Varlığını Açıklama

Anlaşılır, tanrıların ölümsüz, kıvançlı olduğu,
Özleri gereğince, bizim acımızdan, üzüntümüzden
Uzak yaşadığı. Sıyrılmıştır onlar korkudan,
Sıkıntıdan, yardım beklemezler bizden, dayanarak

Özgüçlerine, kızmadan, suç işlemeden. Yoktur toprağın

Duyarlık gücü, yalnız kurucu öğelerle doludur,

Çıkarır birçoklarını güneş ışığına değişik

Koşullar altında. Eğilim duymuş kimi kimseler,

Denize Neptunus, bolluğa Ceres demeye, sevgili,

Bacchus'un adını anmadan geçmemeye, gerçek

Öze uygun bir tanımla şaraptan söz etmek

İsteyince. Diyebiliriz, yeryüzünde Tanrılar Anası

Adının verilmesi kurtarmış tini bozulmaktan

Dinlerin getirdiği kötü inançlar yüzünden.

Öğelerin Karışımı

Otlar sürekli belli bir çayırdaki koyunlar,

Keçiler, savaş atlarının tayları, boynuzlular,

Yine bu gök çatısının altında içerler

Belli ırmaklardan, serinletirler kurumuş

Boğazlarını susuzluktan. Apayrı yaşarlar

Yine de, korurlar anadan, atadan kalan özdeşliği,

Kendi soyuna çeker bütün bu özellikler.

Ot, türünün özdeğinde görülen türülük tutarınca,

Bir ayrım bulunur öğelerinde de, suda da.

Özsu, kemikler, barsaklar, damarlar, sinirler,

Sıcaklık, bir yaşayıcı özden kurulur topluca,

Biçimlenmede birbirinden ayrılırlar. İlkelerin

Değişik düzene girmesi sonucudur bu. Ne varsa

Ateş yalımlarından oluşmuş, sürüp gitmezse

Gerekir öğelerle birlikte nesnelere içinde

Saklanması, bundandır ışığı yayıp ateşten

Yalım çıkararak, kıvılcım sıçratan, külü dağıtan.

İlgilen ölçülü bir anlayışla bunlara benzeyen

Nesnelerle, öğreneceksin birçok varlığın özlerinin,

Değişik yapılarının içinde saklı kaldığını,

Görürsün birçok varlıkta, yemişte

Kokunun, tadın renkle birleştiğini. Bundandır

Varlıkların değişik nitelikte oluşu:

Girer rengin ulaşamadığı öğelere buğu,

Başka yönden bir tat uyandırır renk

Nesnelerden gelen, duylarda. Anlarsın

Bundan değişik yapıda olduğunu öğelerin.

Böyle birleşir değişik yapıda özler,

Bir yumak olur, biçim kazanır, nesnelere

Bu özlerin karışımından. Görebilirsin bizim

Dizelerimizde bunu, birçok özdeş harfin

Değişik sözcüklerde bulunduğunu, Gerekir
Onaylaman sesin kurulduğunu sözlerin olduğu
Gibi, dizilerin de değişik öğelerin birleşmesinden.
Ortak harflerden kurulan iki sözcük, birbirinin
Özdeşi değilse, öyledir benzer öğelerden düzenlenen
Bütün varlıklar da, benzemez yapı bakımından
Birbirine hepsi, böyledir öteki varlık evreni de,
Ortaktır birçok nesnenin kurucu öğeleri,
Oysa ayrılırlar birbirinden, bir bütün olarak,
Oluşumları içinde. Doğrudur buna dayanarak
Söylemek kişi-soyu, yemişler, yapraklı ağaçlar
İçin türlü ilkelerin bulunduğunu.

Kurucu İlkeler Karışmaz

Sanılmasın tüm varlıklar birbirini dölleyebilir:
Yoksa görürdün her yanda, yarı insan, yarı hayvan
Görünümlü, şaşılması yaratıkların çıkışını.
Gövdelerden kocaman dallar, denizde, karada
Yaşayan yaratıklar, ellerin-ayakların karışımından
Ağzından yalımlar saçıp soluyan Chimaeraları bile
Bırakırdı tüm nesnelere yaratıcısı doğa. Görürüz
Bunların olmadığını, varlıkların belirli özlerden
Geldiğini, ana kuşak, türler soyları belli
Düzende, biçimde, gereklidir bu oluşum. Yemeklerle

Beslenen tüm varlıklar, alınca besinlerini, içten
Yayar bütün örgenlere bölümlü, onlar birleşerek
Bu düzenle, sağlar en uygun devinmeyi, yer açar.
Biliriz doğa gereksizleri geri verir toprağa.
Atılır, çarpmalarla, görünmeyen tozanlar gövdeden,
Ne döl, ne yaşamsal güce katkı verebilir bunlar,
Sanma yalnızca diriler için geçerli bu yasalar,
Tüm varlıklar için geçerli bu düzen. Ayrılır
Doğaya göre birbirinden yaratıklar, kurulması
Gerekir nesnelere, bireysel durumda, ilkelerin
Biçimlerine göre değişiklikte. Sanılır benzeşen
İlkeler yok da, bundandır değişik yapıda
Nesneler, aynı görünümlü varlıklar
Değişiktir kurucu öğeler, bundandır özlerin
Başkalığı da, bölmenin, yolun, uzaklığın, düşmenin,
Çarpmanın, devinmenin, ağırlığın gerekliliği.
Yalnızca nesnelere değil, dirilerden, denizi,
Karayı birbirinden ayırır, yeri göklerden.

Kurucu Öğelerin Boyası Yoktur

Dinle, tatlı çalışmayla biten dizeleri, benden,
Sanma, gözlerimizde ak görünenlerin ak ilkelerden
Kurulduğunu, ya da karaların yine karalardan,
Nesnelerin belli renkleri olduğunu, bu yüzden.

Sanırsın özdeğin öğeleri hep benzer boyalardan
Oluşan bir örtüyle kaplanmıştır, oysa yoktur
Özdeğin ilkelerinde boya. Ne görünen, ne de
Görünmeyen bir boyası olur özdeğin öğelerinde.
Bu yüzden kavramaz anlığımız öğeleri dersin
Yanılsın, gerçekten uzak kalırsın, doğuştan
Görmeyen, güneş ışınlarını bilmeyenler yalnız
Dokunmakla duyar nesnelere, çocukluktan
Yoksundur onlar renk duyusundan.
İyi düşün öyleyse, dokunmayla kavrar, algılarız
Nesnelere, renkleri olmasa bile, ancak buna
Yeter anlayış gücümüz bizim, görmeden
Boyalara dokunuruz nesnelere, yine, karanlıkta,
Algılarız onları, kanıtladım bunu da başarıyla,
Göstermek istediğim öğelerin renksiz olduğunu sana.
Tüm renkler dönebilir başka bir renge,
Oysa öğeler elverişli değildir buna, gerekir
Sonsuzca kalması değişmeyen bir nesnenin,
yok olmaz bu yüzden bir tek nesne bile.
Değişen, yerinden taşınan döner yokluğa,
Varılmadan önceki duruma , sakın bu nedenle
Öğelerde renk olduğuna inanmaktan, dönmez
Yokluğa bir nesne bile, varoldukça.

Renklerin Oluşu

Öz bakımından boyasız olan bütün öğeler
Kuruluş yönünden değişik biçimlerde,
Değişen renklerle görünür tüm nesnelere
Çok önemliyse nesnelere bağlamsal varlığı,
Nasıl bir değişkenlik içinde birleştiği,
Düzenlendiği, karşıt devrimde bulunduğu, kolay
Anlarsın bunu, bir nesnenin karayken ak olduğunu,
Sonradan bir mermer yığını gibi pırıl pırıl,
Denizde azgın yellerle kamçılanan suların
Parlayan mermer rengi ak dalgalara döndüğünü.
Diyebilirsin bunun ardından: Kara gördüğümüz
Bir nesnenin karışır birden kurucu öğeleri,
Özdeğinde, değişir ilkelerin düzeni, eklenir
Birbirine, yavaş yavaş dönüşür ışıldayan aka.
Koyu mavi öğelerden kurulmuş olsaydı denizin
Dalgalı suları parlamazdı bir gün bile.
Pek çok sarsıp çalkadığın mavi nesnelere
Alamazlar ak mermerin rengini, değişik
Türde kurucu ilkeler bulursa renkte, denize
Geçici, arınmış bir duruluk veren, bir dörtgenin
Değişik biçimlerden kurulup, bir birlik,
Bütünlük göstermesi gibi, görmemiz gerekirdi
Bizim de, değişik biçimlerden kurulan

Dörtgende tanıdığımız açık seçik birliği,
Ya da keskin çizgili, çatışık nesnelere.
Öte yandan biçimlerin değişikliği,
Dıştan dörtgen görünmede bir engel
Değildir kuruluş yönünden özdeşler için,
Yalnızca tek tek nesnelere renklenmesinde
Görülen değişik ışıklı bütünün parlaklığında
Bozabilir uyumu, birliği. Burada bizi, nesnelere
Öğelerindeki renklenmeyi anlamada yanıltan
Bir neden yok, aktan ak çıkmadığı gibi
Kara da karadan çıkmıyor, değişik renklerden
Doğarlar çokluk, daha kolay değil mi akın
Renksiz bir özden, karanın karadan ya da
Büsbütün karşıt renklerden geldiğini düşünmek.
Seçilemez renkler ışık olmadan, ışıktan
Yoksun kaldıkça nesnelere kurucu ilkeleri,
Anlaşılır bir renk örtüsünün de bulunmadığı.
Ne değeri olabilir rengin karanlıkta?
Işıktan değişir, ışıktan yansır renk,
Ya ışığa yönelir, ya da yansır ışıktan.
Güneşte renk renk parlayan çelenk gibi
Boynunu çeviren güvercin tüylerince.
Işıldar, ara sıra, bir yakut gibi parlak,
Kıpkızıl aydınlıkta, bir de görüldüğü olur

Bize bakıldığında tüyden bir çelenk
Gök mavisinin yeşil zümrütle karışmasında,
Ya da ışığa karşı çevrilmiş bir tavusun
Kuyruğunda görülen renk değişmelerinde
Olduğu gibi. Işığın yayılmasından doğar bunlar
Besbelli, bilmek gerek ışıksız renk yoktur.
Bilindiği gibi algılar gözbebeği, gerçekten,
Sezer ak olanı, başka bir yolla karayı da,
Algılar öteki renkleri de ayrıca. Duyulmaz
Nesnelere dokunmakla renkler, yalnızca
Biçimler sezilir nesnelere, bundan anlaşılır
Tüm kurucu ilkelerin renksiz olduğu, dokunma
Duyusuna değişik etkiler yapan, türlü
Nitelikte, özel biçimlerin bulunduğu, kavranır.
Bağlı değildir rengin yapısı belli biçimlere,
Bulunabilir bütün öğeler, kuruluş bakımından,
İstenen renkte. Nedendir özdekten doğan bütün
Türlerde yaratıkların değişik renge bürünmesi?
Böyle olmasa, gerekirdi uçan kargaların bile
Ak tüylerden çıkan ak ışınlar yayması, gerekirdi
Yine, ya kara kuğuların kara ilkelerden, ya da
Alacalı, tek örtülü renkten doğması.
Sen, rasgele bir nesneyi, en ufak bölümcüklerine
Ayırır bırakırsan, açıkça görürsün ilk renk

Örtüsünün yavaşça silinip gittiğini, böyledir
Erguvan rengi giysilerde de durum, iplik iplik
Ayrıldığında kalkar ortadan erguvan rengi,
Böyledir Fenike'den gelen, iplikleri parlayan
Yönetici giysilerinde görünüm. Bundan anlarsın
Tek tek ipliklerin tüm renkleri yitirdiğini
Öğelere ayrılmadan önce. Söyleyebilirsin tüm
Nesnelerin kokular, sesler yaymadığını, inanmazsın
Artık nesnelere kokunun, sesin çıkacağına.
Bundan anlaşılır kokusuz, sessiz nesnelere
Olduğu gibi, görmediğimiz birtakım renksiz
Nesnelerin de ortaya çıktığı. Keskin bir
Anlayış yetisinin bile gücü yetmez kavramaya
Bunu, başka nesnelere eksikliğini sezdiği gibi.

İlkelerin Niteliği Yoktur

Sanma kurucu öğelerin yalnızca rengi yoktur,
Çokluk sıcaklıktan, soğukluktan, kızgın buğudan,
Sürüp giden niteliklerden, sesten olduğu gibi
Tattan da yoksundur tüm kurucu ilkeler.
Koku da yaymaz kendiliğinden nesnelere.
Ne çok istersin mercanköşk, sarısakız, sümbül
Gibi bitkilerden koku yayılmasını, burnumuza
Bir nektar kokusu gelmesini, tüm bunlardan

Daha çok bitki yağından tatlı kokular almayı.

Elinden gelmez senin kokusu burnumuza gelmeyen

Arıtılmış nitelikte bir yağ oluşturmak ya da

Nesneden yayılan kötü kokuyu karıştırıp gidermek,

Bu özdeş nedenler yüzünden yayılamaz koku, ses

Kurucu özlerden, bir de onların benzerleri:

Sıcaklık, soğukluk, ılıkılık gibi ölümlü

Bir yığından çıkan nitelikler. Uzak kalması

Gerekir ilkelerden kolayca bükülme, eğilme,

İncelik, bölümsel dağılma, delinerek içten

İçten oyulma. Sonsuzca kalan dayanaklar üzerine

Evreni kurmak, bütünü sağlığını korumak istersen,

Bütün varlıkların yokluğa batmamasını dilersem.

İlkelerde Duyarlık Yoktur

Düşün şimdi, duyarlık yetisi olduğunu gördüğümüz

Tüm nesnelere, duyarlıktan yoksun öğelerden

Oluşturduğunu: Gerçeğe yüz çevirmeden, direnmeden

Siliniyor açıkça, deney bildiriyor elimizden

Tutarak, söylendiği gibi, dirilerin duyusuzlardan

Doğduğunu. Görürüz sırasız yağın yağmurlar

Yüzünden, çokça ıslanan toprakta dipdiri

Böceklerin çamurdan çıktığını, bu nedenle

Bütün nesnelere birbirine dönüştüğünü,

Irmakların, yaprakların, besleyici yemin,
Dağlarda yaşayan hayvanlara dönüştüğünü,
Dağ hayvanlarının da, yediğimiz için etlerini
Bizim gövdelerimize karıştığını, sık sık
Bizim gövdelerimizden de yırtıcı hayvanların,
Kanadı güçlü kuşların beslenip geliştiğini.
Böyle çeviriyor doğa besini diri varlığa,
Bundan oluşur bütün yaratıkların duyarlılığı,
Yine böyledir kurumuş odunun yalınlanarak
Yanması, bütün yongaların ocakta ateşe
Dönüşmesi, anla bir de, ne önemli olduğunu
Bu kurucu öğelerin, düzenlenmesinin, karışmasının,
Yerleşmesinin, birbirine dönüşmesinin, sonra
Karşıt devinimler içinde bulunmasının.

Duyarlığın Ortaya Çıkışı

Nedir tini kendi kendine devindiren,
Türlü türlü duyuların oluşmasını sağlayan,
Kımıldanmalara neden olan, duyarsızdan
İnanmadığın duyarlı bir varlık çıkarın?
Kendiliğinden karışır toprak, taşlar, odunlar
Kaynaşır, dönüşür de yaratamaz bir dirilik
Duyusu, canlılık, bellidir bu. Unutmamak gerek
Bu konularda, benim tüm yaratıcı varlıklarda

Duyu gücünün, duyarlık yetisi bulunan yaratıkların,
Doğmuş olduğunu söylememi. Düşün ilkelerin
Küçüklüğünü, odunda, toprak yığnında görmediğimiz
Duyarlık yetisi uyandırdığını, dizilişleri,
Biçimlerini, devinimlerini, yerlerini.
Yağmurların yarattığı ıslaklıktan türer
Diri böcekler, bozular yeni basınçlar altında
Özdeği kuran ilkelerin düzeni, yeniden
Bir bileşim gerçekleşir, diri varlıkların
Oluşması yolunda. Bunun yanında duyarlılar
Yalnızca duyu gücü bulunanlardan yaratılabilse,
Tüm öteki nesnelere için bu durum sürse, burda,
Süresiz olurdu özleri düşünüldüğü gibi, bağlı
Kalırdı duyu gücü barsaklara, damarlara, iliklere,
Ölümlü nesnelere doğardı tümü gördüğümüzce.
Onların sürüp gitmesi için, sonsuzca, ya bölümsel
Duyarlı olmaları ya da bütün gibi duyu gücü
Taşımaları gerekirdi. Oysa olamaz örgelelerde
Sürekli bir duyarlık. Düşünmek gerek örgelelerin
Birer birer ya da gövdeden ayrılmış elin, kolun,
Başka bir örgele kendi başına duyarsız olacağını.
Özdeş bir yaşam duyusu içinde bulunan,
Birbirine uyan, tüm dirilerde durum böyledir.
Bu kurucu öğeler denen yapılaşmalar nedir?

Neden ölümlü olur yaşayan bir varlık, sonra
Kurtulur ölümün daracık yolundan, diriler,
Ölümlüler için belirli bir durum varken?
Tüm varlıklar dölleseydi birbirini, kocaman
Bir diri kalabalık çıkardı ortaya; oysa
Apaçıktır, insan, evcil hayvanlar ya da
Dağ dirileriyle birleşse bile bir yaratığın
Çıkmayacağı böyle bir birleşmeden.
Gerçekten, varlıklar kendi duyarlıklarını
Yitirir, başkalarına özgüleri alırsa bundan
Ne çıkar? Önceden gösterdim yumurtanın yaşayan
Civcive dönüştüğünü görüyor, anlıyoruz, yerde
Solucanların kaynaştığını, sonra sırasız
Yağmurlar etkisiyle çürüdüğünü. Anlamak
Gerek artık, duyu gücünün duyarlıktan yoksun
Nesnelerden doğduğunu. Söylemek gerek burada:
Değişmenin duyarlılığı olmayandan duyarlıyı
Doğurabildiğini, ya da benzer bir doğumla
Ortaya çıktığını. Elverir göstermek, kanıtlamak
İçin açıkça bunu, ancak birleşmeden sonra olması
Doğumların, birleşmenin ardından değişmenin gelmesi.
İlkin ne nesnelere duyarlılık vardır, ne dirilerde
Doğmadan önce, şaşılacak bir yönü yok, dağılmıştır
Yaratıcı öz havaya, sulara, toprağa, topraktan

Çıkan varlıklara. Toplamaz bunları bir daha

Bir araya, birleştirmes birbiriyle, yeniden,

Yaşamsal davranış, bütün varlıklara duyarlık

Yetisini veren yeti.

Ölüm Üzerine

Ağır bir tekmeyle yemeye görsün diri, sonunda,

Sarsar, çalar onu birdenbire yere doğa,

Karışır birbirine bütün duyular gövdede, tinde.

Bozulur ilkelerin düzeni, dağılırlar, yıkılır

Yaşamı sürdüren devinme, sarsılır ele, ayağa

Değın bütün gövde, kopar gövdeyle can arasında

Yaşamı bağlayan bağ, çözülür can, gider, damardan.

Başka hangi yolla düşünebilir etkisini baskının,

Bütün bağları koparan, dağıtan olayın?

Az yıkıcı çarpmalarda üstün geldiği olur

Son yaşam kımıldanışının, yendiği görülür

Güçlü çarpmaların doğurduğu sarsıntıları,

Yolunca gider işler, aksamadan, düzen içinde,

Ölümün baskın gücünü yıkmış gibi yeniden

Uyandırır duyuları. Yoksa nasıl döndürebilirdi

Ölümün eşiğinden, yeniden sağlardı yaşamı,

Bilincini toplayabilirdi onların, önceden

Geliştirilen ereğe yönelmede?

Sevinçli Acı

Acı doğar; özdeğin öğeleri diri etin içinde,
Elde, ayakta sarsıntı yapar, kımıldarsa sağa
Sola içerde, kendi yerlerinde; sevinç duyulur
Buna karşın eski yerlerine dönünce öğeler.
Bundan anlamak gerek acı ya da tat duyusunun
Nesnelerin ilkelerinde olmadığını, kurucu öğelerde
Bulunmadığını. İlkelerin yeni kımıldanışından
Ya bir acının, ya sevilen bir tatlılığın
Doğması gerekir, yoktur öğelerde duyu gücü.
Duyarlık bulunsaydı tüm yaratıklarda, öğelerden
Kurulmaları nedeniyle nerde gelirdi kişi soyuna
Özellik? Bir kahkaha çınlatmak, gülmek gerekirdi.
Kırpiklerden, yanaklardan gözyaşları dökerek,
Çok sözler söylenirdi nesnelerin karışımı
Üzerine, bilerek, hepsinin ölümlülere
Benzemesinden dolayı, doğması gerekirdi öğelerin
Böylece başka varlıklardan, onlar da başkalardan,
Böyle sürer gidermiş sonuçsuz durum.
Bunun ardından konuşan, gülen, anlayan bütün
Varlıklar, bu yöntemle çıkardı ortaya, sandığın
Gibi yürürdü tüm işler. Bizce, bir deli saçmasıdır.
Bu, gülmek gülücü bir özdekten de gelmeyebilir,
Anlayışı olan, kanıtlarla deneyip öğrenen

Gerekli kılmaz söylenmiş, açıklanmış bağlanmayı

Kendince. Neden gerekli değildir öyleyse

Duyarlığı olan yaratıkların, duyudan yoksun

Özlerden oluşması? Gökçe öğelerden doğmuşuz

Hepimiz, bir ata yaratmış bütün bizleri. Onun

Verimli yağmur damlalarından dölllenmiştir

Yüce toprak ana, doğurmuş ıslıl ıslıl yemişleri,

Yaprak açan ağaçları, kişi soyunu, tüm hayvan

Türlerini, koymuş ortaya yaratıkların beslendiği

Besini, tat vermişler yaşama, sürdürmüşler yeni

Kuşakları, bundan ana adını almış toprak, gerekli.

Bundandır topraktan doğanın yine toprağa dönüşü.

Havadan çıkıp yere düşenlerin, yine göğe ağması.

Sanma geniş evren alanında devindiğini

Gördüğümüz sonsuzca kalabilen ilkelerin ölümle

yokolacağını, dağıtır, birliğini bozar onların

Ölüm, açar aralarını, ayırır birbirinden.

Sonra bağlar birini ötekine, etkiler,

Dönüştürür biçimleri, başkalaştırır, değiştirir renkleri

Büsbütün, duyarlık kazanır düzenlenen varlıklar

Sonra yitirir bunu birden. Bundan anlarsın

Hangi kurucu öğelerin, hangi yöntemle geldiğini,

Hangi kuruluş içinde ilkelerin birleşerek

Aralarında karşılıklı devindiğini. İnanma sakın

Sonsuz öğeler düzeninde bir durma olduğuna,
Nesnelerin yüzeylerinde gördüğümüz dalgalanma,
Birden doğup batma vardır içlerinde de.

Bizim, bu dizelerimizde olduğu gibi,
Harflerin yanyana gelerek ötekilerle birleşmesine
Benzer onların da düzeni, yerleşmesi: Yer, gök,
Deniz, ırmaklar, güneş, ekin, yemiş, bir de diriler,
Tüm benzeşme göstermese de aralarında yine de
Birlik vardır, evrensel bütünde, gerçekten durum
Almadadır nesnelerin ayrımlaşma göstermesi.

Böyle doğar varlıklar arasında özdeğin
Kendiliğinden değişen kesimleri, yolları, bağlantısı,
Düşüşleri, itişleri, birlikte çarpışmalar, devinme,
Düzen, durum alma, biçimlenmeler, bundan gerekir
Nesnelerin, onlarla, atbaşı giden değişmesi.

Öteki Evrenlerin Batışı

Çevirelim anlayış yetimizi gerçeklik öğretisine,
Şimdi, yeni bir konu çırpınmada ulaşmak
İçin kulaklarına, bir yenilik getiriyor
Varlığın görünüşü. Yoktur kolay kavranmasına
Karşın, başlangıçta, inancı sarsacak güçlük
Yaratan bir nesne. Yoktur yine böyle büyük,
Şaşırtıcı, sonra adım adım şaşkınlığı

Tümden gidermeyen bir nesne. Önceleyn göğün

Işıyan duru maviliği kucaklar dizilen

Yıldızları, ayı, güneş ışığının aydınlatıcı

Parlaklığını: Bütün bunlar ölümlü olsa baştan

Görünmezce, birden, çıksaydı ortaya, şaşılacak

Ne denebilirdi bunlar için, ya da nasıl

İnanabilirdi önceden bunlara kişiler?

İnanmazlardı bana kalırsa. Şaşılacak bir görünüşü

Vardır gökyüzünün. Alamaz kendini kimse

Bu parlak, ışıyan gökyüzüne bakmaktan.

Bir korku uyandırırsa bu yenilik sende,

İyice ölçüp biçmeden, gerçek görüneni, sana,

Düşünmeden girişme bu araştırmaya; yanlıştır

Dersen tartışmayı göze al, bir soru bastırıyor

Bize, yayılıyor dış uzay, sonsuzca, aşılıyor evreni,

Görmek, anlamak, özgür olmak istiyor anlık.

Evren Sonsuzdur

Son yoktur sağda, solda, üstte, altta, çevremizde,

Evrende, olayların dilinedir anlattığım burda,

Ancak böyle çıkar aydınlığa sonsuzluğun yapısı,

Kuşku yok, boş uzay, sınırsız, sayısız ilkeler

Engin evrende, sonsuz devinimler yüzünden

Uçuşmakta türlü hızla. Yeryüzü de, gökyüzü de

Sayırsız özdeksel ögenin devinimsiz evresinde
Oluştuduğu gerçek, evrenin varlık düzenine uygun
Ölçüde; ya kendince, ya bir raslantı sonucu
Karşılaşmanın, çarpışmanın sonucudur.
Tümden boş, düzensiz, verimsizdir öğelerin
Basınçla bir araya gelmesi, bu bileşimlerin
Dağıldıktan sonra birden, büyük bir kuruluşun
Başlangıcı oluncaya değin derlenip toplanmaları
Toprağın, denizin, göğün, dirilerin doğuşu gibi.
Düşünmek, kanıtlamak gerek, öteki özdeksel düzenin
Başka bir olanakla, havanın dev kollarıyla,
Evreni kucaklayışı gibi kurulduğunu.

Çok Sonsuz Evren Vardır

Güçlü bir yığın içinde kurulmuşsa ilk özdek,
Olabildiğince yayılıyorsa bir engelle,
Bir dayanakla karşılaşmadan uzay, gerekir
O gün, yaşayan, diri varlığın ortaya çıkışı.
O denli büyükse kurucu öğeler yığını, yetmezse
Bir dirinin yaşam süresi onları saymaya,
Bir yere topladığı gibi her yana yayabilecek
Güçteyse varlığın öğelerini doğa, benimsemem
Gerekir, başka evrenlerde, daha birçok dünyaların,
Türlü kişi soylarıyla, hayvan türleriyle doğacağını.

Bundan anlaşılır, evrende, bulunmadığı böyle
Bir varlığın, tek doğsun, tek gelişsin de,
İçinde özdeş soydan birçoklarının bağlandığı
Kuşağa bağlanmasın. İncelemeye değer diriler,
Ancak böyle bulursun dağlarda yaşayan hayvan
Soyunu, doğurgan kişi kuşağını, dilsizleri,
Pullu balıklar sürüsünü, tüm kuş türlerini.

Bundan çıkarılır göğün, yerin, denizin, güneşin,
Aydın, bir de öteki varlıkların tek değil
Büyük bir nicelikte varolduğunu, bu nedenle
Yaşam süreçlerinin derin, kımıldamaz bir sınır
Taşıyla belirlenmediği, yeryüzünde tür tür
Büyüyen, toplu bir soy olarak onların ölümlü
İlkelerden doğmadığı. Mutluluktur insan için:

Tanrıların Yönettiği Ülke Yok

Görüyorsun, bütün evrenin tanrıların baskısından
Kurtulmuş, bağımsız, başına buyruk olduğunu.
Kutlu tinde, tanrıların yüce barışı içinde,
Sessiz bir yaşamın tadına doyumaz, mutlu
Bir varlığın sürdürüldüğünü, kimmiş onlardan
Bu sonsuz evreni yönetebilen, bu sonsuz sınırsız
Gök boşluğunun dizginini yönetici elinde
Tutabilecek olan kimmiş, tüm gökyüzünü düzenle

Döndürecek, verimli toprağı göğün yalımlarıyla
Isıtabilecek, bu günde, bu yerde, bulutlarla
Bir karanlık yaratmak için, ışıyan gökyüzünü
Karartmak için, yıldırımlar gönderen, şimşekler
Çaktıran, gökleri gürlüten, kendi tapınaklarını
Yıkan, kuduran, çölleri tutuşturan, güçsüzleri, suçsuzları
Öldüren, sonra tüm suçlardan sıyrılan kim?

Evrenin Oluşu - Yokoluşu

Evrenin başlangıcından, oluşum gününden
Sonra çıkmış ortaya güneş, deniz, yeryüzü
Eş sürede, toplanmış dışsal bir basınçla
Nesnelerin öğeleri, derlendi sonsuz bütünün
Engine fırlattığı özler, bunlardan beslenmiş,
Gelişmiş denizler, karalar. Bunlardan kurulmuş
Uzayda, uzakta, yüksek çatılı gökyüzü konağı,
Onunla yükselen hava. Böyle derleniyordu
Çarpışmalarla varlıkların öğeleri çevreden.
Bu yöntemle oluşuyordu türler, sular sulara
Toprak toprağa katılıyor, ateş ateşi besliyor,
Hava havayı. Sürmüş tüm varlıkların yaratıcısı
Toprak ananın yaratmaya en yetkin biçimi
Vermesine, son sınıra getirmesine değin.
Bundan anlaşılıyor, daha güçlü olmadığı yaşam

Giysilerini giyinip gelmenin onları çıkarıp
Gitmekten. Böyle ayrılmıştır bir bir yaşam
Yolları yaratıkların, gereğince, böyle yönetir
Gelişmeyi doğa özgüleriyle. Ne varsa mutlu bir
Davranışla büyüdüğünü, adım adım geçen yılların
Basamaklarına tırmandığını gördüğün, alır bolca,
Özdekten, yitirdiklerini, yayılır gövdeye besin,
Tümden, damar damar, dağılmış uzaklara ayrılanlar,
Yine de yitmemiştir, azalmasın diye yaşamak için
Besin olan özdek. Ayrılanlar sayısında dönüp
Gelenler, katılanlar var nesnelere, büyümenin
Doruğuna varılır böyle, nesnelere toplanarak.
Azalır yaşama gücü, bölünür yeniden, dirimi
Sağlayan yetiler, göçer daha kötü bir yöne.
Büyüklüğü, genişliği oranında, bir de büyüme
Yetisi bulununca bir nesnenin, o büyüklükte
Yığın yığın öğeler çıkar, dağılır çevreye
Özdeksel özlerden. Kolayca bölünüp dağılamaz
Beyin bütün örgenlere damar damar, yetmez
Böyle bir varlıkta besin yaşam akımını
Yenilemeye, beslemeye, gidenin yerini doldurmaya.
Böyle ölür gider adım adım diriler, öğelerin
Ayrılmasından boşluklar doğunca, bir de,
Dıştan çarpmalara uğrayınca. Azalır yaşlılıkta

Beslenme gücü, dinlenmez varlık, gider ölüme,
Dıştan gelen saldırılarla, yıpratıcı vuruşlarla,
Bütün nesnelere, bunun gibi evrenin güçlü çatısı,
Sarsılır sonunda, yıkıntıya döner çarpmalarla.
Besindir varlıkları güçlendiren, bütünleyen,
Nesneleri ayakta tutan, karşıtı da olur bunun,
Ne damarın, ne de doğanın yeterli olur yardımı.
İş kalmamış çağımızda, dev yaratıklar, türler
Doğurmuşsa da eskiden, tükenmiş, daha küçük
Yaratıklar üretebiliyor şimdi. Göndermiyor gök,
Altın bağıklarla ölümlü varlıkları tarlalarımıza,
Denizi, kayalara çarpan, gürleyen kırılmayı yarattığı
Gündeki gibi. Toprak doğurmuş beslediği varlıkları,
Ölümlüler için yaratmış toprak: Işıyan ekini,
Sevindiren asmayı, görüşüne göre, sevimli hayvanı,
Besleyen yemi, emeğimiz geçmeden yetişenler.
Geçiniriz emekleriyle sığırların, tarımcıların,
Demirin azlığından tarla sürmede çoğalır yorgunluk,
Azalır ürün. Başını sallayan yaşlı köylü, çeker içini,
Boşa gitmiş bitmeyen çalışmalar, geçen günlere
Göre, över geçmişi, ataların mutlu çağını özler.
Sızlanır yaşlı, kurumuş asmaları görünce, yakınır
Çağların değişmesinden, çıkar yakınmaları göğe:
Anlatıldığına göre çok mutluymuş eski kuşak,

Ufacık tarlası olsa da, az emekle iyi geçinirmiş
Bağında. Anlamaz nasıl geçtiğini, yere gömüldüğünü,
Yıllar içinde, yorgun düşen kimselerin.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Epikuros'a Övgü

Sensin, ilkin, korkunç karanlıklar içinden
Aydınlatan ışıl-dağı kaldırabilen, göstermek için
Yaşamın iyiliklerini. Senin ardınca geliyorum,
Sen, ey Grek soyunun süsü. Korkusuz basıyorum
Ayaklarımı, yerde bıraktığın izlere, yarışmak değil
Seninle düşüncem. Çiçeklenen sevgim sürüklüyor
Ardınca beni. Kuğunun elinden gelir mi kırlangıçla
Yarışmak, titrek ayaklarına bakmadan keçinin
Oynak atla boy ölçüşmesi? Sensin ey atam,
Gerçeğin bulucusu, sevecen öğüdü veren.
Arılar, ne denli, kırlarda, çiçekler arasında,
Emerse balı çiçekten, öyle toplarız biz de
Senin yazdığın yapraklardan altın sözleri.

Altın sözler yaraşır sonsuz yaşama.

Tanrısal bir anlayış gücünün ürünüdür

Senin kurduğun düzen, odur varlığın yapısı

Üstüne, gür sesle bir bildiriye ortaya koyan.

Canlar titriyor korkudan, sarsıldıkça evrenin

Çevresel direkleri, görüyorum sonsuz uzayda

Varlıkların dönüşünü, tanrısal güç düzenliyor

Barışın yerini, fırtınalardan uzak, yağmur

Bulutlarının toplanmadığı, kar serpintilerinin

Dokunmadığı, buzlu soğuklarda ışığı yumakların

Döküldüğü, sevimli havanın güldüğü, ışık yağmurlarının

Yağdığı yerde. Kendince düzenler doğa varlığı,

Kimse bozamaz mutlu tanrılar sevincini, karşı

Çıkamaz Acheron'un karanlık ülkesine, engel

Olamaz yeryüzüne, ayaklarımızın altında sonsuz

Boşlukta olanlara bakmaya. Tanrılık güç burada

Doğar içime, sevinçle korku, çıkmış ortaya

Açılmış senin düşünce gücün tüm yönleriyle.

Gösterdin öğelerin tüm varlıklarda ne denli

var olduğunu, değişik biçimlerini, kendiliğinden

Bir itimle sonsuz devinime geçtiğini, nesnelere

Bunlardan, bir bir, kurulduğunu, oluştuğunu.

Görünüyor tinin de, canın da yapısı, açıklanmış

Hepsi dizelerimde, gitsin yüreğinden kişinin,

Derinden, yaşamı titreten cehennem korkuları.

Örtölmüş tüm insanlar ölüm karanlıklarıyla,

Kimse kalmamış yaşamın tadını çıkaracak.

Ölüm Korkusu

Ölümden sonra, Tartarus'ta kötü, korkulu,

Çekilmez bir yaşamın süreceğine, tinin

Kandan, yelden geldiğine inananlar, önerenler

Tadına varamaz öğretimizin. Anlayacaksın tümünü

Bunların, göreceksin ileride, ne görklü bir varlık,

Ne de gerçek bir yaşam değeri olduğunu.

Yurdundan kovulanlar, toplumdandan dışlananlar,

Ağır, kötü suçlarla suçlananlar, acının

Sayılmaz türünü çekenler bile yaşarlar,

Keserler kara koyunları, tanrılara adak

Diyerek, acılar içinde çırpınırken,

Kutlamalık gönderirler mutlu ölümlere.

Böylece döndürürler, acımaksızın, ruhu

Bir yıkım içinde dinlerin yoluna,

Bundandır kişinin, korkular durumlarda,

İçinden çıkılmaz, karışık işlerde denenmesi,

Ne gün duyulursa yüreklerinden gelen

Derin, boğumlu bir gerçeğin sesi, o gün çıkar

Ortaya doğruluk, düşler yüz örtöleri, sürükler

Törenin sınırlarını aşmaya ün kazanmanın,
Varsıl olmanın aşırı tutkusu düşkünleri
Sürükler, yönetimin doruğuna çıkmak için,
Gece gündüz uğraşmakla, didinmekle, yıpratır.
Böyle olur, bunlar, ağır suç ortağı, yardımcısı,
Bunlar, ölüm korkusundan beslenen, büyüyen dirim
Yaraları; birleşemez sıkıntıyla, iğrenç sövgülerle,
Mutlu, güvenli bir varlık, görünüşe bakılırsa.
Ölüm kapısında pusuya yatmak içindir bunlar.
Bundan gelir ölüm korkusu, sakınmalar, kişilerde,
Hepsi boş, kaçışmalar, varsıllığı çoğaltma tutkusu,
Para biriktirme, toplumda kan dökme, can alma,
Ölüm döşeğinde kıvranan kardeşten sevinç duyma,
Kan kardeşin sofrasına korkuyla, kötü gözle bakma.
Bir korku, özdeş durumda, sıkça ezilen, üzen,
Acı veren kıskançlığın kaynağı gibidir:
Yanar, yakınır bu göz kamaştırıcı, gönül çeken
Varlıkları görmek için insan, bakar gözlerinin
Önünde geçen olaylara, yuvarlanırken karanlıklar,
Çamurlar içinde kendisi, bir iğrenme duyar çevreye.
Düşer ölüm tuzağına kimileri de, ün ardında
Koşarken. Tiksindir yaşamaktan çokluk, sonra döner
Ölümün eşiğinden aydınlığa, korkudan titreyenler,
Acılar içinde çırpınırken kendi elleriyle canlarına

Kıymak istemelerine karşın, düşünmezler acıların
Korkudan doğduğunu. Kaldırır utancı korku, sevecenlik
Bağlarını koparır, dağıtır kutsal görevi, güldürür,
Kurtulmak istersen Acheron uçurumundan, yüz çevirmiş
Kimseler yurdundan, anasından, atasından. Nasıl titrer,
Sarsılır, ürperir, sararırsa çocuklar karanlıkta,
Öyle sarsılırız biz de gün ışığında, gerçekte korkunç
Olmayan, yalnız karanlıkta çocukları korkutan,
Günün doğmasını bekleten nesnelere.
Yoksa ne duyusal korku, ne karamsarlık, ışıkta,
Gün aydınlığında ürkütebilir kişiyi. Yalnız
Doğanın derin düzenini incelemek bir yana.

Tin de Özdekseldir

İlk sözüm şu: Tin, ya da anlık dediğimiz, yöneten,
Düşünen bir yer edinmiş varlığımızda. El, ayak gibi
Bir bölüm, kişiden, ya da göz gibi tüm diri
Yapının bir bölümü değil, bağlı sayılmaz
Belli bir örgeye, tinsel varlık, serpilmiş
Tüm gövdeye, yaşatan güç, "harmonia" Greklerde.
Yaşatır, duyu gücü sağlar bize, bulunmaz belli
Bir yerde tin. Çok söz söylenmiş bu konuda,
Gövdemizin sağlığı nedeniyle, gövdesel bölüm
Olmayışı yüzünden. Bundandır belli bir örgene

Yerleşmediği, tutarsız gelir bana bu savlar,
Sık sık sezilir gövdenin dış bölümlerinde,
Bir sarsıntı, bir yıkım, iç örgenlerimizde
Bir genişlik duyulur buna karşın, bunun da
Görülür karşıtı çokluk, tinde bitkinlik,
Gövdede dinçlik. Ayakta bir sızı, başta ağrı.
Bir uyku sarınca bizi baştan aşağı, kesiliriz
Elden, ayaktan, ne duyarlık kalır, ne seziş, başka
İşler olur içimizde, türlü kıvılcıklar, tatlı
Düşünceler, düşler, bilmez yürek bütün olup
Bitenlerin ne olduğunu bile.

Can da Özdekseldir

Can da duyabilir bütün örgenlerde olanları,
Yalnız "harmonia" değil gövdede sezinleyen güç.
Anlaşılır önceden bu, birçok nesne yitirir gövde,
Buna karşın elimizde, kolumuzda, kalmaktadır
Yaşamı sürdüren bir özellik. Yine kemiklerden,
Damarlardan, gövdeden az çok sıcaklık öğelerinin
Çıkmasından, ağızdan uçan soluğun havada
Dağılmasından. Bundan anlaşılıyor artık bütün
Öğelerin özdeş nitelikte bulunmadığı, özdeş bir
Yaşam yetisi taşımadığı. Buna karşın ilkeleri,
Soluğu, ısıtıcı sıcaklığı düzenlemekle gövdede

Yaşamı sağlamak için elverişli oldukları.

Bundandır ölüm gününde elin, ayağın soğuduğu,

Gövdeden yaşatan soluğun uçup gittiği.

Anlaşılmıştır artık canın da, tinin de yapısı,

Kişinin özel bir bölümü olduğu; Bundandır

Helicon'un yüksek tepelerinden gelen çalgıcılara

Harmonia adının verilmesi de, yitirmiş anlamına

Aktarılınca bu sözcük, daha geniş bir içerik

Kazanmış denebilir, bugün yükletilen başka

İçerikte olmasının nedeni budur, sanılır.

Canla Tin Birliktedir

Söylüyorum canın, tinin birlik olduğunu,

Aralarında özdeş bir yapı kurulduğunu,

Yalnız baştaymış, tüm gövdede, buyruk, düşünen

Yeti, anlayış gücü, tin denen, göğsün

Ortasıdır onun yeri, süreklidir orda.

Korku, ürperme, mutluluğun-, tinin yeri de,

Anlığın da, buradan yayılmış bütün gövdeye can,

Buradan düşünme gücü, tinin buyruğuna bağlanan.

Özgürdür düşünmede tin, çıkarır tadını sevincinin,

Ne gövdede kımıldama, ne canda. Buysa gözde,

Başta bir ağrı, sezmez acısını gövdesel bütün,

Yalnızca tin çeker ağrının acılarını, sevincin

Tadımı çıkarır can, elde, ayakta ya da öteki
Oynaklarda bir kıl bile oynamadan. Sarılır
Oysa derin bir korkuyu duyunca tin, ürperir
Can, hepten, görürüz titrediğini korkudan, elin
Ayağın, terler döktüğünü, tüm gövdenin ıslandığını,
Tutulur dilimiz, kesilir sesimiz, çınlar kulak,
Titrer dizlerimiz, kararır gözlerimiz, görürüz
Nasıl yere serdiğini birden, bir can
Korkusunun kişileri sık sık. Sezebilir
Başkası da kolayca, canla tinin içten içe
Bağlandığını. Ağır bir çarpma olunca, can
Ulaştırır onu tüm gövdeye, serer yere.

Can da, Tin de Nesneldir

Gördük açıkça, canın da, tinin de özdeksel
Bir yapıda olduğunu, onlar oynatır eli, ayağı,
Onlar uyandırır gövdeyi uykudan, onlar gösterir
Yüzde anlam içeren devinmeleri, görünüyor tüm
Kişileri onların yönettiği, anlıyoruz dokunmasız
Canın, tinin, gövdesiz dokunmanın iş göremediğini.
Gerekmez mi şimdi, canın, tinin birer özdeksel
Yapıda varlık olduğunu söylemek? Görüyorsun
Ortaklaşa çalıştığını tinle gövdenin, birlikte sezdiğini.
İşlerse korkunç bir ok kemiklere, sinirlere,

Bir sarsıntı doğar içerde, kurtulur yaşam,
Sanılır, kesilir elden ayaktan, baygınlık geçirir,
İçten bir baskı sezer yerde sürünmeye, çalkantı
Belirir tinde, bulanık bir duygu doğrulmak, kalkmak
İçin. Bundan belli özdeksel olduğu tinin,
Acı veren okun, ateşin özdek oldukları gibi.

Tini Kuran Öğeler

Hangi nesnelere tin var, hangi öğelerden
Kurulmuş tin, açıklayacak, sana, bu yazdıklarım.
Önceleyin en ufak, en ince öğelerden kurulmuş,
Budur, burada söyleyeceğim. Böyledir gerçek, düşün,
Anlayacaksın ilerde, açıktır hepten sana,
Yoktur hızlılıkta tinle özdeş bir varlık,
Kendi kendinin nedeni olan, düşünmede. Çok
Hızlıdır tin, gözümüzün önünde duran nesnelere
Yığınından oluşan bir varlıktan. Bu denli hızlı,
Kolay devinen, bir nesne ancak yuvarlak, yumak
Biçimli, çok ufak öğelerden kurulabilir, bunlardır
Yumuşak bir vuruşla kımıldayan. Böyle sessiz
Bir vuruşla çalkalanır, dalgalanır su, kolay
Yuvarlanan, ufak öğelerden kurulmuştur, benzemez
Buna balın daha sıkı olan yapısı: Ağır
Akar damlaları, devinmesi de yavaştır balın.

Çok sıkı birleşmiş, aralarında, yapıyı kuran

Öğeler, daha düz, daha az ince, az yuvarlak

Öğelerden kurulmanın sonucudur bu.

Gelelim şimdi gelincik tohumlarına, yumuşak

İnceden esen yeller kocaman yumaklar koparır,

Dağıtır öteye beriye, döker aşağı.

Olamaz taş, ya da başak yığnında bu,

Ne denli küçük, düz olursa öğelerin yapısı,

Öyle hızlı olur devinmeleri de, ağır sözlerden

Kurulu nesnelere ağır, yavaş olur devinmeleri,

Sıklığında sağlamdır nesnelere. Bilinir yapısı

Deviniminden tinin, şaşılacak nitelikte. Nedeni

Budur küçük, düz, yuvarlak öğelerden kurulmasının.

Ey can yoldaşım! Edindiğin bu bilgi yarar işine

Birçok durumda, kazançlı çıkarsın bunu öğrenince.

Canın Öğeleri

Açıklayacak sana canın yapısını, gelecek konu,

Ne denli ince dokulu olduğunu, neden az yer

Kapladığını, yumak olup toplanınca, birleşince.

Bastırır, birden, tatlı bir ölüm sessizliği

Kişileri, ayrılınca birbirinden canla tin,

Ne bir azalma bütününde, görünüşünde

Gövdenin, ne biçiminde, ağırlığında. Gösterir

Ölüm önceden varolanları yine, eksilen yalnız

Yaşam duyusudur, bir de gövdeyi ısıtan sıcaklık.

Bundandır canın damarlarda, sinirlerde, barsaklarda

Küçük öğelerle tüm gövdeye düğümlü olması.

Ayrılınca gövdeden can, bir kabuktur elden,

Ayaktan kalan, gövdesel ağırlık azalmadan.

Böyle solar, dökülür Bacchus'un çiçekleri,

Tatlı bir yağ dokusu dağılınca havaya, başka

Nesneden, başka bir özsu yayıldığında, görürüz

Bunların ağırlığında bir azalmanın olmadığını

Şaşılmaz buna. Sayısız öğeler kurar özsu,

Nesnelerde sezilen kokuyu. Bu nedenle söyledim

Sana sık sık, doğanın tin gibi, canı da

Çok küçük öğelerden yarattığını, bunlar

Uçup gittiğinde, bir değişiklik görülüyor

Nesnel ağırlıkta. Öyle kolay değil düşünmek

Bu yapıyı. Çıkar ölürken bir kişinin ağzından

Buğulu bir soluk, kurucu öğeleri çok incecik,

Karışır yeniden havaya; böyle karışmış

Sıcaklık da havayla. Çok gevşektir yapısı

Sıcaklığın, içinde, sayısızca devinen, nicelikte,

Hava öğelerinin bulunması nedeniyle. Belli

Bundan, tinin üçlü bir yapısı olduğu. Ancak

Bunlar yetmez duyu gücünün oluşmasına, güçlü

Duyusal, algısal bir yetinin doğmasına,
Kımlıtsız düşünme gücünün eyleme geçmesine.
Onlardan, doğması gerekmiş, bilinmeyen, devinmede,
İncelikte, benzerli öğelerin küçüklüğüne, düzlüğüne,
Eş bulunmayan, dörtlü, bir yapının kuruması.
Budur doğurgan öğelerde duyunun ilk duyusal
Devinmesi, sonra sıcaklığın uyanışı, yellerin etkisi,
Havanın, yellerin, tüm varlıkların devinişi.
Kan dalgalanır, geçer bütün iç örgenlere,
Ulaşık kemiklere bu duyu, varır iliklere,
Bir tat doğar bundan, ya da karşıt durumda
Bir yanma sezilir. Ne bir acı verir,
Ne ağır bir yıkım işler iliklere değin.
Yoksa karmakarışık olurdu ne varsa,
Sonunda kalmazdı yaşanacak bir yer,
Çıkardı can bölüm bölüm, tüm gözeneklerinden
Gövdenin. Dururdu üstderide bütün devinmeler,
Böyle koruyabiliriz dirimi ancak. Anlatmak
İsterim sana, şimdi, seve seve nasıl birbiriyle
Karışıp düzenlendiğini bu yeteneklerin, bozuyor
İşimi düzenin açıklanmasında dilimizin yetersizliği,
İstiyorum gücüm yettikçe, yine de, belirlemek
En önemlilerini, bak çalkalanıyor nesnelere ilkeleri,
Ötede beride, birbiriyle, ayrılmıyor, çıkamıyor

Ortaya uzay yönünden apayrı bir etki.
Bu tür etkiler gösteriyor buna karşın,
Birlik içindedir nesnelere kurucu öğeleri.
Koku, tat, özel rengin bütün dirilerin
Etinde kurala uygun biçimde bulunması gibi,
Birliğini sağlar yetkin bir gövdenin tümü
Bunların, böyle kurulur bir varlık havayla
Isıdan, yelin görünmeyen gücünden dolayı,
Bir de nesnelere çarpmayı bağdaştıran
Kolay devinme yetisiyle, önce ette çıkar
Ortaya, bir duyu kıvılcığı, en derin tabanda
Gizli kaldığından canın yeteneği, benzemez
Gövdemizde can derdinde saklanmış olanlara,
Canı bütününden doğmuştur, dosdoğru, can.
Canın örgenler içinde gövdeyle kaynaşması
Tin gücünün bir bütünlük içinde can yetisiyle
Birleşmesi gibidir. Bundandır onun da daha küçük
Öğelerden kurulması. Gizli kalmıştır bu bile
Küçük öğelerden yaratılan, adı bilinmeyen
Yeteneklerden, canın bütünlüğü içinde yeniden
Kurulması, gövdenin bütününe egemen olması gibi.
Buna benzer nitelikte kaynaşır sıcaklıkla soluk,
Birbirine yelde, böyle çalışır örgenleri bağımsız,
Biri geçer ötekileri, ya da kalır geri, yine de

Birlik içindedir tümü, ayrı değildir esen yelle

Sıcaklık buğulu soluğun etkilerinden, yoksa

Ayrılma yoketmek olurdu duyarlığı.

Canın Türlü Görünüşleri

Sıcaklık yayar tinsel kızgınlığın yalımı, artarsa

Şimşekleşir gözler, soğutucu bir soluk belirir

Korkunun yanında, titrer el, ayak, bir sarsıntı

Sezilir tüm oynaklarda, etkiler sessiz can

Duyusunu yel, bir tatlı görüntü belirir, bir sevinç.

Yükselmiş beyin ısısı, taşkın, azgın oynak yürek,

Böyledir kızan, kükreyen aslan da, patlatır

Gibi sarsar yüreğini kükremesi, gürlemesi,

Yetmez önlemeye yüreğinin gücü kızgınlığın

Dalgalarını. Bundandır geyiğin canında

Yelden gelen soğukluğun baskınlığı, getirir

Birden soğutucu buğuyu gövdeye, geçirir başa,

Titremenin, sarsılmanın başladığı yere,

Durgun bir soluk üstün gelir öküzün özünde,

Ne öfkenin kıvılcımlar saçan ışıldağı,

Ne en ince bir dumanın ışıktta yayılan gölgesi

Depretebilir, ne korku saçan demir oklar

Kaskatı kesebilir onları korkudan.

Kana susamış arslanla geyik arasında

Bir durumdadır öküzlere özü. Böyledir
Kişi soyunda da durum, kendi atasının
İzleri bulunur özünde, bireylerin bireysel
Oluşumunda. Kimsenin elinden gelmez kötülüklerin
Kökünü kazımak, taşkın bir kızgınlığa uygun
Görünür kimileri, süreklince, kolayca korku
Duyarken biri, sevinir başka bir üçüncüsü,
Ayırmak gerekir değişik durumlarda kişilerin
Değişik yaratılışlarını, törelerin, bundandır
Söyleyemediğim, burada, gizli nedenleri,
Bir ad bile bulunmuyor öğelerin, nesnelere
Türlülük kazandıran, değişik biçimlerine.
Soydan geldiğini söylemektir en doğrusu bence,
Kimi özelliklerin, usla dışlanmaz bunlar da.
Tanrıca yaşamak için de bir engel yok ortada.

Can - Gövde Ortaklığı

Bir yandan varlığı korur gövde bütününde,
Bir yandan da kendi kendini, sağlığın
Korunmasıdır bunda kural. Ortaktır canla
Gövdenin bağları, ayrılmaz görünürler.
Ne denli güçse günlük tanelerini yok etmeden
Kokusunu kaldırmak, öyledir canla tını de
Gövdeden ayırmak, tümünü birden yok etmeden.
İlkelerin, kaynaktan kaynaşmasından, ortaklaşa

Bir yaşam kurulmasından doğuyor bu durum,
Bu yüzden, ikisinden biri, can ya da gövde
Yardımlaşmadan birbiriyle sezemez, duyamaz.
Bunların birleşmesinden yalınlanır içimizde
Devinme duyusu. Doğamaz kendiliğinden gövde,
Tutunamaz, kalamaz ölümden sonra. Gövde yitirmez
Sıcaklığını su gibi sık sık, oysa gider sıcaklığı
Suyun, ancak bozulmaz, dağılmaz özü, kalır yine
Eskiden olduğu gibi. Böyle değildir canda
Durum, taşıyamaz kendini, can gidince gövde,
Dağılır, çürür gider büsbütün, böyledir başlangıcı
Yaşamın, ana kucağında gizlenmiş olması.
Tınle, gövde öğrenir içsel dokunma gücünün
Değişmesinden, belli bir ölçü içinde, yaşam
Davranışını, yokolmadan birbirinden ayrılmanın
Olanaksızlığını. Bundan anlayabilirsin neden
Sımsıkı bağlı kaldıklarını birbirine, varlığın
Süresince, içten birbirine düğümlü olmalarını.
Duyu Gücü Yalnızca Canda Değil
Bir kimse, gövdenin duyudan yoksun olduğunu,
Yalnızca, yayılan canın bütün gövdeye
Duyarlık verdiğini söylerse, araştırma sonucu,
Çıkar apaçık gerçeğe karşı, besbelli bu.
Kim açıklayabilir dokunma duyumunun özünü,

Açıkça bildirmeyince, deney kendiliğinden?

"Duyusuz kalır gövde can çıktığında."

Yaşayan gövdenin tüm yitirdikleri, değildir

Kendine özgü, gün gün kazanılan birçok nesne

Bırakıp gitmiştir artık yaşamı.

Görme

Söylemek sırası gelmiş gözün kendiliğinden

Bir nesneyi göremeyeceğini, yalnızca tin

Açık gözkapaklarından bakınca gözlerle göreceğini,

Doğrusu güç bir iştir bu, buna karşıttır

Onun duyu gücü bile, duyu gördüğüne

İletir bizi, göremeyiz çokluk, açık parıltılı

Nesneleri, kamaştırır gözlerimizi dıştan, ışık.

Gözkapakları engelse kalkar ortadan onlar

Açıldığında, görmemiz sağlanır açıkça.

Gözkapakları yüzündense aydınlığımız, açılınca

Patlarcasına gözlerimiz, kapaklar yokmuş gibi,

Tinin görülmesi gerekirdi nesnelerce.

Demokritos'un Görüşü

Kaptırma kendini sakın bu konularda yüce

Anlayışlı Demokritos'un koyduğu kurama.

Ona göre tinin kurucu öğeleriyle gövdeninkiler

Birleşmiş, değiştirmiş, bağdaştırmış örgenleri.

Bu da, çok küçük olduğundanmış can öğelerinin

Gövdeyi de, içeriklerini de kuranlardan.

Sayı bakımından da azmışlar, daha tutumluca

Bölünmüş örgenler yoluyla, öteki örgenlere.

Düşünce şu: Nasıl olabilir böyle küçük nesne,

Sonra kıvıldatabilir gövdemizde duyuları,

Çok aralıklı yer kalır can öğelerine. Sezemeyiz

Bunu biz de, gövdemizden bir tozun uçmasından,

Ya da elimize, kolumuza bir sıva damlacığının

Düşmesinden. Duymayız gecenin sisini, örümceğin

İncecik ağını, yolumuzda bize çarpmalarına,

Yürürken çevremizi sarmalarına karşın.

Ya da ne onun çamurlu giysilerinin, derimizin

Üstüne düştüğünü sezeriz, ne de aydınlığın

Ardından yavaşça düşen kuş tüylerini, uçan

Bitki tohumlarını, bir hayvanın yanımıza

Sokulduğunu, tatarcıkların seyrek adımlarını,

Öteki böceklerin üstümüze sürünüp geçerken

Kalan ayak izlerini. Böyle devinir gereğince

Gövde öğelerinin çoğu, karışıp bağdaşan

Can öğelerinin, sonradır sarsıntıyı sezmesi.

Bu çarpışmalarla ayrılır önemli aralıklar,

Karşıt yönde gidip gelmeler, sıçrama, birleşme,

Birbirinden ayrılma yüzünden, öğelerde.

Tin Candan Önemlidir

Gerçek bekçisidir dirim kapısının tin, candan

Çok geçer sözü, yaşam süresince. Gitmeye görsün

Tinle bilinç, ne elde, ne kolda iş görebilir

Canın bir bölümü, bir soluk bile duramaz

Gider o da, yoldaşının ardından, yayılır

Havaya, bırakır elimizi, kolumuzu ölümün

Soğuğuna, donmaya. Yaşar oysa kimde kalsa tin,

Bilinç, kim bilir örgenlerin bir yerinde tin

Büzülüp kalmış olabilir, can ayrılmış ondan,

Gitmiş elden, koldan, böyle yaşar soluğunu

Alır yelden. gitmişse can özünden en büyük

Bölümler, kuşkulu olur ölümler, sürer yaşamın

Salıntısı, göz korur kendini, sağlam kalmışsa

Gözbebeği bozulup yıpranmalar sonunda,

Eskisi gibi dipdiri. Yıpratılmamış olsa da

Göz yuvarlağı, görme yöresini koruyan deri,

Göçecek bunlar besbelli. Gitsin en önemsizi

Bu aracı bölümlerin, dağılsın. Sönsün ışık,

Batırsın karanlık, incinmesin bu yöre, kalsın

Canla tin sonsuz bağla bağlanıp birbirine.

Can da, Tin de Ölümlüdür

Öğrenebilirsin imdi, yaşayan özde kaygan
Canın da, tinin de ölümlü olduğunu. İstiyorum
Uzun, sevindiren bir çalışma sonunda olgunlaşan
Bu şiirleri söylemek; sana yaraşırca. Anla
Burada, iki kavramı bir ilinti içinde,
Sözgelişi, benim, candan söze başlamam, onun
Ölümlü olduğunu kanıtlamam geçerlidir tinde de.
Sımsıkı bağlıdır, ikisi, birbirine.

Can Öğelerinin Küçüklüğü

Yukarda göstermişim, önceden, ince yapısını,
Çok küçük öğelerden kurulduğunu canın.
Bunlar, daha küçüktür, akar suyun, sisin,
Dumanın öğelerinden. Çok uzaklara gider
Onların devinmesi, yumuşak bir itişle
Kımıldanışları, duman, sis görüntülerinin etkisi
Nedeniyedir bu olay. Böyle görürüz onları
Uykuda, sunağın kapısında göğe yükselen sis,
Ya da uzaklara yayılan bir duman gibi.
Dolaşır gözlerimizin önünde görüntüler açık,
Kırılan kaplardan aktığını, uzaklara dağıldığını
Gördüğün sular gibi sisle duman da yayılır
Havalarda, inan bana can da böyle çözülür,
Daha hızla gider, ayrılır öğelerine, yalnız

Bir kezdir onun gidişi, elden, ayaktan, dönmez.

Gövde, gerçek bir kafes olsa, can için,

Tutamazdı canı, bir çarpmadan sonra, delinince,

Damarlardan boşalan kan gibi. Sonra senin

Sanınca, tutabilir mi soluğu gövdeden daha

Az sık, daha tutucu olduğundan?

Canla Gövde Yaşdaşdır

Seziyoruz gövdeyle tinin ne denli birlik

İçinde olduğunu, süredeş olarak kocaldığını.

Çocuklar gibi sendeler, erir, incelir gövde,

Budur uygun gelen tinin düşüncesine. Sonra

Erkeklerin yaşları varır olgunluğa güçlü

Yetileriyle, gelişir usla anlayış gücü, çoğaltır

Tinin etkinliklerini. Sonradan titretir gövdeyi

Bir vuruş, yaşam yetileri içinde sinirlerin,

Azalnca gövdenin gücü bulanır düşünce. Sendeler

Tin, yitim görür ne varsa, eksilir, azalır

Bir kez daha. Çözülür can da yapısı gereği,

Duman gibi, yükselir havanın katlarına, onun

Gövdeyle doğar, büyür görünmesi, gösterdiğim gibi,

Yaşlanma yüzünden eriyip dağılması.

Acılar

Bir de sezdiğimiz olur gövdede, çekilmez acılar,
Katlanılmaz ağrılar, düşer tine bir korku,
Bir acı, kemirici bir sıkıntı, ölüm yazgısıyla,
Çılgınlıklar geçirir gövdenin acılarından tin,
Dağılır bilinç, başlar delice konuşmalar,
Yavaş yavaş tinde bozulma, bunama, derin,
Tükenmez uyku, karışır baş, çekilir gözler,
Ne ses duyar, ne de yakınlarını tanır, seçer,
Çevresini saranları, onu yeniden yaşatmak için
Uğraşanları, yüzünden, yanaklarından yaş dökenleri.
Söylemek gerekir artık tinin bulaşıcı hastalık
Taşıyan nesnelere özüne girmesiyle dağılacağını,
Acı bir ölümün doğurucusudur bunların ikisi de,
Hastalık gibi, öğretmiş bunu bize yıllar yılı,
Birçokların ölümü. "Görülür tinin de sayrılaşan
Gövdede sağlığa kavuştuğu, hardal yakısıyla
Kendine geldiği," gövdenin düzelmesiyle.

Şarabın Etkisi

Neden etkiler kişiyi şarap, acı duyar,
Yayılır içinde bir sıcaklık damar damar,
Yakıcı, acı, ağırlaşır el, ayak, bacaklar titrer
Sarsılır, dil tutulur, pepeler, baş dumanlanır,
Gözler kararır, süzülür, başlar gürültü patırtı,

Hıçkırık tutar, dövüşme ilerler. Neden benzer
Durumda görülür bu sonuçlar, neden olabilir
Bütün bunlar, ağır değilse şarabın etkisi,
Yanılma, gövdede, tinde gizliyse? Bilinç bozucu,
Karıştırıcı durumların yükselmesi, etkilerinin
Artması sonunda gider ölüme. Kalmaz gelecek
İçin bir yaşama gücü kimsede.

Saraya Yakalanma

Birden, yıldırım çarpmış gibi düşer kişi,
Tutulunca sayrılığa, gözümüzün önünde
Yığılır yere, köpük dolar ağzı, inler,
İnler derinden, titrer elleri, ayakları, geçer
Kendinden, gerilir kaslar, solur kıvranmış
Gibi acıdan rasgele, çarpar elini, ayağını
Yoruluncaya değin, darmadağın olmuş sayrılığın
Basıncından gövdenin tümünde, elde, ayakta can,
Irgamış yerinden bu karmaşada kasırgaların
Kudurup yükseldiği tuzlu denizde köpüren,
Azan dalgalar gibi. İnilteler çıkar göğüsten,
Ağrılara tutulunca el, ayak, yayılır çevreye
Sıkışan, dışarı dökülen, ağızdan çıkan ses
Öğeleri, oldukları yerde, açılan yoldan. Gider
Bilinç, karışır tinin de, canın da gücü, birbirinden

Uzaklaşır, bu sayrılık yüzünden, anlattığım gibi

Biçimsiz bir nesne olur. Bağlayıcı özsularla

Giderilir sayrılığın nedeni. Alınır bunlarla

Gövdenin ıslaklığı, düzelir durum, kalkar hasta

Bir sarsıntı geçirmiş gibi, can bulur yeniden.

Nedendir, bir sarsıntı olunca gövdede, canın

Acı duyması, sızlanması, didiklenmesi,

Nedendir gövdesiz başıboş havalarda, azgın

Yeller içinde, güçlük çekerek yaşayabilmesi?

Canla Gövdenin Sağlığını Koruma

Anlıyoruz artık tinin öz niteliğini, yapısını,

Hekimlikle sağlık kazandığımı, gövde gibi,

Budur kanıtı, ölümlü olmasının, özünün.

Kim tini değiştirmeyi denemiş, uğraşmış, ya da

Bir nesneyi başkalaştırmak istemişse, çalışmışsa,

Ya bölümü bütüne eklemek, ya yerinden aktarmak,

Ya da bütünden, az çok, bir bölümcük koparmak

İstemiştir. Ölümsüz bir nesne değişmez, eklenmez,

Tek bölümünün, ya da en ufak bir bölümünün

Değişmesi, küçük öbeklere ayrılması, atılması

Olanaksızdır. Durmadan değişen, başkalaşan

Bir nesnenin yokluğa döner, önceki durumu da.

Can yitim görür söylendiğinde, bozulur sağlığı,

Kurtarılır hekimlikle ölümlü varlığı, iyileşir.

Böylece yanlış bir düzene karşın, bir gerçek

Çıkıyor ortaya, apaçık, ondan kurtuluş yok,

Çürütüyor bu yanlış tutumu ikilem.

Ölüm Adım Adım Gelir

Sık sık görüyoruz, artık, bir kimsenin ne denli

Yavaştan göçtüğünü, yaşam duyusunun elden,

Ayaktan ağır ağır çekildiğini. Soluyor ilkin

Ayaklarda tırnaklar, parmaklar, çıkıyor can

Gösteriyor ölüm izlerini, daha sonra gövdenin

Öteki örgenlerinde. Katılıyor buna tinin de özü,

Bağımsız kalamıyor bir kez bile, ölümlüdür

Tin de, bir süre düşünsen bile, kendiliğinden

İçerde toparlanmanın, öğelerini belli bir yere

Derlemenin, bütün örgenlere duyarlık vermenin

Canın elinden gelen bir iş olduğunu,

Can öğelerinin yığınlaştığı bu birleşme

Yerinin, en büyük duyarlık kaynağı sayıldığını,

Yanlıştır, yoktur böyle bilinen, açık bir yer,

Can dağılır, göçer tüm bunlara karşın,

Söner bir bir ışıkları, saplanırsın

Yanlış bir düşünceye, adım adım giderken

Ölenler, toparlanacağını sanırsan gövdede canın.

Söylemelisin, artık, ölümlü olduğunu canın da.

Doğaldır canın dağılıp havaya karışması,

Duyusuz kalması, gözden uzaklaşması.

Gövdenin bütününde, adım adım, gider duyu gücü,

Kalır geride damla damla dağılmış can, ölmüş.

Canla Gövde Ayrı Varlıklar Değil

Bir bölümdür kişide tin, belli yerinde kalır

Gözler, kulaklar gibi, öteki duyuları, yaşamı

Yönetmek için. Bu yüzdendir elin, burnun, gözün

Düzenlenmesi, bizden ayrı bir duyarlık, bir varlık

Taşımaması, yoksa dağılır gider, çürür, bozulurdu.

Bundandır tinin gövdesiz, kişiden ayrı, bağımsız

Bir varlık olmadığı, bundandır tinin kabı denmesi

Gövdeye, sıkı bağ var aralarında ikisinin,

Ayrılamaz gövdeden tin, bundandır gövdeye tinin

Kabı dendiği, tin dirim gücü sağlar gövdeye,

Birliktir ikisi de, budur yaşamın tadı onlarda.

Ne tin gövdesiz yönetebilir dirimi, ne cansız

Gövde kalır uzun süre, kullanabilir duyuları.

Böyledir göz için de durum, yoksa onun da

Sökülür kökü, çözülür gövdeden, göremez

Gövdesiz iş can, tin tek başına,

Gerçekte görüldüğü gibi, sımsıkı bağlıdır bunlar

Birbirine gövdede etle, damarlarla, iliklerle,

Kemiklerle. Çok kısadır öğeleri arasında uzaklık,
Geniş bir alana sıçrayamazlar, sınırlıdır çevresi
Duyularının, uçarlar ölümün kucağına havalara
Ayrılınca gövdeden, devinemezler bile, kesilmiş
Aralarındaki bağ. Yoksa, hava kendince gövde,
Ya da yalnız yaşayan bir varlık olur, can
Taşıyabilir, devinim alanı çevreler, sınırlarda,
Gövdede olduğu gibi kımıldanır kendince.
Bir daha söylüyorum, inanmalısın bana:
Soyunmuş gövde tüm örtüsünden, tüketmişse
Yaşam soluğunu gerekir tin duyarlığının da
Yokolması, canla gitmesi, ikisinde de yaşam
Kuralı olan dirim bağının çözülmesi.

Canla Gövdenin Ayrılması

Dayanmaz canın ayrılığına gövde, katlanamaz
Ölümün iğrenç kokuları içinde çürümesine,
Neden kuşkulanırsın, canın içimizin en derin
Yerinden fişkırmasından, duman gibi uçmasından,
Gövdenin dağılmasından, yıkılmasından, değişmesinden,
Yapının temelleri oynayınca gövdenin gözeneklerinden
Uçup gitmesinden? Anlarsın artık can yapısının
Gövdenin tüm örgenlerinde yıkıldığını, bölündüğünü,
Çıkmadan, boşlukta başı boş kalmadan önce.

Eskidir canın dirim korkularıyla çevrildiği,
Görünür açıkça bu durum: Sarsıntılıdır can,
Sık sık çalkanır; çözülür gövdeden, dalgalanır,
Dalacak uykuya kişiler, ölüm başuçlarında, eriyecek
Kansız gövdelerde, tutmayacak el, ayak, böyledir
Süreç, bilindiği üzere, yıkılır biri, karışır
Bilinç, uğraşır kimileri yaşam bağıını elinde
Tutmak için, kopmadan sürdürmeye, sonunda
Yıkılır tin gibi can da, uğrar yıkıma
Böyle, titreten, tümüyle çalkanır gövde gibi,
Yalpalanır, böyle çözülür ancak, döner yokluğa.
Artık nasıl kuşkulanırsın can gövdeden uçsun da
Bağımsız, başına buyruk, yardımsız, sonsuz
Bir yaşamı sürdürsün, olmaz bu, bir gün bile
Koruyabilir mi kendini? Görünüyor ölüm içinde
Kimse koruyamaz kendi duyarlığını, can
Tümden ayrılınca gövdeden, ya da boğazdan
Yükselip gırtlığa geldiğinde. Çıkar can
Yıkılır gider besbelli yerine, boşluğa
Anlaşıldığı gibi duyulardan açıkça.
Yiter tüm nesnelere kendi alanında, ölümsüz
Olsaydı can yakınmazdı ayrılıktan ölünce,
Sevinirdi, yılan gibi gömlek değiştirdiğine.

Tin Göğüstedir

Neden anlıkla tin, ne başta çıkar ortaya,
Ne ellerde, ne ayaklarda, neden belli bir durağı,
Sınırlı bir alanı vardır gövdesel bütünde
Verilmemişse tüm örgenlere, bütün yaratıkların
Sürüp gidebildiği yerde doğması için belirli
Bir yer, tek tek örgenlerde düzenin bozulmasını
Önleyen, oynaklarda doğuşunu sağlayan, türlü
Türlü bölümlenme? Bu yöntemle gelir biri
Ötekinin ardından, yoksa ne ateş doğar sudan,
Ne de buz oluşur ateşten.

Beş Duyu Gövdesiz Olmaz

Gerçekten ölümsüz olsaydı canın yapısı
Duyabilir durumda gövdemizde düzenlense
Verilmesi gerekirdi beş duyunun ona da
Sanıldığı gibi: Elimizden gelmez başka türlü
Düşünmek, canların nasıl Acheron'a dönmesinin
Gerektiğini. Bundandır ressamların, eski ozanların
Ölü canlarını anlatarak böylesi duygularla
İçimizi doldurması. Ne göz, ne burun, ne el
Düzenlenebilir, kendince canı doğurmak için,
Ne dil, ne kulaklar. Canlar varolamaz
Kendiliğinden, duyarlık gösteremez, sezeriz

Bütün gün çevreden dirim uyarılarının geldiğini
Gövdemize, görürüz onun da canlı olduğunu,
Birden bir ağır vuruş gelirse orta yerine
Ayrılır gövdenin bölümlerine, yayılır, dağılır
Canın gücü gövdeyle, uzak kalır birbirinden,
Gerçekten. Böyle olur ayrılabilen, bölünebilen
Kesimler, bunun dışında kalır, sonsuz yapılı.
Bunlar, tırpanlı savaş arabasını andırırlar,
Saçar, fişkırır, buğulu kanlar, biçer, ayırır
Birden elleri, ayakları, örgenleri gövdeden,
Görülür oynak yerlerinden kopan parçalar
Düşerken, yerde sıçraşır, dağılır kişide bilinç,
Duymaz olur acıdan, gelmiş birden yıkım, içinden
Bu savaş çılgınlığının, gitmiş tümünden can da.
Bayılır göğüs göğüse savaşa, kanlar içinde
Yüzmeye bu araba, duymaz bile tekerleklerin,
Biçen tırpanların, sol yanını kesip attığını,
Kalkanı da, kesileni de atların önüne fırlattığını.
Duvara tırmanan biri duymaz sağ yanının gittiğini,
Çırpınır, fırlar birden, kopmuş bir bacak öteden,
Yanında bir ayak, can verirken parmak uçlarında,
Sıcacık, dipdiri bir gövdeden, ayrılmış baş da
Gösterir bir kumsalda canlı bakışlarını açık
Gözlerin, son canlı kalıntıları çıkıncaya değin.

Dayanırsa yüreğin, baksana, dilini oynatarak yaklaşan

Yılana, dikilmiş korkutan kuyruğuyla, sürünen,

Bir kılıç vuruşuyla canı gibi gövdesi de

Bölünen. Görmez misin tüm bölümlerinin

Yeni açılmış yaralarla doğranmasını, bir bir

Yuvarlanmasını, irinli kanın yere akmasını,

Ağzıyla kendi kuyruğunu yakalamak için

Kıvrınmasını, dişlerini sıkarak doğranmanın

Dağlayan acısını gidermeye çalışmasını?

Her bölümde bir can mı var diyelim şimdi?

Öyle olsa pek çok can taşınması gerekirdi

Bir yaratığın, dağılır gövdeyle gündeş

Olan can, bundandır ikisinin ölümlü oluşu,

Canın gövde gibi dağılması, bölünmesi.

Canın Önvarlığı Var mı?

Ölümsüz bir yapısı varsa canın, doğumla

Bulmuşsa yaratığın gövdesine giriş yolunu,

Neden bilemeyiz ilk yaşamı, neden kalmamış

Bizde önceden olup bitenlerden bir iz?

Değiştiğine göre can gücü bütün, önceden

Geçen olayları bilmezcesine, kendince,

Bundan çok değildir ölümün getirdiği değişme,

Bana kalırsa. Söylemen gerek şimdi: Önceden

Bir can varmış, göçmüş, şimdiki yeniden yaratılmış
Yine gövde bütünlenince, bilindiği gibi doğumla
Girmişse canın dirim gücü varlığımıza, birden
Başlardık yaşamaya, ne can, ne gövde, ne örgenler
Beslenebilirdi, ortaklaşa kandan, kurtaramazdı
Kendini can, kafeste yalnız yaşamaktan,
Dolmuş olması gerekirdi gövdenin de duyarlılıkla,
Ayrıca, bir daha söyleyelim öyleyse: Bölünemez
Değildir can, doğuştan, özgür de değildir ölümden
Sanıldığı gibi. Bir iş de göremezdi gövdemizde
İçten, dışardan gelmiş olsa can. Durum apaçık,
Ancak karşıtı doğrudur bunun. İçtendir damarlar,
Sinirler, etler, kemikler arasında bağlantı,
Bundandır dişlerin de duyarlılığı, diş ağrısı bunu
Kanıtlar, buzlu suyun titretişi, ya da birden
Ekmekten çıkan, çatırdatan sert bir taş.
Canlar içten bağlıdır birbirine, dışarda yaşam
Yoktur onlara, gövdeden çıkamaz, çözülemezler
Sinirlerden, kemiklerden, örgenlerden. Düşünürsen
Dıştan geldiğini canın, örgenlere yayıldığını,
Gerekir onun da gövdeyle göçmesi belli sürede,
Kendiliğinden çözülen, gövdeye giren, çıkar
Gider geldiği gibi, bölünür gövdenin içine
Yarıklara, nasıl eriyip dağılırsa yemek ele,

Kola, örgenlere, bütün oynaklara inceden, bölümcül,

Ondan çıkar gelişirse başka bir varlık, öyle

Olur girince gövdeye canla tin, tümden

Çözülürler, ayrılırlar akıntılara, su akan

Yarıklarda olduğu gibi, geçer tüm örgenlere.

Bölünürler can yapısının kurulduğu ögelere.

Gövdemizin, başında, buyruk olan can da candan

Doğmuş yine, doğumda bölünmüş tüm örgenlere.

Bundan anlaşılır: Ne bireyin doğumunda, ne de

Acıklı ölüm gününde canın özü kalır, kalır mı

Kalmaz mı bir kırıntı ölümden sonra irdeleyenler

Var yine de, bir artık kalsa bile geriye

Ölümsüzdür denemez can, bir azalma başlar

Çıkınca gövdeden, bölünmekten dolayı canda da.

İz bırakmadan mı gitmiş can elden, ayaktan,

Bir kırıntı kalmamış mı, nereden çıkıyor

Öyleyse ölümün kokmuş etlerden kurtçukları

Kusması, nereden geliyor bu kansız, ayaksız

Şişen örgenlere saldırması? Sanırsın

Canların dışardan geldiğini böceklere,

Yavaş yavaş birer gövde kazandığını.

Neden binlerce canın, bir gövdenin

Çürüyüp dağıldığı yerde ortaya çıktığını

İncelemeden, gerekir aşağıdaki soruyu sormak:

Kurtçuk özlerinin ardından mı gelir canlar

Yoksa sonradan mı kurarlar kendi örgenlerini,

Doğal yapılarını, girerler gövdelere?

Kolay değil söylemek neden böyle yaptıklarını,

Bu yorgunluğa girdiklerini, durup dururken,

Olabildiğince gövdesiz dolaşırken orada, burada

Açlıktan, soğuktan, sayrılıklardan uzakken.

Çeker bunların acısını gövde, eksikliğinin,

Yalnızca dokunmasıyla tinde, birçok sancı

Doğuranların. Oturma yeriyse çıkarlarına

Göre canların gövdede bilinmez bunun nedeni de.

Canlar yapmamıştır gövdeyi, örgenleri, yapılmış,

Bitirilmiş gövdelere de girmemişler sızarak,

Ne böyle sımsıkı bağlanırdı birbirine, ne de

Bir dokunuşla oluşurdu dokunma duyusu.

Tinsel Yetilerde Soyaçekim

Nedendir aslan soyunca acı bir gücün,

Tilkide kurnazlığın, geyiklerde ayakları

Kanatlandıran, korkudan kaçışın soyaçekimi?

Böyledir öteki soylarda da durum, nedendir

Birimin başından beri örgenlerde bu soyaçekim?

Kaynaktan gelir bu, öğelerden, bir özgücü olan

Can, doğar, özünce kökten, büyür gövdeyle sürekli,

Ölümsüz olsa can, değişse gövdeler, gerekirdi
Tüm yaratıklarda niteliklerin karışması. Yarışta
Geçerdi geyiği Taberistan köpeği, kaçardı ürkek
Doğan havada yaklaşan güvercinden, us kazanırdı
Hayvanlar, yoksun kalırdı kişiler ustan.
Bir de değiştii söyleneydi ölümsüz canın,
Gövdenin değiştii gibi, doğru olmazdı.
Çözülür dönüşen, göçer eş yöntemle. Bölümler
Yer değiştirir, kalmaz belli dizide, gerekir
Örgenlerin de birbirinden ayrılması, gövdeyle
Göçmesi. Söylenirse kişi canının bile, gövdeyle
Süresizce olduğu, sorarım ben de: Nedendir
Pek uslu bir tinin delirmesi, değme çocuğun
Anlayışlı olmaması, nedendir değme tayın
Önceden, güçlü bir yarış atınca, becerikli
Olamayışı? Uygundur doğaya ince yapılı gövdede
İnce yapılı bir tinin yerleşmesi. Gereklidir
Bu durumda canın ölümlü olduğunu doğrulaman.
Çok değişse gövde, can yoksun kalırdı önceki
Birimden, duyudan. Nasıl beslenir, güç kazanırdı
Tin, gövde, nasıl çiçeklenirdi dirimin sevimli
Güzelliği, can yoldaşı olmasalardı baştan beri?
Ya da nasıl isterdi kendiliğinden ayrılmayı
Yaşlanmış örgenlerden? Korkmaz mıydı yetişkin

Bir gövdede, eli kolu bağlı kalmaktan?
Korkmaz mıydı eskimiş bir yapıda, yıkıntıların
Çökmesinden, ölümsüzlükte kaygı yokken?
Canlar Dolaşmaz
Ne gülünçtür canların önceden varolduğunu,
Venüs'ün hayvanları döllerendirirken, bir de
Doğunda ortaya çıktığını düşünmek. Gerekir mi
Ölümsüz canların sonsuz sayıda, ölümlü örgenleri
Beklemesi? Aralarında yarışmaya girişmesi?
Kim yapacak, içlerinden, ilk döllemeyi diye?
Yoksa düşünöldüğüne göre önceleyin, gerekirdi
Canlar arasında çatışmaları sürdüren, ilk
Döllemeyi yapma konusunda, uygun bir anlaşma.
Bu yüzden yetişemez gökte ağaç, deniz dibinde
Bulut, yaşayamaz çorak yerde balık, dökölmez
Odundan kan, taşlardan özsu, bellidir yeri
Hepsinin, nesnelere, gelişmek, varolmak için.
Olamaz can gövdesiz, kurulamaz canın yapısı
Kandan, sinirlerden uzakta. Böyle olsaydı
Çok önceden toplanırdı tinin gücü başta,
Omuzlarda, büsbütün aşağıda, ayaklarda,
Ya da karşıt bir yerde, büyördü süresiz
Belli bir kaptan, kişilerin içinde kalırdı.
Göröyoruz şimdi de bu kuralın gövdemizde geçer

Olduğunu, büyüme, varolma için, bir yerin
Ayrılmış, belirlenmiş bulunduğunu, tin için
Olduğu gibi, can için de düzenlendiğini. Yalanlanır
Kesinlikle onların gövde dışında yaşaması. Dağılınca
Gövde çözülür can da, tin de. Delidir ölümlü
Varlıkta ölümsüz duyu bulunduğunu düşünen,
Ölümlüyle ölümsüzü birleştirerek ortak duyu
Oluşturmayı savunan. Çok çelişik, çatışkındır bu.
Bundan daha tutarsız, aykırı ne düşünülebilir?
Can Sonsuz Değildir

Gereklidir sonsuz olanların çarpmalara direnmesi
Ya gövdesi yüzünden katıdır, ya da sımsıkıdır,
Önler yabancı bir nesnenin girişini, bölümlerinin
Bağlaşımını bozmasını: Gösterdiğimiz gibi önceden,
Özdeğin öğeleri türündendir bunlar, sürdürür
Hepsi tüm sonsuzca kalmayı, sarsılmaz çarpışla,
Böyledir özdeksiz boşluklar da yıkılmaz çarpmaıyla,
Sürekli dokunulmaz oluşları, çevrilmiş onlar
İçinde bütün nesnelere çürüdüğü, suya karıştığı
Havayla. Böyledir sonsuz evren, ne dışında nesnelere
yokolacağı bir uzay vardır, ne de içlerine değin
İşleyecek, ağır vuruşla dağılacak özler. Sanırsın
İstenecek canın ölümsüz olması, kurtarılması,
Bu yöntemle dirimsel güçlere dayanılarak dirime

Yıkım getiren, görünmeyen bir nesne, ya da önceden
Yıkımını sezdiğimiz, az çok yakına gelmiş, nedense
Geri dönmüş, sıçramış bir nesne vardır. İş yoktur
Bunlarda, canın yapısı için, gövdesel acılar dışında
Can bunlara katılsa da. Buna karşın canı sıkan,
Ezen, acılarla kıvrandıran, titreten, baskın bir
Gelecek korkusu, yürek doğrayan eski suçların
Yayılmadır. Buradadır canın öz yıkımları.
Çılgınlık, belleğin bozulması, uykusuzluktan bunalma.

Ölüm Yoktur

Dokunmaz bile ölüm, yoktur bir anlamı da,
Tinini özü ölümlü olduktan sonra. Nasıl
En ufak bir acı duymamışsak donanmış Kartacalılar
Savaşmaya geldiğinde, geçmiş çağlarda, sarsılırken
Savaş gürültülerinden titreyen yerler, yüksek
Gök alanlarının altında gürlerken, atmış kendini
Bu iki ulusun komutanlarından biri sulara, karalara,
Tüm insanlara başkan olmak için, düşünmeden,
Böyle olacak biz olmayınca, şimdi birbirine içten
Sımsıkı bağlı canla gövde ayrılınca.
Kımıldatmayacak duyularımızı yeryüzünde olaylar.
Karalar denizlerle, denizler göklerle karışsa,
Evrenin altı üstüne gelse bile. Buysa da

Gövdemizden ayrıldığında tinin özü, canın gücü
Sezinleyemeyiz bunları, bir birlik olarak. Biz
Yalnızca, gövdeyle can arasında, bağlantıyla varız.
Zaman birleştirse de ölümümüzden sonra varlığımızın
Tüm öğelerini şimdiki gibi, görsek dirimin ışığını
Bir başka biçimde, olsa bile bunların tümü,
Yine duyacağımız yok ilk yaşanan günlerden
Yeni bir anı, şimdi duymadığımız gibi önceki
Varlığımızı, bir korkumuz yoktur gelecek
Yaşam için de. Düşünürsen nasıl yayıldığını
Sonsuzca geçmişin bütün zamana, nasıl
Türlü türlü devindiğini özdeğin, anlarsın
Kolayca, belli bir düzen içinde bulunduğunu,
Bizi oluşturan özlerin bugün olduğu gibi
Eskiden de. Bizim elimizde değil artık, bunu
Anımsamak, bir durgunluk varmış yaşamımızda.
Büsbütün uzakmış duyu gücünden öğeler akımı.
Düşünülürse gelecekte kötü bir olayın ortaya
Çıkışından kaçınma olanaksızlığı, ancak iyi
Davranmayan bireyde olması gerekecek bunun
Varlığınca. Gerçekleştiremez bunu kendince kişi,
Ölüm kaldırıyor varlığımı, yakmak, yıkmak elinde,
Bundan öğreniyoruz, ölümden korkmak gereksiz.
Acı duymaz yaşamayan, doğmamış gibi oluruz,

Ölümlü yaşamdan ayırınca bizi ölümsüz ölüm.

Ölüm Üstüne Aykırı Düşünceler

Anlarsın artık bu işi, kızar, acınır kendi

Kendine kişi, ölümden sonra gövdenin dinleneceği

Ya da yalımlar, böcekler ağzında yem olmanın

Gerekeceği yerde, toprağın altında, sinde.

İnan bana, yanıştır bu düşünce, bir gizli

Diken var yüreğe batmış, budur yalanlayan

Bunları, ölüm durumunda duyu gücünün

Sürdüğüne inanmak için. Yerine getirmiyor

Verdiği sözü, düşünmüyor onun derin nedenini,

Benim düşündüğüm gibi. Ayrılmaz dirimden

Büsbütün, bir kalıntı bırakır "ben"den,

Öte yanda sürüp gitmek için, bilmeden.

Bir kez, yaşayan bir varlık olarak, ölünce

Gövdesini kuşların, yırtıcıların nasıl didikleyip

Yiyeceğini düşünen üzülür kendiliğinden,

Ayrılamaz bu yaşamdan, ayrılamaz cansız

Gövdesinden, yanılır gövdeye duyarlığın

Geçici, ödünç verildiğini sanarak. Tüketir

Kendini soyunun ölümlü olmasından, gerçek

Ölümden sonra başka bir varlıkta ortaya

Çıkmayacağından. Yanar, yakınır yaşarken ölümüne,

Yalımların, yırtıcıların kendisini bir gün
Yağma edeceğine. Kötüyse yırtıcı yaratıkların
Ağzında yem olmak için ölüm, acıdır onun
Gibi ateşe atılmak, kızıl yalımlarda kızarmak,
Ya da boğucu bir balın içine yatırılmak,
Buz gibi mermerin üzerinde katılaşmak,
Yukardan bastıran yerin ağırlığı altında
Ezildiğini duymak. Acı geliyor bu bana da.

Üzücü Düşünceler Yersizdir

"Hoşgeldin demeyecek sana bir gün bile
Evin barkın, iyi yürekli karın, sevimli
Çocukların, koşarak karşına çıkmayacak
Öpücüklerle, bir gün bile dolmayacak yüreğin
İçten gelen sevinçlerle, ne adın kalacak,
Ne yaptıkların, gelecek bir uğursuz gün,
Bakmadan gözünün yaşına, kıracak gücünü
Mutluluğunun." Böyle yakınmışlar, sözümüz
Yok buna. "Şimdi sen, tüm özlemlerden,
Kıvançlardan uzaksın." Yerinde bulsaydılar
Canın da konuşmasını, kurtarmak kolaydı daha
Ağır basan korkulardan yüreği.

"Böyle olacaksın daldığın gibi ölüm
Uykularına, şimdi, yarın da yıkan ağrılardan,

Acılardan sıyrılmış dinleneceksin, yanındayız

Biz de, korkunç bir odun yığını üstünde sen,

Yanıp kül olunca, ağlamışız sana, yanmışız,

Bu sonsuz acıdan yüreği kurtaracak gün yok."

Sorulabilir burada: Nedir bu acı olan?

Sonsuz bir dinlenmeye, uykuya gidiyorsa

Olay, neden bitmez acılar içinde tükenmek?

Çokluk gülenler de yakınır, üzülür, çevrilirse

Alınları çiçeklerle, kadehler kalkar inerse,

Çıkar yüreğin derinlerinden: Çok az yaşar

İnsan, az sürer bu tatlılık, birden biter,

Yok geri dönmek. Buymuş ölümden korkunç yıkım,

Ağız kurutan susuzluk, yakarmış ölenleri,

Ya da başka sevincelerden ötürü bir özlem

Uyanır onlarda yakan, dinlenirse eş ölçüde

Canla gövde uykuda, kimse düşünmezse yaşamını,

Çıkarımı, sevinirdik sürsün sonsuzca bu uyku.

Girmesin özel istekler uykularımıza, öğelerin

Gövdemizde kaldığı, duyulardan uzak, kişinin

Kendiliğinden uyanabileceği, çabalayacağı sıra.

Ölüm dayanır kapımıza, umduğumuzdan yakın,

Görünmesin yokluk belirtisi, düşer ölümün

Ardınca özdeğe dağılma, karışma büyükçe. Kalkamaz

Ayağa kimse, kuşatmış yöresini yaşam sonu soğuğu.

Doğanın Uyarımı

Birden yükseltirse sesini doğa, başlarsa
Özünden bizim dilimizle konuşmaya: "Söyle
Ey ölümlü, ne olmuş sana? Neden kaptırmışsın
Kendini sıkıntılara, yakınırsın boyuna?
Neden sızlanırsın ölümden? Mutlu muydu yaşamın,
Arkada bıraktığın? Yakınmalar için de geçmiş
Değil mi? Tadını çıkarmak istediklerin, bir küpün
Deliğinden dudağına değmeden? Neden ayrılmak
İstemezsin tadını çıkarmış bir konuk gibi
Yaşam şöleninden, koca şaşkın, çıkar sessizliğin
Tadını, dengeli ol. Tükenmiş mi sevincin kaynakları,
İğrenç değil mi yaşamak, nedir beklediğin, umduğun,
Yeniden yitirmek istediğin, nedir giden sence
Tadına doymadan? Neden sevinmezsin acıların,
Yaşamın bitmesine? Ne düşüneyim, bulayım
Senin için, ne var seni sevindirecek daha?
Birden bu yol, tüm varlıklar için, yıpranmamışsa
Gövden yıllarca, eskisi gibi kalmışsa hepsi,
Güçlüyse elin, ayağın, yenebilirsin tüm kuşakları
Yaşam boyunca, kaçabilecek durumdaysan ölümden."
Neden direnirsin doğaya, doğruluk yargıcının önüne
Çıkarınca bizi, gerçeği apaçık söylediğinden?
Daha geçkin, yaşlı, çökmüş bir kocalmış yakınsaydı,

Yaklaşan ölümden sızlansaydı, gerekmez miydi daha
Sesli, yürekten yakınması? "Bırak gözyaşı dökmeyi,
Ey şaşkın, yakınmayı, sızlanmayı. Gördün göreceğini,
Çıkardın tadını yaşamın, bittin, kesilmiş gücün,
Nedir istediğin, eksiğin, neyin var, sevimsiz
Bir savsaklama içinde geçmiş yaşamın, ölüm
Birdenbire boynunu bükünceye değin, doymuş
Olarak dirimin tüm iyiliklerine, bolluklarına
Çekip gidebilirdin önceden, bırak gitsin
Yaşına yakışmayan, yap yerini, hızlan, budur
Gereği, bırak ırın kırın etmeyi daha."
Böyledir yakınması doğanın, yerindedir çıkışı,
Sıkıştırır eskileri yeniler, bütünler birini
Öteki doğa gereğince, ne uçurumunda, ne korkunç
Karanlığında batıp gidecek var Tartarus'un.
Yaratma gücündedir özdek gelecek kuşakları,
Bir gün gelecek senin ardından tüm bu kuşaklar
Az değildir senden öncekiler daha senden
Sonra yıkılıp gideceklerden. Tükenmeden
Bu yolla biri doğar ötekinden, verilmemiş
Kimseye dirim, tüm varlıklardan yararlansın
Diye, tek başına, bakıver arkaya! Ne anlam taşır
Bizim için sonsuz sürenin akışında biz doğmadan
Önce geçen yıllar: Bir aynadır bu, doğanın bize

Gelecek çağlardan tuttuğu, böyle olacak bizden
Sonra da, ölünce, korkulur bir düzenleme mi bu?
Daha güvenli değil mi ölüm deliksiz bir uykudan?

Ölüm Sonrası Masalları

Önceleysin Acheron'un dibinde geçen masallara

Gelelim; yaşarken biliriz bunları, gerekmez

Tantalus'a korkutmak için yukarda, havada

Süzülen yığınla kayalar, söylendiği gibi,

Yersizdir korkusu bilgisiz düşkünlerin.

Boş bir korku ölümlülerin içinde, tanrılar

Üstüne, yaşarken bile, gereksiz bir korku bu,

Acheron'un kıyısına atılan Tityon'un

Gövdesinde de, akbabaların yemesinde de yok,

Onlar sonsuzda didik didik etmek için öyle

Büyük bir yürek bulamazlar. Bir yandan kaplarmış

Dev gövdesi sonsuz enginleri, üç yüz altı dönüm

Değil kapladığı yer, açınca kollarını kucaklarmış

Tüm yeryüzünü de, yine de katlanamazmış bitmez

Acılara, kurtaramazmış kendini kendi etinden

Yem vermektan kuşlara. Yaşar içimizde Tityos,

Başımı sıkıntıya sokanların, korkanların

Titreyenlerin, ürkenlerin, yüreği delinenlerin,

Bunları didikler akbabalar, yaşarmış gibi

Gözlerimizin önündedir Sisyphus'un görüntüsü,
Oklar dilenirmiş şundan bundan, baltalar, bükük
Boynu, gönlü kırık, başarısız, acılar içinde,
Çırpınırmış yükseleyim diye, itinir taşları
Çıkarırmış yukarı, tepeye, yuvarlanırmış hepsi
Aşağı, uçar gibi ovaya. Bir duygu çakılı
Yüreğine, çevrelemiş onu, iyilik, değer bilmez,
Ne kanar yıllarca bize verdiklerine, bolluk,
Armağan, doymaz sağladığı kazanca dirimin,
Delik kovaya dökülen su gibi bunlar, bence,
Verimli olmamış didinme, uğraşma böyledir
Masallarla bildirdiği çiçekli Danaos kızları,
Cerberus'la Furialar, suçlar yüzünden korkunç
Acılar çıkarır Tartarus, hepsi yalan, boştur.
Yaşarken korkunç, kanlı suçlar ardından gelir
Cezaların ürperten korkusu: Namussuzluk karşılığı
Zindan, titreten bir atılma kayalardan, asmalar,
Kesmeler, dövmeler, kırbaçlar, katranlar, yakmalar,
Kızgın şişler, bıçak gibi kesen suçlar, sezilen.
Hepsi bilinci yaralayan, sızlatan, gözden kaçmayan,
Yıkım, acı sonuç, korkunç ceza, sonu bilinmeyen.
Korku, ölümden daha kötüsü var diye, densizlerin
Yaşam cehenneminde böyledir durum.

Ölüm Yiğitlik Dinlemez

Dinle söyleyeceklerimi daha, yummuştı ünlü Ancus
Işığa gözlerini, senden iyi bir kimseyken
Birçok konuda, göçmüş onun ardınca nice
Ünlü kimseler, bunlardı büyük boyların, ulusların
Başlarında bulunanlar, denizlerde köprüler kuran,
Dalgaların üstünden aşan, ordular geçiren Persler.
Öğretmiş yayalara tuzlu suyun üzerinden yürüyüp
Gitmesini, onlar geçermiş atlarla azgın denizi,
Şimdi onlar da uzak ışıktan, kesilmiş solukları,
Göçmüşler; savaş alanlarının yıldırımını, Kartaca'ya
Korku salan Scipio, vermiş toprağa kemiklerini,
En düşük işlerde kullansın diye, katılsın bilimlerin,
Sanatların yaratıcıları buna, Heliconlu esin
Perileriyle savaşan, onlara katılan, sinde dinlenen,
Ötekiler gibi Homeros da. Neydi Demokritos, silik
Bir anıdır ondan kalan, eski çağdan, başkaldırırdı
Ölüme. Epiruros da gitti, söndü bir yaşam ışıldağı
Olarak, ışık saçmış insan soyuna, engin anlığıyla,
Bol bol, gökte, yıldız ışımaları arasında güneş
Gibi doğan. Dönmek mi istiyorsun, yine de?
Ey yaşayan gövde, gören göz, ölmüşsün artık,
Uykuda yitmiş büyük bir bölümü yaşamının,
Eriyorsun uyanırken, durmuyor düşler ipliğini

Eğirmekten, durmadan oynattın canını, ölüm
Korkularıyla, bilmeden yanıldığını, sarsıntılar
İçinde bir baş dönmesinin, özgün, ezilmiş
Binlerce sıkıntıdan, dolaşmadın mı her yanda
Yanılgılar içinde, rasgele adım atmadın mı,
Kuşkular içinde sallanmadın mı?

Yanılgıyı Bilmek Sağlıktır

Elindeyse kişilerin canın sırtına binen yükün
Ağır basıncını, güç kestiğini sezmek, acının
Kaynağını aydınlığa çıkarmak, göğsün üstünde duran
Ağır taş gibi, yaptığı basıncın nedenini görmek,
Anlarlar öte yanda şimdikinden, daha uzun bir
Yaşam sürecinin bulunduğunu. Bilmez ne istediğini
Çokluk kimse, değiştirecek yer arar, azaltırmış
Gibi yükünü, atılır yuvasından, değiştirir yerini,
Göçer ellere, döner bir gün eski konağına, anlar
O zaman olmadığını daha iyisinin, bulunmadığını
İçerdekilerden. Sürer arabasını hızla Ponys'le
Kırlara, gürültülü. Çatısı tutuşmuş evini
Yangından kurtarmak için koşanlar gibi.
Ulaştığında evin eşiğine, düşmüş gibi başlar
Gevşemeye, esnemeye, derin bir uykuya.
Böyle didinir, yer kendini unutmak için,
Ya da döner geriye, arar kente varan doğru

Yolunu, uçup gitmek ister böyle, kim olursa.

Gitmeye uğraşsa da kurtulamaz kesinlikle, isteksiz

Durur, kuşkulu, dalar üzüntülere, bilmemiş

Sağlıksız olmasına karşın kaynağını sayrılığın.

Bilse nedenini bırakır işini başlar doğayı

Öğrenmeye. Öyle kısa sürede olmaz bu iş,

Uzar, içinde ölümlüleri yansıtan, sonsuzluğa.

Budur bize ölümden kalan, insanları bekleyen.

Yanlış Yaşam İsteği

Aşırı bir yaşama isteği, ölçsüz, etkili,

Baskın, korkular, kuşkular, titremeler, sarsılmalar,

Bellidir beklediği tüm ölüleri, bizi, dirim

Sonunun, kurtuluş yok ölümden, kaçmak yararsız.

Direniriz sürekli, çevremizde, tedirgin, şaşkın,

Tadı çıkmaz yaşamın, boştur uzaması da,

Eksiliriz uzadıkça, yanılırız isteklerimizde,

Bu yanılma, eksilme bile güzel görünmeye başlar

İçimizde tüm nesnelere, yöneliriz birinden

Ötekine, ele geçen nesnelere, bir susuzluk

Duyduğumuz, dinmeyen içimizde yaşamla gelen.

Hangi yazgı götürür bizi rasgele bir geleceğe,

Nedir bizi sonunda bekleyen: Kuşkulu görünür

Bunların hepsi, uzatmak elden gelse yaşamı,

Bir kırıntı çalamayız ölümden, sezmeyiz
Gelecek ölüm süresini, gününü. Yetse gücümüz
Çağlar boyunca yaşamaya, ölüm de sonsuzca
Sürerdi öylece, daha kısalmazdı yokluk da,
Bugün, gün ışığından ayrılan bir kimse
İçin, daha önceden geçmiş, yaşanmış çağlardan,
Yıllardan, aylardan, bir nesne kalmazdı
Elimizde, işe yarayan, umutlandırın.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bir yolda gidiyorum Musalar ülkesinde, benden
Önce kimsenin ayak basmadığı bir yolda,
Sevinç veriyor bana, yeni kaynaklar bulmak
Onlardan içmek kana kana, yeşil çiçekler dermek,
Alımlı bir çelenk örmek için başıma, öncekilere
Bu esin perilerinin düşte bile göstermediği.
Benim şiirimdir içeren, konuların en görkemli,
En mutlusunu, benim uğraşan din bağlarından
Kurtarmak için tinleri. Benim şiirimdir
Yörenin karanlığını aydınlatacak olan,
Musaların tüm büyülerini kapladığından.
Kimsenin göremediği büyülerini. Vardım tadına
En güzel düşüncelerle, en güzel dizgeleri seçmenin.
Acı damlalar verirken hekimler çocuklara,

Altın rengi tatlı bal sürerler kıyılarına
Bardağın, unutturmak için toy çocuklara
Damlaların acılığını, sürünce dudaklarına bardağı,
Kaçar damlaların acılığı genizlerine, yoksa
Başka türlü kandırılmaz çocuk, böyle korunur
Sağlık, elden geldiğince, ben de öyle yapmak
İstedim, anlatayım diye öğretimizi, kişilere.
Duyulmamıştır bu öğretiyi, ürperir, kaçınır ondan
Ayaktakımının başıboşları, çekilir geriye.
Ballanmış öz buluşlarla şiirimiz, varsıl.
Bildirecek sana bilgelik öğretimizi, kolay
Kavranacak biçimde açıklanacak sana.
Musaların gönül açan balından almış tadını
Şiirimiz, bilmem bağdaşır mı senin düşüncen
Bizim dizelerimizle, tüm varlığı sımsıkı,
Ayrıntılarına değin kıvrılır durumda,
Yararlı kılığa sokunca. Bundan sonra
Düzenledim, anlattım tinin özünü, yapısını,
Hangi öğelerden kurulduğunu, gövdeyle toplu
Bağlaşım içinde bağdaştığını, gövdeden ayrılıp
Kurucu öğelerine dönüşmesini; senin yüzündendir
Bu öğretiye böyle başlamak isteyişim, kurtulasın
Diye güçlüklerden, "Varlığın Yapısı Üzerine" demem.
Bu adı verelim bu öğretiye. Soyulur nesnelere

Üst yüzlerinden bir kabuk gibi, dolaşır öteye,
Beriyeye havada bu özler. Özdeştir bunlar geceleyin
Düşte, uyanıkmışız gibi, karşımıza çıkan, korkutan
Bizi görüntülerle, bu benzeşik özlerledir görmemiz
Birçok görüntüyü, şaşılır türden örnekler çıkmış
Gibi, aydınlığa yükselir, derin uykudan uyandırır
Bizi de, ölenlerin canlarından kurulmaz bunlar,
Orcus'tan uçmuş, göçmüşlerin gölge-canlarından
Yayılmış değil bu görüntüler. Bunlar ne diridir,
Ne ölümden sonra, bizde, arta kalan, ne de tinle
Gövdenin ayrılmasından, kendi öğelerine bölünmesinden
Kurulmuşlar. Bunlardır benim, nesnelere yüzünden
Uçup gelen, varlıkların örnekleri, benzeşiği dediğim.
Bunlardır incecik, özdeş görüntüler, tin dağıldıktan
Sonra kalan. Öğreteceğim sana, sonra, nasıl ilkelerin
Yaratıldığını, tüm nesnelere kurucu öğelerini,
Bunların değişik biçimlere ayrıldığını, kendi
Özgüçlerine bağlanarak devinime geçtiklerini,
Dönüşlerini, değişik biçimlere girmelerini.
Başlamak istiyorum bunları gösterecek öğretiyeye,
Güçlüklerden kurtulasın diye. Varlığın yapısı
Diyelim bu yeni öğretiyeye. Deri, ya da kabukçuk
Diye gösterilmeli bunların en uygunu. Düzen,
Biçim bakımından nesnelere özdeşi, gömleği

Gibidir bunların, nesneleri yansıtanlar. Ayrılır,

Uçar hepsi nesnelere, yayılır uzaklara.

Özdeşler Öğretisi

Görünüştten anlaşıldığına göre, çok benzeşikler

Gösterir nesnelere, dağılır, yayılır uzayda,

Odundan çıkan duman, ateşten yayılan sıcaklık gibi.

Katılaştır kimi, örgülenir birbiriyle, yaz ayları

Ağustosböceğinin kozasından çıkması, doğumdan

Sonra buzağının eşten ayrılması, dikenli çalılık

İçinde bir yılanın gömleğinden soyunması gibi.

Böyle görürüz çokluk, bir örgü içinde, yılanlardan

Çıkan parıltıları, ışıldayan bir utku tacında.

Kolaydır bunu belirtmek, çok incecik bir özdeş

Böyle çıkar nesnenin yüzeyinden, yayılır. Neden

Bu gömlekçiklerin, incecik kabuklardan çıkması?

Yol açabilir bir yanılığa burada, yapılacak

Bir açıklama. Ancak dış yüzlerinde bulunur

Nesnelerin, ilk düzende olduğu gibi kalan öğeler,

Bunlar biçimlerini, düzenlerini saklayabilir.

Ne deli hızlı olursa bu olay, öğeler de ufak

Bir engelin çıkışında bile, o hızla doldurur

İlk yerlerini. Görüyoruz açıkça ne sayıda

Öğenin, söylendiği gibi, yalnızca içten, derinden

Değil, renkler gibi, dıştan çıktığını, çözüldüğünü,
Fıskırdığını. Bunlar sürekli çıkar ortaya,
Tiyatroların üzerine gerilen sarı, mavi,
Kızıl yelken bezlerinden yayılan renkler gibi.
Titreşen dalgalar yayar tüm sahneye, boy boy,
Oturma yerlerini kaplar, bayram törenlerinde
Bayanların, beylerin, şeref tribününde çevreyi
Renklerden, tüm kişilerin geldiği, ışıklanan
Yerler gibi. Ne denli sıkı olsa da tiyatroyu
Çevreleyen duvarlar, o ölçüdedir sıcak çekiciliği
İçyörenin de, kendi rengiyle parlar nesnelere
Orada, yer yer, yayılır günün aydınlığı. Keten
Çadırların üstünden dökülen renkler gibi tüm
Nesnelerin yüzeyinden çıkar özdeyişler inceden,
Bunlardan doğan biçimlerin kesin izdüşümleri.
En ince ipliklerden çıkar bu izdüşümler, yayılır
Çevreye, göremeyiz bunları bir bir, hızla çözülp
Dağılışları yüzünden. Koku, duman, sıcaklık
Tüm böyle benzeşikler, özdekten çıkarlar,
Derinden doğan özdeşler yayılış yolunun
Sapalığı yüzünden ayrılmış birbirinden.
Ne çıkaklarında bir düzen, ne doğuştan sonra
Bir gedik. Rengin yüzeyinden atılan gömlek
Çok incecik, dağılmaz, derlenir iyice, sağlam.

Ayna Görüntüleri

Aynada, suda beliren tüm özdeş izdüşümlerin,
Parlak nesnenin yüzeyinden gözlerimize gelen,
Yansımalara uyması gerekir gerçek nesnelere.
Nesnelerden çıkanlar, özdeşleri doğuranlar.
Nesneler, çıkan öğelerdir, özdeşleri kuranlar.
Gerçek birer özbiçim var nesnelerin yüzeyinde,
Özdeşlere uygun, görünmeyen, çarpmalara yansıyan,
Parlayan yüzeyde. Başka türü yok uygunluğun.

Özdeşlerin İnceliği

Gösterdim sana, nasıl yaratılır, nasıl olması
Gerekir özdeşin. Düşün kurucu öğelerin gelişini
Duyularımıza, görülmediğini küçüklüğü yüzünden.
Doğrulaman gereken birkaç sözüm daha var, dinle.
Çok küçüktür kurucu öğeler, yapıları.

Küçük Hayvanların Koku Alması

Çok küçük hayvancıklar vardır, görülmeyen,
Nasıl düşünülebilir içyapısı birinin?
Nasıldır onların yuvarlak yüreği? Gözleri,
Eli-ayağı, oynakları? Onların canı, tını, ölçüye
Göre düzenlenme gereğinde bu küçüklükte?
Düşünemez misin onları incelik, küçüklük yönünden?

Keskin koku yayarlar, ilaç da yapılır onlardan,

Acı, kötü kokulu, çok küçük olmalarına karşın.

Dokununca kuzuotu, kantaroniki parmakla, düşer

Bir yaprak, epeyce kalır kokusu. Çok bilgi

Edinirsin bunlardan, çok türde öğeleri vardır

Özdeşlerdin, nesnelere biçimine göre; uçuşurlar

Çevreye yayılırlar. Sezilmez dokunmakla bunlar.

Bulutlar Üzerine

Başka kaynakları da vardır özdeşlerin, hepsi

Nesnelerden doğarsa da, çevremizde dolaşan,

Uçuşanların. Anla, gökte, şu hava yuvarlağı yerde,

Oluşur varlıklar kendilerince, değişik özdeşler

Doğar, biçimlenir, devinir, sayısız türde. Görürsün

Uzayda yuvarlandığını bulutların, korkunç karanlık

Yayıdığını, evrensel aydınlığı ılgırladığını, azgın

Bir gürleyişle havayı döverken. Görürsün o zaman

Devlerin uçuşunu, gölgelerin yayılmasını, yüksek

Tepeler, kopmuş kayalar gibi yuvarlanır önünden

Güneşin bulutlar, kayarak görür sürüklediğini

Savaşa, birbirini değişik bulut yığınlarının.

Dağılır gibidir gidişleri, değişmeleri bakılınca,

Dönüşürler başka biçime, öyle görünür dıştan.

Görüntülerin Oluşumu

Dinle, çok hızlı, çok kolay değişir, gelişir
Özdeşler, ayrılır nesnelere, akışır, çözüür,
Göremeyiz onları, kuşkulanma öğretimizden.
Nesnelerin yüzeyinde gömleklere vardır yayılan,
Başka nesnenin yüzeyine gelen, gider oradan,
Örter üstünü yaşamak gibi dumanın, odunun, taşın:
Kopar bir akıntı, çıkmaz gerçek bir özdeş, doğar
Parlak bir örtü, kalın, sıkı, karşıt, aynada
Görünenin görenden başka oluşu gibi,
Ne özdeşler arasından bir örtü gibi çıkar,
Ne ayrılır, düz yüzeyin kaygan oluşundan.
Böyledir birçok görüntüyü, bize, yansıtması
Aynanın. Görürsün bir özdeş, her aynalaşan yüzeyde,
Öğrenirsin incecik dokulardan, sürekli, yüzeylerden
İncecik özdeşlerin doğduğunu, böyle doğar
Sayısız özdeş. Doğrudur bunların hızlı olması da.
Öyledir güneşin, sayısız ışın yayması, birden
Evrenin ışıklarla dolması, gerekir sayısız
Özdeşin türlü nesnelere, değişik yolla
Ayrılması, belli yöneltiye göre devinmesi, kısa
Süre içinde, karşıt durumlarda koyarsak aynayı
Ayrı yerlere, benzer biçimlerle, renklerle
Yanıltılır nesnelere. Öte yandan açık mavilik
Kaplayınca göğü, başlayınca korkunç kasırğa

Ortalığı sarmaya, sanırsın, Acheron'dan çıkan
Titreten karanlıktır dünyayı kuşatan, kapanır
Gökyüzü dev bulutlarla. Bir korku yakalar bizi
Kötü, yukardan karanlık bir ürperti, sezilir,
Yağmur bulutlarının ürküten karanlığı yayılınca.
Ufak bir bölümün özdeşleri bunlar, nesnelere
Çıkan, sözle sayıyla, anlatılamayan görüntüler.

Özdeşlerin Akış Hızı

Büyük bir hızla devinir özdeşler, anla,
Süzülür geçer havanın içinden, birdenbire,
Umulmadık uzaklığa, yönlere yayılır hepsi.
Bir bir göstermek isterim sana uygun dizelerle:
Az sürer kuğunun türküsü, kolay gider uzağa,
Güney yellerinin getirdiği bulutları aşan,
Havaları dolduran turnanın cıvıltısından.
Görülüyor daha küçük öğelerden kurulan
Nesnelerin daha hızlı olduğu. Bu türdedir
Güneşin ışığı, sıcaklığı. İncecik öğelerden
Kurulmuş. Ardarda çekiş vuruşlarından çıkan,
Hava boşluğunu aşan, durmayan sesler gibi.
Işık gelir, iki öküzün çifte koşuluşunca,
Şimşek çakar gibi ardarda, öyledir özdeşlerin varlık
Gerekimi, çok kısa sürede aşarlar engini,

Önce, birden, arkadan gelen ufak bir çarpma
İter özdeşleri öne doğru, sürer ileri.
Onların kanatlanırcasına, yayılmalarına elverişli
Yer; şaşılmalı nitelikte ince dokusu, bu yayılıştaki
Tüm nesnelere geçmesini sağlar, kolaylıkla geçer
Havayı da. Görülür sezildiği nesnelere de içten,
En derinden gelen, daha küçük, gövdeciklerinin
Güneş ışığında, sıcaklığında olduğu gibi, hızla
Dışa fıskırdığı, çözümlenince gökyüzüne yayıldığı,
Karaların, denizlerin üzerine uçtuğu, bir ışık
Yağmuruyla uzayı doldurduğu. Nedendir önde
Bulunan tüm özdeşlerin ayrılmaya uygunluğu,
Bir engelle karşılaşmama? Görmez misin
Ne denli hızla devindiklerini, uzağa gitmeleri
Gerektiğini, geniş bir alanda uçuştüğünü, güneş
Işıklarının da eş zamanlı, göklere yayılışını?
Bence bir kanıtlanmasıdır bu, bilginin nesnel
Özdeşlerin gelişmesi, devinmesi konusunda.
Bir kap su koyarsın geceleyin dışarı, parlar,
Görürsün içinde yıldızlı göğü, yansır yıldızlar
Suya, bundan anlaşılır özdeşin büyük hızı,
Uzaydan yeryüzüne inişi, suda izdüşümü.

Özdeş Akımların Algılanışı

Söylemek gerek: Durmadan yayılır öğeler

Ulaşır gözlerimize, uyarır görme duyusunu,

Nesneler bilmez kokuların çıktığını, ırmaklardan

Serinliğin, güneşten sıcaklığın, deniz dalgasından

Çatırtıların doğduğunu, kıyılarda yıkıntıları suların

Aşındırdığını, türlü gürültülerin uzayı yardığını,

Deniz kıyısına varınca birden ağzımıza acı nesnenin

Erimesinden doğan acı karışımı, tuzlu ıslaklığın

Geldiğini. Akar boyuna nesnelere özdeşler,

Öteden beriden bölünür, ayrışır, yayılır çevreye.

Kesilmez akımlar, bunlardır duyularımızı uyaran,

Sessizce. Görebilir, sezebiliriz bu sesleri, kokuları.

Özdeşlerin Göze Etkisi

Karanlıkta bile duyarız, dokunmakla biçimini

Bir nesnenin, ayrı değil gündüz görülenden.

Birdir öz bakımından dokunmanın, görmenin nedeni.

Budur gereken de. Geceleyin elle dokunup sezdiğimiz

Bir dikdörtgenin başka olabilir mi biçimi

Gündüz gördüğümüz dörtgenin özdeşinden?

Bundan belli görmenin özdeşlerle oluştuğu.

Evrende özdeşsiz bir nesnenin görünmediği.

Nesnelerde Renk, Biçim, Aralık

Akar dört yana adı geçen nesnelere,
Döner, yayılır ayrı yönlere, yalnızca gözle
Görülebilir bu biçimler, tüm nesnelere doğar
Biçim, renk yneltilerine göre ulaşır gözlerimize,
zdeşler gösterir bize, olabildiğince, uzaklığı
Onlarla belirleriz bunu, uzaklıktır ayıran
zdeşlerin nesnelere bizi, çıkınca gider
teye beriye nesnesinden özdeş, bölünür
Tümden havada, çözülür, dikilir önüne gözlerin.
Girer gözümüzden içeri, çarpar gzbebeğine,
Oradan varır daha içeri sonuna değin,
Bu yöntemle biliriz özdeşlerin uzaklığını,
Kestirebiliriz, ne denli çok sarsarsa önümüzde
Duran havayı, o oranda, kavrarız ırağı.
Ne denli uzarsa özdeşin akımı, yayılırsa,
Olabildiğince gözlerimizin önünde, o denli
Uzakta görünür bize bir görüntü. şaşılası
Hızdadır bunlar, bir bakışta görürüz uzaklığı.

zdeşlerin Görünmesi

şaşmamalıyız artık, gözümüze yakın gelen
zdeşlerin, tek tek görünmemesine karşın
Nesnelere görünmesine. Değişik yönlerden eser
Yeller, sarar bizi birden keskin soğuklar,

Göremeyiz bunları oluşturan öğeleri bir bir,
Sezemeyiz esen yellerin, ancak bir bütünlük
İçinde duyarız vuruşlarını tek tek, bize gelip
Çarpan başka bir nesne gibi, bu yolla gösterir
Özdek olduğunu bize, dıştan uyarır gövdeyi.
Dokununca bir taşa parmağımızla, sezinleriz
Yüzeyini, ona renk veren üst yüzünü,
Derinden gelen katılığı, duymayız rengini
Dokunmakla. Şimdi dinle bunu da: Nedendir
Özdeşlerin, öte yanda, görünmesi, anla: Yansıtılmış
Orada bize görünen. Dışarda, gerçek olan
Bir nesneyi, görüş açısında, görmemize benzer
Bu da; açık bir kapıdan baktığımızda, birçok
Olay görürüz evden, dışarda geçen, işte böyle
Görünür aynada, söylediklerimiz de, burada
İki katlı havadır görmeyi sağlayan.
İlkin kapının önünde olanları görürsün, yanda,
Sonra kapıda duran sağlı-sollu iki direk,
Daha sonra keser gözlerinin önünü ışık,
İkinci hava, dışarda, görüş açısının kapsadığı
Ne varsa. Böyledir aynada yansıyan görüntü de,
Kırılınca gönderir onu, gözle görüntü arasında
Kat kat hava, gözlerimize değin, öne doğru.
Budur, daha önceden, aynadan yansıyanları

Duyularımıza götüren. Bu evrede görürüz bunları.

Bu görüntü çok kısa sürede yansır yeniden,

Döner aynaya, o yandan bu yana, bu yandan

O yana yansır sürekli, gelir gözlere, hep,

Gider ileri, yuvarlanır boyuna havaya. Bundan

Anlaşılır ilkin, aynadan yansıyan havadır

Görünen, sonra gider yansıyan görüntü, uzaklaşmış

Görünür bizden. Bir kez daha söyleyeyim: Dışarda

Kapının arkasında yansıdığı görülen görüntülerin

Şaşılır bir nesne olmadığını, suların yüzünde

Yansıyanlar gibi açıklanır bunlar, havanın

Katlı olmasından doğar burada ikisinin etkisi.

Ayna Yansımaları Değişir

Değişir aynada görüntüler, örgenlerimiz de,

Sağımız solda, solumuz sağda görünür, bunu

Açıklayacağım aşağıda: Aynanın yüzüne çarpan

Bir görüntü döner geriye, değişmeden, atılır

Dışa, topraktan yapılmış bir maskenin ıslakken

Duvara, ya da direklere bastırıldığında, gerçek

Biçiminde kalınca önden baskıyla, karşıt

Durumlar görülür iki yönden, ortaya çıkan.

Bundan anlaşılır önceden, sağ gözün şimdi

Solda, sol gözün de şimdi sağda görüldüğü.

Ayna Görüntüleri Türüdür

Benzer bu olaya, bir görüntünün aynadan aynaya

Vurması, birkaç özdeşin arka arkaya gelmesi.

Ne varsa evin içinde, gizlenmiş arkada

Böyle görünür birbirinden uzaklaşmış,

Yol, iz karışmış. Çıkar ışıktan eğri büğrü

Bir görüntü, birkaç ayna kullanılır, böylece

Görülebilir bir durum sağlanır, bu yöntemle

Geçen görüntüler aynadan aynaya pırıl pırıl

Soldaki sağda görünür, sonra geriye yeniden

Kesilmeden soldan sağa, sağdan sola dönüşür.

Yan Görüntüler

Aynalar, gövdelerimiz gibi, iki yana

Doğru karşılıklı, eğik durumda konursa,

Doğru görüntüler yansıtır bize, böylece

Ya görüntü aynadan aynaya yansır, iki katlı

Kırılır, bize ulaşır, ya da bu yolla görüntü

Döner çevreyi, varır sonuna.

Anlaşılır bu aynanın bize çevrilmesinden.

Aynada Görüntülerin Devinmesi

İnan bana, eş adımlarla devinir görüntüler,
Sürekli, belirir, bizim davrandığımız gibi,
Bırakınca aynayı, kesilir görüntü, gelmez bize,
Bir kuralı görülür burada doğanın: Yansıyan
Tüm nesnelere gerekir eşit açıyla kırılması
Geriyeye, yansımaya karşıt yansıması.

Göz Kamaşması

Engeller gözü, bozar görüşü parlak nesnelere,
Sürekli bakınca güneş de bozar gözü, aşkın
Bir güç var onda, yukardan düşerken öğeleri
Aşağı doğru ışınarak, parlayan uzaydan gelir
Hızla göze, yıpratır iç dokusunu gözün.
Yakar gözü keskin parlaklık, süreklince,
Ateş öğeleriyle yüklüdür hepsi, derin acılar
Doğurur göze giren ateş öğeleri.

Sarılık Hastalığı

Sarı görür neye bakarsa sarılığa tutulan.
Akar sarılığa tutulanların gövdelerinden
Sarı özdek öğeleri çokça, bunlardır sonradan
Havada nesnelere özdeşlerine yerleşen.
Bunlardır hastanın gözlerinde türlü

Biçimde karışan, sonra solgun renk örtüsüyle

Bütün gördüğü nesnelere yüzeyini kaplayan.

Karanlıktan Aydınlığa

Karanlıktan bakarız aydınlıkta olana

Önceleyin, karanlık havadır açan, bakan

Gözlere bir çıkış yolu, oradan düşer aşağı

Doğru, parlayarak gider ardınca, aydınlık

Havanın, sürekli. Daha güvenli, seçkin, oynak,

İncedir ışığı aydınlık, parlak hava,

Geniş, uzun gecenin korkunç karanlığından.

Birden doldurmuş ışıkla gözün görüş yolunu,

Açılmış daha önceden karanlığın kapadığı

Yol, çıkmış ortaya nesnelere görüntüleri

Onun ardından, ışıktır bunları gösteren,

Göze görmeyi sağlayan, bakılmaz karanlıkta

Işıksız, gelir kararmanın kalın havası

Sonradan, doldurur bütün yarıkları, kapar

Gözün görüş yollarını, gelemes nesnelere

Gözlere bir görüntü, orada, devinebilen.

Görüş Yanılmaları

Çokluk yuvarlak görünür bize kentin dört

Kıyılı kuleleri uzaktan bakılınca. Nedeni:

Böyle bir köşe ya düz görünür uzaktan, ya da
Görünmez, yitirir çarpma gücünü, gelemes ordan
Bir uyarı gözlerimize, devinirken özdeşler,
Hava yağımıyla sürekli çarpışmalar sonucu
Tükenir, engellenir duyulara gelen uyarı.
Bundandır iyi görünemeyişi köşelerin. Yuvarlak
Görünür bize dörtgen biçimli yapılar.
Gerçekten yuvarlak değil onlar, yakından
Gördüğümüz gerçek yuvarlak gibi. Bu durum
Karışma yüzündendir çevresel çizgilerde.

Gölgelerin Kımıldanışı

Böyle görünür, bize, güneşte, yanımızda
Bizden ayrılmayan gölgemiz. Uyar adımlarımıza,
Özenir devinmemize, sanılır gerçekten ışıksız
Havanın gittiğini kişinin adımının da,
Devinmesinin, davranışının da. Gerçekte
Alışkanlığa göre, gölge dediğimiz, nesne
Değildir, ışıktan yoksun havadan başka.
Işıksız kalır yürürken biz, yerler, nereye
Varsak, güneş ışığını önlesek. Yine dolar
Işıkla geçtiğimiz yerler. Yanlış düşünüyoruz
Gölgelerin bizimle gezdiğini sanarak, onların
Önceden gövdeden ayrıldığına inanarak.

Sürekli dir ışınların dökülü şü, oca ğa atılan

Bir yün gibi gider eskisi, gelir yenisi.

Bundandır topra ğın güne ş ışımalarını yitiri şü.

Alır ışığı yıkanır karanlık gölgeler, açılır.

Karı şmalar Görüşü

Gözler yanılıyor diyemem burada, ancak

Gölgenin, ışığın bulunduğu yerde çalışır gözler.

De ğişmeden kalmaz ışık oldu ğu gibi, ya da başka

Yerde çıkar mı ortaya burada bulunan gölge

De ğişmeden? Yukarda söylendi ği üzere nesnelere

Durur mu de ğişmeden? Uygundur bunları kavramaya

Anlayış gücü. Giremez nesnelere özüne göz, gözde

De ğildir yanılmanın nedeni. Kıvılcıktan sessiz

Duruldu ğu sanılır, yelkenliyle gidilirken.

Bir koyda demir atılmış sanılır, hızla gidiyor

Gibi gelir bize tepeler, kırlar önümüzde, uçarca

Geminin kuyruk kesimine doğru. Kürekler çekilir,

Yelken açılırken kanatlanmış gibi geçeriz

Önlerinden, Görünmez mi gö ğe dü ğümlenmiş gibi

Kıvılcıktan, sessiz duran yıldızlar? Oysa

Sürekli devinirler. Çıkarlar yukarı parlayan

Özleriyle gö ğün üstünden aşınca, uzaklaşırlar

Gözden batıda. Güne ş, ay devinmez görünür, oysa

Devinirler gerçekte. Yükselir iki kaya bir
Deniz çevrintisinden, bakarsın bunların arasından
Geniş bir yol açılır, donanmalara, birleşir,
Bir ada olduğu da görülür iki kayanın. Çevrelenip
Dönen çocuklar, döndüklerini sanır durunca,
Oynadığı gelir onlara direklerin avluda.
Anlaşılır, damın onları korkutmak için çökmeye
Kalkmadığı, başlayınca parlak ışıklarını yaymaya
Doğa, günün ışığıyan kızılığını tepelere, göğe
Ağmaya, tırmanır gibi görünür dağın doruğu
Güneşe doğru. Yanar yakınında yalımsız sıcaklıkla
İki bin ok atımı, ya da beşyüz kargı boyu uzakta,
Bizden, bir dev boşluk varken güneşle dağ arasında.
Bu boşluğun aynasıdır ışıldatan sonsuz uzayı.
Binlerce ülke var, bu arada, değişik uluslar,
Hayvan soyları yaşar bu alanlarda. Bir parmak
Yüksekliğinden az bir su birikintisi taşların
Arasında, kaldırımında, bakılır derinliğine buradan
Sonsuz bir görüşle dünyanın,
Açılır gibi engin bir uçurum yerden göğe,
Sanırsın bunun içinde gördüğün bulutlar,
Gök varlıkları yayılmış yerin altında, geniş,
Büyülü bir gökteymiş gibi, böyledir ırmağın
Ortasında duran azgın bir at çayın akışınca,

Bize karşıt olmadan, baktığımızda suyun akan
Dalgalarına, aprazlama döndüğünü, durmasına
Karşın atın, kapılmış akıntıya, sürüklenmiş
Sanılır akıntı yüzünden. Ne yana çevirsek
Gözlerimizi suyun akışına kapılmış görünür
Nesneler. Buna benzer sütunlar dizilir yolun
İki yanı boyunca; sütunlara dayandığından,
Birden bakılınca uzunlamasına yukardan daraldığı
Görülür başlıkların; damla döşemenin kesim
Çizgisi, sağdan-soldan uzar sonuna değin
Görünmez olur bitim yerine gelince yolun.
Dalgalardan doğar, dalgalar ardınca batar gibi
Görünür güneş okyanusta gemicilere. Orada
Gemiciler yalnızca göğü, denizi görürler.
Bu yüzden sakın, inanma duyu yanıltılarına.
Anla denizi bilmeyen gemilerin limanda yavaşça
Dalgalarla savaştığını, bordaların kırıldığını,
Sezilir küreklerin tuzlu dalgalara batmayan
Yerlerinden bunların dümen üst bölümündeki gibi
Olduğu, suya batan bölümün kırıldığı, yanlış
Burada. Çıkınca sudan anlaşılır gerçek. Eğilmeyle
Başlar suyun üstünde yüzmeye. Sürer göğö
Geceleyin yeller dağılmış bulutları, görünür
Işıyan yıldızlar, bulutlara doğru koşar gibi,

Başka yollar açar, yüksekte, devindikleri yerde
Elimizle bastırırsak yukarı doğru gözümüzü
İki kat çoğalmış görürüz karşımızda nesnelere,
Gözümüze çarpanları. İki kat görünür bize
Işıldaklardan çıkan, parlak, çiçekleşen aydınlık,
İki kat görünür evde öte beri, iki kat görünür
Kişilerin yüzleri, boyları, gövdesel örgenleri.

Düşler - Uykular

Düş konusuna geldik, sonunda. Tatlı bir
Uykunun bizi sımsıkı sardığı, gövdemizin
Derin bir dinlenmeye daldığı, sessizliğe
Büründüğü düşte bile uyanık olduğumuzu sanırsınız,
Elimizi, ayağımızı oynattığımızı, gecenin yoğun
Karanlığına karşın aydınlığa, güneşe, güne
Baktığımızı. Kapalı bir yerde bulunmamıza
Karşın uçar gibi oluruz göklere, dolaşırız
Denizde, yerde, çaylarda, kırlarda, bayırlarda.
Sesler duyarız gecenin bizi çevreleyen
Sessizliğinde, yanıtlarız ağzımız açılmadan.
Görülmedik işler, olaylar görürüz, düşte
Görülen tüm bunlar, duyulara güveni sarsar.
Gerçek bu değil, birçok tuzağı var yanılmanın,
Katılırız kiminin düşündüklerine, gözün

Görmediklerine de, düşte görülenlere de.

Güçlük yok bilinenleri bilinmeyenlerden

Ayrırmak için, anlığın kuşkulu dediklerinden.

Kuşkucular

Kişinin bilme olanağı yoktur diyen, düşünen,

Bilmiyor demektir, neyin bilineceğini, açıkça,

Yalanlıyor kendi bildiğini de. Değmez bunlarla

Savaşmam, devekuşuna benzer bunlar, yalnızca

Başını gizler kendi ayak izlerinde. Sorabilirim

Onlara yine de, kısaca: Evrende gerçek nesne

Görülmediğine göre daha önceden, nereden

Çıkıyorlar bilmenin, bilmeyişin anlamını,

Bilgisini? Nedir gerçeğin bilgisini yanıştan

Ayıran, şaşmayan, kesin ölçü nedir?

Epikuros'un Kuramı

Göreceksin aşağıda tüm gerçek bilgiyi

Duyuların yarattığını, onların çürütülemez

Olduğunu, güvenmek, bağlanmak gerek duyulara,

Eziyor yanılmanın başını gerçeklik, kendince.

Nedir büyük güven uyandıran duyularda?

Nasıldır duyudan gelen yanılma, yine duyudan

Kaynaklanan bir algıya karşı, Gerçek değilse

Duyular, yanıltır alınan sonuçlar. Eleştiremezdi

Göz, kulağın yanlışıını, kulak dokunmayı, dokunma
Tatmayı, bunlara karşı çıkmaz mıydı göz, burun.
Doğru değil bunlar benim kanımca. Kendine özgü
Bir alanı var duyuların, yeteneği, gücü.
Bundandır bir duyunun yumuşak, sıcak, soğuk gibi
Özellikleri kendi öz gücüyle sezinlemesi,
Renkleri, biçimleri de. Başka bir duyuyla
Kavranır bunlarla birleşenler. Bundan da tadın
Ayrı etkisi, koklamada, duymada başka bir duyu
Gücünün bulunması, çatışmaz birbiriyle duyular.
Güvenle çalışırlar eş ölçüde, doğrudur
Duyularla gelen izlenimler, süreklince. Yetimiz
Çözemezse yakınımızdaki dörtgenin uzaktan
Neden yuvarlak göründüğünü eksiği vardır,
Önemsenmez nesne görüntülerinin üst üste
Gelmesinden doğan yanılgı, yiter yönetim gücü
Onun, sarsılır yaşama, sağlığa dayanan temeli,
Yıkılır anlığın güveni. Yalnızca kurulu düzen
Değil çöken; duyulara güven kalmayınca devrilir
Tüm dayanaklar, ne uçurumdan kaçarsın, ne de
Gereksiz işlerden, yılmazsın aşırılıktan.
Ne varsa duyulara karşıt birikmiş, anlamsız,
Boş bir söz olur sence, temelsiz, düzensiz,
Çarpık, yanlış tasarlanmış bir yapı gibi hepsi.

Kalemin biraz kaymasıyla bozulur ölçüde denge,
Uyumsuz, aykırı, densiz görünür yapı, bozuk.
Bir uygunluk olmaz ön-arka yönlerde, çatıda.
Yıkılır, sarsıntıda devrilir bir yanı, çöker
Ölçüsüzlük sonucu. Böyle kurulsaydı duyular,
Yanlış bildireydi tüm verilerini, tüm düzenin de
Bozuk, ölçüsüz olması gerekirdi. Önemli değil
Bir duyunun algısını ötekinden, neden, başka
Göstermek, açıklığa kavuşmuştur artık konu.

İşitme Üzerine

Gelince şangırtılar kulağa duyulur tüm sesler,
Gövdesel duyu düzeni uyarınca. Özdektir sesin
Yapısı, gürültü gibi, direnilmez duyuları uyarmasına,
Yıpratır gırtlığı, kısar kendiliğinden, ses boğazdan
Çılgılık gibi kopup havaya yayılınca. Büyük bir
Yığın çıkarsa ses ilkelerinden, gırtlığın daracık
Geçidinden, birden, başlarsa havada dağılmaya,
Aşınır, yıpranır ağzın yanları. Öğeler kurar
Sesleri, sözleri, kuşkusuz, yoksa olmazdı uyarma.
Bilirsin, sen de, bir kişinin neler yitirdiğini,
Uzun konuşmakla sinirlerin yıprandığını, güçsüz
Kaldığını, sürerse bu konuşma günaçımından
Gece karanlığın gölgelerine değin, yüksekte

Çıkarsa ses. Budur sesin özdeksel kanıtı,
Ses özdektir. Yorulur çok konuşan, tükenir
Gövdede özler, azalır, yavaşlar ses de.
İlkeler azaldıkça seste de sezilir bir kesilme,
Düz öğelerden çıkar ses, aşınma yüzünden.
Türlü biçimde öğelerden sesler gelir kulaklara,
Kavallar çalınır, çınlar, yankır Frigya kırlarından.
Geceleri Helicon ülkelerinden yankır duygulu sesler.

Sesin Kuruluşu

Ağzımız açılınca, derinden çıkan sesleri ayırır
Oynak dil, sözleri düzenleyen, dudakların
Bölümsül kıvılcıklarıyla düzenlenir sesler,
Kısadır bireysel seslerin birbirinden uzaklığı,
Gerekir kesinlikle, belli biçimde sözleri
Kavramamız, duymamız açıkça, sesler korur süreklince
Biçimlerini, yapılarını, geniş bir uzay oluşursa
Sesler arasında, karışım başlar, birbirine
Geçişir sesler hava yoğunluğu yüzünden, bir
Engeldir bu, bir çınlama duyulur yalnızca,
Anlaşılmaz sözcükler açıkça, bulanıklık başlar.
Engeller belirir, karışık gelir kulaklarımıza
Sesler, ulaşır topluluğun kulağına da, tek ses
Çıkar bir çığırkanın ağızdan: Böyle dağılır

Bu tek ses, karışır binlerce sese. Girerse söz
Biçimine, açık bir anlam kazanırsa, o zaman
Başarır uyarmayı, ulaşır bildiri kulağa. Uçar,
Yiter, boşlukta bu seslerden kulağa dosdoğru
Gelmeyenler, başka bir bölüm yankılanır,
Yanıltır bizi çarpınca sapasağlam kayalara.

Yankı

Doğru kavra bunu da, böyle verebilirsin kendine,
Başkalarına doğru, kuşkusuz yanıtı. Böyle anlarsın
Issız bir yerde, kayaların arka arkaya, eşitçe
Sözleri neden yansıttığını, karanlık ormanda
Yolunu şaşırılmış, arkadaşlarımızı ararken, bize
Doğru gelsinler diye, yüksek sesle çağırırken.
Kendim duymuşum bir sesin altı, yedi kez
Yankılandığını. Bir kez bağırınca kişi yansır
Sesler tepelerden tepelere, döner durmaksızın
Geri, sözler ardarda yankılanır, süreklince.
Yerleşmiş bu ülkede su perileri, komşu köylerde
Faun denen keçi ayaklı Satyrler topluluğu.
Ürkütürmüş yerlileri, onların geceleyin, çıkan
Görüntüleri, bozarmış dirliği, düzeni sessizce,
Onların yalanlı dolanlı sataşmaları.
Telli çalgılar gibi sazlar çınlarmış, tatlı,

Yakınmalı sesler çıkarırmış, oynak parmakların
Düzenlediği kavallar çalınınca. Dinlermiş
İnsanlar Pan'ı doyasıya, çamların çelenklediği
Yarı-hayvan başını sağa sola sallayıp
Gösterdiği, kıvrık dudaklarından ısıkları
Çıkardığı, yeller gibi estiği günler. Yürekler
Yanarmış, susmazsa Pan'ın ormanda çınlayan
Kavalından döküklen türküler. Ne şaşılıası masallar
Anlatırlar, bunlar gibi, yoktur tanrılardan uzak
Bir yer yayılsın diye böyle öyküler.
Başka bir iş vardır bunda, sever insanlar
Eskiden beri duyulmamış öyküler dinlemeyi.

Seslerin Yayılması

Şaşılır yanı yok, bir yerden engellenmeden
Göze görüntüler gelmezken, sesler ulaşır
Kulaklarımıza, uyarırlar bizi, kapalı kapılardan
Bile çok görürüz konuşmaların duyulduğunu.
Şaşma, özdeşler sesler gibi elverişli değil
Nesnelerin gözeneklerinden geçmeye, onlar
Çokluk yırtar, dağıtır geçtiği yeri, akamazlar
Camlardan, başka nesnelerin geçtiği gibi.
Bölünür ses ayrı yönlere, biri çıkar ötekenden,
Düzenlenir yine, çok bölündüğü de olur

Kiminin, ateşte görülebilir bu, bir kıvılcım
Ayrılır sayısız kıvılcıma. Seslerle dolar
Uzay, yayılır gizlice sesler başka yönlere,
Dalgalanır bir gürültü. Buna karşın özdeşler
Yalnızca bir kez kurulmuş olduğundan, uygun
Bir doğrultuda gider. Bu nedenle göremez kimse
Özdeşleri, oysa duyar dıştan da olsa sesleri,
Girince kapalı uzamlara sesler, dağınık, karışık,
Anlaşılmaz bir yapıda gelir kulaklarımıza,
Bir gürültü, bir patırdı duyabiliriz.

Tat Alma Üzerine

Bir bilgi ediniriz az çok, değince dilimize,
Damağımıza bir nesne, bu konuda düşününce.
Önce tadını duyarız ağızımızda özsuynun,
Suyla dolmuş bir süngerin sıkılıp kurutulması
Gibi, yemeği çiğnediğimizde. Yayılır damakla
İncecik damarlara, bir sünger gibi dile,
Besini yiyince; yuvarlak olduğundan akıcı
Özsuyun öğeleri yumuşak bir etki bırakır,
Yumuşaktır bütün yörelerde devinmesi de,
Kimi sulu özler vardır dilin gözeneklerine
Dolunca, karşıt durumda, bir acı uyarma
Sezilir duyuda, biçimsiz öğelerin çokluğundan

Gelir bu tedirgin edici uyarılar, bozuktur
Kuruluşları. Uzar damağın bitimine değın tat,
Özsu, sızar boğaz yoluyla aşağı, bölününce
Oynaklara, sinirlere tükenir tat. Önemli
Gövdenin neyle beslendiğı, yenen sindirilirse
İyice dağılır bütün örgenlere beslemek için,
Bilindiğı gibi korur midenin suyunu, ısısını.

Tatların Türlülüğü

Açıklamak isterim şimdi, yemeklerin değışik
Tadını, neden birine acı gelenin ötekine
Tatlı geldiğini, büyük bir ayrımdır arada,
Birinde besin olur, ötekinde ağı. Yılanda
Budur durum, öldürür karışırsa salyasına
Birinin, kendi kendini soksa ölür. Keskin
Bir ağıdır çöplemeotu insana, yağlandırıcı
Yemdir bıldırcın, oğlaklar için. Anlarsın
Bununla, buna benzer neler olabilir daha,
Düşünmen gerek daha önce söylediklerimi,
Karışmış öğeler vardır tüm nesnelere birbiriyle.
Yaşayan, beslenen kendi soyunca düzenlenir, birer
Ayrım, başkalık gösterir dıştan, türlü
Biçimlere girer, sınırlı kesimler içinde.
Öğelerin değışik yapısından çıkıyor bunlar,

Nesnel özleri oluşturan. Türlü türlüdür öğeler,
Bu türlülük nedeniyle gözenek dediğimiz geçitler,
Kesimler tüm örgenlerde, ağızda, damakta ayrılır
Birbirinden. Yine bundandır öğelerin büyüklü
Küçüklü yapıda olması. Üçgen, dörtgen biçimlidir,
Yuvarlaktır birçoğu da, değişik, çokgen biçimli
Olanlar da var. Sürekli öğelerin devinmesi,
Düzenlenmesi, bundandır geçtikleri gözeneklerde
Biçimsel ayrımlaşma, dokuların dış örgüsüne göre
Geçiş yollarında değişme. Budur nedeni nesnelere
Acının, tatlının. Tatlının düz, yuvarlak öğeleri
Girer gözeneklerine damağın, acının da çengelli
Öğeleri ağıza dolunca birine acı gelir, ötekine
Tatlı, geçince boğaza. Kolaydır öğrenmek bunları.
Çok artar safrası sıtmalının, ya da başka sayrılığa
Yakalananın, sarsar kişiyi baştan aşağı bu olay,
Değiştirir öğelerin yerini tümünden, anlaşılır
Tatlıyla acı arasındaki dönüşme, duyulara gelen
Öğelerin, değişen etkisinden ağızda. Birleşmiş
Balın tat duyumunda acıyla tatlı, önce açıkladığım.

Koku Üstüne

Öğren şimdi kokunun nedenini, araştıracağım

Buruna gelişini; akar, çevreye yayılır koku,

Etkiler değişik yaratıkları, kimine uygun gelir,

Kimine karşııt ,türlü kokular, değişiktir öğeleri.

Yayılr havada balın kokusu, süzölür kokmuş

Leşe akbaba, gider yabanların toprakta kalan

Ayak izlerini koklayan çoban köpeği, arkadan.

Roma'nın kurtarıcısı Juno'nun beyaz kızı

Böyle sezer yaklaşan kimseleri kokularından.

Özel bir kokuyla yönelir tüm canlılar yeme,

Kaçınır ağılı otlardan. Böyle korunur bütün

Diri yabanlar soylarını, dirimlerini, sağlığı.

Koku Öğeleri Yavaş Yayılır

Yayılabılır nesneden nesneye kesintisiz,

Buruna gelen kokular olabildiğince, uzağa gidemez

Yalnız başına gürültü, ses gibi kokular.

Özdeşler üzerinde duracağım burada, gözümüze

Gelen, sürtünen, görme duyusunu uyaran.

İlkin çözülr özünden, yavaş yavaş iner

Derinlere akar, çıkar nesnelere, bundan

Anlaşılır daha ağır koktuğu dağılan,

Çözülen nesnelere, ocakta yananlardan. Görölüyor

Kokunun, sestene daha kalın öğelerden kurulduğu.

Delip geçemez taş duvarları sesin, çınlamanın

Yayıldığı yerde kolayca. Bundan anlarsın

Kokuların kaynağını, yerini bulmanın güçlüğünü.

Yayılnca boşlukta koku yavaşlar, azalır
Hızı, ulaşamaz bildiriler erken duyulara,
Bu yüzden yanılır kokuyu izleyen köpekler.

İğrenme Üzerine

Tatla koku konusunda değil etkisi nesnel
Biçimlerin, renklerde de görülür özelliği.
Eşit duyular uyandırmaz nesnel, kimi basar
Çılgılığı, tiksindir kimileri, görünce kanat çırpın,
Bize günün ışıdığı bildiren, yerinde durmayan
Kızgın sesli horoza bakamaz aslanlar,
Duramaz karşısında, hızla kaçarlar ondan.
Horoz gövdelerinden çıkan kimi öğeler,
Deler arslanların gözlerini, girer içeri
Oyarlar gözbebeklerini, büyük acılar verirler
Aslanlara. Karşı durulmaz böyle dik başlı
Hayvanlara. Korkulur bir yanı yoktur
Öğelerin bizim gözlerimiz için, korur geçiş
Yerini gözler, dokunamaz onlara gidip çıkarken
Öğeler, yıpratamaz onları dudaklarında
Bile, incitemezler gözleri, gerçekten.

Tinin Çalışması

Öğren şimdi tinimizin devinme nedenini,

Nereden düşünülür, kavrama ulaşılır, anla.
Türlü nedenlerle devinir nesnelere özdeşleri,
Dağılır her yana, kolayca birleşir, derlenirler
Havada, çok incecik olduğundan yapıları, birbiriyle
Örgülenirler, karşılaşınca, ya bir ipliğin
Eğirilmesi, ya da düz bir altın yaprağın
Oluşumu gibi. Çok inceciktir bu tür özdeşler,
Kendi dokuları içinde gözlerimize gelen, görme
Duyusunu uyaranlardan. Sızar geçerler içimize
Gövdemizin gözeneklerinden. Uyarırlar güzel
Bir kokuyla tını, daha sonra duyu gücünü,
Böyle görürüz Centaurusları, Scylla'nın ellerini,
Kollarını, Cerberus'un çılgınca işlerini, sonsuz
Bir uykuya dalanların görüntülerini. Kuşatmış
Onların kemikleri ölüm gecesini yeryüzünü,
Sarı tüm ortalığı, doldurur uzayı değişik
Türlerden çıkan yığın yığın özdeşler,
İlkin hızla gelişirler havada sürekli,
Bir bölümü açılır, yayılırlar, bambaşka
Biçimlerde değişik nesnelere çıkararak düzenlenir
Gözlerimizde, özlerinden oluşan yeni bir görüntü.
Gerçekten, yaşayan bir varlıktan gelmiyor
Centaurus'un görüntüsü, yok evrende böyle yaratık,
Gelince bir araya kişiden çıkan özdeşle atan

Yayılan, söylediğim gibi, bir Centaurus oluşur,
Kolayca. Çok incedir özdeşlerin yapısı, dokusu.
Böyle düzenlenir benzeşik türden görüntüler.
Aşırı bir kolaylıkla devinirler, içerlere girerler.
Söylediğim gibi yukarda, çok incecik olmakla,
Yine de rasgele çarpmaıyla bir özdeşçik kımıldatır
Tinimizi, şaşılmalı bir inceliği vardır tinin
Kendi soyunca, kımıldanıdır. Artık anlarsın
Kolayca söylediğim yöntemledir tüm oluşlar,
Tinle gördüğümüz gibi görürüz gözlerimizle
Değişmeden, bundandır ikisinin de birbirinin eksiksiz
Benzeri olması, biçimce. Bunu da söyledim yukarda,
Ben, aslanlara baktığımda, uyarılır aslan özdeşleriyle
Gözüm, tin de uyarılır eş ölçüde. Aslan özdeşinde
Olduğu gibi başka görüntülerle de uyarılır tin,
Algılar onu göz, ince özdeşleri gördüğünde.
Dalar uykuya kişi, yayılır tüm örgenler,
Yalnızca tin kalır bütün gücüyle uyanık.
Uyarır tini benzeşik özdeşler, uyanırken olduğu
Gibi düşte de. Kimi çok ağırlık verir, yaşıyormuş
Gibi görünür düşte, öyle sanırız. Oysa daha
Çoktan ölüp gitmiş, yutmuş onu toprak, ölüm.
Doğanın baskısıdır bu etkiyi yapan, uyurken
Sessizliğe varır gövdenin tüm örgenleri, duyular,

Kımıldamaz el ayak, bu yüzden ayırdına varmaz
Duyular gerçekte yanılgının, aksamış bellek bile,
Uyku nedeniyle tükenmiş gücü. Bundandır ölümden
Uzun süre önce tinin yaşanan, algılanan,
Düşünülen, görülen bir nesneyi seçemediği.
Şaşılması değil, özdeşlerin devinmesi artık,
Örgenleri uyarması, kıınıldatışı. İnanırız uykuda
Benzer işlerin görüleceğine. Yiter önceki özdeş,
Başka durumla çıkar ortaya yenisi, değişmiş
Görünür bize birincisi. Kısa sürede olur bunlar,
Ayırdına varmak güçtür, öyle oynak, öyle bol
Görünür nesnelere yığını, küçük bölümcüklerde
Olduğu gibi, söylenemez, en kısa sürelerde
Birbiri ardından gelip gelmeyeceği.

İstenç Üzerine

Çok sorun var bu konuda söylenecek, açıklanacak,
Konuyu tümünden incelemek, sonuca varmak için.
En önemlisi şudur sorunların burada: Nereden
Gelir anlayış yetisinin doğru düşünmesi, neden
bir uyanma başlar sevişmeyi düşleyince?
Bizim isteğimize mi bağlı özdeşler, biz
Dileyince mi gelirler bir yere, birleşirler
Duruma en uygun biçimde? Gönül mü çekmiş

Bu denizi, göğü, yeryüzünü, yoksa ulusların

Toplanması, eğlenmesi, savaşması, birliklere

Ayrılması, ya da isteğimiz için mi yaratmış

Doğa? Böyle olsa da tin belli yerde bambaşka

Konular düşünür değişik kimselerde.

Görür müyüz nesnelere arasında bütün devingen

Bir oyunda, kolların yukarı kalkarken ayakların

Onlara uymasından doğan düzeni, yoksa görüntüler

Çok becerikli oyuncudur, onlar mı geceleyin

Oyun oynayabilenler? Yoksa şu kanıt mı daha

Doğru? Yalnızca düşünmekle anlaşıldığına göre

Birçok zaman bölümleri mi vardır, bizim bir söz

Söylediğimiz, algıladığımız süre içinde?

Tüm zaman bölümlerinde, her yerde, her türde

Özdeşler vardır, bize ulaşacak düzende.

Yığınla nesne vardır devindiği oranda görünen.

Görünmez olunca ilk gelen özdeş, çıkar

Ortaya başka durumda. Bundan anlaşılır

Birincinin değiştiği. Çok incedir yapısı

Bu özdeşlerin, hangisine yönelir, kavramak

İsterse anlık, yalnızca onlar kalır, yiter

Ötekiler, tin için kalandan başkası.

Kapılır bir umuda tin, tüm nesnelere

Yayılan özdeşleri kavramak için, böyledir

Öteki konularda da durum. Görmez misin
Ne denli açıldığını gözün ince bir görüntüye
Yönelince, istenç o nesneye çevrilince?
Yorgunluğa katlanmadan açık bir görüş olamaz.
Güç değil anlamak kendi kendine kavranan
Nesnelerin, anlık onlara yönelmeyince
Uzaklaşacağını, kavranmak olacağını. Şaşılır
Yanı yok bizce, neye yönelirse anlık onu
Kavramanın, ötekilerin geçip gitmesinin.
Katalım buna büyük yanılmaları doğuran
Düşte görülen daha küçük görüntüleri de.

Düşte Görüntü Değişmeleri

Arada bir görürüz düşte önceki görüntünün
Sonrakiyle yer değiştirdiğini. Bu nedenle
Kollarımızın arasındaki kadın birden dönüşür
Erkeğe, bir yüz değişir, yaşlanır. Şaşmayalım:
Böyledir unutkanlıklar uykuda.

Örgenler İsteklerden Öncedir

Sakınmak gerek yanılgıya düşmekten bu konuda,
Büyük yanılmalardan; düşünme sakın göklerin
Parlak ışınları görmemiz için var olduğunu,
Ayaklar üzerine oturan baldırların, kalça

Gibi yukardan inen, uzayan bacakların adım
Atalım, gövdeyi tutsun diye, güçlü kaslarla
Bağlanan kolların, iki elin yardımcı olarak
Oluştuğunu, yaşarken gerekenleri sağlasın diye
Düzenlendiğini düşünme sakın. Ne varsa karşıt
Düşünülen yanlıştır, yanıtıcı bir kuraldır.
Yaratılmamış yarar görmek, kullanmak, gövdeye
Çıkar sağlamak için bir nesne; yaratık yarar
İçin değil, yarar yaratık içindir, önce yaratık
Vardır, ardından gelir yarar. Öncedir kulak
Duymaktan sesleri, tüm örgenlerimiz vardı
Bence, onlarla sağlanan bütün yararlardan önce.
Yararlık örgen oluşturamaz. El gövdeyi öldürücü,
Dağıtıcı, başı bacağı kana bulayıcı bir yumruğa
Karşı koymak içindir, böyledir kural, şimşek
Gibi çakan kargılar uçmadan, korunmak için
Yaralanmaktan, işini bil demiş, doğa, yolunu
Göstermiş kargıya karşı kalkanla savunmanın.
Gidermek için gövdenin yorgunluğunu yumuşak, kıtık
Yataklardan çok önce bulmuş kişi dinlenmenin
Yolunu, giderilirmiş yine susuzluk bardaktan önce.
Ne varsa yarar için, başka değil, günlük yaşam
Gereçlerinin öğrettiklerinden. Ayrıdır bunlardan
Önce var olan, sonradan doğmasına karşın yararın

Bilgisini, önceden alan duyular, örgenler. Uzak

Bir düşüncedir senin için örgenlerin yararımız

Uğruna yaratıldığını savunmak, daha önceden.

Açlık, Susuzluk Duygusu

Şaşılmalı değil tüm yaratıkların, gövdesel besini

Kendince, yapısı gereğince, içgüdüyle araması.

Söylemiştim önceden de, tüm nesnelere sayısız

Öğenin çıktığını türlü nedenlerle, birçoğu canlılardan

Ayrılır, durmaksızın devinir, ağızdan kokular çıkar,

Yorulup soluyunca; terleme yoluyla atılır birçok

Öge, içten. Boşalır gövde, kazınır, böyle çıkar

Ortaya açlık duygusu, bitirir canlıyı; yenilir

Yemek gövdeyi korumak için, güçlenir, dirilik

Kazanır kişi, yemeğin gövde sindirimiyle,

Esnek bir tatlılık çöker üstümüze, başlar

Oynaklarda, damarlarda gevşeme. Dağılır akıcı

Özler de sıvılardan yararlanma gereken yerlere,

Yığılır kursakta sıcaklık öğeleri, bir yanma

Başlar, içilen suyla söndürülür ateş gibi.

Yakamaz kavuran bir sıcaklık eli, ayağı sürekli,

Bilirsin böyle giderilir gövdesel susuzluk,

Kurutan, güçsüz bırakan açlık duygusu da.

Yürüyüş

Anlatayım neden, isteyince adım atar, elimizi

Kolumuzu oynatırız, bu yetinin nedenini.

Böyle ağır bir yük altında bulunmasına karşın

Gövdemiz nasıl devinebiliriz, öğren bu öğretiyi.

Anlatayım: Önce görünür bize yürümei sağlayan

Özdeşler, iterler tini, yukarda görüldüğünce.

Sonra uyanır gitme isteği, yoksa başlayamaz

Kimse, tin önceden onun isteğini sezmeden,

Özdeşini görmeden, canda. Böyledir uyanması

Tinde yürüme isteğinin. Gelir tüm gövdeye

Yayılan can gücüne istek, dağılır oynaklara,

Ele, ayağa; kolaydır bu canla tinin bağlaşımı

Nedeniyle. Dürter gövdeyi süreklince can, kaynar,

Devinir, yayılır ağırlık, bütün içinde, ileri

Gitmeye, sonra kasılır gövdenin dokuları,

Açılır, kendiliğinden girer soluk boşluklara,

Gerekli çeviklikle akar içeri bol bol,

Gözeneklerden, bölünür en ince öğelerine

Gövdemizin. Böyle iki yandan gelen yardımla,

Devinir gövde yelkenle, küreklerle yürüyen

Bir gemi gibi. Şaşılması yönü yok bunun,

Böyle küçük öğelerin kocaman gövdeyi

Döndürmesinde, kişisel ağırlığın

Sürekli yönetiminde. Sürer yel de özünün
Böyle küçük öğelerden kurulmasına karşın
Büyük bir gemiyi esintileriyle ileri.
Çok hızlı yol almada bile yetişir bir el
Oynatışı, bir dümen gemiyi her yana
Döndürmeye, yönetmeye. Buna benzer yöntemle
Kaldırır az emekle kaldıraçlar ağır yükleri
Yellerin, tekerleklerin yardımıyla

Uyku Üzerine

Hangi yolla girer uyku, yayılır tüm gövdemize,
Bir sessizlik gelir gizliden içimize, kurtarır
Canımızı birçok sıkıntıdan, bunu anlatmak
İsterim sana kısaca, tatlı sözlerle
Kısadır kuğunun türküsü, daha tatlı gelir yine,
Turnanın havaları dolduran, güney yellerinin
Sürüklediği bulutlardan dökülen, ılgılığından.
Bir ses duyarım uzaktan, inceden, ürperen bir
Duygu, anlatmak elinden gelmez senin söylediğimi,
Yürürsün gerisin geri, ayak direyen, direten
Bir duyguya kapılırsın, göremezsın gerçeği.
Bağlarsın gözlerini kendi elinle, düşersin
Kazdığın kuyuya. Bastırır önceden, yayılır
Tüm gövdeye, ele ayağa uyku, can gider

Bölüm bölüm dışı doğru, ya da içe, derinlere

Çekilince topluca. Kesilir gövdesel güç.

Candır bizim duyu gücümüz, onunla gerçekleşir

Tüm işler kuşkusuz. Yalnızca uyku bağlarsa

Duyu gücünü, şaşar içimizde can, çıkar

Başarıyı görmek için bir bölümü, tümü

Değil, yoksa cansız kalırdı gövde, kuşatılmış

Bir ölüm soğukluğuyla. Kalmazsa candan bir

Bölüm, saklanmazsa gövdede, küllerin altında

İçin için yanan bir ateş gibi, nereden

Gelirdi duyarlık, birden, kalkınca ele ayağa

Yeniden, bir yalım gibi közlerden yükselen?

Nereden gelir duyulara bölümcül yenilenme,

Nedendir canın karışıklığı, gövdenin uykusu

Açıklamak isterim, bırak dağılmasın sözüm.

İlkin sarar gövdeyi bir hava akımı çevreden,

Dıştan gelen çarpmalar duyarız, titretir,

Acıtır ardarda havanın vuruşları. Bundandır

Tüm yaratıkların gövdelerinde bulunması

Koruyucu bir derinin, domuz ya da sığır

Derisiyle örtünmesi, sarınması kişinin.

Aşınır gövdenin içi soluk almada, biraz,

Çeker soluğu göğsüne kişi, atar dışarı,

Uğrar saldırıya gövde iki yönden,

O evrede uzaktan gelen çarpmalar girer içine
Gözeneklerden, ulaşır öğelere, gövdesel yapıya.
Yavaştan bir yıkım başlar gövdesel bütünde,
Oynamıştır gövdenin öğeleri yerlerinden.
Canın içinde olduğu gibi; bir yandan dışa
Yöneliktir bu çarpma, gizlenir, yansır içeri
Öte yandan, gitmiştir artık öteki bölüm,
Dağılmış. Bir bağlılık var aralarında
İçten, geriye doğru değişik tepmelerde. Doğa
Kapamış ona bağdaşma yolunu uykuya dalınca.
Değişir yönü duyunun, içeri girmez artık.
Koruyacak güç kalmamış oynaklarımızı, gevşer
Gövde, gömülür uykuya, düşer bir yığın gibi
Kollar, bacaklar, bükülür dizler, çözülür
Bağlar, konar şölene uyku, havanın etkisiyle.
Bölünür besin tüm damarlara, gösterir etkisini,
Gerçekten pek güçlüdür uyku, yaygın durumunda,
Bitkinlik, kendinden geçiş, tüketir bizi, dağılma
Başlar öğelerde. Bırakır canın bir bölümü
İçe girmeyi, çıkar gövdeden dışarı, önemli
Bir yanı, dağılır yavaştan, içeride kalanı.

Düşlerin Ortaya Çıkışı

Hangi işe verirse kendini, içten, atılır,

Eskiden beri uğraşırsa kişi, hangi konuya
Saplanırsa düşünme yetisi, görülür uykuda da
Onunla uğraştığı. Savunmanlar düşünür yasaları,
Önceden görülen duruşmaları, komutanlar atılır
Düşte savaş birliklerine, gemiciler denizde yaşar,
Tutuşur sonsuz bir savaşa yellerle, beni de
İlgilendirir bu konu: Varlığın yapısını araştırmak,
Bulduğumu yurdumun dilinde düzenlemek. Böyle
Görülür düşte başka çalışmalar, sanatlar, çokluk
Bağlar kişinin anlayış yetisini, karıştırır.
Günlerce oyuna dalanlar, durmaksızın yukarda
Söylendiği gibi, oyunlarla uğraşırlar düşlerinde.
Bakış, uzun süre ayrılırsa, duyuların yöresinden,
Açar kesinlikle tinin öteki yollarını, baskın
Yapar oradan, süreklince, nesnelere öğeleri
İçeri. Böyle dalgalanır, yayılır her gün,
Eşdeğer özdeşler gözlerin önünde, böyledir
Uyanırken de oyuncuların gördükleri hep,
Yavaş, hızlı kıvıltatırlar ellerini, ayaklarını,
Böyle çınlar kulakta, duru bir ses çıkaran
Kavaldan dökülen ezgiler, tellerin konuşması,
Değişen, ışık donatımı görürler oyuncular
Düşlerinde. Çoktur böyle kişinin çabasını,
İstencini, alışkanlık gereği, uğraştığı.

Yalnızca kişiler için değil, tüm yaratıklar için
Böyledir durum. Geceleyin dinlenen çevik at,
Terler uykuda, solur derinden hep, gerilir
Kasları, bir başarıdan sonra ya da
Tüm engeller açılıp kalkmak ister gibi.
Birden çabalar av köpeği tatlı uykuda, durmaz,
Çevik, güçlü bacaklarıyla başlar havlamaya,
Koklar burnuyla yoklar havayı, koşar yabanlar
Ardınca, sık sık, yeri koklaya koklaya.
Uyanmışsa, gider görüntünün arkasından
Görür gibi olur sıçrayıp kaçarken geyiği,
Varıncaya değin yanına silinir görüntü, yanılma
Biter, uyanır, düşte görürken sürüyü, başlar
Dalaşmaya sevimli yavruları, yabancı görmüşçesine.
Ne denli azgın bir yaratılışta geçmişse kuluçkalık
Dönemi hayvanların, öyledir uykuda davranışları da.
Bir de görünürse düşte atmacanın geldiği, dolar
Cıvıltılarla birden tanrıların kırları, gece
Cıvıldaşır kuşlar, kaçışır sürü sürü, çekişme,
Kaçışma. Büyük işlerden sonra doğar büyüklük
Gönlünde yiğitlerin, görülür uykuda benzerleri,
Eylemler, ülkeler almış görür kendini krallar,
Yönetirler düşlerinde savaşları, haykırır
Tutsaklar, durduğu yerde, sıkboğaz edilmiş gibi.

Savaşır birçokları yaşamak için giderken
Ölüme, diş diş koparıyor sınırlar etlerini
Azgın aslanlar, kaplanlar, doldururlar odayı
Kalın böğürmelerle. Pek önemli işler üstüne
Mırıldanır pek çokları düşte, kırar geçirir
Kimileri, önceden, kızdıklarını, Düşmüş ölümün
Eline sanır kendini çokları korkar,
Ürperir, sarsılır, atılır sanır kendini tüm
Ağırlığıyla dağın doruğundan, titrer sıtmalı
Gibi, karışır başı, şaşar, çöker yorgunluktan,
Susuzluk bastırır, gider gibi serin kaynağa,
Ya da durur bir ırmak kıyısında, içip kanar,
Tüketircesine, yudumla akar boğazından su.
Uyanınca çocuklar uykudan, ara sıra sanır
Kendini ya bir gölde, ya bir çömlekte,
Kaldırırlar ıslanmasın diye eteklerini,
Akar gövdede toplanan sular, Labilonya
Dokumalarının gider alımı, parlaklığı.

Uykuda Boşalma

Olgun yaşın yumurtalarda yarattığı tohum
Başlarsa ergenlik çağında çıtırdamaya, dıştan
Özdeşler gelir türlü gövdelerden, yaklaşır
Ergin delikanlıya, çıkar ortaya çiçeklenen

Bir renk, bir güzel yüz. İşte bunlar, tohumla
Dolmuş, şişmiş damarları uyarır, başlar
Sevişmede görülen boşalma, bir akıntı kirletir
Üstünü, gelişmişse, beslenmişse gövdemiz uyanır
Olgunluk evresinde yumurtalarda tohum. Nesnelere
Değişik uyarılar, kıılmamalar yapar.

Sevişme Üstüne

Kıılmataır kişinin tohumunu, bir kişinin özdeşi,
Çıkar tohumlar kaynaklarından, akar gövdenin
Öğeleriyle tohum, sızar damarlardan yumurtalıklara,
Üreten erkek örnenini kıılmatacağı yere.

Şişer yumurtalıklar, uyarır tohum, uyanır istek,
Bastırın eğilimin yerine fişkirtılır tohum,
Ulaşır ereğe gövde, açınca yüreğin yarasını,
Alışkanlık sonucu düşeriz üstüne yaralı yerin.
Kan akar vurduğumuz yerden, bir bölümden,
Yakındaysa düşman gelir ona da kızıl kanlı su,
Kime atılmışsa Venüs'ün okları, kime gelmişse,
Bir çocuk gönderilir kadının dölyatağından.
Kadındır tüm gövdeden sevgiyi saçan, kurulur
Onda bağlantı, korunur onda. Atmaya bakar gövde
Çıkardığı tohumu başkasına, bu sessiz, içten
Yanan istekten çıkarır tadını sevişmenin.

Sevişme İsteğinin Bilinmesi

Venüs denir buna bizde, bundandır "sevgi"

Adını alması, budur sevginin tatlı damlalarını

İlk damlatan gönlümüze, ardından gelir soğuk

Acılar, senden ırak kalmışsa sevgilin, yakındır

Yine görüntüleri sana sevginin, fısıldar sevimli

Adını kulağıma, durmadan. Kovmak gerek özdeşlerini,

Başka konuya çevirmek için düşünsel yetiyi.

Almak gerek sevgiyi besleyen özü, özsuyu,

Başka bir gövdede kullanmak için. Tüketmekten

Sakınıp saklamak gerek, başka bir sevişmeye,

Ezici acılara, üzüntülere girişmek için. Doğar

Böyle bir yara, kök salar yıldan yıla, daha ağır,

Çekilmez olur sıkıntılarının, kabuk bağlatmazsan

İlk yaraya, ya bir kaldırım yosmasında gidermez,

Ya da çevirmezsen düşünsel yetini başka konuya

Artar günden güne acılarının.

Sevişmede Aşırılık

Kurtuluş yok acıdan kaçan da olsa, düşünmekten

Venüs sevgisinin ağına, ucuz kurtulacak sevgiler

Arar kaçanlar. Çıkarır dupduru bir sevginin

Tadını sağlam kişi, sayrıdan daha iyi.

Yanar kucaklaşmada, sarsılır, geçer kendinden,

Sevişenler, çılgınlık içinde, sevgiden,
Bu işin tadına doymak ne ellerden beklenir
Ne de gözlerden, tutarlar birbirini, sararlar
Sımsıkı, bastırırlar, şaşırır gövde, kıvrırır,
Bir de başlar birbirini dudaklardan ısırmarlar,
Öpücükler kondurmalar, dupduru bir sevişme değil
Bu, bir gizli iğnedir delen, sevişenlere acı
Veren, bu yola düşen sezer içinin yanmasını.
Yetişir Venüs, yumuşatır acılarını, koşar
Yardıma sevişmenin tadını çıkaranların,
Önler korkulur bir duruma girmeden ısırmarları,
Gizlice sokulan sevişmeyi, yalnızca gövdeyedir
Umut, yakan gövdeye, odur söndürebilen yakıcı
Yalımları, oradadır acıların kaynağı, onda
Tutuşmuş için için yalım, yoksa doğaya aykırı
Bir tutum olurdu bu, işte budur daha önceden
Bulunan, durmadan yüreği yakan, çılgın isteklerle
Tutuşturan. Yer yiyeceği, içer içeceği gövde
Sindirilir bunlar içerde öğelerce, doldurur
Belli yerleri, böyle doyunur yeme, içme
İsteği, renklenen, çiçeklenen güzel yüzlerden
Çıkan tadın gerçeği. Önemsizdir gövde için
İncecik görüntüler, boş avunmalar getirir
Yanar susuzluktan, verilmez ona kuruyan ağzını,

Dilini serinletecek bir yudum su, suyun
Görüntüleri dalgalanır içeceğin yerinde, ırganır.
Ölür susuzluktan ırmağın ortasında, bir yudum
İçeyim derken. Böyle oynatır Venüs sevenleri,
Sevginin kuru görüntüleriyle, durur gözünün
Önünde, pek yakınında, doyamaz tadına, bir çimdik
Bile koparamaz dokunduğu koldan, bacadan,
Oyalar, yanıltır gövdeyi, bir oynaşmayla.
Birleşirse birbiriyle örgenler, çiçeklenir,
Açılır ergenlik çağı çıkarınca sevişmenin
Tadını gövde, düzenlemişse kadınlık tarlasını
Elverişli kılmışsa ekmeye Venüs, bastırır
Azgın bir istekle göğüsler göğüsleri, karıştır
Birbirine ağız suları, dişler geçer dudaklara
Soluya soluya; yoksa iş çıkaramaz gövdeden
Görüntüler, gömülemez iyice biri ötekinin içine.
Gerçek bir yarışma başlamış aralarında,
Sımsıkı birleşmişler Venüs'ün eli altında,
Ayrılmaz birbirine geçen örgenler sonunu
Getirmeden tadın, büsbütün yorgun düşmeden.
Boşaltmış damar damar sevişmenin biriken
Tadını, başlar bir azalma, sönme, diner
Yanmalar, durgunluk gelir erkeğe, kadına,
Sonra başlar yine kudurmalar, girerler

Uyanan isteği giderme yoluna: Çekilir

Başa gelen, kurtuluş yok, kimseden yardım

Görmeden onarırlar bu gizli yarayı böylece.

Sevişmenin Bitimi

Başlar elden ayaktan kesilmeler, yıpranmalar,

Tükenmeler, yorgunluklar, tüm nesnelere bıkmama,

İçten kaçınma, batar gibi süzölür gözler,

Çözölür el ayak. Yerde bir Babilonya kilimi,

Ayakta Sicyon'a ayakkabıları, parlak, ışıyan

Kocaman bir zümrüt, döner altına yeşil

İşıklar altında erguvan rengi, sağlam giysi,

Sere serpe yayılmış bir kumaş, emmiş

Doyasıya Yunus'un terlerini. Gitmiş babaların

Kazandığı başa takılan bir inciye, ya da

Sakız'dan, Alinda'dan gelme bir giysiye,

Bir mantoya. Göz kamaştıran örtüler, oyunlar,

Eğlenceler, törenler, şölenler, düzenlenir,

Kadehler döndürölür, ezmeler yenir, çiçeklenen

Giyim kuşamlar, çelenkler, donanmalar. Bakarsın

Alt üst olur birden hepsi, sevişenlerin

Can damarından, yüreğinden çıkar acı damlalar

Birden, bir korkudur başlar çiçekler arasından

Titretir onu, görölunce günlerin boşa gittiğini,

Üzülür, anlar toza toprağa karıştığını, bastırır

İçten acılar, ya bulanık bir söz çıkar, işler

Derinlerine seven gönlünün, yakan bir ateş gibi,

Ya da düşünür derin derin, dolar gözleri,

Bakar başkalarına, uzun uzun sorar yüzlerinde

Bir gülüşün, bir mutluluğun izlerini.

Sevgiden Kaçılmaz

Acılar vardır en mutlu, yürekten bağlı

Sevgilerde süresiz. Bunlar mutsuzlukta sayısız,

Göz yummak, katlanmak gerek. Yukarda gösterdiğim

Yoldur en doğrusu: Çağ çağ bunlardan korunmak,

Tuzaktan kurtulmak için. Bir kez düşülmüşse

Ağa, güç değil Venüs'ün vurduğu sıkı düğümleri

Çözmek, sevgi tuzağından kurtulmak. Düşebilirsiniz

Böyle bir tuzağa sen de, sımsıkı bağlanırsın,

Yolda durmazsan, dikilmezsen kazık gibi,

Kurtulursun düşmandan, tinsel yanılmalara

Aldırmazsan, sevgilinin gövdesel eksikliğine.

Böyle yapar çokları, bağlayınca sevgi gözlerini,

Ödünç almaya kalkarlar, gerçek olmayan sevgi

Uyarılarını, birçok yetişkin, çirkin kız

Görürüz, baskındır etkileri, gönül çeken

Uyarmalarla, gülümser, birbirlerine öğüt verirler ;

Venüs'ü kızdırmaları sevişmede, utandıran,
Sıkan kötülükler gelmesin başlarına diye.
Görmez en düşkünler bile, ağır mutsuzluğunu
Sevginin; karalar, bal rengi saçlılar, toprak
Arılığından sıradan güzeller, donuk mavi
Gözlüler, Pallas denenler, meraller, kemikli,
Kurumsu, kısa boylu, ince yapılı Charitinlerden
Biri, buna karşılık dev yapılı kadınlar
Alımlıdır, göz doyurur, konuşur, kekeler, utanır,
Çıkarır tatlı sesini. Kıskanç olur, barbar olur,
Sever öç almayı, durmaz çenesi, ateşlidir bunlar.
İnce yapılıdır bu yaratık, sararır, solar, uzun
Boylu, ölmüş eskiden, öksürükten. Beslemiş Ceres
İri göğüslerinden Iacco'yu, topuz burunlu, Selene
Başlı, öpüşlere susatan kalın dudaklı Satyra.
Anlatmak istesem sonu gelmez, başkalarını da.
Çıkarsa ortaya gözler kamaştıran, alımlı yüzlü
Bir ece, dökülür tanrısal bir sevginin çeken,
Yürek oynatan güzelliği her yerinden, adı
Anılır mı yanında ötekilerin? Onsuz yaşamışsınız
Önceleri, biliriz yarattığı kıskançlıkları,
Bozgunlukları. Tütsüler elini, kolunu, boynunu,
Karşıt kokular sürünür, utanır kaçır beslemeleri,
Gülerler, eğlenirler onunla Kalır kapalı kapılarda

Sevenler, ağlar, sızlanır, süslenir çiçekli giysilerle,
Kantaron yağı serper direklere, kucaklar kapıları,
Dolar kollarını, öper. Bırakır seven erkeği kadın,
Bir soluk vurur yüzüne, yel gibi içeri girince.
Sevilir duruma gelmek için, yeniden, yol arar,
Yanık türküler söyler, karışır sulara, uzun
Süren içe kapanmalardan, deliliğine sayar bunu.
Anlar ona bağlanmanın ölümlü işi olduğunu.
Bunları bilir güzellerimiz. Uzatmak isterler
Sevişmelerin süresini, gizlemeye kalkarlar perdenin
arkasında olanları, görenlerden. Senin elindedir
Düşümsel gücün gözleriyle oyunun ötesini görmek,
Olanları açıklamak, bağışlanır eksikleri kişinin,
Densizliği, yiğitçe duyguysa, değilse tatsızdır.

Sevgi Duygusu Topludur

İkiyüzlü değil her zaman, sevgiye susayan,
Erkeğin kollarına atılan kadın, bütünleşen,
Öpücüklerle ağzının suyunu akıtan, emici dudaklarla
Kendini bırakan kadın. Yürekten yapar bunları,
Çırpınır, can atar, değişik tadına bakar, ister.
Bu yolla döllemez tavuklar, sığırlar, kısraklar,
Koyunlar, yabanlar, erkekten döl alamazlar, onlarda
Kudurmuşsa dölleme isteği, yaratılışları gereği

Soydan gelir sevişme ataklığı, uyarır,
Birleştirir iki kişiyi karşılıklı sevişmeler,
Görmez misin, katlanırlar ortak acılara sevişmede?
Çırpınır çözülmek için köpekler, ortalıkta
Görülür sık sık, uğraşırlar ayrılmak için,
Ayrılamazlar yine de, düğümlemiş onları içten
Venüs'ün sağlam bağları. Kurtulamazlar tadına
Doymadan sevişmenin bağlarından, söylediğim gibi,
Ortaklaşadır birleşmenin tadı ikisinde de.

Soyaçekim Sorunları

Tohumlar karışır, üstün gelirse kadın, tadın
Verdiği güçle sevişmede, koynunda erkeğinkine,
Anaya benzer çocuklar, onun tohumundan bu,
Baskın çıkarsa baba benzer ona çocuklar.
Birleşir ana-ata özellikleri iki yapının
Kuruluşunda, birbirine karışır çocuklarda.
Büyük çocuklar ana-babadan çiçeklenerek,
Sonradan. Uyarır öteden sevişmenin suyu
Ulaşır ergenlere Venüs'ün tohumları, çatışır
Yalımlar karşılıklı, ne yenen, ne yenilen.
Benzer çocuklar ataya, nineye, yansıtırlar.
Pek çok öge gizli ana-baba gövdesinde,
Kaynaşan, bunlar soyaçekimle atadan ataya

Geçer, bundan benzer çocuk atalarına. Bundan

Çıkarır Venüs türlü yaratık biçimlerini.

Düzenler atalara çeken tüy örtüsünü, sesleri,

Kuşakları, yüz, el, ayak, gövde soyaçeker, gerekli.

Babanın dölünden gelen dişi, doğar anadan

Öyle, dişice özden; birleşir iki tohum,

Bir doğumda. Birine benzer, ötekine benzemezse

Çocuk, ya ananın, ya atanın soyuna çekmiş demek.

Kısırlık

Engeldir tanrısal güç, kimi doğumlara, güzel,

Tatlı bir yavrunun ağzından "baba"nın çıkmasına,

Soyun sürmesine; böyle sanır çoğu, gider sunağa

Üzülür, kanlı, buğulu adaklar sunar Venüs'e döllesin

Diye erkekler bol tohumlarla kadınları, olmazsa

Yererler tanrı bilicilerini, dilekleri. Verimsizlik

Var burada, ya kalın, iridir dölleyen tohum, ya da

İncedir, kaygandır uygun olandan. Duramaz ananın

Dölyatağında, incecik tohum, kaygansa akar.

İşe yaramaz kalın tohum, sıkıdır. Fırlamaz ileri

Yetmez itiş gücü, girmez içeri, karışmaz kadının

Dölüyle. Başka erkekten yüklenir kadın, doğurur,

Çoğaltır boyunu. Böyledir erkekler de, başka

Kadını doğurtur, sürdürür soyunu, kurtarır ileri

Yaşını. Tohum tohumla karışır, uygun gelirse
Gerçekleşir doğum. İri, kaygan erkek tohumu
Birleşebilir iri, kaygan kadın tohumuyla,
Buradadır dirimin besini, irileştirir tohumu
Kimi besinler, kayganlık, incelik verir içerde.

Sevişmenin Türleri

Gerçekten çok önemli, erkeğin kadınla birleşme
Yöntemi, yanılır birçok erkek, dört ayaklılar
Gibidir en iyi birleşme kadınla, kolay ulaşır
Tohum dölyatağına, yüzükoyun, göğüs değmez yere,
Yukarı kaldırırsa kadın kalçalarını. İşine gelmez
Kadının açgözlü, aşırı davranış, gebeliği önler,
Ancak, direnmeye yol açar. Sallarsa kalçalarını
Engeller erkeğin tat almasını sevişmeden,
Çıkarır evlekten saban demirini, oynak gövde
Kıvırmaları, dalgalı çalkalamalar; sapar erkek
Tohumu yönünden, orospular böyledir, çıkar gereği,
Gebe kalmamak için. böyle duyurmak ister Venüs
Erkeklere kolay sevişme tadını, bıktırıcıdır bunlar
Bizi karılarımızdan, tanrılardan, Venüs oklarından,
Çıkarsız, az güzel de olsa sevilen bir kadın.
Kendi yapar etkisini, güzellik, beğenilir onlarda,
Eylemlerinde, esen yaşanır onlarla, sevecen, duru,

Alışkanlıkla düzenlenir sevişmeler, Sık çarpmalar,
Az tatlı, az titretici olursa sürer gider etkisi,
Dayanılmaz, karşı çıkılmaz ona. Görmez misin
Nasıl akan damlalar oyar kayaları, günlerin
Geçmesiyle, taş üstüne düşerek. Böyledir sevişme de.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Epikuros'a Övgü

Kimin elinden gelir böyle gür bir sesle
Bu türküyü söylemek, varlığın yücesinden,
Buluşlarımızdan değerler getiren bir şiiri
Söylemek? Nerde o saygıdeğer sözlerle kutlanması
Gereken? Anlığın derinlerinden, yollar açan,
Yığınla altın getiren, araştırmaların ürünlerini
Bize bırakan, yok ölümlüler soyunda, bence
Onun yaptığını yapacak, bilelim diye gerçeği
Kurmuş bir yüce düzen, tanrıdır o, tanrıdır, ışık
Saçan Memmius, tektir, bilgeliği bildiren, evren
Görüşü deyip alıştıığımız. Odur karmaşasından
Kurtaran dirimin, bizi durgun sulara götüren,

Dalgalardan kurtaran, karanlıktan aydınlığa
Çıkaran, korkuyu dağıtan. Vur ölçüye, düşün
Tanrıların neler bulduğunu, önceden, Ceres
Bulmuş buğdayı beslensin kişiler diye, söylence
Budur, armağan etmiş Bacchus yürek oynatan
Sevinci, asmanın özünden doğan. Yaşanabilir
Bunlardan uzak, yaşayanlar var öyle, şimdi de,
Arıtılmamış yürek, nerde mutlu yaşamak.
Doğrudur o'nu bir tanrı diye görmemiz,
Onun öğretisidir yayan çok uzaklara,
Kalabalık toplumlara, bir sevinç içinde
Yaşamının tatlı avuntusunu. Ayrılırsın gerçekten,
Uzaklaşırsın, düşünürsün yükselmek için neler
Yaptığını Herkül'ün, ne yaparmış bize Nemeaeus'un
Uçurum ağızlı aslanı, azgın Arcadius domuzu?
Girit'in boğası, Lerna'nın ejderi, Hydra ağılı
Yılanlarla demir giysilere bürünen? Nedir
Üç gövdeli Geryon'un verdiği sıkıntı, Diomedes'in
Burunlarından yalımlar çıkararak, soluyan azgın
Atlarının, Trakyalıların Bistonia gölünde, Imaros
Tepelerinde yaptığı? Önce Stymphala'nın yüce
Kuşları, Hesperidlerin bahçelerinde altın
Işıltılı elmaları koruyan, dev halkalarla
Ağaçların kütüklerini saran keskin bakışlı,

Pullu ejderler neden korkutur bizi, engin
Okyanus kıyılarında, ne birimizin sokulabildiği,
Ne de bir yabancının gidebildiği yerlerde?
Ne yapabilirdi bize, öldürülen devletlerden biri
Yaşasa? Yeter yeryüzüne korku salması devlerin,
Hepsi boş, yüksek dağlarda, kırlarda, ormanların
Sık, gür yerlerinde, yaşadığımız bölgelerde, üzmesi.
Arınmamış içimiz korkulur nesnelere, istenmeyen,
Karşı koyulması gerekenlerden. Neden kemirir
Kişinin yüreğini bu yutucu, korkutan sıkıntılar,
İlgilenmeler, etkili? Nedir kendini beğenmişlik,
Uyarma, bu dönüş, saygısızca davranışlar? Hangi
Yıkıntıdır doğan bu bitmez saçmalıklardan?
Kim kurtardı bizi bu baskılardan, acılardan,
Kötülüklerden, savaşlardan? Yok mu tanrılardan
Bununla ilgilenen biri? Anlatmış bunları, kendi
Ürünlerinde güzel, ölümsüz tanrılardan gelen
Tanrısal yetili kişi, açıklamış varlığın yapısını,
Sözleriyle, koymuş ortaya. Aydınlık izindeyim,
Kurduğu düzenin yolundan, ardından gidiyorum,
Ondandır, öğrettiklerim, bu düzene borçludur
Varlığını, doğuşunu, yaşayan, sergilenen, çağın
Kopmayan, sağlam yasaları, kuruluşunu da.

Tinin Geçiciliği

İlkin ölümlü bir özden kurulmuş, öyle bulunmuş
Tinini yapısı, yaratılmıştır o da, dağılmadan
Kalamaz uzun süre tin, koruyamaz kendini.
Yanıltır düşte özdeşler bizi, ölenlerin yaşar
Görünmeleri. Öğretinin sonucu gereği kanıtlamam
Uygundur evrenin ölümlü nesneden kurulduğunu,
Benzer yapıda olduğunu. Bu özdeksel birleşme
Yeri, göğü, denizleri, yıldızları, ay yuvarlağını
Topraktan çıkan canlı kemiklerini, ortada yokken
Bir nesne, kanıtlamam gerek bunların kaynağını.
Kişi soyu nesnelere adlandırmakla nasıl değişik
Diller yaratmış, nereden tanrı korkusu girmiş
İçimize, yeryüzünün dört yanına yayılan kırları,
Sunakları, gölleri, tapınakları, tanrısal görüntüleri
Koruyan kutsal korkuyu açıklamam gerekir.

Yıldızların Devinmesi

Anlatayım güneşin yörüngesini, ayın dönüşünü,
Doğanın, onları dönerken yöneten gücünü.
Düşünürüz bağımsızdır yıldızlar, dönerler
Yerle gök arasında süresiz, yalnızca yemişlere,
Diri varlıklara uzatır yardım elini tanrılar
Düzen verirler yönetime diye. Şaşar gerçekten

Tasasız, kaygısız yaşadığını öğrenen tanrıların,
Kendi başına yürürken birçok iş, başımızın
Üstünde, boşlukta geçen olayları görürken.
Birtakım kimseler kapılır eski inançlara,
Benimser acımasız beylerin tusaklığını, inanır
Onların gücüne, yazık. Bilmez düşkün kişi
Neyin olup neyin olamayacağını. Onu etkileyen
Gücün her yandan çevrildiğini, sınır taşını.

Evrenin göçüşü

Kalan konular üzerinde durmak istiyorum
Uzun uzadıya, ilkin bakıver denize, toprağa,
Göğe, üç kattır onların yapısı ey Memmius,
Üç kattır onların özdeği, üç kattır değişik
Biçimi, üç kattır onların iç yapısı, bir yığın
İçindeymiş başlangıçta tüm varlık, dağılmış
Binlerce yılın koruduğu evrenin yapısını
Kuran yığın. Gizlemek değil yeri, göğü
Korkutan, yok etmenin düşüncemizde ne denli karışık
Sorunlar yarattığını, bunları sözle kanıtlamanın
Bana ağır geldiğini kaygım, gerekirse söylemek
Önceden olduğu gibidir bunlar, ne gözle görülür,
Ne elle tutulur. Son çıkar yol bunların kişinin
Yüreğine, düşünsel yetinin tapınağına girdiğini

Söylemektir, birkaç söz etmişim onlardan yine.

Kim bilir ya benim söylediğim, ya senin göreceğin

Gibi, yerin sarsılmasıyla birdenbire yok olur

Tüm varlık. Yönetici kadın, Fortuna vurur bizi

Boyunduruğuna. Yalnızca usumuz öğretebilir bize

Bir olay olarak bunları, çatırdayan bir çöküşle

Evrenin de yıkılıp gideceğini, burada.

Canlılar - Cansızlar

Başlamadan bu konuya; bu güvenli, kutlu

Sözlere temel koyan Pythia'nın, sunakta

Apollo'nun "üçayaklı"sı, Daphnesi üzerine söylediği

Bilicilikleri sayıp dökmeye; isterim bilgi vermek

Sana, bilginin sözleriyle avutmak, umut için.

Dinci düşüncelerden, kuruntulardan korkarak, sanmayasın

Göğün, yerin, denizin, ayın, güneşin, yıldızların

Tanrısal olduklarını, sonsuzlukta kalacaklarını.

Sanma sakın, Gigantoslar soyunda olduğu gibi,

Bilinmedik suçlar yüzünden, korkunç cezalar

Göreceğini bunların. Evreni yıkan, güneşi

Söndürmeye kalkışanların. Onlar ölümsüz olmak

İstemişler ölümlü bir ağızla, tanrısal değil

Nesneler, bunlar gibi. Yakışmaz tanrısal

Yörelerde görünmeleri, tanrısal sayılmaları.

Birer kavramdır bunlar, gerçek değil, dirimsel

Devinimler onlarda, duyu gücünden yoksundur.

İnanılmaz tin gücünün, ya da usun rasgele

Bir nesneyle bağdaştığına, yoktur uzayda

Bir Ağaç, tuzlu deniz suyunda bulut, balıklar

Yaşayamaz tarlalarda, odundan kanın, taştan

Özsuyun çıkmayışı gibi, bellidir yerleri

Nesnelerin gelişmek, var olabilmek için.

Tinle Gövdenin Bağlılığı

Var olamaz, gelişemez tinin özü gövdesiz,

Kandan, sınırlardan ayrı; karşıtı olsa bunun

Önceden tinin gücü, ya başta, ya omuzlarda,

Ya ayaklarda, ya da rasgele bir yerde bulunur,

İçinde yerleşirdi kişinin süresiz. Konmuş

Gibi belli bir kaba, biz de görürüz gövdemizde

Böyle belli düzenin bulunduğunu, gelişmekle

Var olmanın birbirinden ayrı olduğunu.

Gereklidir bilmek tin gibi canın da, gövde dışında

Bir bütünlük içinde yaşama gücü olmadığını.

Ne yeryüzünün kucağında, ne güneşin ateşinde,

Ne gök boşluğunda, ne suda yaşayabilir gövdesiz.

Yoktur bunların tanrısal bir gücü, hepsinin

Bir yaşamsal etkinlikle donatıldığı gerçek.

Tanrıların Konak Yeri

İnanılmaz tanrıların evrende özel bir yeri
Bulduğuna, orada oturduklarına, çok incedir
Yapısı tanrıların, duyularımızdan uzak onlar,
Görülmezler tinsel kavrayış gücüyle. Kayarlar,
Ne elle tutulur, ne dokunulur, nesnel varlık
Değil onlar dokunulan. Dokunmaması gerekir
Dokunulmayanın da. Benzemez bizim yerlerimize
Onların yerleri de. Uygundur yerleri incecik
Gövdelerine, anlatırım sana onları ayrıntılı.

Evreni Tanrılar Yaratmamış

Kaynağıdır kişisel sevginin yaşanan evren,
Bu yüzden tanrılar düzenlemiş onu sınırlar,
Öyle savunurlar, övülür tanrıların yaratması
Diye tadına doyumaz evren, bundanmış sonsuz
Yaşamı, bozulmadan, dağılmadan kalışı sonsuzca.
Bu yüzden suçmuş, tanrıların, insanlar otursunlar
Diye kurdukları evreni, günün birinde,
Temelinden yıkmaya kalkışmak, onu yermek, sövmek,
En yüce varlığa karşı direnmek, yalan söylemek,
Delilik bütün bunlar Memmiusum, düzmece.
Ne kazandırır bu mutlu ölümsüzlere bizim
Sungularımız? İlgilenirler mi yaptıklarımızla?

Hangi olay bozmuş sessiz yaşayan tanrıların

Esenliğini, özletmiş onlara ilk yaşama dönmeyi.

Bir değişiklik var sanırım, eskileri yanıltan

Bu durumda, geçmiş günleri mutlu yaşayan;

Acı, üzüntü bilmeyen çıkarır mı eski tadı

Yeniden? Yaratılmadan ne getirdi bize, kötü

Konusunda, karanlıklar, acılar içinde geçmişse

Günleri evrende, yaratılış gününden, aydınlığa

Çıkmadan önce? Sürdürmek ister dirimi, yaşamayı,

Bir de doğunca kişi, çıkardıkça tadını doyunca.

Kim var yaşamın tadına varamayan,

Kötüyü gören, doğmadan, derin düşünmeden?

Evren Doğanın Yapıtıdır

Nereden gelir ilk örnek, nesnelere doğmasında,

Yaratılmasında kişi kavramının tanrı düşüncesinde?

Nereden görüyor, nereden biliyor düşünsel yetide

Tanrılar yaratmak istedikleri varlığı? Nereden

Öğreniyor tanrılar ilkelerin güçlerini, onların

Düzen değiştirme yetisini, doğa vermezse

Yaratmanın ilk örneğini, kendi kendine?

Bilinmeyen bir çağdan beri ilk öğeler dıştan

Gelen değişik çarpımlarla devinirler, birbirine

Geçerler, kaynaşır birleşirler, öz ağırlıklarının

Etkisiyle, geçerler birleşmenin nedeni yollardan,
Değişik düzenler içinde bütünleşirler, kurabilmek
İçin aralarında bir bağlantı, sonradan.
şaşılası değil böyle bir yol aması,
Ardarda gelerek dizilmesi, yerleşmesi, bu yöntemle
Yeni bir evrenin süresiz, bugüne değin gelmesi.

Evren Eksiktir

Bilemesem ilkelerin özünü bile, yine de,
Çekinmeden, göğün incelenmesine, başka nedenlere
Dayanır, eksikliklerle dolu evreni bizim
İçin yaratmadığını söylerdim tanrıların.
İlkin, kuşatılmış göklerin dev örtüsüyle yer;
Pek azı kalmış oturulur türde, dağlar, yabanlar,
Ormanlar, bataklıklar, kayalıklar, engin ller,
Karaları birbirinden ayıran denizler kaplamış.
Yoksun kılınmış ölümlüler için ikisinden.

Burda yakan, kavuran sıcaklıklar, orda
Durmadan yağan karlar, dondurur lmlleri.
Arta kalan olur tarla, kaplanır devedikenleriyle,
Emek tketer, bakar kişiler, basar ağır belin
stne, inletir elverişli kılmak için yaşama
Toprağı, amazsak derin evlekler sapan
Demiriyle, ıkarmazsak güneş ışığına tohum

Ekmede, ykselemez ıslak havaya kendince,
Gsteremez kendini toprak. Bunlar gibidir hepsi,
Yorucu çalışmadan sonra ortaya çıkanın, toprakta
Yeşeren, ieklenen, gz kamaştıran, sarartır
Güneş ışığı, kavurur taşkın sıcaklık ekinleri,
Ya birden bastıran yağmurlar bozar, çürütür,
Ya ağır bir gece soğuğu dondurur, ya da
Dağtır, götürür esen yeller uzaklara.
Neden besler, çoğaltır doğa korkunç yabanları,
Karada, denizde insanlara korku salanları?
Neden getirir gz bulaşıcı salgınları?
Neden sırasız gelir ölüm, gününden önce?
Neden ölür bir ocuk, azgın dalgaların kıyıya
Fırlattığı bir gemici yaşam gücünden yoksun,
Çıplak bir direk gibi durur,
Kıvrandıran sancılar içinde bir ananın
Karnından getirir ışıklar ülkesine onu
Doğa, doldurur yakınmalı çığlıklarla ortalığı
Budur doğanın düzeni. Bekler birçok acılar
Onu yaşamda, öte yandan renk renk koyunlar,
Sığırlar, yabanlar büyürler, ne şakırtılar
Gerekir onlara, ne besleyen sütanne okşamaları,
Peltek konuşmaları; ne yılın değişik evrelerine
Uygun türlü giysiler, kargılar, varlığını korumak

İçin yüksek duvarlar gerekir onlara. Varsıldır

Yeryüzü, doğanın yaratıcı güdüsü, doğar

Ne varsa, bu yöntemle, birbirinden.

Bölümlerin Yaşamı Bütüne bağlı

Bence, yeryüzü, yeğnik canlar, su, havanın

Islaklığı, yakan sıcaklık, evrenin genel yapısı

Gereğidir. Özdekten gelir doğuş, batış, evren de

Özdekten oluşmuş, pek yerindedir Bütün'ün de,

Bölümlerinin de, kurulmuş özdekten doğması,

Ölümlü özdeşlerden oluşması böyledir kural,

Ölmek de var doğmak gibi. Görürüm yok olduğunu

Evren bölümlerinin, yenilerin doğduğunu, bilirim

Günün de, yerin de başlangıç evresi olduğunu.

Dört Öge De Geçicidir

İnanma sakın yok olduğunu, bittiğini söylersem

Ateş gibi yeryüzünün de ölümlü öz taşıdığını,

Suyun, yelin geçiciliği yüzünden kuşkulanma

Sakın yeniden doğduğunu, büyüüp geliştiğini söylersem.

Yeryüzü Üzerine

Önceleysin dağılır, tozar yerin önemli bölümü,

Taşkın sıcağından güneşin, kişilerin ayaklarından,

Sislerden, bulutlardan gelen çarpmalarla toz olur,
Yayılr boşlukta azgın yellerle, dağılır.
Çözülür bir bölümü iplik gibi, yağmur azınca,
Dökülür, akar evlek evlek, oyar yeri ırmaklar,
Didikler, beslenir, çoğalır toprak böylece,
Bir elle verir, ötekiyle alır, önce besler
Doğurduğunu, sonra yutar, bütün varlıkları,
Çoğalmak içindir azalmak, dolar deniz yeniden.

Su Üzerine

Akar ırmaklar, çaylar, dereler, gelir kesilmeden
Yeni sular. Ne dersin? Kanıtlıyor gerçeği tüm
Akan sular oylumlardan; yükselir buğular sudan,
Yüzeyden, yayılmaz Bütün'e bir ıslaklık. Süpürür
Azgın yeller deniz yüzeyini, bir yandan.
Götürürler gökte güneşin emdiğini, sızar su
Toprağın içine, süzgeçten süzülür gibi, akar
Sıvanın özü topraktan, çökelti kalır yatağında
Böyle doğar topluca sudan türeyenler, dökülür
Parlak renkli havadan yol bulunca kendine,
Kayganlık verir ayaklarımıza, toprakta.

Yel Üzerine

Bir sözüm var yel üzerine, durmadan, yavaştan

Kendi varlığı içinde değişmeler gösteren,
Nesnelerden çıkan ne varsa, alır engin havanın
Denizi kendi varlığı kapsamına. Giderilmezse
Nesnelerin eksikliği, verilmezse onlardan çıkan
Özdekler geri, dönüşür havaya varlık, çoktan,
Durmadan doğar hava başka özdeklerden, sonra
Döner geldiği öze yeniden, böyle sürer
Tüm nesnelerde karşılıklı dönüşmeler, sürekli.

Ateş Üzerine

Gökçe güneş, tükenmez kaynağı ışıkların,
Gökten aydınlık yağdırır süresiz, yeni, tümden
Onarır azalan ışıkları, tükenir düştüğü yerde
Bu parlaklık, eksilir ışımanın kaynağı. Şundan
Anlayabilirsin bunu: Başlayınca bulutlar kaymaya
Güneş altında bozulur ışığın parıltısı, azalır,
Söner, birden, parlaklığın alt yüzeyi,
Kararır ortalık, bulutların gittiği yerde
Bundan anlarsın, süresiz beslenmesi gerekir
Işık kaynağının hep, tükendiği için. Kaynaktan
Çıkanın yeri doldurulmazsa, göremeyiz nesnelere
Güneş aydınlığında, başka türlü. Vardır bizim de
Işıldıklarımız, ırlarımız, sisli yalımlarla ışık
Verirler. Böyle benzer yolda gönderir güneş

Yanma yardımıyla, sürekli, ışınlar, titreşir
Yalımlar boyuna, bozmaz ışık akımlarını
Uğraşır ateş, ışığın yok olmasını, yeniden
Doğan yalımlarla gidermeye kalan boşluğu.
Düşünmek gerekir, bu nedenle, güneşin, ayın,
Yıldızların ışıklarını, süresizce, yenilediğini.
Tükenir, durmadan, onların yalım kaynağı. İnanma
Sakın bunların bozulmaz, dağılmaz olacağına.

Taşlar

Görmez misin taşların da yenildiğini zamana?
Yükselen kulelerin yıkıldığını, esintilerin
Kayaları dağıttığını, tapınakların, tanrı
Çizimlerinin gevşeyip çatladığını, yazgının süresini
Tanrıların bile uzatamadığını, doğal yasalara
Bir nesnenin karşı duramayacağını, anlamaz mısın?
Görmez misin nasıl çöktüğünü büyüklere dikilen
Anıtların, eski durumlarını? Yuvarlanmaz mı dağ
Tepelerinden kocaman kayalar, zamanın ağır basan
Gücüne karşı sonsuzca direnenler? Yuvarlanmazdı
Onlar, çok eskiden beri yılların yıkıcı gücüne
Karşı direnebildiler, aşınmasalar, tepelerden.
Gök Üzerine

Bir de yukarı çevirelim gözlerimizi, yeryüzünü

Dört yanından çevreleyene, gerçekse söylenenler

O doğurmuş yaşayan, ölen tüm yaratıkları.

Ölümlü nesnelere kurulmuş o da. Kendinden doğuran

Başkasını, çoğalan tüm nesnelere

Gereklidir eksikliğini gidermesi başkalarından.

Evrenin Gençliği

Bundan başka, belli bir doğum günü olmayaydı

Yerle göğün, sonsuz, süresiz olurlardı onlar da

Bugün: Neden ayrı türküler söylemez birbirinden

Ozanlar Troya'nın gördüğü yıkım konusunda?

Thebaililerin savaşları üzerine? Nereye göçmüş

Bu sayısız yiğitler, neden çiçeklenmez ünleri

Sonsuzluk içinde? Oysa evren gencecik, dipdiri

Yeniden doğmuş gibi, aşılıyor üstünden eski

Çağların, böyle düşünüyorum ben. Bu yüzden doğar,

Düzenlenir, ayrılır birbirinden yapıcılık işleri,

Gelişir, katılır gemi yapımına yeniden, çok yeni

Ürünler koymuş ortaya o ezgisel yapıcılık

Çok yakın bir geçmişte kurulmuştur bu doğanın

İncelenmesi, düzeni, yapısı, öğretisi. İlkimim

Ben öncülerin, bu konuda, ana dilde yeniden

İşleyebilen. İnanırsan tüm bunların önceden

Var olduğuna değışmeksizin, sonradan kişinin

Yanıp tükendiğine, ya da yeryüzünde kentlerin
Büyük depremlerle göçtüğüne, ardı kesilmez
Yağmurlardan doğan sellerin ortalığı bastığına,
Kapılmışsan elinde olmadan yerin de, göğün de,
Gelecek bir günde batacağına da inanırsın.
Böyle bir yıkımla göçeydi evren, sarsılır,
Dağılır dört yanından, böyle bir batışın
Doğmasından, kötü. Durum olmazdı başka türlü
Biz ölümlüler için de, biz de uğrardık
O yıkımlara, tutulurduk onlardan gelen kötü
Salgınlara, çağırırdı bizi de ölüme doğa.

Evrenin Yapısı Sürekli Değil

Ne varsa sonsuzca kalması gereken, ya sağlam
Bir yapısı, kuruluşu vardır tüm çarpmalara
Dayanan, ya da güçlü bağı var bölümlerinde,
Bırakmaz dıştan özüne girecek bir nesne,
Sımsıkıdır yapısı. Ya yukarda söylediğim
Özdeğin kurucu öğeleri türündedir, ya da sonsuz
Dayanabilendir, sarsamaz, yıkmaz onu çarpmalar,
Özdeksiz bir boşluğu vardır, dokunulur türden
Değil, çarpma da yoktur onun için. Dağılmış,
Çözülmüş bir nesne var uzayla çevrilmemiş
Orda. Böyledir sonsuz, ilkesiz Bütün, ne yayılan,

Açılan nesnelere dışına taşan bir uzay
Vardır, ne de güçlü bir vuruşla içten dağılan
Özdeksel özler. Boşluksuz bir yığın değil
Evrensel yapı, söylediğim gibi karışmış öğeler
Nesnelerin içindeki boşluklarla, benzemez
Evren nesnelere yoksun bir boşluğa, sonsuz
Uzaydan rasgele yayılabilen, bize gelen,
Çarpan, tüm evreni çevrıntiler içinde sarsan,
Çöktüren, bambaşka bir yıkıma uğratan, yokluğa
Sürükleyen nesnelere. Yoktur yıkılış engin
Uzayda, sınırsız enginlerde, bir çöküntünün evren
Duvarlarını koruyan, yıkıcı güçlerden kurtaranlarda.
Ne gökte kapanmış ölümün kapıları, ne güneşte,
Ne yerde, ne denizlerin engin sularında, yine de,
Açılmış korkunç ağızla bekler pusuda.
Artık benimsemem gerekir senin de, yok olucu
Değil tüm varlıklar, bir yandan yaratılırlar,
Yoksa tüm ölümlü öz taşıyanlar oluşamazdı
Sonsuzluktan, karşı duramazdı zaman azgın
Gücüne kendi varlığını sürdürmek için.

Ateşle Suyun Savaşı

Sen, evreni kuran güçlü öğelerin birbiriyle
Savaşından, bu kötü kardeş kavgasından anlarsın

Sonsuz bir çekişmenin sürüp gittiğini. Tüketir
Böyle suları güneş, sıcaklık, böyledir başarı
Onlarda. Bir sonuca varmak için uğraşırlar.
Ancak ulaşan olmamış başarıya şimdiye değin.
Birçok yedek kol gönderir ırmaklar, çıkar
Denizlerin dibinden, basar gibi korkutur
Evreni, basamaz yine de, esen yeller süpürür
Yüzünü denizlerin, böyle yitiyor gökte güneşin
Emdikleri, sular ulaşmadan ereğe savaşırlar,
Boğuşurlar birbirleriyle, terazinin dili gibi
Aralarında, önemli, çekişmeli çizgiler oluşur.

Phaeton'un Düşmesi

Ateş, bir kez yakmakla, sağlamış başarıyı,
Bir kez sular üstün gelmiş karalara, söylence
Böyle diyor. Günün birinde baskın çıkmış
Ateş, yakmış önüne geleni, geniş alanları,
Azmış, şaşırılmış yolunu kalkıp dört nala,
Sürmüş ardından koşulu, güneş arabasını,
Çekmiş karaları göklere, sürütmüş. Öteden
Köpürmüş yücegüçlü baba, çok kızmış, ateş
Kesilmiş, birden fırlatmış arabadan yalım
Saçan yıldırımlarla saygısız Phaeton'u yere.
Gelmiş düşerken oğluna, yardıma güneş, almış

Ondan evrenin sonsuz ışıldağını, koşmuş
Eşinen, titreşen, oynaşan atlarını yeniden
Arabaya, almış eline dizginleri, yöneten
Olarak, kurmuş evrende düzeni, budur öykü.
Ayrılmış gerçekten, eski Grek ozanları. Yalnızca
Ateştir buyruğu yürüten, sonsuz uzayda
Sayısız ateş ögesi olduğundan. Yenilir
Saldırınca başkaları, çöker evren, azalır
Gücü, yanar kavuran buğular içinde.

Nuh Tufanı

Kabarmış sular, masallara göre, bir gün,
Karışmış dalgalara sayısız ili kişilerin, gömülmüş
Dibe, sonra çekilmiş taşkınlara, gömülmüş yerler,
Yağmur dinmiş, durmuş ırmakların taşması.

Evrenin Ortaya Çıkışı

Açıklayayım bir diziye göre, sıkışan, birleşen
Özdeğin yeryüzünü kuruşunu, göğü, ayı, güneşi,
Denizin dibini düzene koyuşunu. Tüm nesnelere
Kuran öğelerin kuşkusuz kesindir, sezgisi
Olmadığı, devindiren, düzenleyen, biçimleyen.
Tüm öğeler, eskiden beri, değişik dış çarpımlarla,
Özgül ağırlıklarıyla kımıldar, birleşir, yayılır,

Sürekli bir bağlantı kurar, kendi aralarında.

Dağılır sonsuzlukta ögeler, çözülür birleşen

Bölümler, ayrışır, sonra birleşir yeniden, oluşur

Yer, gök, deniz, canlılar, böyledir evrensel

Kuruluşları sağlayan kurucu ögelerin işlevi.

Ögelerin Çevrintisi

Eskiden, ne ışığıyan güneş tekerleği görünürdü

Yükseklerde uçarken, ne engin uzayda dönen

Yıldızlar, ne deniz, ne gök, ne kara, ne hava,

Ne bize uzaktan görünenler benzerdi bunlara.

Daha yeni, güçlü bir akım yükselmiş,

Değişik türde çıkmış ögeler evreninden bunlar.

Onların değişik biçimli, türlü olmasından

Doğar davranışlarına özgü sürtüşmeleri, böyle

Karışır, kaynaşır, sağlanır birbiriyle birleşme,

Onların ağırlığı, çarpışması, devinmesi, kaynaşıp

Ayrılması bu yöntemle gerçekleşir, bundandı

Tek tek kalamayışları, özel bağlantılarla,

Yapamazlardı, aralarında, uygun devinmeyi.

Bu yüzden başlamış onlarda bir bir, ayrı ayrı

Bölünmeler. Böyle katılmış benzer benzere,

Çözülmüş evren, ayrılmış ögeler birbirinden

Düzenlenmiş ilkeler, kurulmuş onlardan büyük

Nesneler; ayrılmış yerden yüksekte gök, yer

Denizden, ıslaklık sudan çıkmış, bu yolla

Ayrılmış salt ateş de havadan.

Dört Öğenin Kuruluşu

Açıktır, ilkin, toprak öğelerinin birleşmesi, ağır,

Birbiriyle kaynaşır olmalarından, onlar evrenin

En altında yer almak için ortaya doğru itinirler.

Ne denli, sıkı, birbiriyle geymelenirse öğeler,

O denli katı, yoğun olur özdek, ondan doğan

Deniz, ay, güneş, bir de yıldızlar, evrenin kocaman

Çevresini kuşatırlar. Öğelerdir tüm bunları kuran,

Düz, yuvarlak öğeler, çok küçük toprak öğelerden

Kurulur bu kocaman "Büyükük". Toprağın gözeneklerinden

Yükselir, ilkin, ateşi taşıyan hava, öteden, beriden.

Pek yeğniktir ateş özleriyle birlikte yukarı

Fıskıran buğu, bu olaylar başka değil yaşamda

Gördüğümüzden. Günün altın kızılığında, inci

Çiğlerle süslenmiş çimenlerde, yansılıkça kızıl

Güneş ışığı, yükselir deniz kıyılarından sürekli,

Akan ırmaklardan buğular, görürüz, tüter toprak.

Toplanır birikirse yukarda bütün buğular,

Sıkışır, yoğunlaşır, katılaştır, kaplar gökleri

Onlardan doğan bulutlar. Böyle kucaklamış, sarmış

Kollarıyla yürekten, yumuşak, akışkan hava

Genişleyen, dökülen, yayılan özlerle, tüm varlıkları.

Ayın, Güneşin Oluşu

Gelir bu olayın ardından güneşin, ayın oluşumu,

Döner gök alanında onların yuvarlağı, ne toprağa

Dayanır, ne güçlü havaya. Ağır değil, batmaz

Onlar, yağnik de değil, çıkmaz çevrenin dışına.

Yuvarlanırlar orta yerde, bağımsız varlık olarak,

Evrenin, bütünü birer bölümü durumunda, bizim

Gövdemizde devingen, durağan örgerler gibi,

Devinirken öteki, kımıltısız, durur beriki.

Denizlerin Oluşumu

Batmış toprak, yayıldığı mavi enginde,

Öğeleri birbirinden çözülnce, doldurmuş

Kocaman oyukları tuzlu bir karışımla.

Bir yandan çevresini kuşatan havanın sıcaklığı,

Bir yandan güneşin ışınları, bastırmış, sıkıştırmış

Yeri uçlarından, yoğunlaşan yeryüzü çekilmiş

Orta alana, türlü terler dökülmüş gövdesinden,

Bu ağır basınç yüzünden, artırmış, büyötmüş

Denizi, yüzen ovaları, öylesine çoktu ateşten

Çıkan öğeler, kaçıyorlar dışa doğru, işte bunlar

Ulaştı yerden, yüksek gök tapınağının daha
Yoğun olmasını sağladı. Ovalar batarken burada,
Tepeler yükseliyordu orada, yuvarlanmazdı kayalar
Derinlere, uygun yer yapamazdı kendilerine özgü.

Dört Ögenin Düzenlenmesi

Sıkı, yoğun özdekten olur toprağın ağırlığı,
Böyle akmış toprağa evrenin çamuru, ağırlığı
Nedeniyle, sızmış temelinde bir maya gibi.
Böyle oluşmuş deniz de, soluk da, ateşler
Yükselten hava da, böyle kalabilmiş akıcı
Salt özlerden ne kurulmuşsa. Daha yeğniktir
Biri ötekinden, soluktan daha kaygandır yapısı
Havanın, daha kolay akar havanın buğusu üstünde,
Karışmaz özdeği, yelin çevrintisiyle, burada,
Döner tüm nesnelere çevrintiler içinde, havada,
Bir kudurma, düzensiz boralarda, sürekli: Sürer
Ateşten ordusunu hava sessiz, belli yolda.
Belli, düzenli bir yolu vardır, ondandır bu
Havanın devinmesi, bunu gösterir, kanıtlar
Karadeniz'in belli sürelerde akıntısı, sürekli,
Değişmeden akıyor sessizlik içinde, yönünde.

Yıldızların Devinmesi

Anlatacak şiiirimiz, neden devindiğini yıldızların,
Şimdi, ilkin dönerken kocaman gök yuvarlağı, basınç
Yapar kuzey-güney uçlarına, söylentiye göre, hava,
Dıştan tutmak, sınırlamak uğruna. Başlar sonradan
Başka doğrultuda bir akım, yukarda, sonsuz gökte
Dönmesiyle kıvılcımlanan yıldızların. Ya da çeker
Götürür gök varlıklarını başka bir akım, dolabı
Çeviren akıntılarda gördüğümüz gibi. Düşünmeli,
Gök yuvarlağının süresiz olduğunu, durduğunu,
Yıldızların döndüğünü, çevresi kuşatılmış havanın
Yuvarlanan dalgalarının bir çıkış aradığından
Döndüğünü, ya da dışta rasgele bir yerden
Bir hava akımının yıldızlara basınç yaptığını,
Devinmelerin bundan geldiğini. Kim bilir yıldızlar
Besin buldukları bir yola koyulurlar, gök kırlarında
Işıyan gövdelerine, bir yer yapmaya kapılırlar.
Güçtür evreni açıklamada kesin, güvenilir
Olanı bulmak, ancak evrenin bütününde, değişik
Dünyaların oluşumunda, bilinebilen anlatılır.
Açıklamak isterim, yine, birçok nedeni, evrende,
Yıldız devinmelerinde, olabilir görülenleri, bence.
Bir ana-neden gerekli bunda, devinimi başlatan,
Birlikte düşünmeli bunu, ilerlemek isteyen.

Yerin Devinmesi

Evrenin ortasında, yeryüzünün kımıldamadan durması,
Ağırlığının azalması sonucudur yavaşça, alttan
Bir dayanak gerekir, yer için, özdeksel türden.
Bu korur onun sağlığını, bağlantı kurar, birlik
Sağlar evrenin yel öğeleriyle onun arasında,
Sürdürür yaşamını, yük olmaz ona, basınç yapmaz
Havaya, yük değil kimseye, el ayağa, baş boyuna
Yük olmaz, sezmeyiz, gövde ağırlığının ayaklara
Yük olduğunu, onlara dayanmasına karşın. Sonradan,
Dıştan gelen ağırlık, az da olsa yüküdür bize.
Daha çok tekil durumlar içindir bu. Yabancı
Bir nesneden doğmamış yeryüzü, birden; gelmiş
Gibi başka ülkeden dikilmemiş uzayın karşısına,
Evrenin oluşumuyla gündeştir, bölümüdür;
Elimizin, ayağımızın, bizden bir bölüm olması
Gibi; Titretir yeri, sonunda, bir fırtına, geçer
Bu sarsıntı tüm yeryüzünde bulunanlara. Fırtına
Göstermeseydi etkisini yeryüzünde, göğün, havanın,
Yerin, olmazdı böyle sımsıkı bağlaşımı da.
Oluşumun başlangıcında çok sıkı bir bağlaşım
Sağlanmış, kökten geymelenmiş birbiriyle,
Birlik kurulmuş bu varlıklar arasında.
Görmez misin, ipincecik yapısına karşın içimizde

Can, geri kalmaz, ağır gövdeyi taşımaktan,
Nedendir bu? Canla gövdenin birbiriyle
Sımsıkı bağdaşmasından. Yoksa nedir gövdeye
Birden, can gücü değilse, atılma, devinme veren,
Elimizi, ayağımızı yöneten? Görmez misin yine
Böyle incecik bir yapının nasıl etkiler yapacağını,
Toprakla yelin bağdaştığı gibi, can gücüyle
Gövdenin, birbiriyle, içten kaynaştığını?

Güneşin Büyüklüğü

Ne daha büyük, ne daha küçük olabilir
Güneşin tekerleği duygularımızla algılanandan.
Ne denli büyürse büyüsün uzaklık, oradan ateş
Gönderir ışığı, yayar ısıtan sıcaklığını
Elimize kolumuza, yalınlanan gövdeden uzaklık
Yüzünden, bir eksilme olmaz güneşten, görülmez
En ufak bir azalma, onun ateşinde. Erişir
Duyularımıza, aydınlatır kırları, ne denli yayılırsa
Sıcaklığı, biçimi de, büyüklüğü de görünür olduğu
Gibi, güneşin gerçekte, ne daha az,
Ne daha çok olduğundan, karşıt
Bir düşünce söylemenin anlamı yok, burda.

Ayın Büyüklüğü

Kimıldanır ay bile, ya kendi ışığıyla aydınlatır
Kırları, ya da güneşten aldığı bir ışıkla,
İster öyle, ister böyle, başka değil biçimi,
Gözlerimize gelen görüntüsünden. Tüm gördüğümüz
Uzak nesnelere, hava katının kalınlığından,
Bulanık bir görünüm verir, küçüldüğünden çok
Gerçek ölçüsünden; seçik bir görünüm, kesin
Çizgili biçim göstermesine karşın, neyse
Çevre çizgileri ayın dıştan, öyle gösterir
Kendini, olamaz başka, görüldüğünden.

Yıldızların Büyüklüğü

Gökyüzünde, yerden gördüğümüz, ateşler daha
Küçük, daha büyük olabilir, kendi gerçek
Ölçüsü içinde. yeryüzünde dosdoğru görünen
Birçok ateş yalınlanıp titreyince, değişir
Boyutları daha büyük, daha küçük olur
Bizden biraz uzaklaşınca, başkalaşır büyüklük.

Işıkla Isının Kaynağı

Şaşılacak değil senin için, böyle küçük
Olmasına karşın bol ışık göndermesi güneşin.
Doldurur bütün karaları, denizleri, gökleri
Işık akımlarıyla, işler evrene ısıtan sıcaklıkla.

Yalnızca evrenden toplanır ışığın özü, fişkirir
Sonradan, dökülür verimli bir kaynaktan,
Evrenden yayılır sıcaklık öğeleri çevreye,
Bütün evrenden, böyle kurulur arada bağlantı,
Dökülür bir özden, topluca, güneş ısıları.
Görmez misin yavaş akan bir su kaynağının,
Nasıl suladığını çimenleri, ara sıra kırları
Suların bastığını? Böyledir çokluk, orta yollu
Bir güneş ışınmasında bile sıcaklığın havayı,
Yakıcı yalımlarla uzayı sarması, havanın uygun
Olmasındandır bu, daha önceden tutuşturan cılız
Bir yalımın etkisiyle de olabilir bu durum.
Görürüz başka tür örneğini de bunun, bir
Kıvılcımdan yavaşça yayılan, bir ülkeyi,
Biçilmiş tarlayı saran, azgın yangınlarda.
Kim bilir, dev ışıldağıyla aydınlık saçan güneş,
Yığmıştır gökte yığınla ateş, göremeyiz onu
Buna karşın, gelmez ondan bize bir ışın, yalnızca,
Yalımlar saçarak büyültür ışımının etkisini.

Güneşin Dönmesi, Ayın Yolu

Doğru, güvenilir bir açıklama yoktur bu konuda,
Ne yazık. Neden geçer güneş yaz yörüngesinden,
Gider arkaya, döner oğlak burcuna, gelir geriye

Durağına, döner yeniden yengeç burcuna, neden

Bu yörüngeden bir ay içinde geçer ay, güneşin

Bir yılda bitirdiği bu yolu? Bana kalırsa

Bu konuda, yanıldır bizi kolay bir açıklama.

Daha doğrudur, tüm ötekiler arasında, ilkin

Yüce görüşlü Demokritos'un verdiği açıklama.

Şöyle söylüyor, açıkça: Yeryüzüne yakın olduğu

Oranda yavaştır yıldızların dönmesi, azalır

Aşağı indikçe hızı, eksilir güçlü etkisi.

Bu nedenle gelir geriye güneş, hayvan burcunun

Son yıldızına karşı, yavaşça, iner yüksekteki

Kızgın yıldızlardan, çok aşağı. Buna karşın

Derindir ayın yolu, uzaklaşır gittikçe gökten,

Yaklaşır yeryüzüne, yavaşça, erişir yarış

Yolunda yıldızlara. Güçten kesilinceye değin,

Onu devindiren, kendi yörüngesinde, gider ardınca

Güneşin, bu nedenle çok hızla erişir ona,

Geçer önünden ayın, hayvan burcunun yıldızları

Kendi yörüngelerinde. Bu yüzden ulaşır ışığa,

Devinir geri gider gibi bu yıldızlara, oysa

Yıldızlar yeniden ulaşır ona. Şudur başka

Bir açıklama: İki katlı, iki yönlü değişik

Bir akım doğar karşıt yörüngelerden, gereken

Sürede, çıkarır güneşi hayvanlar burcunun

Yaz yörüngesinden, getirir kış dönümüne,
Buz kesen soğuklara değin; sonra çıkarır
Güneşi yeniden aşırı soğukların gölgesinden,
İletir yaz dönümüne, sıcak yıldızlara değin;
Buna benzer yolda düşünülebilir, uzun yıllar
Boyunca uzun yollar aşan ayla gezegenler,
Havanın değişik akımları içinde bu yörüneyi
Bitirebilenler. Görmez misin bulutlarda, yukarda
Bulunanların aşağıdakilere oranla karşıt yönde
Esen değişik yollarla devinmesini? Neden
Büyük yollarında değişik akımlarla yıldızlar
Sürüklenemesin havanın?

Gece

Sarar yeryüzünü koyu karanlıkla gece,
Uzun bir yol aldıktan sonra gökte güneş,
Erişince son sınırına, azalırsa ateşin gücü
Yorulur gezmekten, eritir, tüketir hava yığını
Onu, ya da yerin çevresindeki yörüneyi çizen
Gücü, bitirmek için güneşin yolunu, verir alta.

Güneşin Doğuşu

Buna benzer biçimde, belli sürede uzay
Alanlarından saçar sabahın gül rengi ışığının

İlk kızılığını Aurora, yayar ışıldayan parıltıyı

Yeryüzünün altına inen güneş, gönderir

Oradan gökyüzünü tutuşturan ışınlarını.

Ya da belli sürede toplanır yığınla ateş,

Derlenir çok ateş öğeleri, birleşir, durmadan

Bir güneş ışığı yaratmak için. Ayrılabilir İda

Dağının doruğunda doğan ışıktaki yumaklaşan

Ateş öbekleri. Şaşılmalı bir durum yok burda,

Toplanır ateş öğeleri belli sürede yenilemek

İçin güneşi, böyle de olabilir birleşme.

Görürüz, çok nesnede belli süreye bağlı

Olduğunu olacak işlerin. Böyle çiçeklenir ağaçlar,

Belli sürede, yaş gereği. Böyle dökülür süt dişleri,

Çıkar erginlik çağının ayva tüyleri çocuklarda,

Dalgalanır, doldurur erkeğin yanağını sakal,

Kıl örtüsü. Sonra gelir kar, yıldırım, bulutlar

Yağmurlar, yeller yılın belli evrelerinde.

Böyle kurulmuşsa öncül ilkeleri nedenlerin,

Biçimlenmişse nesnelere başlangıçta, dönerler

Yeniden en sağlam, en kesin düzene, gereğince.

Günlerin Uzayıp Kısılması

Günler, gecelerin geçmesiyle, uzayabilirler.

Işık azalmaya başladığında, birden uzar geceler,

Güneş yerin altına, üstüne döner, türlü
Boylarda yaylar çizer, uzay alanlarını böler,
Ayırır gökte yörüngesini ikiye, eşitlik gözetmez
Bölümler arasında. Koyar ortaya güneş karşıt
Durumda, geri dönünce, burda göstermediği ötede,
Ulaşınca değin gecenin yıldızlarına, yılın
Düğümünü gecenin gölgesiyle günün aydınlığını
Eşitlediği yere. Yörünge'nin ortasında, kuzey-güney
Yellerinin estiği yerde, eşit uzaklıkta tutar
Gök dönemlerini, ayrı ayrı, yapar bunu hayvan
Burcunda duran yolun tüm durumundan dolayı,
Bir yıl sürer güneşin, yavaş dönüşle yolu
Geçmesi, bundandır eğik ışınlarla güneşin
Yeri, göğü aydınlatması, gökbilimcilerin kanıtladığı
Gibidir bunlar. Onlar çizmiş, belirlemiş, belgelemiş
Bize belli yerlerini göklerin. Yol açabilir kalın
Hava, belli yerlerde, güneş ışınlarından çıkan
Ateşin uzun süre yerin alt yönünde beklemesine,
Güneşin doğuş-batışının kolay olmamasına.
Bundan, uzun sürer geceler kışın, günün ışılan
Tacının görünmesine değin. Mevsimlerin değişmesi
Sonunda, derlenir ateş öğelerden, doğru söylemiş
Bence güneşin her gün yeni ışınlar doğurduğunu
Savunanlar, belli yerlerden yükseldiğini söyleyenler.

Ay Işığının Değişmesi

Nereden gelir ay ışığı? Güneşten gelen ışınlarla
Gösterir kendini bize ay, büyür gittikçe güneşten
Uzaklaştıkça, öyle görünür. Ortada, karşılaşıncaya
Güneşle, sergiler en duru parlaklığını dolunay,
Bakar yükseldikçe güneşin batışına. Bu nedenledir
Yavaşça, bizden gizlemesi ışığını, geri dönerken,
Gök yörüngesinin öte yanına geçerek güneşin
Ateşine yaklaşırken. Böyle açıklıyor ayı
Yuvarlak bir yumak gibi düşünenler, güneşin
Arkasında çizer yörüngesini onlara göre ay.
Onlar, ayın neden kendi ışığıyla ışığıp
Yayıldığını, ışığın böyle değişik biçimlere
Girdiğini de düşünüyorlar. Yoksa, başka nesne
Olabilirdi burada görünen, ayla eş bir sürede
Yola dökülen, onunla dönen, yürüyen atbaşı,
Işıksız, karanlıkta kaldığından açık görünmeyen.
Yuvarlak çizgi biçimli de olabilir bu dönme.
Sözgeçisi, ışığı yıldızlarla yarısı boyanmış
Bir top, türlü biçimler gösterir dönerken,
Açık gözlerimize ateşle doluymuş gibi gelir,
Bakınca. Sonradan dönerken geriye doğru
Yavaşça görünmez parlayan yüzü. Böyle açıklar
Düzeni, Babilonya'da Kaldeliler. İnanmaz buna

Bugün yıldızbilimciler. Olabilir, görünmeseydi
İki düzenin savunduğu görüşler özdeş, yeğlenirdi
İkisinden biri. Öyleyse, neden ışıklar belli
Biçimler, dönemler içinde düzenlenirken doğmuyor
Ay süreklince, yeniden? Ayrıca her gün yitmez ay,
Yeni bir ay doğmaz, o evrede, kendi yerinden.
Güçtür anlatmak bunları sözle, sağlam belgeler
Göstermek; görürsün bu düzende çok sorun vardır.
Yazbaşı görünür Venüs, koşar önden ulağı
Flora, Zephyr'in yanında yürüyen ana, bezemiş
Yolları bahar çiçekleriyle, saçmış çevreye
Renkleri bolundan, burcu burcu kokuları da.
Ardından kavuran sıcaklık, yanında Ceres,
Toza dumana katmış ortalığı, kuzey yelleri
Gelir yavaştan. Bastırır arkadan güz, "Evhius"
Diyen, inleyen Bacchus. Bunların ardından
Gürleyen, şimşekli fırtınalar, önce güneydoğudan
Duyulan gök gürültüleri, güney yelleri, yılın
Sonunda kar kaskatı, soğuklar buzlu, getirir
Yeniden, en kısa gününde diş çaktırır kış.
Daha, çok olay çıkabilir ortaya, bu belli sürede
Şaşarsın bu evrede ayın doğup battığını görünce.

Güneşin, Ayın Kararması

Göstermek kolaydır sana, güneşin, ayın gömülüp

Karanlığa saklanmasının nedenlerini, pek çok,

İlkin, neden güneşten aldığı ışıkla aydınlatır

Ay yeryüzünü, neden gizler bunu yaparken

Güneş yerden yükselen başını, karanlık bir

Yumak kor ortaya, ışıklardan, neden yapamazmış

Bu olayı, o evrede ışıksız dolaşan başka

Bir nesne? Gideremez mi güneş bu sürede

Ateşin eksikliğini yeniden? Havanın yalınları

Yok ettiği uzayda yayılınca güneş, söner mi

Onun ateşi? Neden dünyayı aydınlatan ışığı

Güneşten alır ay da gizlenir güneş, doğarken

Yeni ay tepenin ardından, koyu gölgelerde?

Girmez mi bu evrede, ikisinin arasına, başka

Bir nesne, ya güneşin üstüne, ya ayın altına

Engel olmaz mı akan ışığa, güneş ışınlarına?

Işıldar mı, kendi parlaklığında, ay tükenir mi

Evrenin başka bir yerinde, geçerken içinden

Karşıt ışıklı yerlerin? Açıkladım şu soruları:

Gökte, engin bir mavi uzay içinde olanları,

Olabilenleri, devinen güçlerden, ana-nedenlerden

Doğan ayın dönüşünü, güneş yörüngelerini nasıl

Kavrayabildiğimizi, onların yaygın aydınlıklar

İçinde geçip gittiğini, kırların sezmeden

Birdenbire karanlıklara gömüldüğünü açıkladım.

Parlatır aydınlatan aşınlarla güneş kırları,

Döker ışıklarını ortaya yeniden, görünmezken.

Dönüyorum evrenin gençliği konusuna, açıklamak

İçin önceden nelerin doğduğunu, gevşek yeryüzü

Tarlalarının, güvenilmez, oynak yellerin

Yeniden aydınlığa çıkmak isteğini.

Bitkilerin, Hayvanların Doğuşu

İlkin yeşermiş çimenlerin parıltısını doğurmuş

Toprak, çevrelemiş bütün tepeleri, yeşim renkler

İçinde, yaymış kırlara, çevreye, ışıldayan

Çiçekler açan çayırlara. Sonradan başlamış

Güçlü bir yarış, ağaç türleri arasında,

Havalara yükselmede, dizgine vurulmuşken önceden.

Deriler, kıllar, saçlar oluşmuş bu yöntemle

Dört ayaklılar soyunda, derilenen kuşlarda,

Böyle çıkmış ortaya günün birinde verimli

Yeryüzünün eşkini, çayırı, çalılığı, ilkin

Onların ardından doğmuş diri varlıklar,

Değişik soydan, bolundan, çok değişik biçimde

Devingenler, yoksa gökten düşemezdi diriler,

Doğmazdı tuzlu denizden de, karada yerleşenler.

Böyledir ötekilerde de durum: Yerinde "ana"

Adını alması toprağın, toprak yaratmıştır
Sayısız canlıları, şimdi yeryüzünde yaşayanları,
Yağmurla güneşin ısıtan sıcaklığı yüzünden
Ortaya çıkanları, şaşmamalı, daha önceden
Pek çok dev gövdeli diriler doğmuş, beslenmişse
Genç topraktan, havadan. İlkin yerde
Sürünürdü kanatlı yaratıklar, yumurtadan çıkan
Yazbaşında kuluçkaya yatan renkli kuşlar,
Yazın yuvarlak kozalardan, kendiliğinden
Çıkan, besin arayan, yaşam çağına basan
Ağustosböcekleri gibi. Böyle doğmuştur
İlkin hayvanlar da, insanlar da. Aşırı sıcaklar,
Islaklıklar vardı tarlalarda, kırlarda,
Böyle yetişiyordu oturma yerlerinin elverdiği
Oranda diriler, toprağın içine işlemiş kökler,
Kapçıklar çıkıyordu yukarı. Olgun eşkinlerin
Yaşam sürecinin geçtiği yerde tomurcuklar
Yükselirdi havaya, ıslanırdı toprağın neminden,
Kendince yöneltir onları doğa toprağın içine,
Akar süt gibi özsu, damarların açık ağzından,
Böyledir doğurgan kadınlarda memeye gelen süt,
Oraya yöneltilmiş kadın gövdesinin besin akımı.
Böyle vermiş küçüklere yemeği toprak, giysi de
Sıcaklığı. Saklamış gür çimenleri döşek diye,

Yatak diye, önlemiş evrenin gençliği taşkın
Soğukları, sıcaklıkları, su baskınlarını.
Eş ölçüde büyütüyor, güçlendiriyor bunları.
Yerindedir toprağa "ana" denmesi, demiştim.
O yaratmış insan soyunu, tüm dirileri uygun
Sürede, her yanda sıçrayanları, yüksek dağlarda
Gürleyen, havalarda süzülen bir yelken gibi
Renk renk, biçim biçim ne varsa. Bırakmış
Kocalmış bir kadın gibi bu işleri,
Sonu gelmiş doğurmanın, yaş değiştirmiş
Tüm doğayı, evrende, düzene girmiş nesnelere,
Kalmaz, değişir hepsi, dönüşür tüm varlıklar,
Çevirir, bastırır doğa, sürekli dönüşme yolunda.
Çürür, güçten kesilirse, yaşlanma nedeniyle,
Birey yükselir, gelişir, çıkar karanlıktan.
Yaş, evrende doğal yapıyı böyle değiştirir,
Bir oluşum ardından ötekinin geldiği yeryüzünü,
Yaratır önceden yapamadığını, şimdilik olmayanı.

Doğaya Aykırı Biri Yoktur

Şaşılmalı nesnelere yaratmışmış toprak eskiden,
Görünmezmiş elleri, ayakları. Bir Androgynus varmış
Yarı-erkek, yarı-dişi, kiminin elleri, kiminin
Ayakları eksikmiş, kiminin ağzı, dili yokmuş,

Gözsüzümüþ kimi de, kaskatıymıþ birisi de, gövde
Örtümüþ, gizlemiþmiþ örgenlerini. İþ göremez böyle
Bir yaratık nereye gitse, yaşayamaz, korunamaz,
Yanlıþ, sapık üretmelerdir bunlar, anlamsızdır,
Boþtur, inanılmaz onlara, doğaya aykırıdır,
Besin bulamaz, çiçeği göremez, seviþemez,
Birleþemez, döllenemez, deęiþik yollarla gerekir
Seviþmeleri, çoğalmaları ölümlü bir Şey olarak.
Beslenme, doğurucu tohum, gerekir onlarda, ancak
Bu tohumlar akar erkek örgenlerinden. Gerekir
Örgenlerin karþılıklı olması seviþmede, birleþmede.

Evcillerin Durumu

Yokolmuþ, eskiden yaşayan, türlerin çoğu,
Yoktur onlarda, gelecek kuþaklar için, güvenli
Bir düşünme yetisi. Şimdi yaşam soluğuyla
Beslenen, yaşayan yaratıklar yavruyken soyunu
Koruyabilecek yapıdadır. Onlar kendilerini
Güçle, kaçmakla, kurnazlıkla korurlar. Yarar
İþlerimize bunların çoğu yaşatırız, bakarız,
Koruruz onları. Eskiden yırtıcılar türünden
Sürüyle aslanlar, kendilerini güçleriyle
Korurlar, tilkiler kurnazlıkla, geyikler kaçmakla,
Kulağı duyarlı köpek sevilesi bağlılığı

Nedeniyle korunur. Yük taşıyanların tohumundan
Çıkan türler, yünlü koyunlar, ekinler, korunmuş
Kişilerce, Memmiusum, böyle kalmış bugüne
Tüm kalanlar. Yok olur yaban hayvanların
Önünde, kısa sürede, yem olur, sağlık verirler
Onlara, koruyamazlar kendilerini, yaşayamazlar;
Biz, gördükleri işlere karşılık, ekin veririz
Onlara, besin diye. Öte yandan, doğasınca,
Ağusuz, kendince beslenemeyen, işimize yaramayan
Hayvanları, yük taşımayan, neden koruyalım, onlara
Yaşam sağlayalım, çoğaltalım, bunlar yırtıcıların
Tuzağına düşer, av olur, böyledir yazgıları,
Ölümlerle başbaşa bırakmış güçsüz soyları doğa.

Devler Yalandır

Yoktur Centauros diye bir nesne, iki yapılı,
İki özlü bir varlıktan kurulamaz yenisi, bir de
Başka türlerden doğmuşsa uymaz bir kaynağa
Eli, ayağı, yetileri, böyle iki ayrı yanlı.
Anlar bunu sığ bir yeti; güçlü bir at
Üç yılda yetişir, çocuk böyle değil, sütü
Uyuyarak verir ona memesi ananın, azalır

Yaş ilerledikçe atın gücü, yaşam uzadıkça
Yıpranır at, çocuk güçlenir, gelişir, açılır,
Eşkin çeker, erkekçe tüy örtüsü kaplar
Yanaklarını, uyanır sevişme isteği. İnanma
Sakın atların hayvansı tohumundan, bir de
İnsanınkinden bir Centauros'un çıkacağına,
Yaşayacağına. Ne Scylla gibi azgın köpeklerle
Balık kuyruklu bir yaratığa inan,
Ne eli, ayağı birbirinden ayrı türden olana.
Doğamaz, olamaz bunlar doğal süreçlerinde,
Yetmez gövdesel güç, hepsini başarmaya,
Yaşam süresince, etkilemez bunları sevişme
Ateşi, birleşme sevinci, içgüdü, döllemeye.
Beslemez bunları bir türün besini. Görülür
Çokça sakallı keçinin baldıran otuyla
Beslendiği, öldüren bir ağudur insan için,
Kavurur yalımlar aslanların altın gövdelerini,
Yakar tümünden yeryüzünde kandan, etten çıkabilen,
Gövdeler, olursa. Doğabilir mi üç ayrı gövdeden
Chimera, önü aslan, kuyruğu dev, ortası keçi,
Dökülür mü böyle yaratığın ağzından yalımlar?
Taşkınılığı yüzünden erginlik çağının,
Yerden, gökten böyle delice varlıkların,
Yaratıkların doğacağını, düşünen kimse kapılmış

Toplumsal boşinançlara, saçmalıklar üretmiş.
Söylenirmiş eskiden, altın ırmakların aktığı,
Karaları bastığı, ağaçlardan elmas çiçekler
Döküldüğü, insanoğlunun çok güçlü ayaklarıyla
Denizleri, enginleri geçtiği; elleriyle, kollarıyla
Gökleri kucakladığı, döndürdüğü. Bir zamanlar
Yeryüzünde, birçok tohumdan canlılar çıkarmış
Toprak, yanıltır bizi bu belirtiler, sanırız
Yapısal öğelerin karışımından, eli ayağı başka
Türden dirilerin çıkabileceğini. Vardır yeryüzünde
Değişik otlar, yemişler, sevimli ağaçlar yetişmiş,
Karşıt bir durum yok, kendi soyunca gelişir
Hepsi, kesindir, ortada, doğanın düzeni.

İnsan Soyunun Gelişmesi

Daha güçlü, dayanıklıymış eskiden kırlarda
Yaşayan insan soyu; güçlü, dayanıklı, büyük
Kemiklerle bağlanmış, kurulmuş gövde yapısı,
İçten, sapasağlam kasları pekiştirilmiş,
Etlerin içinde birer birer örgenler,
Dokunmazmış insana sıcak, soğuk, bozmazmış
Sağlığını yeni besinler, uzakmış sayrılıklardan.
Sayısız yıllarca dönerken güneş, uzunmuş
Yaşam süreci de hayvanların. Ne güçlü ellerle

Kullanılan ağaç sapan, ne kazmalarla tarla
Açma varmış, ne de toprağa fidan dikme,
Ne de bıçkılarla dal kesme yüksek ağaçlardan.
Bir armağan diye benimsenirmiş mutlu
Yüreklerince kişilerin, yağmurun, toprağın,
Bir de güneşin eliyle verdiği, istemeden.
Çokluk palamutlu ormanlarda beslenirdi kişiler
O gün de düşerdi, yere, yemişler ağaçlardan,
Üstelik daha da büyükmüş, kışın gördüklerimizden,
Olgunlaşınca erguvan gibi ışıldayan çileklerden.
Daha birçoğunu doğuruyordu toprak, gençliğiyle,
Kırlarda, çayırarda çıkan otlarmış, acınası
Ölümlülerin tüm geçimliği. Yine ırmaklar
Çağırıyordu bugünkü gibi, yüksek tepelerden
Dökülen sular, kaynaklar susuzluğunu gidermek
İçin tüm yabanları, sularından içmeye. Bunlar
Gece yolculuğuna çıktıklarında, ormanlarda,
Nymphaların mağaralarında konaklar, otururlar.
Bunlar biliyor yeşil yosunlarla kaplı kayalardan
Süzülerek akan ovadan geçen bol suları.
Onlar ne ateşten yararlanma bilirdiler, ne de
Yabanları öldürüp derileriyle gövdelerinin
Çıplaklığını gidermeyi, onlar yalnızca kırlarda,
Ormanlarda, dağların oyuklarında barınırlardı,

Kamçılayan yağmurdan, esen yellerden duyulunca

Kaçma sıkıntısı buralarda gizlermiş kirli

Gövdelerini iyice. Bilmezdi toplumsal yaşamı,

Mutluluk düzeni kurmayı, ya da bir yasa

Bağlamazdı onları, yoktu toplumsal bir töre.

Rasgele, ne düşerse eline, onu getirirlerdi

Yiyecek diye evlerine, kendi içgüdüsu uyarınca

Düşünürdü, tüm kişiler yaşamı, mutluluğu.

Ormanlarda birleştirirdi sevişenleri Venüs,

Bağlardı erkeğin üstün gücü, karşılıklı birleşme

Güdüsu, dişiyle erkeği birbirlerine, doğal eğilimle.

Palamut, armut, çiçek gibi bir nesne karşılığı

Sürdürülürdü sevişme, olası, güven verirdi

Yumruğun, ayakların gücü, yabanları düzene kordu

Ormanda. Silahtı sivri taşlar, ağır topuzlar.

Böyle yaşardı birçokları, sığınak bulurdu

Kiminin önünde, azgın domuzlar bile böyle

Çıplak yaşardı ormanda, yeryüzünde bastırınca

Karanlık gömülürdü yaprakların, dalların içine,

Ne böğürmeden ürkerdiler, ne korkardılar ovada.

Gecenin kara gölgelerinde kişiler güne, güneşe

Değın besin aramak için sessiz bekler dalarlarmış

Derin uykuya, güneş kızıl ışığıyla aydınlık

Saçıncaya değın. Çocukluktan alışmışlar böyle,

Karanlıkları, ışığın parlaklığını eş ölçüde

Değişir görmeye, ne şaşılır, ne korkulur durum.

Batınca günün ışığı, örtünce sonsuz gece

Sürekli karaları. Öteden yaban saldırısından,

Yaşamı sarsan olaylardan korkulurdu yalnızca

Geceleyin. Yaklaşınca güçlü bir arslan, hışlayan

Bir yaban domuzu, yıkar evlerini kaçardılar

Mağara kayalarının üstünde, gecenin ortasında.

Toplanırlardı dalların arasında, acımasız

Konuklar yüzünden. Bugün yakınmıyor kimse,

Ayrılmış, eskiden, yaşamın iç açan ışığından.

Eski, Yeni Ölüm Türleri

Daha kolay yakalanır, yem olurdu bir kimse

Yırtıcıların ağzında, yutulurdu diri diri.

Doldururdu, yırtıcılar ağzında yem olan, dağları

Çılgınlıklarla, ormanları, kırları, bayırları, görünce

Canlı gömülüşünü diri bir tabuta, kaçmakla

Kim kurtarabilmişse dilimlenen etlerini, tutardı

Titreyen elleriyle korkunç yaralarını, yakarırdı

Yürek doğrayan iniltiyle kurtulmak için

Kurtarıcı ölüme. Bırakmış katlanılmaz acılara

Kendini, ne yardımcı, ne sağaltıcı vardı yaraları.

Buna karşın yoktu eskiden bir günlük savaşta

Ölen, binlerce kişi, söz konusu değildi yükselen
Bir denizin gemilerle içindekileri çarparak
Kayalara yok edişi. Boşunaydı denizlerin azgın
Dalgalarla yükselip alçalması, korkutmaları, kolayca.
Aldatamazdı kimseyi denizin kandırıcı sessizliği,
Işık gülüşü dalgaların sürüklemeydi kimseyi ölüme,
Göndermezdi utanmayan gemiciyi deniz yolculuğuna,
Eskiden besin yokluğundan ölürdü gücü kesilen
Örgenler, bugün besin bolluğundan gelir ölüm.
Kendiliğinden dökülürdü, kimse sezmeden, ağular,
Bugün çok açığöz kişi, eliyle verir ağuyu.

Toplumsal Bütünleşme

Dallardan barınaklar kurmuşlar, deriyi, ateşi
Bulmuşlar, bir kadınla evlenmeye başlamış erkek,
Böyle kurulmuş kutsal düzeni ilk ocağın,
Evliliğin, yuvanın, bu bağla doğmuş çocuklar.
İlkin böyle gelişmeye başlamış kişi soyu,
Düzene, töreye bağlanmış. Ateş yüzünden yumuşamış,
İncelmiş gövdeleri, katlanamaz olmuşlar gök çatısı
Altında uzun süren soğuklara, azaltmış erkek
Gücünü Venüs, çocuklar yaltaklanıyor, direnilmez
Duygular uyandırıyor anada, babada. Başlamış
Karşılıklı komşuluklar, anlaşmalar, bağdaşmalar,

Kılına dokunmak istemiyor, bilerek, kimse kimsenin.

Üstlenmiş çocuğu, kadını korumayı erkek, sözler

Kekelenir, el kol sallanır, anlatılırdı istenen,

Kolayına geldiğince. Kurulamaz geçerli bir yasa

Duygudaşlık sağlanmayınca, düşküne acımayınca.

Biterdi kişi soyu, kalmazdı bugüne değın.

Dilin Kaynağı

Doğadır türlü dillerin kaynağı, nesnelere

Adlandırmadır, küçük çocuklar imlerle anlatır

Nesneleri, sözcük yetersizliğinden, dilsizce

Davranırlar, parmakla gösterirler, anlam verme

Alışkanlığı gelişir. Tüm dirilerde vardır yaşama

Elverişliyi sezme yetisi. Dananın ilkin boynuzları

Çıkar alnında, saldırır, vurur kızınca önündekine.

Buna karşılık aslan, panter yavruları

Pençelerle, ayak tırnaklarıyla, ısırma larla

Korunur, yeni çıkmaya başlasa bile bunlar.

Kuşlar soyu, görüldüğü gibi, kanatla, kanat

Vuruşlarıyla uçarak bulur kurtuluş yolu.

İlkin nesnelere ad veren, kişilere sözleri

Öğreten bir bulucuya saçmadır inanmak, yoktur.

Nedendir düşünüldüğü, tüm nesnelere sözcüklerle

Adlandırılması, değişik nesnelere kurulması

Konusunda, belli bir çağda, bunu yapan olmadığına

Göre, bir yapan aramanın gerektiği? Öteki
Varlıklar, aralarında, bir yarar görmemişse dilden
Niçin düşünülür dilin yararı, nerden gelmiş
Ona ilk yeti, ne yapmayı düşünmüş, nereden çıkmış
Tinde bilmek, anlamak? Olacak iş değil nesnenin
Birçoğuna söz geçirmesi, öğrenmek için adlarını
Nesnelerin, bu güçlüğe katlanması, sağırlara
Kulakları dibinde iş göstermek daha kolayken.
Yoksa ne katlanabilir, ne de dayanırlardı
Onlar, kulaklarına anlaşılmaz seslerin gelmesine.
Ne var şaşılacak, gerçekse kişi soyu, sesi,
Dili sağlamsa, değişik duyumlara göre, değişik
Çıkarsa nesnelere. Dilden yoksun hayvanlar,
Yabanlar soyu bile, tüm değişik sesleri,
Türlü çığlıkları, sezerler, biraz korku, biraz
Acı, biraz yürek oynatan sevinç varsa.
Bu denenmiş, bilinen olaylardan çok bilgi
Edinmek gerekir. Aldatılan gösterişli bir Molos
Köpeği, çıkarırken etli ağzından kalın dişlerini
Bir çınlama duyulur bambaşka, korkutan, kızgın
Atılmalarından, boşuna havlamış, bağırılmış, ortalığı
Doldurmuşsa ulumalarla. Yine başka türüdür
Diliyle yalayıp okşarken eniğini, ön ayaklarıyla
Yuvarlarken rasgele ısırır, saldırırken çıkardığı

Sesler, dişleriyle yavrucuğu yutar gibi
Korkuturken çıkardığı seslerden. Apayrıdır yine
Uluması keskin havlamasından, evin beyi bırakmışsa
Onu evde, ya da dayaktan acı duymuşsa gövdesi,
Zıgnayarak kaçarken çıkardığı sesler, bağırmasıdır
Onun. Yok mu ayrı bir yönü köpek seslerinin
At kişnemesinden, gençliğin azgın evresinde
Kısraklar arasında dölleme ateşiyle kanatlanın
Bir aygırın, ya da savaş arabasına koşulmuş,
Gergin burun deliklerinden hızla soluyan, ölüm
Hırıltıları çıkarırken ayakları titreyen
Bir at kişnemesinden? Başka, kanatlı yaratıklar,
Türlü kuşlar, atmacalar, kartallar, balıkçılar, deniz
Dalgaları üzerinde yuvarlanan besinini, geçimini
Tuzlu dalgalardan sağlayanlar, değişik sesler
Çıkarırlar, ayrı günlerde savaşınca yutmak,
Vuruşunca kapıp kaçmak için. Bunlar fırtınalara
Göre değiştirir çığlıklarını. Kargakuzgun soyundan
Bunlar; suyu, yağmuru, yelleri, fırtınaları görünce
Bağrışırlar. Hayvanları sıkıştıran türlü duyular
Dilsiz, değişik sesler çıkarttırır. Eskiden böyleydi
Ölümlüler de, eş sayıda değişik sesler çıkarırdı.

Ateşin Bulunuşu

Uğraşma bunlarla, dinle, yıldırım getirmiş ilk ateşi,
Yeryüzüne, ölümlülere, öyle yayılmış ortalığa
Sıcaklığı, birden, yalımların. Görürüz gökten
Hızla yayıldığını yangınların, ateş verince
Bulutlar, dallı bir ağaç bile sarsılır fırtınada,
Sağa, sola, çarpınca komşu ağaç dallarına, yalımlanır,
Sürtünmeden tutuşur, şimşek çakar, yükselir yalımlar,
Sürtününce dallarla gövdeler, eserken azgın yeller.
Bundan bulmuş ateşi ölümlüler, yemeği, pişirmeyi
Öğretmiş onlara güneş. Görmüş kır yemişlerinin
Güneş sığağıyla tatlılaştığını kişi, anlamış.

İllerin, Beyliklerin Kuruluşu

Ateşle gelişen buluşlar nedeniyle günden güne
Daha iyiye gittiği görülüyordu yaşamın, böyle
Başlamış anlayış, görüş yönünden kadınlardan
Güçlü olan erkişiler illeri kurmaya, oralarda
Kaleler, korunma, savunma yerleri yapmaya,
Bölüşmüşler hayvanları, tarlaları, vermişler onlara
Doğal güçlerine, gövdelerine uygun işler.
Büyük önem taşır dış görünüş, yetiler, güçler
Yönetim konusunda. Sonradandır bireysel iyelik,
Bulunmuş ünlerin güzelliğini, gücünü kolayca çalan
Altın. Gerçek amaç edinmiş varlıklılar güçlü

Olmayı, dış güzelliği, gösterişi. Bilseydi yaşamı
Bilgece yönetmenin yöntemini kişi, varırdı
Doruğuna varsıllığın, sessizlik, mutluluk içinde,
Sıkıntısız; azla yetinmekle çıkarırdı tadını
Yaşamın, çalışırdı yine, çokları ünlenmek için,
Güçlü olmaya, yaşamın yazgısını sağlam temele
Oturtmak, bolluk içinde yaşamak için. Oysa ünün
Doruğuna çıkmada girişilen yarışlarda korkunç
Yıkımlar görür kişi, kendi engeller yolunu.
Ulaşırlar istedikleri yere sonunda, düşerler
Oradan yavaşça, yığınla, bir yıldırım gibi
Doymazlığın tepesinden korkunç Tartarus'a.
İyidir, güzeldir sessizlik, barış içinde gönül
Kıvancıyla yaşamak, bir ülkeye başkan, ya da
Kral olmaktan. Kanlar dökülür bu yolda,
Kesilir yollar, geçitler, boğuşulur doymazlık
Yüzünden. Gözü doymazlık, alışkındır, yükselen
Bir dağın üstünden daha yukarlara düşen
Yıldırım gibidir. Doymazlar başkalarının ağzına
Bakarlar, kişisel işlerinde bile, duyduklarını
Yaparlar, acınasılar, dün de, yarın da öyledirler.
Nice krallar göçmüş, çökmüş yükselen tahtlar,
Geçmiş görkemli günler, yıkılmış egemenlikler,
Kana bulanmış buyurgan başlar, darmadağın olmuş

Işıldayan taşlar, çiğnenmiş ayakları altında
Toplulukların güvenilen, saygın ululuklar.
Korkan uğrar korktuğuna, böyle geçer halkın
Eline devlet yönetimi, kişisel gücün egemen
Olmak istediği ülkede. Öğretirler yetkililer
Şimdi görevlileri seçmeyi, yasaları, töreleri
Düzenlemeyi; bitmişti baskıdan, yaşamaktan,
Kişiler, yorulmuştu, boğuşmalardan tükenmişti.
Baş eğerdi, kendince, yasaların, törelerin ezici
Boyunduğuna; köpürmüş, kızmış kimselerce,
Çağına göre, en uygun nitelikte kişiyi bağlayan
Yasaların bağına. Bilmemiş, usanmış kişiler,
Boyunduruk altında yaşamaktan, ceza korkusundan,
Kaçmış yaşamın tadı çoktan. Kuşatmış çevreyi
Töresiz eylemler, baskı yayılmış ortalığa,
Geri gelmiş geleneksel kötülükler, kesmeler,
Vurmalar, toplumsal düzeni bozan için ağır
Bir durumu sessizlik, barış içinde yaşamak.
Tanrıları, kişi soyunu kandırmaya çalışan
Ummanın gizli kalacağını yaptıklarının süresiz.
Mırıldanmaz mı, çokları, uykuda kötülükleri de,
Söylendiğine bakılırsa, yatağa düşünce saymaz mı
Gizli kalmış suçlarını, bütün kötülüklerini?

Tanrıları Övmenin Kaynağı

Güç değil tanrısal yüceliğin kaynağını açıklamak,
Büyük toplumları korkutmanın nedenini, kutlu
Bayramları, illeri dolduran sunakları, ölenleri,
Yıllık törenleri, bunların düzenlenmesini anlatmak,
Bir de ölümlülerde bu duygunun nerden geldiğini,
Yeryüzünde, her yerde, tanrılar adına kurulan
Sunakların, yönetmenlerin, yükümlülerin, ayrıca
Bayramlarda kutlamaların, çetin değil bugün.
Dev gibi tanrısal biçimler ayıkken, uyanıkken
Görünmüş kişiye, eskiden yerleşmiş bunlar tinine.
Duyumlar alınmış bunlardan gelip geçen, depretmis
Örgenleri az da olsa, bunlardır gerçektışı
Söylentilerin nedeni, biçimlerin, görüntülerin.
Sonsuz yaşantılar, güçler yüklemiş insanlar,
Bu tanrısal varlıklara, kılıklarına uygun.
Sonradan böyle güçlü, iri varlıklar, yenilmez,
Alt edilemez sanmışlar. Bu yüzdendir kişilere
Ötekilerden bambaşka bir yapıda düzenlenmiş
Gibi gelmeleri tanrıların, yaşayışları da,
Ölüm korkusundan uzak kalışları da. Kişiler
Görüyordu düşsel görüntüler içinde şaşkınlık
Veren işler yaptıklarını tanrısal varlıkların,
Yorulmadan, eyleme geçmeden; onlar yalnızca

Göksel kurallara bağlı, mevsimler gibi sonsuz

Bir değişim içinde dönenler, ölümsüzler,

Anlamaz bu olayların nedenlerini tanrılardan

Korkan, onlara sığınan insanlar, buyruklarla

Evreni yönetiyor sananlar, düşlerler gökte

Tanrısal konaklar, sunaklar, güneşin, ayın aylık

Süreyle dönmesinden böyle anlam çıkarırlar.

Ay, gün, gece, göğün derinlerinde takım yıldızlar,

Göklerin ışıldağı, uçan yalınlar, bulutlar, yağmur,

Kırağı, yeller, sağanak, dolu, yıldırım, kar,

Uğuldayan boralar, gürlemeler, çatırdamalar.

Kapılır bunlara mutsuz kişi soyu, yükletirdi

Hepsini tanrılara, kızgınlık, üzüntü katarak.

Ne denli sıkıntılar çekmiş, acı yaralar

Açmış içimizde, ağlatmış bizi çocuklarımız için.

Değildir dine bağlılık yoktan bir baş yaparak

Taştan, çevresini dolanmak, sunaklara varmak,

Adaklar sunmak, yere uzanmak, ellerini sunaklara,

Tapınaklara kaldırmak, kurban kesmek, kan akıtmak,

Duvarlara saçmak; en iyisi evrene bakabilmektir.

Bakalım göklere, ışılan yıldızlara, düşünelim

Güneşin, ayın yörüngesini, içimize kapanalım.

Sonra, başka acılar yüzünden derin uykuya

Dalan yüreğe karşı kaldırmalı düşünen başı,

Gücü sonsuz mu, değil mi, değişen yörüngelerde
Parlak yıldızları yöneten tanrıların. Yanıltır
Düşünsel yetiyi, kuşkulandırır düzenden ayrılma,
Evren yaratılmış mı, yaratılmamış mı, sonu olsa,
Evrenle yıldızlar çatısının çevrimleri uzun
Sessiz, gürültüsüz bir yolculukta yorulur mu
Yorulmaz mı diye. Tanrılar sonsuz bir mutluluk
Vermiş mi evrene, donatmamış mı bu sonsuzluk akışında
Bitmez bir yaşamla, dönmesini sağlamış mı, sonsuzluk
İçinde, üstün güce dayanabilsin diye, bütünüyle?
Başka kimde vardır tanrılara karşı korkusuz
Yürek, kimin titremez korkudan eli, ayağı?
Birden sarsınca kaskatı dünyayı korkunç yıldırım,
Gök çatısını yaran şimşek? Titremez mi insanlar?
Çözülmez mi dizlerinin bağı tanrı korkusundan
Büyüklenen kralların, ürpermez mi yaklaşınca yargı
Günü, iğrenç suçların sorgulanması, kan kusturan
Buyrukların karşılığını görme evresi? Eserken
Uğuldayan azgın yeller, engin sular üzerinden,
Dev ordularını, donanmasını filleriyle götürürken
Deniz üstünden yalvarmaz mı tanrılara komutan,
Adaklar sunmaz mı korkarak, titreyerek dinsin
Diye kasırğa; sığınmaz mı tanrısız sungulara?
Dinleyen yok bunları, yakalar azgın çevrinti

Gömülür ölüm dalgalarına, yakarışlara karşın.

Gelir gizli yıkım, çöker kişi soyu, vurur

Çamurlara güzel barış bağı, baltasını, eğlenir

Büyüklerek, bir oyuncak gibi insanlarla.

Kayarsa ayaklarımızın altında yeryüzü, yıkılırsa

Çarpışmalarla iller, çökme korkusu geçirirse,

Şaşılmaz mı kişinin kendince düşünerek üstün

Güçleriyle tanrıların bunları yaptığını sanmasına,

Tüm varlıkları taşkın yetileriyle sarsmasına?

Madenlerin Bulunuşu

Bakır bulunmuş, altın, demir, kurşunun gördüğü

İş, gümüşün ağırlığı özdeş çağda konmuş ortaya.

Yüksek tepelerde gökten düşen, ormanları yakan

Yıldırımından, ya birbiriyle ormanda savaşıyor

Kimselerin düşmanları korkutmak için yangın

Çıkarmalarından, ya da toprağın bol ürünlerinden

Dolayı başka kimseler, ateşle yeri, verimli

Kırları, çayırları almak istemişler, ılgarlamak,

Yabanları avlamak, varsıl olmak dilemişler.

Gerçekten, daha önce bulunmuş, ateşle, çukur

Kazmakla avlanmak, ormanların çevresini ağlarla

Sarmaktan, köpekleri kısıklamaktan. Durmadan yangın

Çıkarmakta neyse neden, odur korkunç çatırdamalarla

Ormanları derin köklere değin tüketen, yalımlarla,
O gün akmış damarlarından toprağın içine
Kıvrılarak bir ırmak gümüşten, altından, bakırdan,
Kurşundan; o günler görülmüş, sonradan nasıl
Katılaştığı kıvılcımlaşan ışıltılarla parlayan
Yığınların; topraktan çıkarken alınmış ışıyan
Yüzeyleri yaprak gibi kaldırılmış. Anlaşılmış
Onların döküldüğü yerin uyarınca biçim aldığı,
Bir oyuğa doldurulan erimiş nesne gibi kaldığı.
Çekiçlerle döverek inceltmişler onları; istenen
Biçimde, kalınlıkta, katılıkta yapılmış bunlardan
Pusatlar, evlek açan saban demiri, kütüklerin
Kesilmesinde, tahtaların düzenlenmesinde, ağaçların
Burgularla delinmesinde, yapı işlerinde gereken
Araçlar. Olmaz, katı madensiz bunlar. Denenmiş
İlkin altın, gümüş, boşa gitmiş emek, yumuşak
Olmaları sonucu; ağır, katı nesnelere ilgili
Çalışmalarda, anlaşıldı eş değerde işe
Yaramadıkları, yükselmiş madenin değeri, düşmüş
Gözden altın, kolay aşındığından. Madenlerin
Azalmış değeri, yükselmiş altın şimdi, değişmiş
Çağın gidişi, nesnelere durumu, değersiz
Sayılır bugün, eskiden baş üstünde tutulan.
Başka bir nesne yükselmiş iğrenç karanlıklardan

Didinilir daha çok, törenlerle alkışlanır

Bu yeni buluş, anlaşılmaz bir saygı gösterilir.

Maden, Demir

Anlarsın kolayca Memmiusum, sana demirin

İlk bulunuşu üzerine sergilenen bilgiyi.

Eskiden eller pusatlanmış, tırnaklar, dişler,

Onlar gibi taşlar, ağaçlardan kırılan dallar,

Bunlardan sonra bulunmuş ateş. Sonradan anlaşılmış

Demirin, madenin değeri. Öğrenmiş maden özünden

Demir çıkarmayı çokları, dövmeyi demiri

Yapısı gereği. Maden özü yarar, yırtar

Toprağı; maden özüyle oynatılır yerinden

Savaşan birliklerden çıkan yangın dalgaları,

Odur açan onulmaz yaraları, maden özüdür ortadan

Kaldıran sürüleri, tarlaları alt üst çeviren.

Yalnızca tunç pusatlarla baş eğdirilir çıplaklara,

Pusatsızlara. Sonradan geçmiş öne demir kılıç,

Kişiyi bölen, çekilen tunç kılıç. Önceleri

Demirle başlanmış sürülmeye toprak. Donanınca

Böyle pusatlarla, başlar dövüş, dalgalı savaşta.

Savaş Araçları

İlkin donanmış pusatlarla, binmiş atlara kişi

Girmiş savaşa, alınca dizginleri eline, korkusuz.

Sonra denenmiş iki koşumlu savaş yazgısı, dört

Gerekince iki koşumlu sürmede, kılıçlarla donanmış

Arabayı savaşa sokmada. Öğretmiş Lucania'nın

Korkunç öküzlerine, sırtlarında kule taşıyan

Fillere Kartacalılar, savaş yaralarına önem

Vermemeyi, Mars ordusunun büyük yığınaklarını

Yarmayı, böyle girişir boğuşmaya, ötekinden

Önce biri, insana karşı korkunç pusatları

Kullanmak için, bundan artar savaş korkuları.

Denenmiş boğaların savaşlarda kullanılması,

Kükreyen, azgın domuzların düşmana karşı

Gönderilmesi. Sürülmüş ordulara karşı azgın

Aslanlar, pusatlarla donanmış bekçilerin,

Acımasız boğa vurucularının yönettikleri.

Onları eğitmek, bağlamak, yönlendirmek içindi

Bu kimseler. Boş işlermiş bunlar, getirmişler

Kızgın, azgın birçok savaşçı, şaşırılmış düşman,

Başları sorguçlu, böğürmelerle korkutan,

Titreten, azgın, soluyan atlar, binicilerle

Güçlkle eğlenen, saldırgan, atak hayvanlar.

Atılmış kudurgan dişi aslanlar yığınlara

Azgın sıçramalarla, tutmuşlar önde savaşanları.

Yıkılmış soluksuz, kimileri, düşmüş arkadan,

Ezen vuruştan, ağır yaralamadan, kopan yerinin
Üstüne, orada çakılmış gibi tutar kanlı
Gövdesini çekeler aslanlar. Böyledir yaban
Domuzları da, biçerler kesici dişlerle kişileri,
Islatır kendi kanıyla gövdesinde kalan oku,
Kırılan, kanlı. Kudurur acıdan, azgınlaşır.
Böyleymiş ölümü yayaların, binicilerin savaşta.
Ya keskin diş çakışlarından korkar, kaçır,
Ya da şaha kalkar, oynar ayakları havada.
Hepsi boş bunların, görülmüş nasıl aktığı
Kesilen damarlardan kanın, ağır damlalarla
Yeri kapladığı. Evde yeterince bağlı tutulursa
İlk azgınlığı çıkar ortaya domuzun savaşta, başlar
Yaralanmalar sonucu ulumalar, kaçmalar, korkmalar,
Kargaşalıklar. Bir kez ancak bir bölümü
Sokulabilir savaşa hayvanların. Öndiziler geri
Çekilirse kılıçların parıltısını gören, ürken
Lucania'nın savaş boğaları gibi. Görülmüştür
Sonradan, savaşı önceden sezen, ürken acınası
Hayvanların işe yaramadığı. Sandığıma göre, bu
Uygulama savaşta toplu bir yıkım, bir korku
Yaratmak için düşünülmüş olabilir eskiden,
Bu hayvanları savaşa sokma yöntemi.
Doğrudur bu görüşü savunmam; evrende

İstendiği gibi düşünölen yeryüzünden çok,
Doğuş yönünden başka dünyalar bulunduğunu
Onlar için. Oysa onlar üstün geleceklerini
Ummadılar, daha çok düşmana yıkım vermeye
Koyuldular, azdı orduları, yoktu yeterli pusatları.

Dokumacılık Üzerine

Elle örölmüş giysiler, dokumalardan önce,
Demirden sonra doğmuş dokuma, demirin kullanımı
Gerekir onlarda, yapılamazdı yığ, makara, yelken,
Çıkrık, dokuma tezgahının şıkırdıyan araçları,
Yün bükmeyi doğal güdüdür öğreten erkeklere,
Sonra kadınlara, uzun süren el işlerinde kadın
Beceriklidir daha, erkekten. Çalışmaktan utanan
Köy erkekleri, kadın eline yatkın bir iş sayar
El işlerini, kendileri daha ağır, elle, ayakla
Daha çok güç isteyen işler yapmak isterler.

Ağaç Bakımı

Evreni yaratan tanrı kadın, doğa, sonunda
Kendiliğinden bir yol göstermiş ekin ekmek,
Ağaç dikmek için; çileklerin, palamutların
Ağaçlardan düştüğü yerlerde, günler geçince,
Yükselen, kalabalık sürgünlerle, eşkinlerle.
Sonradan benimsenmiş dallara aş1, tarlada genç

Eşkinleri toprağa dikme. Denenmiş sevimli
Toprakta türlü ekinler. Görülünce toprağın
İşlenmesinden, sonra, yaban sürgünlerin büyüdüğü,
Bakılmış onlara da sevgiyle, ormanlaşmış
Tepeler böyle, doldurmuş dağ eteklerini
Boy boy ağaçlar, çayırlar, göller, çaylar,
Ekinlikler, sevindiren asmalıklar yetişmiş
Tepelerde, kırlarda, mavimsi zeytin ağaçları
Büyümüş tarlalar arasında sınır boyunca,
Bundandır, gördüğün renkli, sevimli süslerle
Bezendiğini kırların, yetişen yemişlerin,
Onları firdolayı çeviren çalılıkların oluşu.

Müziğin Bulunuşu

Özenirmiş, eskiden beri, kuşların seslerine
Ağzıyla kişi, önce mutlu türkü
Çığırmaı, dinleyen kulağa kıvanç doldurmayı.
Zephyros'un borusundan çıkan taşkın, tatlı
Sesler kırlarda gezen kişinin öğretmenidir,
Baldıran sapının oyuğuna üflemeğe başlayan,
Sonradan öğretilmiş yakınmanın tatlı sesleri.
Musaların, tanrısal kıvanç gününde, bulduğu
Kavalın, parmakla çalınmasından ezgiler taşarken
Ormanlarda, kırlarda dolaşırdı çobanlar.

Büyülemiş, taşırımış insanları böyle,
Derin susuzluğu gideren, tatlı ezgilerle.
Uzanmış, böyle, kişiler yanyana çayırlarda,
Bir ırmak kıyısında, salınan ağaçlar altında.
Eğlendiler, kıvandılar, uygun araçlarla böyle,
Havanın uyarınca yazbaşları, renkli çiçekler
Arasında, yeşil kırlarda, acı sözler, çınlayan
Kahkahalar varmış o çağlarda da, alışıldığında,
Yaşardı kır Musaları çiçekler içinde, yaygın
Eğlencelerde başları, omuzları donanmış renkli
Çiçeklerle, uçuşan çelenklerle; çekerdi onları
İçten bir duygu, oynamaya, patırtılı, tepmeli
Toprak anaya vurmaya, ayaklarla; yenileyen
Budur gülüşmeleri, eğlenceleri, yeniliği,
Dirilten, şaşılmalı yenilik getiren, eskiden.
Uyarmak gerek, eksik uykuyu gidermeye, türlü
Sesler düzenleyerek türküler çığırmaya, kıvrık
Budaklarla çoban kavallarını çalmaya. Budur
Günümüzde bekçileri gerektiren, öğrenilmiş
Şimdi düzen birliğinin gerekçesi, topraktan
Doğan ilk atanın, ormanda yaşayanın, yarattığı
Eğlenceler. Beğenilen bir nesnenin çoktur etkisi
Görülmemişse, eskiden, bulununca daha iyisi
Yitirir etkisini eski, değişik tadı nesnelere.

Böyle bırakılmış eski yerler, palamutlar, konaklar,
Çayırlar, yapraktan, kırıktan yataklar; düşmüş
Gözden, hayvan derisi giysiler, yeğlenenler
Eskiden; sandığıma göre büyük bir istek gerekirmiş
Nice hayvan öldürülmüş derisi yüzünden, anlamış
Hayvan da kaçmanın gerektiğini, uzaklaşmış kişiden.
Dilimlenmiş hayvanlar, kan gövdeyi götürmüş, vuruşla,
Eskiden deri, şimdi altın yüzünden, erguvan rengi
Giysiler için tadı yok yaşamın. Sanırım büyük
Suç bizde, deri giysiden yoksun çocuklar,
Titrerken acı soğuklarda, neyimiz eksilirdi, bizim
Erguvan rengi giysiler giymesek, süslenmesek?
Korur bizi, bir işçinin giysileri de, soğuktan.
Böyle didinmiş kişi boyuna, tükenmiş yaşamı,
Yoğun sıkıntılar içinde. Anlamamış yine,
Yazık, varsıllığa duyulan tutkunun, gerçek
Mutluluktan, yaşam tadından uzak olduğunu.
Budur, gün gün, yaşamı yıkıma sürükleyen,
Savaşın azgın dalgalarını oynatan, doğuran.
Evrenin büyük, dönen yüce tapınağı, ışıklarla
Öğretmiş insanlara yılın bölümlerini, değiştiğini,
Döndüğünü, evreni belli bir yasanın yönettiğini.
Ekinin Son Basamağı
Büyük kulelerle çevrilmiş illerde, güvenle

Yaşanıyordu, ekilmiş, bölünmüş, sınırlanmış yeryüzü.
Çiçeklenmiş deniz, olabildiğince, yelkenlerle,
Anlaşmalarla ulaşılmış birlik içinde, karşılıklı
Yardımlamaya, ozanlar başlamış şiirler söylemeye,
Birer birer anlatmaya yiğitlikleri, bulunmadan
Önce yazı, bundandır günümüzde bile, eskisi gibi,
Düşünsel yetinin izinden yürümek, araştırmalar
Yapabilmek, gemiciliği, tarla bakımını, duvarcılığı,
Yasaları, pusatları, yolları, giyecekleri, tüm bunlara
Benzer nesnelere, ünleri, yaşamı, dirimi inceleyen,
Kolaylaştıran, onunla birlikte gidenleri, türküleri,
Resimleri yapmayı, tüm öteki önemli, kurucu
Başarıları deneydir, çalışmadır öğreten, adım adım
Bunlara benzeyenleri, basamak basamak ilerleyen,
Yürüyen tane. Böyle çıkmış aydınlığa çağlar, gelişmiş
Düşünsel yeti, açıklamış, görülmüş düşünsel yetinin
Nasıl başkalarını aydınlattığı, bütün başarı
Alanlarında yüksek bir doruğa varıncaya değin.

ALTINCI BÖLÜM

Epikuros Felsefesine Övgü

Bunalan ölümlülere doğurgan ekini üleştiren,
Işıyan adıyla, önceden, ili aydınlatan ilk
Atinalı, bize can bağışlayan yeniden, kenti
Düzenleyen yasaları yürürlüğe koyan, yaşama
Yeniden bir tatlı avuntu getiren erkişiyi doğuran,
Göstermiş onun yaratan gücü bilgelikler saçılan
Ağzından, odur bütün doğayı önümüze seren.
Yaşamasaydı uzun yıllar, tanrısal buluşlarından
Dolayı yayılamazdı yıllarca göklere değin
Yükselen ünü uluslara. Görmüş sürekli olanı,
Beslenmek için ölümlülere gerekeni, neyin önceden
Bizim yararımıza derlendiğini, ortaya konduğunu,
Yaşam yolunda güvenli, gerekli bulunduğunu.
Büyükler varlık, ün, eğlence içinde yüzerken,
Güzelliklerin sağladığı yüce bir ünle gösterişe
Ulaşmışken kimsenin yüreğinden gitmediğini görmüş
Korkuların, istencin de, tinin de tükenmeyen
Ezilmeler, öldürücü ürpermeler yüzünden yakınmalar
İçinde kıvrandığını: O gün anlamış yanılmanın
Anlayış gücünden geldiğini, derinden, tüm olayların
Bu yanılmadan kaynaklandığını. Görüyordu kimi
Büsbütün eskimiş, yıpranmış, geçersiz kalmış
Düşüncelerin düzeltilir yanı olmadığını;

İçten bozulmuş kimi, tadı kaçmış, çürümüş özü
Çağı geçmiş kanıların; bu nedenle başladı insan
Gönlüne bilgece sözler söylemeye, belirledi
Sınırlarını korkunun, tutkunun. Koymuş önümüze
Ulaşmak istediğimiz en yüksek iyinin yerini,
Göstermiş bize mutluluğun en gerçek
Akış içinde ereğe ulaştırın yöntemi,
Ölümlülerin işlerinde kötülüklerin ne olduğunu.
Doğal nedenlerden gelen türlü karışıklığı,
Bir gün rasgele, bir gün basınçla doğanın
Yarattığı kötülükleri püskürtmek için hangi
Yollara başvurmak gerektiğini, öğretti;
Böyle gösterdi bize, insan soyunun gönlünde
Dayanaksız, bomboş üzüntü dalgaları içinde,
Çalkandığını çokluk. Nasıl küçük çocuklar
Ürperir, titirse, sarsılırsa karanlık gecede,
Onlar gibiyiz biz de, korkarız gün ışığında
Varlıklar karşısında, korkulur neden yokken.
Karanlık gecedan korkup günün açmasını
Bekleyen çocuklar gibiyiz biz de. Duyusal
Korku, bilgisizlikten kaynaklanan içsel
Karamsarlık gitmez günün, güneşin aydınlığında.
Derinden incelemek gerekir doğayı. Bunun için
Bitireyim bu başladığım işi. Söylemişim önceden

Göksellerin bile ölümlü olduğunu, göklerin
Yaratılmış bir özden kurulduğunu, ondan neyin
Doğmuş, neyin doğması gerektiğini anlatmıştım.
Ne kalmış açıklanacak bir daha, biniyorum
Koşulmuş, yüce arabasına Musaların: Nasıl şimşekler
Çakar, yıldırımlar düşer, gökler gürler, azgınlık
İçinde savaşıırken kasırgalar, bulutlar; sonra
Nasıl barışırlar, gökleri saran gürlmeler,
Sağnaklar durunca gömülürler sessizliğe,
Bunları göstermek için. Göksel olaylar yansıyınca
Türlü korkular salar kişilere, tanrılar önünde,
Ürperir gerçekten duyular, bastırır tanrılar
Yeryüzüne; bilinmez bunların nedenleri, tanrılar
Neden buyururlar, kavranmaz olayların özü,
Bilinmeyen nedenler yüzünden doğardı tanrısallık.

Tanrı Varlığının Nedeni

Şaşar, tasasız tanrılara, gerçeği öğrenen, bunun
Tutarsız kaynağına, başımızın üstünde, uzayda
Geçen olayların, ilkel inançlara dönmeyi
Sağladığına; yetersiz insanlar, acımasız
Tanrıların tutsakları olduklarına inanırlar.
Bilmezler gerçeği, sınırlı yetilerini; kördür
Onların düşünsel odakları, yanılgılar içinde

Yalpalanırlar, aydınlanmazsa köksüz düşünceleri
Tanrısal varlıklara aykırı düşer, sıkılırsın bundan,
Kuşkulanırsın göksel güçlerden, inanmazsın daha.
Tanrılar, yaptıklarından dolayı duygulanırlar, kızarlar,
Seni cezalandırırlar, sonsuz barışın sessizliğinde
Yaşayan insanlar sana karşı korkunç bir öfkeyle
Sarsılırlar, öç almaya kalkarlar, öyle sanırsın.
Giremezsin sessiz bir anlayışla tanrısal alana,
Bu yüzden göremezsin tanrısal varlıkların
Özdeşlerini, kişisel belleğe tanrısal güzelliğin
Engelleri olarak girseler, gönlünde yerleşseler de.
Budur nedeni seni bekleyen yaşamsal acıların.
Yalnız, benim söylediğim gerçekler önler yanılmayı.
Nice konu, geride, bu dizelerimle açıklamak için.
Gerekir göksel düzeni, olayları, fırtınayı, ışıyan
Yıldızları anlatmam, onların gücünü, oluşumunun
Nedenlerini, korkudan şaşırıp sormayasın diye
İncelemem gerekir; hangi göksel bölümden uçan
Işığın geldiğini, nereye döndüğünü, sağa, sola,
Duvarlardan geçerek uzaklara nasıl gittiğini,
Oradan aşağı indiğini, yeniden yükseldiğini,
Elden gelmez bunların nedenlerini kavramak,
Bundandır tüm olayların tanrılara yüklenmesi.
Çevirirsem yarış arabamı şimdi kişisel

Mutluluk yoluna, tanrısal sevgi kaynağı Kalliope'nin,

Bilge Musaların yolunda yardımcım ol benim..

Fırtına

İlkin yıldırımlar titretmiş göğün ışıyan

Maviliğini, çarpışır uzayda yüksek uçan bulutlar,

Karşıt yellerle karşılaşınca, gelmez gürültüler

Gökten, ışıyan alanlardan toplanırsa kalın

Bulutlar, yığınlaşırsa. Duyulur azgın gürlemeler

Eskiden beri; taşkın bulutlar çıkmazlar odun

Gibi, taş gibi kaskatı öğelerden, çok incecik

Nesnelerden, sislerin, uçan duman bulutlarının

Bize gösterdiğinden. Yoksa düşerlerdi yere

Taşlar gibi, ağır yığınlaşmalar içinde,

Ya da toplanamaz bir araya duman gibi,

Buzdan, kırağıdan kurulmuş katı yığın olamazdı.

Evrenin genişliğinden sık sık şaklayan bir

Gürültü duyulur, büyük bir tiyatronun üstünde

Çatıdan direklere doğru gerilen renkli yelken

Bezinin yellerde savruluşu gibi, sarsılır, sesler

Çıkarır çarpışmaların etkisiyle, tırmalar gibi,

Benzer bir k%ğdın yırtılışına, duyulur gök

Gürlemesinden çokluk böyle bir gürültü, ya da

Rüzg%ora asılmış bir giysiden çıkan sesi andırır

Havada titrerken, dönen bir k%ğdın şaklayışına.

Gelince bulutlar karşı karşıya, yalnızca büyük

Büyük yığınlar oluştururlar, birbirlerine çarparlar,

Sürüklenirler, o sırada duyduğumuz, uzaklara

Yayılan, kulakları tırmalayan seslerdir, bunlar

Esen yellerin sıkışmasından doğar. Korkunç

Bir fırtına gelir ardından, sarsılır, titrer

Birden evrenin sağlam duvarları, çatlar, çatırdayan

Seslerle ayrılır birbirinden, kopunca azgın

Bir kasırga yarılr bulutlar ortadan, dönerken

Bir çevrinti içinde bırakır bulutları yavaş

Yavaş çevrede, koyu bir örtü kaplar ortalığı,

Bir oyuk açılır içlerinde. Kesilince gücü

Kulakları sağırılaştıran çatırdamalar duyulur

Yarılan bulutlardan, birden, şaşılması değil bu,

İşte böyle bölünür yığın, havayla dolan,

Durmadan korkunç çatırdamalar çıkaran yığın.

Eserken yeller bulutlar arasından gümbürtüler

Çıkarır başka yollardan, görürüz çokluk

Yığınla bulut, değişik ayrılmalar, dağılmalar,

Uçarken yarılmalar, dalgalanmalar, bundandır hışırdayan

Ağaçlıklar, kuzey yelleri estiğinde uğuldayan

Dallardan, çalılıklardan duyulan çatırdamalar.

Bundandır, esen yellerin güçlü oluşundan,

Çarpmasından bulutların yarılması, ortasından
İkiye ayrılması. Esintiler başlayınca, açıkça,
Yeryüzünde neler olduğunu gösterir deneyler.
Esmeye başlayınca yeller, söker kökünden ağaçları
Kasırgalar, seller, çıkarır yüzeye derinden. Başlar
Karşılıklı dalgalanma, bulutlar denizinde.
Vuran, kıran, azgın bir kaynaşma, çatırdama,
Enginlerinde evrenin, koparır taşan ırmaklar.

Yıldırım Olayları

Bir gümbürtü bulutlardan bulutlara, şimşekler,
Engin sulara yağar ateşler, yutar ateşleri sular,
Ortalık gürültülerle dolar, yalınlanan ocaktan
Çekilmiş kıpkızıl demirin buzlu suya atılmasından
Doğan çatırtılar gibi ateşler saçılır kuru
Bulutlara, birden yalınlar yayılır, başka taşkın
Gürlemelerle yangın, dağ ağaçlarını yakan,
Döndüren, orman yangınları gibi, yeller kıvrılır,
Yaklaşır, yakar, kudurur, dünyayı çölleştiren,
Gürleyen, olamaz Delphicus Phoebus ağacından
Çıkan yalınlardan başkası. Buz kesilir dolular
Düşerken bulutlardan, yüksekte, keskin gürlemeler
Duyulur, yeller toplanır ağır basınçla, buzla
Karışmış dolular kırılır, iner bulut dağlarından.

Çakar şimşek, karışılınca bulutlar, boşalınca
Yığınlaşmalarla ateş öğeleri, çekiçle vurulan
Taştan, taşın taşa çarpmasından sıçrayan parlak
Kıvılcımlar gibi, ateş çıkar şimşek çakmasından.
Duyulur, sonra, gürlemeler kulakla, gözle görülür
Şimşek, önceden. Bundan anlaşılır daha yavaş
Olduğu kulak duyusunun gözünkinden. Şöyle:
Uzaktan bakınca iki ağızlı baltanın vuruşuyla
Salınan ağaçlara, görülür önceden baltanın
Kalkışı, sonra ulaşır kulağa çıkan ses.
Böyle görürüz şimşeği gözle, gürlemeyi duymadan,
Ateşle eş zamanlı, eş nedenlere karşın,
Eş çarpmalar sonucu. Böyle aydınlatır fırtına
Bulutları, uçan ışıklarla ortalığı, şimşeklenen
Parıltılı havayı. Girer buluta yeller, döner
Söylediğim gibi önceden, yoğunlaştırır, sımsıkı
Bulutun oyuğunu. Bu devinmedir onu kızılaştırın,
Devinen kıpkızıl olur, ısınır, eritir kurşunu
Bu dönme, yırtar yakan yel kara bulutu, dağıtır
Bir çarpmayla, boşaltır kızıl ateş öğelerini,
Bunlardır yalımlandıran kıvrılan yıldırım, gelmiş
Daha sonra kulağımıza ilk duyulan gök gürültüsü,
Gözlerimize ulaşan ışıklardan. Bunlar, bulutlar
Sıkışınca, hızla üst üste yığılınca olabilir.

Yanılnma sakın, aşığıdan gördüğümüz nesnelər,
Daha geniş yer kaplayacak yapıda değıldir gökte,
Göründüğünden, büyük dağlar kurar bulutlar, benzer
Birbirine, havanın içinden esen yellerle sürüklenir
Eğik, ya yukarı doğru kımlıdayan yüksek bulut
Dağları görürsün üst üste, sessiz, sarkmış,
Yeller esmiyorsa çevresinde, öçebilirsın ne denli
Yükseldiğini yığınların, ya da açılan oyuklar
Görebilirsın kayalardan kurulmuş gibi, yellerin
Yükselen fırtınasından sıkışan bulutları kuşatmış,
Kafese konmuş yabanlar gibi kükreyen; gürüldeyen
Kayalar, ardarda çıkar böğürmeler bulutlardan.
Yuvarlanır öteye beriye bulmak için çıkış yeri,
Dolanır gök boşluğında sayısız ateş öğeleri,
Ocağın oyuğunda yalımlar gibi döne döne.
Parçalar bulut yığınlarını bir de, saçılır
Kıvrık yıldırımlar. Sonradan, başka bir nedenden,
Altın renkli, parlak, oynak ışınlar yağar
Yukarıdan yeryüzüne. Bunlar bulutların özünden
Ateşle yüklenmeleri gerektiğinden oluşur hep.
Bulunmazsa onlarda bir damla su, parlayan
Ateşe dönüşürdü birçoğu. Gür parlaklık yayılır
Güneş ışığından, özünden parlayan kızıl
Ateş ışınları gönderirler, çeker bunları

Toparlar yeller, yığar üstüste, doğar onlardan
Ateşi kuran öğeler, çıkar kızıl şimşek ışığı.
Pek ince olursa bulutun yapısı, gökte çokluk,
Şimşek çakar, yeller ayırırsa bulutlar
Sürüsünü birbirinden, düşer şimşek çaktıran
Öğeler kendince, sonra başlar duru, aydınlık
Bir gün, korkudan, kargaşadan uzak.

Yıldırımın Yapısı, Etkisi

Gösteriyor gerçek yapısını da, etkisini de
Şimşekler. İlk şimşek çakar, yangınlar çıkar,
Kükürt kokulu dumanlar kaplar ortalığı, boğucu,
Bunlar ateş belirtileri, yağmur, yel değil.
Bundandır evleri, damlarını yakması yıldırımın,
Odalarda yalınlar egemenlik sürer, evrenin
Ateşleri arasında en incesi şimşek ateşi.
Ona vermiş doğa en incecik, oynak öğeleri.
Karşı koyamaz ona evrende bir nesne. Deler
Evlerin duvarlarını güçlü yıldırımlar, geçer.
Çılgılık gibi, ses gibi geçer kayadan, madenden
Yıldırım. Akar altından, bakırdan, kayar birden
Şaraptan, kabına dokunmadan. Yumuşatır yavaşça
Sıcak soluğu şarabı, kolayca geçebilecek
Durumdadır kabın gövdesinden, titreşerek sızar

İçeri, böler, ayırır birden şarap öğelerini.

Güneş sığının kişi sağlığına dokunmayışı

Gibi, böyle hızlı devinmesine karşın yıldırımın

Baskın gelen oynak gücü geçer şaraptan.

Yıldırımın Doğuşu

Nereden çıkar yıldırımlar, korkunç etkileri,

Kızgın yalımları, yüksek kuleleri yakan,

Evleri çökerten, çatıyı, direkleri söken, sarsan,

Anıtları bozan, yiğitlerin anısına dikilen.

Kişileri öldüren, hayvanları yok eden çevrede.

Açıklamak isterim, sana, verdiğim sözü uzatmadan.

Bu azgın, büyük işler gören gücün çıkağını.

Yıldırımlar, yalnızca, üstüste yığılmış, dağ

Gibi bulutlardan çıkar, anlaşılır bu kolayca,

Parlak gökte yeğnik bulutlardan çıkmayan

Şimşeklerden. Duyular gösterir apaçık bunu.

Başlayınca fırtına şimşek çaktırmaya, yuvarlanır

Yumaklaşan bulutlar engin uzayda, sanılır

Acheros'un uçurumlarından çıkmış korkunç

Bir karanlık, doldurmuş gökleri baştanbaşa,

Bir korkudur alır bizi yukardan gelen

Yağmur bulutlarıyla koyu bir karanlıksa

Yükselen; çöker kara bir bulut yığını deniz

Dalgalarının üstüne, uğursuz boşalma başlayınca
Gökten, büyür gittikçe koyuluklar içinde,
Yaklaşır, uzaktan, korkunç karanlıklarla,
Birden boşalır yıldırımlar, kasırgalarla
Yüklü sağnaklar, ateşlerle, yellerle
Dolduğu yerlerden, titrer kişiler, ararlar
Sığınmalık bir yer karada korunmak için.
İnanılır başımızın üstünde fırtınaların
Yükselmesine; yoksa gölge salmazdı yığılmadan
Böyle kat kat, üstüste binmeden karada, önünü
Kapayamazdı güneş aydınlığının bulut yığınıını.
Yakıp gelmezdi yağmurla birlikte sağnaklar.
Toprağı, sular basardı karaları, ne tarlalar
Çalkanırdı göllerde, uzayda yükselmeseydi böyle
Yığın yığın bulutlar, bu nedenle dolarlar yukarda
Esen yellerle, ateşlerle. Bu nedenle düşer
Yıldırım öteye beriye, gürlere gökler. Dediğim
Gibi, saklar bulutlar yukarda da sıcaklık
Öğelerini oyuklarında. Çok uzak kalması gerekir
Bunların güneş sıcaklığından, ışımalardan.
Esen yeller rasgele bir yerde çarpar, toplarsa
Yığın yığın bulutları, pek çok ateş öğeleri
Çıkar onlardan, bağlanırlar ateşle, kayar hızla
Girerler içeri, dönerler, kıvrılır daralırlar,

Şimşek kılıcının yapıldığı kızıl ocakta.
Kat kat tutuşur yeller, yanar burada kendi
Sıkı devinmesiyle kızarır, doğar güçlü bir akım,
Yaygın ateşten, olgunlaşır, gelişir şimşegin özü,
Fırlatır birden bulut kanatlanmış kızıl
Bir ışık, çatırdayan, ışıltılarla çevreyi
Parlatan. Gelir ardından boğuk bir gürültü, yıkılır
Gibi göğün çatısı, çatlamış, yarılmış, çökmüş
Gibi düşer yere yükseklerden. Yayılır gökte
Gürültüler, gürlmeler, kopmuştur artık fırtına,
Oynamış yerinden toprak, korkunç gürültülerle,
Başlar bardaktan boşalırsa bir saġnak, yağan
Yağmurdan oluk oluk, çalkanır baştanbaşa
Gök, yuvarlanır yeni bir Tufan kopmuş gibi,
Yağmur içinde, dökülür sular, yarılıp çatlayınca
Bulutlar, başlar saġnaklar, burda birdenbire
Gökler gürlerken şimşekler çakar, birden dıştan
Akarcasına gelen yeller, çarpar girer bulutların
Yüreğine, yarar keskin doruġu, böler yığını
İkiye, sıçrar, döne döne kıvılcım çıkar, buna
Şimşek deriz biz, anadilimizde. Yellerin estiġi
Yönden çıkar. Ateş çıkarmadan da çarpar yeller
Seyrek, yalnız uzayda, uzun yol alışında yakar
Kendi kendini. Daha büyük öğeler tek tek düşer.

Bunlar işlemez havaya ötekiler gibi, didiklerler
Onu yalnızca, sonradan karışır onunla, uçarken
Ateşi doğururlar. Bunlar, uzun yol giden, arabanın
Isınınca, kızılaşan, kurşundan dingil yuvarlağı
Gibi olmaz; soğukluk öğeleri tükenince çokça,
Ateşler çıkarır kurşun yuvarlağı, havadan, yeter
Ateşlenmeye çarpanın gücü; ateşsiz, soğuk esinti
Depretince öğeleri; yeller tüm gücüyle çarptığı
Yerden kolayca çıkarabilir sıcaklık öğelerini.
Bundan belli çarpışan nesnelere, onların
Toplandığı. Çekiçle vurulan bir taştan
Çıktığı gibi, çıkar ateş yelin çarpmasından,
Toplanır, eş düzeyde, sıçrayan kıvılcım öğeleri
Üzerinde, vuruş sırasında. Budur gerekli
Neden yıldırım düşünce yalımların çıkmasında,
Yanmaya elverişli olmasında çarptığı nesnenin.
Yoksa olamazdı bu denli yüksekten tüm gücüyle
Uzaydan düşen yellerin çarpması soğuk, düşüş
Yolunda ateşlenmese bile ısınır biraz
Sıcaklık veren dokunmalar, sürtünmeler yüzünden.

Şimşegin Hızı

Çok kolay devinir şimşek, çok ağırdır yıldırımın
Çarpması, biçer havayı ortasından yıldırım,

Önceden aşkın depremleri yüzünden birikmiş
Tüm bulutlarda, yarıp geçmek için, gelmiş
Elverişli duruma, şimşeğin artan gücü üstün
Gelirse bulutun direnmesinden düşer yıldırım,
Korkunç oynaklığından çıkar gürlemeler, bunlar
Mancınıkla atılırken ağır güllerin çıkardığı
Gümbürtülere benzer. Küçük, düzdür yıldırımın öğeleri,
Kolay engelleyemez onu nesnelere. İşler derinlere,
Kayar uçuş yolunun kıvrımlarından, sürekli olmaz
Engellenmesi de. Üstün bir ivme gücüyle kayar,
Yerin ağırlık gücü çeker tüm nesnelere aşağı,
Bir çarpma doğar bundan, artar yıldırımın gücü
Yükseltir hızın devinim yetisini. Deler, dağıtır
Önüne çıkanı yıldırım. Hızlanır, oynak olur daha
Devinim gücü, süreklince, çoğalır hızlılık,
Yükselir çarpışın etkisi hız oranınca,
Çarpmanın etkisinden bütün öğeler uygun
Yolda, belli bir ölçüye göre birleşerek devinir.
Bağlaşır birbiriyle, geyimlenir kendiliğinden
Bütün öğeler yol boyunca. Çıkabilir şimşek yine
Havadan, kendine özgü bir özden, doğabilir hızın
Yükselmesi de, artan çarpmadan. Çarpışır türlü
Nesnelerle, yıkmaz birbirini, gürüldeyip içten.
Bundan anlaşılır şimşek ateşinin incecik

Deliklerden uçar gibi çıktığı. Parçalar şimşegin

Öğeleri doğrudan çarparsa özdeğın öğelerine

Topluca olduğu yerde. Eritir madenin özünü

Yıldırım, çevirir sıvıya altını bile. Pek incecik,

Düz ateş öğelerinin, çok küçük ilkelerin

Bölünmesine dayanır yıldırımın bütün gücü.

Çok kolay işler ateş öğeleri nesnelere özüne.

Birdenbire çözerler, en içe girince

Düğümleri bütün bağları gevşetirler nesnelere.

Güz, İlkyaz Fırtınaları

Titretir güz fırtınaları, kıvılcımlı yıldızlarla

Süsler gökleri, yazbaşında çiçeklenen yeryüzünü.

Soğuklarda ateş bulunmaz, sıcaklar yel, bir de

Kalın öğelerden doğan bulutlar, bu iki dönen

Arasında kalan mevsimler elverişlidir ortaya

Çıkmasına yıldırımların. Karışır, yıl bölümlerinin

Ayrılma evresinde, soğuklarla sıcaklar,

O zaman, ikisinden, çıkan bulutlardır nedeni

Yıldırımın, evrende boğuşmayı, korkunç kargaşayı

Kızıştıran. Sarsılır hava, savaş başlayınca

Esen yellerle ateşler arasında. Başlar sıcaklar

Yazbaşında, gelir soğukların sonu, bu nedenle

Gerekir çarpışma karşıt güçler arasında, karışır

Birbirine, alt üst olur ortalık. Öte yandan
Sıcakların sonu, soğukların başlangıcıyla gelince
Karşı karşıya, yaklaşır güz denen dönem. Başlar
Burada yazla kış arasında acı bir savaş. Bundan
Dolayı yılın "dönüm" evreleri denir bunlara.
Şaşılmasın, en çok bu evrede şimşeklerin çakışına,
Gökyüzünün fırtınarla kaplanmasına, iki yanda
Değişik savaşların kudurmasına, bir yanda
Yağmurların, bir yanda yalımların karışmasına.
Şimdi, burada, ateşler saçan şimşegın yapısını,
Gücünü, kendiliğinden anlamanın önemi vardır,
Üzerinde durarak Etrüsk masalının boşluğunu
Göstermek için değil, bu konuda tanrıların
Düzenleyici belirtilerini kavramamızın.
Şimşek çaktığı yerden sağa doğru uçan ateş,
Döner sola, geçer duvarlardan girer evin içine,
Çıkar dışarı, yine, içerde şangırtılar, gökten
Düşen bir yıldırımın çarpması yıkım getirebilir.
Jüpiter, ya da öteki tanrıların, ışığı gök
Ülkelerinden dinledikleri gibi korkunç
Gürültülerle yeryüzünü titreten şimşekleri
Gönderen, neden iğrenç suçlar işleyen, gizleyen
Bir suçluya gelmiyor şimşegın ateşi, neden
Delinmiş göğsünden şimşek yalımları dökülmüyor,

Örnek olsun diye ölümlülere? Neden bilmeyen

Kötülüğün ne olduğunu suçsuz bir kimse yalımlar

İçine yuvarlanır, yakalanır, kapılır birden

Göksel ateşlerin çevrintisine? Neden uğraşır

Birçokları verimsiz yerlerde yerleşmeye?

Olmaz bunlar elin gücü, kolun emeğiyle.

Neden bırakılır Jupiter'in kargısı toprakta?

Neden, buna katlanır, atmaz düşmanlara?

Neden, Jüpiter gökyüzü güzelken fırlatmaz yere

Yıldırımını, gürültülerle doldurmaz ortalığı?

Bulutlar aşağıda toplanınca, oku ereğe

Varsın diye, kendi yükseklerle mi çıkar yoksa?

Neden saldırır denize, ne gösterir dalgalara,

Akarsuya, yüzen ovalara? İstemişse sakınmamızı

Neden kaçınmış, sezilir durumda göndermekten?

Baskın mıydı dileği, sezdiyen, yıldırımlarla?

Nedir, ilkin, karanlık gökgürültüleri, sarasmalar?

Neden bunlarla korkutur, sığınak aratır kişilere?

Nedendir her yandan ok, kargı göndermesi?

Söyleyebilir misin, birçok şimşek çakışın zamandaş

Olmadığını, birden ortaya çıkmadığını? Gerekir

Böyle olması, eş sürede birçok yıldırımın düşmesi,

Yağmurların, birçok bölgeye birden yağması.

Neden dağıtır, yıkar tanrı kutsal tapınakları

Düşmanca yıldırımlarla, kendine özgü yerleri,
Neden parçalar tanrısal çizimleri, onulmaz
Yaralar açar, kirletir kendi çizimlerinin
Saygınlığını? Neden yükseklere atar yıldırımını
Çokluk, dağların tepelerinde görülür sık sık
Yıldırım izleri? Bir konu daha var olaylardan
Kolayca anlaşılın, dilimizde hortum, Grekçede
"Peresteres" denen. Gökten iner gömülür
Denize yavaşça. Gökten yere doğru iner
Çokluk, aşağı sarkan bir direk gibi, kaynar
Çevrede köpükler, azgın bir sağnak deniz
Dalgalarını alt üst ettiğinde. Bütün gemiler
Bu büyük kargaşadan korkar, sarsılır, şaşırır.
Esen yellerin savuran gücüdür bunun nedeni.
Tümden bulutları dağıtıp parçalamadan, aşağı
Bastırması, gökten yere sarkıtmasıdır. Ellerle
Tutulan, kollarla kucaklanan, yukardan basılan,
Sıkışan dalgalar yayılışınca, bölününce
Büyük bir baskıyla bulutlar, çöker yeller
Dalgaların üstüne, görülmedik bir çevrinti yaparlar.
Halkalanan çevrinti batarken çeker bulutu
Kaygan yığınla, gider ardınca, birlikte batar.
Islaklıkla yüklü olmasından, itilmiş aşağı
Denizin üstüne doğru, birden çöker yüzeyine

Suyun, bundan doğar gürültü, kaynaşma, taşkın.

Karışır çevrinti bulutlara kendince, geniş

Yığınlarını bulutların alır götürürken. Sonra

Sarkar yeniden bir çevrinti gökten. Bu evrede

Yeryüzüne inen yeni çevrintiden bir patlama

Duyulur, kasırgalar koparan fırtınadan

Korkunç bir güçlüktür doğan. Az gördüğümüz

Bir olaydır bu, yeryüzünde, dağların engel olduğu

Yerde. Yalnızca denizde sık görülür hortum,

Genişler görüntüsü, yayılır göklere değin.

Bulutların Oluşumu

Uçarken bulutlar gök ülkelerinde, sayısız

Kalın öğelerin, birden, hızla birleşmesinden

Oluşur. Bunlar küçük, birbirini engelleyen

Sivriliklerle yüklenen, karşıt durumda bulunan

Öğelerdir. Bunlar, önce bulutçukların doğmasını

Sağlar, sonra küçük bulutçuklar birleşir, bağdaşır

Bir birim oluşturur. Bu bağlamla büyürler,

Yellerle sürüklenirler, sonra korkunç fırtına

Gösterir kendini. Dağlar, tepeler, yakınlığı

Oranında göğe, öyle kalın, yoğun havadan oluşan

Sarımsı, koyu bir bulut yığını sarar çevreyi.

Bulutlar, görülmeyen ince dokulu, sürükler onları

Kolayca yeller, dağın doruğuna yığılırlar. Burada
Yığınlaşma, yumaklaşma yüzünden görünürler bize.
Bu evrede, dağın tepesinden, yükselirler uzaya,
Yalnızca yellerdir yükseklerde sözü geçen. Bunu
Öğretir bize duyular, tepelere çıkarken, deneyle.
Büyük özdek yığını kaldırıyor doğa, denizden,
Yükseltiyor, deniz kıyısında asılan, tuzlu
Sıcaklığı emen bir giysi gösteriyor bunu.
Bu nedenle tuzlu dalgaların oynaşından
Kaynaklanan yığınla yükselen öğeler yayılır,
Bulutları besler, büyütür. Bütün türler
Islaklık nedeniyle bağlanır içten içe
Birbiriyle. Çok görürüz ırmaklardan, topraktan
Sislerin, buğuların yükseldiğini, onlardan
Çıkan birer soluk gibi, havaya gönderildiğini.
Böyle çevreler sis koyu karanlığıyla gökleri,
Birleşir öteki buğularla, bütünleştirir bulutlar
Yığınını; yukardan bastırır bunları hayvan
Burçlarının sıcaklıkları, kalın bulutlarla kuşatır
Göklerin maviliğini; bundan anlaşılır uçan sis
Katlarını, bulutları göklerde, dışardan gelen
Öğelerin oluşturduğu. Anlattığım gibi, sayısızdır
Öğeler, sonsuz derinlikte yayılırlar topluca.
Göstermiştim onların, uçarken ne denli büyük,

Hızlı olduğunu, gittikçe büyüdüklerini, birdenbire
Anlatılmaz bir alana açıldıklarını. Şaşılası değil
Bunların pek kısa sürede yoğun bir fırtına
Çıkarması, yığınlaşan, yükselen bulutlardan.
Bunlar, bir korku salarlar, karaları, denizleri
Kaplarlar. Büyük evrenin soluğunu sağlayan uzayın
Damarlarıyla her yana açılır öğelerin gedikleri.

Yağmurun Açıklanması

Anlatayım suyun toplandığını yağmur bulutlarında,
Yukarda, damla damla düşüşünü toprağa. Önceleyin
Bir yığın içinde su öğeleri, bulutlarla eş süreli
Çıkar, yükselir tüm nesnelere, eşitçe çoğalırlar
Orada, bulutlar gibi sular da, bulunur bulutlarda.
Bizde de, birlikte, çoğalır etle kan, ter gibi,
Türlü sular gibi, örgenlerimizden çıkan;
Bütün bulutlar denizden ıslaklık alırlar, bol,
Esen yeller, onları, sular üstünde sürerken,
Deniz kıyısında asılan yünden giysi gibi
Islanırlar. Buna benzer tüm ırmaklardan yükselen
Bulutlara değin ıslaklıklar. Türlü yolla birleşir,
Çoğalır her yandan suyun öğeleri. Sonra boşalır
Sularla yüklü bulutlar, budur yağmur getiren!
Bir yandan yellerin basıncı, bir yandan

Bulutların yükü; iki neden. Yığınlar yuvarlanır
Daha güçlü, yağmur boşalır yukardan. Bundan başka,
Yeller dağıtır, ayırırsa bulutları birbirinden,
Yukardan kızıl ışınlarını gönderirken güneş
Düşer yağmur damla damla, ocakta eriyen balmumu
Gibi akar oluklaşan sular. Büyük bir yağmur
Hızla birleşmesinden iki gücün, esen yelle
Bulutların sıkışmasından doğar. Yalnızca, bildiğimiz
Uzun süreli yağmurlar su öğelerinin toplanmasından
Yığın yığın, bulut üstüne bulut yığılmasından
Çıkan, devleşen bir sisle birleşmeden, ya da
Bulutların her yandan birbirine yaklaşmasından,
Yükselen buğuların sarmasından doğabilir.

Gökkuşağı

Güneş ışığı karanlığın bir fırtına evreninde
İyice karşı gelirse damlayan sis yığınına,
Parlarsa çıkar renkli bir yay, koyu bulutlardan.
Birlikte oluşan kar, yel, dolu, kırağı gibi
Buzlaşan, sıkılaştıran, soğuyan suları katılaştıran,
Uzaklara giden ırmaklara engel olan, bütün
Bunlar gibi ne varsa ortaya çıkan, açıklamak,
Anlaşılır kılmak güç değil, öğelerden belli bu.

Deprem

Dinle nereden çıktığını depremin, bir düşün
Önce, üstünde olduğu gibi, toprağın altında da
Yellerin girdiği oyukların bulunduğunu her yanda.
Çevrilmiş bunlar göllerle, bol su taşıyan öğelerle,
Bunların içinde bulunur taşlar, sıkı kayalıklar,
Sayısız gizli akıntılar, dalgalanmalar, kayalar,
Tüm bunlar, var güçleriyle yerin altında durmadan
Salınmakta, inanılır olaylardır bunlar, anlaşılır
Kendiliğinden toprağın her yanında eş yapılı olduğu.
Şu, güvenli görüşten kalkalım: Titrer yeryüzü
Üstten, bu sarsılmalardır eski çatlamalardan
Doğan oyuklar yüzünden; çökerken bütün
Dağlar, bu korkunç çöküş yayar, götürür birden
Depremin dalgalarını pek uzaklara, böyledir
Doğrusu olayı açıklamanın. Sarsar bütün yapıları
Deprem, kolay yayılan dalgaları kendiliğinden
Titretir, çarpmalarla ne varsa yıkar. Dalgalarla
Çarpmalar yükselir yukarı, geniş yollar üstünde
Duran yığınları atar fırlatır gibi öteye beriye,
Kaldırır demir çakılmış tekerler gibi yuvarlar.
Anlaşılır bundan, kopan iri yığınların, yukardan
Engin, geniş sulara yuvarlandığı, suların
Dalgalanması yüzünden yeryüzünün çalkandığı,

Döndürülen bir kabın içinde durmadan çalkanan,
Yanlara vuran, devinen dalgalanan su gibi.
Böyle toplanır, öteye beriye, basınç yaparsa
Yeraltı oyuklarında yeller yüklenirse bütün
Gücüyle tavanlara, oradan yellerin ağır
Basıncından yönelir toprağa. O gün yeryüzünde
Bulunan yapılar eğik duruşları yüzünden,
Eğilir yükselteleri oranında daha da, devrilir
Yatık yönlerine doğru. Yarılır bozulmuş çatıları,
Yanları, sonra bir çöküşle yıkılır. Bundan korkulur
Evrenin çökeceğinden, inanırlar belli sonunun
Geleceğine, büyük toprak yığınlarının yerin
Dibine battığının görülmesine karşın. Dinmez
Esen yeller, kurtaramaz başka bir çaba evreni
Bu batıştan, bu çöküşten, artar, eksilir yeller
Değişmelerle, yığınlaşır önde, sonra itilir
Geriye, kalır arkada. Bundan korkutur yeri
Sık sık, çökecekmiş gibi, budur gerçekten olsa da.
Yer eğilir, hızla gelir geriye, yeniden,
Kendi ağırlığının etkisiyle, döner yerine,
Bu nedenle sarsılır, sallanır bütün yapılar,
En yüksekenden en alçağına, en küçükten en büyüğe,
Sağa, sola, aşağı, yukarı, dibe, ortaya doğru,
Bir başka neden daha var, büyük depremin

Doğmasında; ya birden gelen korkunç yellerden

Doğan çarpma, ya da azgın bir hava akımı

Dolar oyuklara, toprağın altında, tüm gücüyle.

Ya içinden, ya dışından alabilir bu yerin.

O gün çıkar gümbürtüler yerin büyük oyuklarından

Uğultular duyulur her yanda, artan, ısıtan

Etki yarar yeri dışından, ayırır, çatlatır

Toprağı derinden, korkunç yarıklar açar. Böyle

Olmuş çok eskiden Suriye'de, Sidon'da, Peloponnes'de,

Aegium'da. Darmadağın etmiş büyük kentleri akımlar,

Çökmüş ardarda topraklar, göçmüş bu yüzden kimi

Duvarlar, sayısız iller gömülmüş denize, böylesine

Korkunç bir depremle batmış yerlilerle derin

Karanlıklara. Yarıp çıkmaz dışarı hava, bölünür

Yellerin çarpması yüzünden içerde. Yeryüzünün

Sayısız delikleri taşkın etkilenmeyle yayar

Sarsılmaları, titreşmeleri yeryüzünde olabildiğince.

İliklere geçen, eli ayağı dolduran keskin

Bir soğuk gibi, sarsar, işler içeri deprem

Koparmak için yeniden. Bu nedenle artar korkular

Kat kat, kentlerde oturanların, ürkütür çöküşü

Üstten aşağı bir evin, derin bir korku salar,

Açılır birden yeraltında oyuklar, bir uçurum,

Yerin yarığından, büyük çöküş sonunda dolar

Boşluklar yıkıntılarla. Çok inanılmış yürekten,
Göğün, yerin dağılmadığına, sonsuz güvenle,
Gösterir kendini, yine de, gerçek korku, batar
İğnesi ama yavaşça, rasgele bir nedenle, yutar
Bizi, birdenbire toprak ayaklar altında, atabilir
Uçuruma, kolsuz kanatsız kalır ardından ne varsa,
Sonunda, bir yıkıntıya dönecek evren diye.

Neden Deniz Taşmıyor

Şaşılır, neden taşırılmaz denizi doğa diye,
Her yandan ırmakların, büyük suların denize
Dökülmesine karşın. Göğe çıkan yağmuru düşün,
Karayı, denizi kuşatan havayı düşün, buna
Bir de kaynaklarını katıver, tüm bunlar
Deniz büyüklüğünün artmasında damla bile değil.
Şaşılmaz denizin büyümediğine, alır bir bölümünü
Sürekli, güreşin sıcaklığı; görüyoruz yine de
Parıldayan ışınlarıyla güneşin, nasıl yellerin
Esmesi sonucu, yavaştan çalkanan ıslaklık örtüsünü
Kuruttuğunu, görüyoruz yine nasıl yayıldığını
Güneşin altında engin denizin, böylece güneş
Her yandan götürebilir denizin bir bölümünü
Yüzeyinden, aparır suların önemli bir yönünü
Geniş uzayda. Süpürür yeller de, ılgarlar
Yüzeyinden, açıkça bir bölümünü suların, götürür.

Görüyoruz yine yellerin bir gecede çamurlu

Bir yeri kurutup ekmek kabuğuna çevirmesini.

Anlattım açıkça, sulardan birçok nesnenin

Ayrılıp yukarı çıktığını, bulutların deniz

Yüzeyinden neler ılgarladığını, toprağın üstünden

Çepeçevre nelerin fişkırdığını, karalara yağmur

Yağınca yellerle bulutlar atbaşı gittiğinde.

Deliklerle dolu bir gövdedir yer, denizle bağlaşıp,

Kıyılarla çevrilmiş. Suların karadan denize akışı,

Gibi tuzlu dalgalardan çıkan suların da gerekir

Yeniden karaya akması, bakılırsa görünüşe ıslaklık

Kumla böyle sızar, sıvı böyle akar, ırmakların

Kaynaklarından, döner yeniden geldiği yere.

Akar renkli, parlak bir izlenimle oradan,

Önceden yarılmış, kayganlaşmış ırmak yatağına

Döküldüğü yerden. Anlatayım nedenlerini şimdi.

Etna Yanardağı

Etna'nın ara sıra kıvılcım dökerek tepesinden

Yalımlar püskürttüğünü. Az yıkım değildi yalımdan

Sağnakların dağdan fişkırarak Sicilya kırlarını

Sarması, orada bir egemenlik kurması. Kurtulamamış

Yakın komşular bile bu korkunç oyundan, dumanlar

Kıvılcımlar bütün gökyüzünü kapladığı gün.

Doldurmuştu bir korku yüreklerini, yeni bir yıkım
Koparmış gibiydi evrende, doğa, acı; derin
Bir araştırma konusudur bu olay. Çevirmeliyiz
Gözlerimizi tüm yönlere, unutmamak için nesnelere
Nasıl olgunlaştığını, evrende hangi küçük
Bölümün göğü kurduğunu, "Bütün"ün binde biri
Bile olmamasına karşın. Birden yaratılamaz
Bu denli çok kişi yeryüzünde, bunu düşünmüşsen
İyice, şaşmazsın, bu yığınla işler karşısında.
Şaşılır mı bizden birini sıtma tutarsa, yayılırsa
Bir yanma gövdemize, ya da başka bir ağrı düşerse?
Dolanır birden ayaklar, bir diş ağrısının acısı
Duyulunca, gözler kararır yavaştan, "kutsal ateş"
Yayılınca uzaktan uzağa, gövdeye sızınca, eli,
Ayağı süründüğü yerde tutuşturunca. Yoktur
Şaşılacağı yanı bunun, çok öge var nesnelere
Bu türden. Yıkımlarla dolu yer, gök, sayısız
Sayrılık doğabilir bunlardan. İnanmak gerek
Sonsuz kaynaklardan gök için, yer için yeterli
Bütün özdeğin çıktığına, birden bir deprem
Çıkarmak için yeryüzünde, kudurmuş bir hortumun
Denizde, karada ne varsa alt üst ettiğine.
Etna'nın ateş sağnağını, göğün yalımını
Tutuşturduğuna inanmak gerekir. Şunlar da var:

Yalımlar tutuşturur gökleri, tüm gücüyle dökülür
Yağmur, yığınla toplanan su öğelerinden. Etna'dan
Çok büyüktür kıvrılarak çıkan yalımlar, olmaması
Gerekir bir ırmağın daha büyük, göründüğünden.
Buna karşın, daha büyük görünse bile, kişiler,
Ağaçlar, bunlar gibi bütün başka varlıklar,
Ancak kendi ölçülerine göre büyük olabilirler.
Yoksa gökle, yerle, denizlerle evrenin
Dev büyüklüğü getirilemez yanyana.
Anlatayım artık, neden birdenbire Etna'nın
Kudurmuş ağzından yalımların dışa döküldüğünü.
İlkin, dağın içinde, çok derinde oyuklar vardır
Kuruluştan; bu oyuklu kayalar üstüne oturmuş
Bütün dağ, doldurmuş oyukları hava, yel.
Havanın devinmesinden doğar esen yeller,
Isınınca yel ısıtır taşları, toprağı,
nne geleni, kudurgan gürültüler çıkarır.
Taşar onlardan yakan bir ateş, gürüldeyen
Yalımlarla, yükselir burkularak, sıçrar
Uurumlardan göklere doğru bu yalımlar.
Saçar uzaklara yeller külleri, yalımları,
Yuvarlanır dumandan bulutlar, kaplar ortalığı
Koyu bir karanlık; fırlatır taşları ağır bir
Güçle yukarı, şaşırtır kişiye. Kim inanmaz

Bunun iplerden boşanmış bir kasırga olduğuna?

Sürer çok uzaklara deniz dağdan kopan,

Dalgaların kırdığı, yangının püsküttüğü kökleri.

Uzar yeraltı oyukları denizden dağın uçurumlarına

Değın; sürer bu oyuklarla söylentiye göre,

Bir yel, çokluk, sularla birleşerek.

Göstermiş açık denizden geçen yellerin karalara

Fırlattığını, yalımları göklere yükselttiğini.

Taşlar uçar, kumlardan bulutlar oluşur, dağın

Doruğundan, açılan ağızlardan. Böyle söylenir,

Orada uçurumlar, gedikler olduğunu anlatırken.

Yeterli değil bir açıklama yolu başka konular

İçin, birçoğunun bulunduğu, bunlardan ancak

Birinin doğru olması gerektiği yerde. Görüyorsan,

Sözgelişi, kendini öldüren birinin ölüsünü

Uzaktan, durduğu yerde, ölüm nedenlerinden yalnızca

Biridir bu söylenen, "bütün" için de söylenebilir.

Açık değil ölümün nedeni, kılıç, soğuk, hastalık

Ya da ağulanma saptanamaz uzaktan bakmakla.

Bir nedeni vardır ölümün, bilinir gerçekten,

Ancak uzaktan değil, yalnızca bu söylenebilir.

Nil Üzerine

Böyledir Mısır'da akan, yeryüzünde, yaz boyunca

Yükselen, biricik ırmak Nil konusunda da. Basar

Karaları, tarlaları sular, kızgın sıcaklarda

Bile taşar. Durur yazın kuzey yellerinin akımı,

Başlar esmeye güney yelleri dediğimiz, ırmağın

Akışına karşıt, suyun akışına engel olurlar.

Doldururlar baştan yatağı, tutarlar orada,

Karşıt yönden eserken kuzey yelleri, buzlu

Kutup yıldızları yöresinden, başlar fırtınalar

Kuzeyden; bu evrede yanan, kızaran ülkelerden

Bir akış başlar güneyden. Burası, kara, yanık

Yüzlü kimselerin ülkesi, Nil kaynağının

Doğduğu en sıcak ülke burasıdır. Sürükleyebilir,

Esen yeller, kum dalgalarını yığar denize, kapar

Irmağın ağzını, durur akış, engeller suyu,

Direnir. Böyle önlenir ırmağın akışı, yavaşlar

Sular kendiliğinden. Böyle olur kaynakların

Bulunduğu yörede yağmurların boşandığı evrede

Yeller estiğinde, tüm bulutlar güneye doğru

Çekildiğinde. Varınca bu sıcak bölgeye bu yığınlar,

Yüksek tepelere çarpar bulutlar, yuvarlanır,

Toplanır. Etyopya'nın yüksek tepeleri bile

Böyle biriktirir ışıldayan karları, dünyayı

Aydınlatan güneşin erittiği, ovaya akıttığı.

Avernus Üzerine

Anlatayım Avernus yörelerini, göllerini
Doğal yapılarına göre, bunlar evrendedir.
İlkin Avernus'un ne olduğunu, niteliğini
Gösteriyor açıkça; yıkım getiriyormuş kuşlara,
Söylenceye göre, onun üzerinden uçarsa kuşlar
Düşermiş kanatları, unutularmış uçmayı.
Düşer başları, tükenir kanatların gücü,
Sarkar boynu, yığılır yere, o yöreye gelince.
Batar suya üstünden geçerken Avernus gölünün,
Cuma'dadır bu yer. Çok ağulu kükürt taşı vardır
Orada, tüten kaynaklar fişkirir Athena'nın
Kalelerinde, kulenin doruğunda, Triton'un yüce
Minerva Tapınağı'nda, var böylesi. Geçemez cırlak
Sesli kargalar oradan, sunak doldurulunca korku
Saçan adaklarla, kaçamaz bu hayvan, böyle söylüyor
Grek ozanları, Minerva'nın kolay uyanan hincından
Kurtulamaz, yeter bunu kavramaya yörenin yapısı.
Suriye'de de varmış benzeri, söylentiye göre, dört
Ayaklılar, adanınca yeraltı tanrılarına, gelirmiş
Kesim yerine kendince, çökmüş girince sunağa,
Doğal düzene uygunmuş bunlar. Bunların nedenlerini
Gösteren bilinir bizce, kimse düşünmez yörelerde
Oreus'a açılan bir kapının bulunacağını, tanrıların

Buradan, ölenlerin tinlerini Acheron'un kıyılarına
Çekeceğini. Bir öykü var geyikler, yılanlar üzerine,
Bunlar burunlarından çıkardıkları borularla sürer
Mağaralardan çıkarırmış hayvanları. Anla şimdi nasıl
Saptığını bunların, anlatayım sana, önceki gibidir
Bu da, yok başka çözümü bu konunun. Türlü öğeler
Var toprakta, besleyen, güçlendiren türden çoğu,
Hastalık getirir, ölümü hızlandırır kimi de,
Yararlıdır kimi başka yaratıklara yaşam, sağlık
İşlerinde, öğeleri de değişiktir, yapıları da, söyledim
Önceden, biçimleri, öğelerin kaynaşması, düzeni,
Etkisi, acıtır kulaklarımıza gelirse kimi,
Burnumuza gelen de, ağır etkisi dokununca,
Kaçınmak gerek onlardan görmede, dokunmada, duymada,
İğrençtir etkisi kiminin tat duyusunda. Anlaşılır
Çok kimsede tiksinden, bunların ağır duyumları,
Yıpratışları. Böyledir birtakım ağaç gölgelerinin
Sağlığa dokunması, kimi otlar arasında yatınca
Başın ağrıdığı, sıkıntının, sarsıntının sezildiği.
Helicon'un yüksek tepelerinde, çiçek açan
Ağulu bir ağaç, ölüm getirir kişilere, kokusu
Ağır, topraktan çıkar bunların hepsi, değişik
Nesnelerden doğan öğeleri taşıyan, yığınla.
Bunlardır birbiriyle karışan, derlenen, düzenlenen.

İğrenç bir koku duyulur söndürülen gece lambasından,
Geline buruna bir acı verir, öldürür, uyku
Basar, ağız köpürür, uyurcasınadır etkisi yağlı,
Keskin kokulu kunduzun. Şu incecik güzel ellerinden
Gözleri kamaştıran işler çıkan kadınlar bile
Böyledir aybaşı günlerinde. Daha pek çoğu
Vardır bu türde, oynak yerleri gevşeyince
Elde, ayakta kişinin, sarsılır ruhu derinden.
Terler basar tok karınla yatanı uzun süre,
Daha kolay olur bunlar ardın ardın, sıcak su
Doldurulmuş bir leğene girince. Önceden
Islatılmayan kömürün kokusu çok ağırdır, sarsar
Başı etkisi. Kim yakalanırsa eli ayağı titreten
Ateşli sıtmaya yıkılır yere çarpılmış gibi
Şarabın buğusundan, yapışır yakasına ölüm.
Görmez misin kükürdün nasıl oluştuğunu yerde,
İğrenç bir koku çıkaran ziftin yumaklaştığını?
Bir açgözlülükle altın, gümüş damarlarının
Bulunduğu topraklar kazılırken, demirden
Araçlarla, üste çıkarılırken, iğrenç bir duman
Sarar Scaptensula'yı, ağulayan bir soluk yayılır
Altın madenlerinden, kimin yüzüne gelirse
Bu hava sarımsı bir renk verir ona.
Görmez misin, duymaz mısın ne denli kısa

Sürede ölüme gittiğini, dirim çabalarının boşa
Çıktığını, yaşam yolunda çalışmanın doğurduğu
Sıkıntılar gelince başına bir kimsenin?
Böylesi buğular çıkarır toprak, yayılır
Uzaklara, kaplar açık gökleri, böyle gönderir
Avernus gölü kuşları öldüren ağulu dumanları.
Yükselir yerden havaya, dumanlar kaplar göğü
Bölüm bölüm, ölümcül bir etkiyle. Uçarken kuş
Böyle bir yerden girer ağulu dumanın içine,
Uçamaz daha, düşer sarsılarak yere, kanat
Açarken de, ağulanınca yalnızca bir kalıntı
Bırakır arkada. Bir baş dönmesi verir kuşa,
Önceden, bu ağulu duman, kendince düşmüş
Kaynağına, ayrılması gerekmiş yaşamdan, engin
Bir yıkım denizi kuşatmış onu. Yavaş yayılır
Avernus'un etkisi, kovar sağlıklı havayı, girer
Kuşla yerin arasına, önceden boşalan alana.
Bir kuş, tüm üstüne gelince bu yerin, kırılır
Kolu kanadı, geçer kendinden ağunun etkisiyle,
Yitirir gücünü, gider uçuş yetisi, tutamaz
Kendini, taşıyamaz onu kanatları bile,
Düşer bütün ağırlığıyla, kendi kendine,
Yaklaşır iyice gövdenin, bütün damarlarından
Canın uzaklaştığı yere, büyük bir boşluğun

Açıldığı alana, gider etkinliği yaşamın.

Yazın Daha Soğuktur eşmeler

Gelince yaz, daha soğuk olur eşmeler,

Sular, kurur sıcaklık yüzünden toprak, daha

Hızlı kımıldatır havayı, ısı öğeleri.

Azalıır toprağın üstün gücü sıcaktan,

Sular serinler, toprağın derinlerinde gömülü,

Toplar öğelerini soğuk, yeniden, bir yere,

Düzenlenir eskisi gibi, baskın çıkılır sığağa,

İtilir yeniden geriye ısı öğeleri çeşmelerin

Su yollarına doğru, budur soğuğun nedeni.

Ammon Oylumunun Kaynağı

Bir kaynak vardır, Ammon Tapınağı yakınında,

Bütün gün soğuk, geceleyin sıcak olurmuş,

Çokları şaşarmış kaynağın bu özelliğine.

Korkunç karanlık bastırınca, sarınca ortalığı,

Alttan ısıtırmış toprağı parlayan güneş,

Söylendiğine göre, gerçekten uzaktır bu görüş.

Dokununca kaynağın çıplak gövdesine güneş,

Yukardan etkilerken, sıcaklık çıkamaz ortaya,

Üstten büyük bir ısı gönderse bile, ne denli

Isıtabilir suyu toprağın kalın gövdesinden

Geçerek, çıkarabilir mi sudan kızgın buğu?

Çok güç geçer evin duvarlarından bile

Güneşin ışınları, sürdürmek için ısıyı.

Nedir öyleyse bunun nedeni? Toprak kuşatmış

Orada kaynağı, kurutmuş çevreyi, suyun yanında

Yerleşmiş birçok ısı ögeleri. Gece gömülünce

Serin dalgalara yer, birdenbire sıkışır

Yerler. Şudur bundan çıkması gereken sonuç:

Sözgelişi, elle iyice sıkılınca toprak

İtilir, işler içiçe taşıdığı sıcaklık ögeleri,

Budur buğuyu, sıcaklığı doğuran, sezilir

Dokunma duyusuyla bu. Güneş doğar, saçar

Işınlarını yeryüzüne, sıcaklık doğar ısıtmadan.

Döner ısı ögeleri geriye, ilk yerlerine, kaçar

Tüm sıcaklığı suyun, toprağın içine, soğur

Kaynak, gün ışığında, değiştirir yerini sıcaklık,

Güneş ışınları, incelir ışınarak sıcak buğu.

Bundan anlaşılır suyun, ısı ögelerini dışlaması,

Buzların eriyip bağlantının kopmasına yolaçan

Soğuğu dağıtan çözülmeye çokluk görüldüğünce.

Sıcak, Tatlı Kaynaklar

Soğuk bir kaynak vardır ayrıca sakız

Fıskırır ondan, ateş başlar, kıvrık

Yalımlar çıkar, benzer ışıldakların tutuşmasına,
Dalgalar üzerinde ışıldamasına, yellerin savurup
Uzaklara götürdüğü, yüzdürdüğü yerlerde.
Birçok ateş ögesi vardır bu da yerin derininden
Kendisince çıkması gereken ögeler, işler kaynaklara.
Kaçar dışarı, yayılır havaya böyle. Ancak
Bunlar yetmez su kaynaklarını ısıtmaya, gerekir
Suda dağılmış ısı ögelerinin de bulunması, birden
Dışarı taşan, kaynağın yüzeyinde toplanan ögelerin.
Bir Arades kaynağı vardır denizde, böyledir,
Tatlı su fişkirir yukarı, kovar çevresini
Kaplayan tuzlu dalgaları; başka yerlerde vermez
Deniz susayan denizcilere tatlı su, böyle
Gökte ararken yerde bulunan çıkarı, tuzlu dalgalar
Ortasından fişkiran böylesi tatlı sular.
Bunun gibi fişkirir ateş özü de kaynağın dışına,
Orada girer özüne sakızın, toplanır, birleşir
Derlenir yumak gibi, ya da ışıldağın gövdesine
Asılır, yalımlanır çıkar yukarı birden, ikisi de
Kolayca saklandığı yerden, işte bir ışıldak
Gibi sakızın içinde de saklıdır ateş ögeleri.
Görmez misin ne biçim durduğunu sönmüş gibi
Cılız bir ışığın yaklaştıkça gece ışıldağına,
Değmeden önce yalıma birden kararmasını? Böyledir

Işıldakta da olan; için için görünür

Kimi nesnelere uzaktan, ateş almadan önce

Isıtılınca. Böyledir tüm kaynaklarda durum.

Mıknatıs

Anlatayım doğanın başka bir yarasını daha,

Şu demir-çeken taşlar içinde etkisini gösteren,

Grek dilinde adına "magneta" denen taşı.

Manisa ülkesidir onun yurdu, az bulunan soydan

Sayılır kişilerce bu taş. Dizilir sıralı, halkalı,

Yanyana bağlanır bu taş, çokluk beş, ya da daha çok

Çevrinti yapabilirler aralarında, yavaşça sallanır

Esen yellerle, alttan alta, biri ötekine yapışmış

Gibi asılırlar. Bunların bulunduğu yerde taşın

Bağlayıcı gücü yanındakinden öğrenilir. Birbirine

Geymelenmiş gibi gösterir çekme gücünü bu taş.

Buna benzer birçok soruya karşılık bulmak,

Olayların kökenine varmak için, dinlemen gerekir

Sözlerimi can kulağıyla. İlk sürekli bir öge

Akımının çıkması doğaldır gördüğümüz nesnelere,

Yayılr olabildiğince her yana bu akım, gelir

Gözlerimize, uyarır görme sınırlarını öğeler,

Kokular yayılır belli nesnelere, serinlik

Gelir ırmaklardan, güneşten sıcaklık, çatırtılar

Duyulur deniz dalgalarından, kıyıları oyan,
Tükenmez sesler çıkar havadan değişik türde,
Bir tuzlu karışım girer ağızımıza geçerken
Deniz yakınından, dönünce ona doğru bir acılık
Duyulur, acı bir içki alınmış gibi. Dinlenme
Yoktur sürekli akışlarda, değişik nesnelere
Çıkar değişik öğeler, yayılır çevreye, durmaz.
Uyanık olduğundan duyularımız, süresiz, sezer
Bütün kokuları, gürültüleri, duyabiliriz.

Gözenekler Üzerine

Yeniden incelemem gerek ilk bölümde ortaya
Konan konuyu, bütün özdeklerin nasıl geçit
Verici olduğunu; oldukça çıkarlıdır bunları
Bilmek, birçok nesnelere için, ancak birer
Ayrılır yanı da vardır olayların birbirinden.
Yargı kesin olsun diye, deşeyim bu olayı:
Yalnızca boşluk, bir de onunla karışmış nesnelere
Vardır, yoktur onlardan başka algılanan.
Öğelerle boşluktur gerçek. İlk terler, ıslanır
Taş oyuklar, yavaşça, yukardan düşen kalın
Damlalardan doğar bu ıslaklık. Terler boyuna
Bizim gövdemiz de, tüy, kıl çıkmaz mı oynaklarda,
Elde, ayakta; yemek bölünmez mi tüm damarlara

Süresizce, besleyip geliştirmez mi örgenleri,

Önemi en az olan tırnağı bile? Böyle duyarız

Maden özünün ne denli sıcaklık, soğukluk

Getirdiğini; sezeriz altın, gümüş kaplardan

Soğukluğu, sıcaklığı dolu bardağı elle tutunca.

Bundan başka: Ses geçer evlerin taş duvarlarından,

Kokular, soğuklar, ateşin sıcaklığı da.

Bunlar demirin özünden bile geçer, öğeler

Dıştan görünmeden girer içeri, yeryüzünü

Her yanından kuşatan, sımsıkı bağlayan gökten

Gelir, hayvanların da, kişilerin de soyuna

Yıkımlar verir sürekli. Dıştan gelir sayrılık

Öğeleri, yayılır enginlere göksel devinmeler,

Yoktur geçit vermez yapıda sıkı nesne, bundan

Belli nesnelere çıkan öğeler eş uyarım

Yapmaz, bağdaşmaz eş ölçüde tüm nesnelere.

İlkin güneş kavurur toprağı, eritir buzu, çözer

Sıcaklığı dağların karını, güneşte bir mum gibi.

Ateş de böyle akıtır maden özünü, eritir altını.

Etle deriye gelince buruşur; onlar katılaşıır

Yalımların içinde, yoğunlaşır suda kızgın demir,

Yumuşar suda kurumuş deri, kavrulmuş et, çok

Aranan bir yemdir zeytin yaprağı sakallı

Keçiler için, nektar, ambrosia denen özsu

Çıkınca, acıdır uyarımı kişilerde tüm yaprakların.

Yaramaz domuzlara saturotunun yağı, korkunçtur

Onlar için kokusu, ağıdur tüm kıllı hayvanlara,

Oysa sağlık nedenidir insanlar için. Pis denen

Çamur tatlı gelir içinde gömülen domuzlara,

Kalkmaz çamura doymadan gövdeleri. Bizce

Sayrılık kaynağı çamur. Bir konu daha var

Aşağıda, ilkin incelemem gereken, anlatayım.

Türlü nesnelere var çok gözenekli, ayrı nitelikli

Birbirinden, ayrı yapılı, ayrı yöntemli. Bunlar

Diri yaratıklarda değişik duyuları geliştirir;

Dirilerde duyarlık güçlerinin kendilerine özgü

Birer alanı vardır. Gerçekten görürüz seslerin,

Özsuların, çörek kokularının tadından başka

Bir duyum doğurduğunu, benzemez birbirine nesnelere

Dokuları, yapıları. Taştan geçer kimi nesnelere,

Kimi altından, odundan, camdan, gümüşten geçecek

Yapıdadır; eş yoldan akıp gider sıcaklık,

Hepsinden hızlıdır bunların. Yolların, özlerin

Ayrı yapılarda olması sonucu, gerekçesidir,

Gördüğümüz gibi, önceden, yukarda.

Mıknatısın Açıklanması

İnceledik bunları, iyice araştırdık, bunlardan

Kesin, güvenilir bilgi düşünce edinmek için.
Dönebiliriz sonuca götürecek açıklamaya kolayca,
Gelelim şimdi şu demiri çeken mıknatısa,
Nedenine. İlkın ya taştan ayrılan birçok öğenin,
Ya da çarpmalarla havayı yaran güçlü akımın
Bulunması gerekir. Demirle taşın arasından geçen
Bir akım olması gerekir bunun. Boşalır ortam,
Açılır ortada bir boşluk, düşer demir öğeleri
Birden aşağı, boşluğa doğru, onların ardından
Bütün nesnecikleri birbirine bağlayan bir geyme
Gerçekleşir, bir halkalanma çıkar ortaya.
Yoktur demir katılığında, sağlamlılığında
Öğelerle donatılan, birbirine sımsıkı düğümlenen,
Bağlanan bir nesne. Yoktur ortada bir nedenle
Korkuya, şaşkınlığa kapılmanın gereği, kimilerinin
Sandıkları gibi. Düşmezse boşluğa demir
Öğelerinden birçoğu, dizilmez, bağlanmazdı bunlar
Birbiriyle, bağlar onları birbirine sımsıkı
Gizli bağlar, son mıknatıs taşına değin varan,
Bir halkalanma. Geçer bu olay eş ölçüde
Boşluğun bulunduğu bütün yerlerde, altta,
Üstte, yanlarda, bütün yönlerde, saldırınca
Komşu öğeler boşluğa birden. Dıştan gelir
Onlara çarpmalar, yoksa kendi güçleriyle

Yukarı doğru çıkmaz, tırmanma yapamazlar.

Bir neden daha doğuyor bu olayı kanıtlamak,

Ortaya çıkışını pekitmek için:

Ne denli ince olursa halkanın önündeki

Hava, o ölçüde küçültür, boşaltır ara-yeri.

Arkadan gelir, eş ölçüde sürer, kaydırır

Halkayı ileriye doğru, her yandan itimlerle

Götürür öne nesnelere hava. Öte yandan

Esneyen boşluk böyle oynatır, kaydırır

Demiri ileri, böyledir demirin depretilmesi.

Yok, söylendiği gibi demirin bol gözeneklerinden

Geçer, ince bölümlere işler, bölünürse, çok

Ufacık deliklerden akarsa, halkanın arkasında

Bulunan hava, katar önüne demiri, sürer ileri

Denizde yelkeni götürür bir yel gibi.

Gerekir böyle bir nesnenin gövdesinde havayı

Saklaması; gerçekten bütün nesnelere gözeneklidir,

Kuruluştandır bu, böyle olmasına karşın yine de

Hava kuşatmıştır bütün nesnelere her yandan.

Atılır devinim evresinde dörtbir yana hızla

Demirin içinde saklanan hava. Bu yöntemle

Kımıldatır halkayı içinden, gerçekten. Ancak

Söylendiği gibi önceden boşalan, açılan

Uzaya doğru kımıldanır yapısı gereği halka.

Özel Çekim Olayları

Yavaşça kayar demir madeni mıknatısa kapılır

Çekilir ileri, devinmede etkilenir.

Ben, Somathracia'nın, mıknatıslanan demir

Halkalarında sıçramalar gördüm, demir

İşi satışlarında bir tunç leğenden durmaksızın

Delice zıplamalar görünüyordu. Mıknatıs taşı

Konmuştu kabın altına. Demiri çekme gücünden

Dolayı kayıyordu ileri geri önünde mıknatıslı

Taşın; bir yığın oluşuyordu, toplanınca

Maden özleri. Maden özünden çıkan öğelerin

Akımı birikir demirin üstünde bulunan

Gözeneklerin önünde, sonradan mıknatıstan

Akım çıkarken yayılır demir boyunca, görüldüğü

Gibi derlenir, şimdiki geçit yerinde. Böyle

Savaşır demir yığınyla mıknatıs, kovar

Demiri, kendi öz akımı, kendiliğinden olur

Çarpmalar da, akım vurarak depretir maden özünü,

Boşa gider öz olmadan akım. Şaşılır bir olay

Değil bu konular, başka özdekleri etkilemiyor

Diye mıknatıs akımı. Engeldir akıma altın

Gibi kimi madenler, özgül ağırlıkları yüzünden.

Geçirir akımı gevşek yapıllı olan, altın

Özlerin gövdeleri, dokunmadan yürür akım

Bir devinme de görülmez, bunlardan sayılır
Ağaç soyundan varlıklar da. Demirin özü,
İkisi arası bir yapıdadır bunlar, biliriz
Kendince devinmesinden, maden öğeleri tutar,
Geçirmez başka nesnelere devinmeyi, aklımı.
Bu nedenle geçmez mıknatıs öteki nesnelere.
Yanıltmaz beni başka konularda bu olay
Açıklamada, ayrı değil ortaya çıkışları,
Az görülmüş bir bağlaşım var bunlarda, ilkin
Görürsün kireçle taşın birlikte geliştiğini,
Odukların boğa tutkalıyla sıkı bağlaşıklığını,
İyi birleştirmeyen, ayrılan tahtaları tutkalın
Bağladığını. Oysa karıştırırsan pınar suyuyla
Üzüm suyunu ne tutkal olur, ne yumuşak yağ.
Erguvan boyası kaynaşır yünle, birleşmiş görünür,
Ayrılmaz, solmaz deniz suyuyla, okyanusla
Yıkasan. Özel basınçla bağlanmaz altın altına,
Maden özü birleşmez mi ak kurşunla? Nice benzer
Nesneler vardır birbirine. Yaraşmaz uzun
Konuşmalar sana da, bana da bu konuda,
Soluk tüketmek. Yeğdir az sözle çok iş görmek.
Sıkı bir geymelenmeye dayanırsa nesnelere yapıları
Boşlukla, dolulukla atbaşı gidiyor, demek budur
En iyi bağlaşma yolu. Buna benzer biçimde

Bağlı, geyneli birbirine engeller, halkalar.

Böyledir demirde, mıknatısta, bilinen, gerekli durum.

Bulaşıcı Hastalıkların Nedeni

Anlatalım sayrılıkların nedenlerini, açıklayalım,

Budur dileğim. Nedendir bu salgınlar kişi soyuna,

Hayvan sürülerine ölüm saçan, yıkım getiren.

İlkin, birçok öğe vardır yukarda değindiğim,

Bize canlılık veren. Ölüm getirir birçoğu da,

Sağlığı bozar, uçar öteye beriye, rasgele toplanır

Bunlar, sonra yayılırlar ortalığa, havaya.

Sayrılık getiren bir ortam oluşur havada.

Tüm bu salgınlar, bulaşıcılar dıştan gelir,

Sislerde, bulutlarda olduğu gibi, açar göğe,

Bunlar bir yandan çıkar yerden yağmurlar toprağa

İşleyince, bir yandan da güneş sıcağından

Isınan kokmuş nesnelere doğar, yayılır.

Görmez misin, yuvasını bırakan, bize gelen

Bir yabancıya, alışmadığı bir ülkenin suyu,

Soğuğu nasıl dokunur, başka bir etki

Gösterir? Bir ayrılık vardır Britanya havasıyla

Mısır'ınki arasında, evren baltasının böyle

Derine işlediği, Pontus'tan Gades'e değin

Uzayan bir uçurum açtığı, insan soyunda

Kara-yanık yüzlülerin yaşadığı yerde. Evren
Dört bölümdür birbirinden ayrı göksel
Yörüngelere, esen yellere göre. Kişiler
Renklerinden, dış görünüşten dolayı ayrılır,
Ulusların ayrılıkları da böyledir, kan soyundan,
Sayrılıklardan. Fil hastalığı Orta Mısır'da
Nil ırmağı yakınlarında, görülmez yeryüzünün
Başka yörelerinde. Diz ağrısı Attika'da, göz ağrısı
Achaia'da çoktur. Böyledir başka yerlerde de,
Öteki örgenleri çökerten bu hava değişimleri.
Uzun süre etkilerse, rasgele, hava akımı bizi,
Yıpratıcı bir durum belirir, yayılır gökte
Bulutlar gibi, sisler gibi yavaşça ortalığa,
Bir değişme, karışıklık doğurur, gördüğümüz
Gibi; bizim ülkemize varınca değişir durum,
Bulaşır bize de salgınlar, dolar içimize
Hızla, baskın gelir, ya sulara, ya yaban
Yemişlerinde yuvalanır, ya kişisel besinlerde,
Ya hayvan yeminde yerleşir, sayrılık taşıyan
Uygun nesnelere bekler, çıkar havaya, soluk
Aldığımızda, ağulu salgının bulunduğu, yellerden
Yutarız bilmeden salgın taşıyanları, solunandan,
Benzer bir yolla bulaşır sığırlara salgın, kırar
Geçirir bütün yünlü hayvanları. Önemsizdir

Bizim, salgın bölgesine girip girmememiz, ülkenin

Havasına direnecek bir örtüye bürünmemiz.

Doğa, kendince, getirir bir ülkeye yıkımı,

Çökmüş, bozulmuşsa, çetin işler açar başımıza

Alışmadığımız, yeni bir yıkıma sürükler bizi.

Atina'da Salgın

Böyle bir sayrılık, ölüm getiren yumurcak

Salgını, "veba", yelle çevirmiş Cecrop ülkesini

Bir ölüm tarlasına; çöle döndürmüş yolları,

İlgarlamış kentte oturanları; Mısır ülkesinden

Çıkmıştı böyle, salgın, yayılmıştı denizlere,

Göklere, yoketmiş tüm Pandion'da yaşayanları.

Yığılmış ölülerle, doldurdu ortalığı bu salgın.

İlkin, hasta ağır bir yanma sezmiş, kanlanmış

Gözler, kara kan gelmiş boğazdan, içerlerden,

Daralmış soluk alma, tıkanmış gırtlaklar,

Kapanmış ses yolları, tinin sözcüsü dil

Kan içinde, kesmiş gücünü salgın; kaskatı,

Devingen salgın, sayrılık özleri girmiş göğüse

Boğazdan, titretir korkudan hastanın yüreğini,

Sarartır, soldurur; sarsılır dirimin tüm düzeni,

Karışınca ağızdan çıkan soluk havaya, benzer

Çürümüş leşten yayılan kokuya. Yitirir

Gövde gibi tin de gücünü, sezilir ölünün
Önceden basıldığı katı eşiğine. Doğar korku,
Yakınmalı, ağrılardan, karışır iniltieler çığlıklara,
Bitmez hıçkırıklar gece gündüz, sık bozulur
Sinirler bu tükenmez boğuşmadan, tutmaz el ayak,
Tükenir bitkinlik içinde gövdenin bütün gücü.
Duymazdı yükselen sıcaklığı, ayırt edemezdi
Gövdesinde hastalar, dıştan ısınıyormuş gibi
Gelirdi onlara; ılık bir duyum sezilir
El değince gövdeye daha önceden, oysa yanıp
Kızarmaktadır ağır ağır ateşler içinde
Gövde tümnden, "kutsal ateş" yayılmış gibi
Ele kola. Yanar baştan aşağı kişinin içi,
İşler kemiklere değin yanma, yalımlar varmış
Gibi yanar, tutuşur kursak, içinde işe yaramaz
İncecik, yumuşak, yeğnik giysiler, serinliğe,
Esen yele yönelmişken bütün çabalar, didinmeler.
Gömülmüş kimi buz gibi dalgalarına ırmağın,
Yumurcaktan yanan elini, ayağını batırmış suya
Çıplak, ağzını açıp dalanlar olmuş suyun
Dibine, durmak bilmiyordu kavuran susuzluk
Suyun içine batmakla, çokları gibi başını
Çeşmeye sokmakla, birkaç damlaymış gibiydi
Sanırsın birkaç kova su, dindirmezdi acıyı.

Bitkin düşüyordu yere gövdeler, dili dönmezdi
Hekimlerin, gizlerlerdi korkularını, gittikçe
Gözleri dönen, yanan, kızaran, uykusuz, kaskatı,
Uzaklara dalan gözlerine baktıkça sayrılarının.
Başka çok belirtiler görülmüş ölümden:
Gitmiş bilinç korkudan, üzüntüden kararan
Bir alın, azgın, kızgın bakışlar gözlerden
Dökülen, bir hırçın uğultu, kulaklarda vınlama,
Uçuşan bir soluk, sonra yeniden derin, ağır
Bir yelin akışı, bol terlemeler, damlalar
Dökülür boyundan aşağı inci gibi, biraz
Tuzlu, ince, safran boyası bir tükürüktür gelen,
Binbir güçlkle soluk alan gırlaktan, kısılmış
Ciğerlerden, ellerde titreme, örgenlerde sarsılma,
Ayaklarda ilik ilik, durmayan bir sallantı,
Böyle ermektedir sona. Sivrilir ucu, düşer
Burun, oyuklaşır uykulu gözler, çöker içeri
Ağız, katılaşır yüz, gerilir alın derisi.
Uzun sürmez ölmek üzereyken katılaşma gövdede.
Geçer yaşamdan çokluk, güneş ışığıyan ışıldığını
Sekiz kez kaldırıp dokuzuncuya geçerken. Kurtulan
Bir kişi nasılsa ölüm yazgısından, sonradan
Yutmuş onu da korkunç bir çıban, eritmiş
Onu oturduğu kara boyalı koltukta, onun

İçin de gerekliymiş ölüm. Olmaz böyle
Seyrek görülen güçte bir baş ağrısıyla ölüm,
Burundan oluk gibi boşalan öldürücü kanla
Tükenir çabası gövdenin, yığılır yere hasta,
Kim kurtulursa, gerçekten, irinli, bol kan
Akışından, ölümden mutlulukla, ya sinirlerinde,
Elinde, ayağında, ya da kemiklerinde bozukluk
Kalır. Bozar döl örgenlerini de yumurcak, ister
Kimi ölüm kapısında, sancıyan korkuyla bıçakla
Kesilmesini bir yanının yaşamak için, yaşar
Kimileri elsiz, ayaksız, gözünün ışığı
Gitmiş, böyle korkunç ürpermeler sarmış kişiyi
Ölümün eşiğinde, kimi yitirmiş geçmişi, belleği,
Bilmez kendini, anımsayamaz kendi geçmişinden
Bir olay bile, yığılmış üstüste ölümler, gömülen
Yok, kuşlar, kurtlar didiklemiş, taşımış uzaklara,
Bir de koku çıkar iğrenç, kimi ölür rasgele,
Kimi kalır bir kıyıda, yiter, gelir geçen
Korkulu günde, bir kuş konar başına yavaşça,
Çalılar arasında pis böcekler, böyle sayrılanır,
Ölür kimi de. Kiminin bekçisidir başında köpekler,
Her yanda kokularlar ölümlerin üstünden esen
Havayı, yürekler acısı, öldürücü bir ağu
Bulaşır onlardan yaşama, yok koruyucusu ilaç

Onları, birine tüm koşullar altında yaşam
Soluğu aldırان gücü verecek, göğe baktırarak, yok.
Kimine öldüren bir ağı olmuş, ne varsa,
Ölüm getirmiş kimine de, çok daha acı bir olay
Geçmiş bunların hepsinden, göz kulak kesilmiş
Halk bu salgına karşı, yakınmalı bir durum,
Ölmüş sayardı kendini kim olsa, yok yaşam umudu,
Yürek acıları içinde beklerken sonunu duman
Gibi uçardı can, korkunç salgın tohumları
Yayılmış sürelerce, birinden ötekine tümnden.
Yünlü hayvanlarda olduğu gibi, boynuzlularda da
Ölü üstüne ölü, kaçınırdı ölüm korkusu nedeniyle
Evde, yaşamak isteyen yatağa düşene bakmaktan,
Sayrıya yaklaşmaktan. Bu yüzden bakımsız, kimsesiz,
Yardımsız kalan kurtulamazdı acı sona düşmekten.
Kim elini uzatmış, dokunmuşsa hastaya, ün kazanmış
Emeği, çabasıyla, yardım etmişse kıvrananlara
Sürüklenmiş ölüme, ele, ayağa değince. Yarışırca
Ölü taşırdı arabalar gömmek için, atalardan
Kalan geleneklere uymadan. Gömerdi halk kemiklerini
Ölülerin; böyle yarışırca gömüldü ölenler, yaşlı
Gözler, üzüntüler, evlere yorgun dönmeler, yatağa
Uzanmalar acılar, çırpınışlar içinde, kimse kalmamış
Bu korkunç yılda, ölümden, acıdan, sayrılıktan uzak.

Ölmüş koyunları güden de, sığırları otlatan da,
Tüm gücüyle sapanı toprağa daldıran da. Üstüste
Yığılmış gövdeler duldalarda, ölüm kıvranışı,
Sayrılık acısı yüzünden, yıkılmış. Çocukların
Üstüne gömülmüş analar babalar çokluk. Görülürdü
Ötede beride anasının babasının göğsüne yatmış,
Son soluğunu vermiş oğlancıklar. Azalmamış
Bu yürek doğrayan acılar, kırlardan kentlere
Yığınla akan kimselerle sayrılaştırın özler
Bütün yörelerden taşındılar, evleri, toplantı
Yerlerini doldurdular. Yükselmiş kokan ölüler
Dağ gibi, sayısız ölü kaplamış yolları, atılmış,
Fırlamış, yuvarlanmış, öteye beriye,
Yürümüşler susuzluktan kurumuş çeşmelere, yine de
Kurtaramamış onları, tüm çabayla içmek istedikleri
Sular. Pek çok ölü görülürdü yollarda, alanlarda,
Halkın severek toplandığı yerlerde. Kesilmiş
Elden ayaktan, yarı ölü, bitmiş tükenmiş paçavralar
İçinde kaskatı, korkunç çamurlara batmış, ölmüş,
Sümüksü bir örtü kaplamış derileri, kemikleri,
Pislikten, irinli çıbanlara, çamura batmış gövdeler.
Doldurmuş tanrıların kutsal tapınaklarını ölüm
Yığın yığın ölülerle, tüm tapınaklar dolu ülkede,
Ölenlerin kalıntılarıyla. Sonradan göçmenler gelmiş

Yerleşmiş bu yalılarda, bu kırlarda. Yalnızca pek
Önem vermemişler dine, günün bir üzüntüsüydü bu.
Geri kalıyordu kentte ölü gömme işleri de,
Uyulmuyordu geleneklere, bırakılmıştı hepsi,
Önceden halk yapardı bunları, gömerdi ölüleri.
Şaşırılmış korkudan halk, kaçışır, saklanırdı
Korkudan, üzüntüden, acıdan, ölmüş gibi olurdu.
Korkunç, acıklı işler de olurdu, yükselirdi
Çılgınlık koyarken odun yığınlarının üstüne
Ölüleri, yakınlardan, tanıdıklardan, eşten, kardeşten,
Yakılırken ateşlikte ölüler, bir çekişme ölüm
Ölü üstüne, tabuttan ateşe sürülürken.

AÇIKLAMALAR

I

Acheron: Epeiros'ta bir ırmak, tamu (cehennem), öteki dünya, yeraltı ülkesi. Livius'da, Cicero'da, Vergilius'da değişik anlamlarda kullanılmaktadır. Lucretius'da Yeraltının ülkesi, tamu demektir.

Aeneas: Anchises ile Venüs'ün oğlu, Romalıların atası.

Aether: Havanın en üst katı, esir denen alan.

Aleksander: Troya Kıralları Priamus'un oğlu Paris'in öteki adı.

Aulis: Yunan donanmasının Troya savaşına çıktığı Boiotia'daki bir limanın adı.

Charybdis: Messina boğazında bir çevrinti, yutan, yok eden kimse.

Ennius: İ.Ö. 239 -169 yılları arasında yaşamış, çok yönlü, Annales adlı yapıtın yazarı olan bir Latin ozanı.

Helena: Sparta kralı Menelaos'un karısı, Paris'in kaçırarak Troya savaşının çıkmasına yol açtığı güzel kadın.

Helicon: İtalya'da bir yöre.

Hymena: Düğün tanrıları.

Iphianassa: Bir Yunanlı komutan olan babasının (Agamemnon), Aulis'te, savaşı kazanmak için tanrılara adadığı kız, Iphigenia.

Orcus: Suçluların atıldığı karanlık yeraltı ülkesi, tamu, öbür dünya. Otto Seemann "Mythologie der Griechen und Römer" adlı kitabının 207. sayfasında bunun için: "Romalılar bunu Etrüsklerden almış, bir ölüm tanrısı olarak ona kimlik vermiş, pusatlarla donatarak Orcus adını vermiştir" diyor.

Pythia: Apollo Tapınağı'nın bilicilerinden biri, Apollo bununla bildirirmiş sözlerini gerektiğinde.

Thyrus: Eski Greklerin yaptığı bir tür içki, şarap.

II

Aurora: Gün doğumu tanrıçası, Hyperion'un kızı, Tithonos'un karısı, Eos.

Bacchus: İçkinin, bağlarının, üzüm asmalarının tanrısı. Dionysos.

Ceres: Bolluk Tanrısı. Demeter'in Latincesi.

Chimaera: Ağzından yalımlar saçan bir dev. Bellerophon öldürmüştür onu.

Curetes: Girit'te yaşayan, Jupiter'in doğumundan sonra ona yardımcı olan, buyruğunda bulunan bir boy. Bunlar Jupiter rahipleri olarak anılır, çok gürültülü bir müzikle ona tapınırlarmış.

Curetes Dictae: Girit'in Dikte (Diktinna) denen dağıyla ilgili olduklarından bu adı almaktadırlar.

Cybele: Kaynak bakımından Phrygialı bir kadın tanrıdır. Bütün tanrıların anası sayıldığından kendisine Romalılarca "Mater Magna" denirdi. Uranos ile Gea'nın kızı, Kronos'un karısı, Zeus ile öteki Kronidlerin anasıdır. İda dağında konaklamış. Grek dininde Rhea adıyla anılırdı. Hannibal savaşlarının Romalıları yıkıma uğrattığı yıllarda rahiplerin isteği üzerine özel bir birlik eliyle Romaya taşınmıştır. Bu tanrıçanın küçük, kara bir taşla kişilendirilen özü bu yolla Anadolu'dan alınmış, Roma'nın Kartaca savaşlarını kazanmasını (İ.Ö. 214) sağlamıştır.

Cybele bütün tanrılık çevresi, bağlantılarıyla Roma'ya Anadolu'dan geçmiştir. Bunun Hititlerde "Kubaba" olarak adlandırıldığını, Sümerlerde de bilinen bir tanrıça olduğunu değişik yazılardan anlıyoruz.

Erguvan boyalı giyimlik: Roma'da Senato üyelerinin toplantılarda giydikleri erguvan rengi giysiler.

Gallus: Tanrıça Cybele'nin buyruğu altında bulunan, onun işlerine bakan papazların bir takımı. Ötekiler de Kabirler, Semivirler, Koribantlardı.

Nektar: Kişilere sonsuz bir dirilik veren su, bengisu, tanrılık içki.

Neptunus: Rhea ile Kronos'un oğlu, Homeros'a göre Zeus'un küçük kardeşi. Grekler buna Poseidon derler; suların, denizlerin tanrısıdır.

Phobus: Savaş Tanrısı Mars'ın (Ares) buyruğunda bulunan bir tanrı.

III

Ancus Marcius: Roma'nın dördüncü kralı.

Cerberus: Yeraltında tamunun kapılarını bekleyen üç ya da yüz başlı bir köpek.

Danaos: To'nun soyundan olup Belos'un oğlu, Aigiptos'un kardeşidir. Argos'a götürmek üzere bir gemiye bindirdiği elli kıza evlenecekleri elli erkeği öldürmek için birer kama verir, kızlar da onun sözünü yerine getirir, yalnızca Hypermnestra kocası Lynkeus'u öldürmez. Bu yüzden tanrılar Danaos'u yerin altına cezasını çekmeye atar.

Furia: Grekçede Erinyen, yeraltında, Hades'te işleri gören kadınlar.

Sisyphos: Korint mitosuna göre tanrılara karşı işlediği bir suçtan dolayı cezalandırılmış: Kayaları dağın eteğinden alır, yukarı çıkarır, kayalar tepeden yuvarlanır aşağı iner, yeniden çıkarır, gene yuvarlanır, bu işi usanmadan yapar durur. Sisyphos kişinin bitmez tükenmez acılara katlanmasının bir örneğidir.

Tantalus: Zeus'un oğlu. Bir gün tanrılara şölen vermiş, şölende tanrılara oğlunun etini yedirmiş. Tanrılar bu etin ne olduğunu anlamış, Tantalus'a bütün yaşayışı boyunca varlık-bolluk içinde açlık, susuzluk çekme cezasını vermişler. Tantalus suyun içinde bile içmeye eğilirken su ayaklarının altında batarmış. Buna Tantalus acısı derler. Tantalus'un Peloponnes yarımadasına adı verilen Pelops adında bir oğluyla Niobe adlı bir kızı vardır. Bu tanrının yurdu bizim İzmir yöresidir..

Tartarus: Yeraltı ülkesi, kötülerin gideceği, acılar çekeceği yer, tamu, öbür dünya.

Tityos: İşledikleri büyük suçlardan dolayı yeraltına atılarak ağır cezalara çarptırılan Sisyphos, Tantalos, Ixion gibi Danaidlerden biridir.

Centauros: Thessalia'da bulunan yarı insan, yarı at gövdeli devler. Bunlar, masallara bakılırsa, Lapithalarla korkunç bir savaşa tutuşmuşlar.

Ceres: Tarım Tanrıçası. Saturnus ile Ops'un kızı, Proserpina'nın annesi. Greklerdeki Kronos ile Rhea'nın kızı Demeter'in Latincesidir.

Charitin: Latinlerin "Gratiae" dediği Aglaja, Euphrosyne, Thalia gibi süslenmeyi sağlayan, Homeros'a göre Zeus'un, sonraki ozanlara göre Dionyos ile Aphrodite'nin kızları.

Eş: Anadolu'da yenidoğan buzağının ardından ineğin kanlı bir gömlek gibi döl yatağından çıkan buzağıyı ineğin karnında bir gömlek gibi kuşattığı söylenen nesneye eş denir.

Faunus, Fauna: İtalyanın eski halk masallarında adları geçen kır, çayır tanrıları. Bunların tutumları Panlarınkilere pek benzer. Çokluk ormanlarda yaşamayı severlermiş. Fauna Faunus'un karısı değil, dişisidir. Tepelerin iyi birer ruhu olarak adları çok geçer.

Fortuna: Bunun adına Tyche de denmektedir Grekçede. Mutluluk, iyi alınyazısı tanrıçasıdır. Geleneğe göre Okeanos ile Tethys'in kızıdır. Latince alınyazısı demektir.

İo, İaccho: Hera'nın rahibelerindendir. Güzelliğinden dolayı Kronion onu sevmiş, Hera işin içine karışınca kıskanmış, onu yüz gözlü Argos Panoptes'in gözcülüğü altında yaşatmak istemiş. Bunun için de Io'yu ak bir inek kılığına sokmuş. Sonunda Zeus onu kaçırmak için Hermes'i göndermiş, Hermes bekçiyi önce büyüler, sonra başını kesmiş.

Nymphe: Orman, kır perileri olarak bilinirler. Genel olarak pınarları, ağaçlıkları yer edinmişlerdir. Bunlar müziği, oyunları, türküleri seven, koruyan kimselerdir. Satyrler soyundan sayılırlar.

Pan: Yedi boğumlu flütün bulucusu müzik tanrıları. Pan bir gün su perisi Sirinks'e gönül verir, Sirinks kaçar, o kovalar. Sirinks kurtulmak için kendini bir kamaşa çevirir. Pan bu kamaştan bir flüt yaparak acı acı çalar dururmuş... Grek mitolojisine göre kırların, çayırkların da tanrısı sayılırlar.

Scylla: Theseus mitosuyla Atina'nın masallarda söylenen kralı Aegeus'un kardeşi Nisos'un kızıdır. Charybdis boğazıyla da bağlantısı vardır. İşlediği bir suçtan dolayı tanrılarca taşa çevrilmiştir.

Selene: Buna Luna da denir. Artemis gibi bu da Apollo'nun ikiz kardeşidir. Gökteki ayın tanrıçasıdır, ayı kimliklendirir. Çokluk kültür tanrıları arasında yer almaktadır. Helios ile (güneş) bir anılır.

Simulacra, figura, forma: Bunlar, daha bunlar gibi nesnenin belli bir biçim, bir düzen kazanmasını gösteren, nesnenin bizim algıladığımız gerçek ölçüler içinde yer kaplamasını, bize görünmesini sağlayan, bizce bilinmesine, duyularımıza gelmesine neden olan, yol açan yapısı, özünü ilgili, onları kuran durumlarına bağlı olanlara Lucretius bu adları veriyor. Bunlar bizim dilimizde nesneden çıkan, onu bizim duyularımızda olduğu gibi, yalnızca çok küçük bir ölçüde yansıtan özdeşleri, bize gelen görüntüleri, bizi etkileyen, duyularımızı uyaran, belli biçimde, belirli yapıda geldiği nesneyi olduğu gibi veren görünüşleridir. Aşağı yukarı Lucretius'ta anlamları birdir. Bunlara yerlerine göre

nesnelerden çıkan, yayılan gömlekler de diyebiliriz.

V

Arcadius: Peleponnesos'un dağlarla çevrili bir yöresidir.

Androgynus: Hem erkek, hem dişi olan bir yaratık.

Bistones: Trakyalı bir boyun adı. Bistonia Trakya ile ilgili olan anlamında.

Cecrops: Attike'nin ilk kralı. Kekrops da denilmektedir.

Diomedes: Theblere karşı açılan yedi savaşta ölüsü bulunan Tydeus'un oğludur.

Flora: Roma'da çiçeklerin, çiçek açımının tanrıçasıdır. İlkyaz başlarında yeryüzünde çiçekleri açtıran buymuş.

Giagantos - Gorgon: Grek - Latin masallarında sık sık adı geçen devler.

Eski Grek-Latin masallarıyla ilgili açıklamalar konusunda geniş bilgi almak için bk. "Mythlogie der Griechen und Römer", Otto Seemann, 1895, Leipzig. Ayrıca, Roma tarihleri.